

**A Móricz Zsigmond Görögkatolikus Óvoda
és
Kéttannyelvű Általános Iskola**

4700 Mátészalka, Móricz Zsigmond út 96-98.

OM: 033393

**Pedagógiai Programja
és
Helyi tanterve**

Készült: 2020. május 7.

*" Légy hű mindhalálig, és neked
adom az élet koronáját."
Jel. 2,10*

TARTALOMJEGYZÉK

I.1. Nevelési filozófiánk mottója	4
I.2. Bevezető gondolatok	4
I.3. Jövőképünk	5
I.4. Küldetésnyilatkozatunk	6
I.5. Feladatellátási helyeink	7
II. Az intézményekben folyó nevelő – oktató munka alapelvei, az intézmények tárgyi és személyi feltételei	8
II.1. Személyi, tárgyi feltételek - óvoda	8
II.2. Személyi, tárgyi feltételek – általános iskola	10
III. Az óvodai nevelés programja	14
III.1. Az óvodai nevelés feladatai	14
III.1.1. Egészséges életmód kialakítása	14
III.1.2. Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés	15
III.1.3. Az értékelés és jutalmazás	17
III.1.4. Az anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	17
III.1.5. Az óvodai élet tevékenységformái és feladatai	18
III.1.6. Ünnepek	27
III.1.7. Az óvodai élet megszervezése	32
III.1.8. Az óvodai nevelés tervezése	34
III.1.9. Speciális feladatok	35
III.1.10. Az óvoda kapcsolatai	39
III.1.11. Az óvoda speciális szolgáltatásai	41
III.1.12. Az óvodán kívüli óvodai nevelés megszervezése	42
III.2. Az iskolában folyó nevelő–oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	52
III.2.1. Pedagógiai alapelveink	52
III.2.2. Az intézményben folyó oktatómunka érdekében fontos követelmények, elvárások	54
III.2.3. Pedagógiai célkitűzéseink és a hozzájuk kapcsolódó feladatok	55
III.2.4. Nevelő-oktató munkánk eszközei, eljárásai a kulcskompetenciák fejlesztésének területén	57
III.3. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	58
III.3.1. Gyermekközpontúság	60
III.3.2. Képzési specialitások két tanítási nyelvű oktatás, tehetségfejlesztés	60
III.3.2.1. A magyar – angol két tanítási nyelvi képzés specialitásai	60
III.3.2.2. Emelt szintű angol nyelvi képzés	68
III.3.2.3. Tehetségfejlesztési programunk	69
III.3.3. Tanórán kívüli foglalkozások a pátyodi Dr. Antall József Általános Iskolában	82
III.3.4. Esélyegyenlőség	83
III.3.5. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek	83
III.3.5.1. Lázár Ervin Program	85
III.3.5.2. ”Csodaszarvas” – élménypedagógia	85
III.3.6. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek	87
III.3.7. Gyermek és ifjúságvédelem	88
III.4. Az iskolai egészségneveléssel összefüggő feladatok	91
III.5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	95

III.6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai,	98
III.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	101
III.8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	103
III.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	104
III.10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	107
III.11. Felvétel, átvétel helyi szabályai	110
III.12. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	110
III.12.1. Veszélyhelyzeti intézkedések	115
IV. Helyi tanterv	120
IV.1. A választott kerettanterv megnevezése	120
IV.2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások tananyaga és az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, órászáma	122
IV.3. Az alkalmazott tankönyvek, tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei a tankönyv térítésmentes igénybevételeinek biztosításával	123
IV.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok hely megvalósításának részletes szabályai	123
IV.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	125
IV.6. A választható tárgyak, foglalkozások, ezek esetében a pedagógusválasztás Szabályai	125
IV.7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának, szorgalmának értékelése	126
IV.8. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	132
IV.9. A tanulók fizikai állapotának mérése	134
IV.10. Egészségnevelés és környezeti nevelés elvei	134
IV.11. A szociális hátrányok enyhítését, az esélyegyenlőség megvalósítását szolgáló tevékenységek	135
IV.12. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	136
IV.13. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további alapelvek	140
IV.14. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	141
IV.15. Az iskola írásbeli, szóbeli beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje	141
IV.16. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	141
IV.17. Az intézmény vallásos programjai, ünnepek, rendezvények, hagyományok	142
IV.18. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja	144
MELLÉKLETEK	163
1. Helyi tanterv 1-4. osztály	
2. Helyi tanterv 5-8. osztály	
3. Kéttannyelvű helyi tanterv 1-8. osztály	
4. Emelt szintű angol nyelvi képzés 4 – 8. osztály	
5. Könyvtári pedagógiai program	
6. Záradék	

I.1. Nevelésfilozófián mottója

„Minden márványtömbben benne rejlik a dávidi tökéletesség. Minden gyermekben ott rejtőzhet a nagy tehetség magva, de nagy gonddal kell ápolni „faragni”, hogy előtűnjék a belső ragyogás. Ez a feltétele annak, hogy a legnagyobb „természeti kincsünket” az eddigénél jobban kiaknázhassuk. Nem pusztán a tehetségesek, hanem elsősorban a nemzet érdekében.”

(Dr. Czeizel Endre)

I.2. Bevezető gondolatok

Az iskolánkban folyó oktató-nevelő munkától azt reméljük, hogy tanulóink számára olyan *általános műveltséget* ad, amely motivál, amelyhez magyarságtudat és erkölcsi értékrend társul.

A tantestület és a tanulók munkájának eredményeként iskolánk tanulói olyan bizonyítvány birtokába jutnak, amely „útlevél” a továbbtanuláshoz.

Tantestületünk egységesen vallja:

„A nevelőknek az iskolában tudniuk kell, hogy fejlődő virágokat gondoznak, és azt is, amit Comenius mondott -, hogy a növény attól fejlődik szépen, ha öntözik.”

(Dr. Czeizel Endre)

Szent-Györgyi Albert szavaival élve:

„Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni, hogy felébredjen tudásvágya, hogy megismerje a jól végzett munka örömét, megízlelje az alkotás izgalmát, megtanulja szeretni, amit csinál, és megtalálja azt a munkát, amelyet szeretni fog.”

Azt is tudatosítani kívánjuk, hogy *eredményt csak munkával*, olykor *lemondással* lehet elérni. Nevelőtestületünk emellett feladatának tekinti az egész életen át tartó nevelés–önnevelés igényének a megalapozását is. Alapvető kötelességnek érezzük az emberiség egyetemes, sok ezer éves, kiérlelt értékeinek a felmutatását.

Egyik oldalon a rend, a nyugalom, a biztonság, a hagyományok, a család és a közösség értékeinek a felmutatását, *s a másik oldalon* a szabadság, egyenlőség, szolidaritás, valamint az igazságosság, a másság, a tudás és a türelem felvilágosult értékrendjét. Törekszünk az értékek bemutatására is. Az értékválasztást a gyerekekre és szüleikre bízuk. A sokféle értéket és értékrendet úgy jelenítjük meg, hogy azokra a fejlődő gyermek szuverén módon bármilyen világnézet, világnézetet vagy „emberképet” ráépíthessen.

Pedagógiai programunkat a Nemzeti Alaptantervre építettük a helyi igények (fenntartó, szülők, tanulók) és a lehetőségek figyelembevételével, hogy reális és megvalósítható legyen.

Pedagógiai programunk és a helyi tantervek a gyermekekért készültek, őket szolgálják.

Nem kívánjuk tanítványainkat magas óraszámokkal gyötörni, hagyunk nekik időt a játszásra, pihenésre. Nem akarjuk, hogy rettegve, félve jöjjenek az iskolába. Az a célunk, hogy szeressenek iskolába járni, tanulni, ahol otthon érzik magukat.

Legfőbb célunk: családias intézményben élni, dolgozni, ahol a szeretet dominál.

Mindannyian érzékeljük az utóbbi években, hogy a társadalom fokozott mértékben differenciálódott. Növekszik a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyerekek száma, felborulnak a normális értékrendek.

A családok életstílusa, kulturális szintje és anyagi helyzete egymástól nagymértékben eltér.

A diákok egy része olyan családi modellt hoz, melyből hiányzik az anyai, vagy az apai minta, ahol kevés a gyerekre fordított idő, hiányzik a keresztény értékrend.

A szülők és a tanulók egy része nem vagy alig rendelkezik vallási háttérrel. Hiányosak és hamisak az információik az egyházzal, a hitről. A vallásgyakorlat egyes területeire az iskolának fokozatosan kell bevezetni azon diákjainkat, akiket a szülők azért íratnak be az iskolába, hogy hitüket megismerjék, illetve abban növekedjenek.

Tudatosan törekszünk a tanulók szüleivel való tartalmas, kölcsönös információon alapuló kapcsolattartásra. Mindent elkövetünk, hogy megszüntessük az esélyegyenlőtlenségeket, megakadályozzuk a lemorzsolódást, s hogy teret adjunk a gyermeki önállóság, a kreativitás, az egyéni értékek és képességek kibontakoztatására.

Biztosítjuk, hogy minden tanulónk stabil alapképességekre építhesse további tanulmányait. Módszertani megújulással, az órák minden percének alapos megtervezésével kívánjuk elérni, hogy felvehessék a versenyt kortársaikkal városi, megyei és országos szinten egyaránt.

A keresztény szellemiség, a tanúságtétel, az iskola lelki élete szervezése szempontjából elengedhetetlen, hogy minél több hitvalló pedagógus legyen nevelőközösségünkben. Az új pedagógusok felvételénél a képzettség, rátermettség és vallásos háttér hármas követelményét vesszük figyelembe.

Az intézmény pedagógiai programját meghatározó jogszabályok:

Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló *az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet*, amely a címében foglaltak szerint is a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításaként kerül bevezetésre.

2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti köznevelésről (Nkt.) – kerettörvény

110/2012. (VI.4) Korm.rendelet (Nat)

2012. évi CXX. törvény (rendészeti feladatok, iskolakerülés elleni fellépés)

2012. évi CXXIV. törvény (a 2011. CXCV. törvény módosításáról)

2012. évi CXXV. törvény (tankönyvpiac rendjéről)

11/2012.(VII. 30.) EMMI rendelet (Kerettantervek kiadásának rendjéről)

A nemzeti erőforrás miniszter 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelete az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról.

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet (intézmények működéséről)

22/2013. (III.22) EMMI rendelet

4/2013. (I.11.) EMMI rendelet - a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról.

Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az

5/2020. (I.31.) Korm. rendelet a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításaként került bevezetésre.

Egyházi törvények

I.3. Jövőképünk

Olyan intézmény vagyunk, amely aktív kölcsönhatásban áll környezetével, tudatos része annak a társadalmi mikrokörnyezetnek, amelyben működik.

Szűkebb társadalmi környezethez igazodik, azok adottságait, igényeit lehetőségeit figyelembe veszi.

Iskolánk fő nevelőereje, elfogadó légköre a gyerekek és felnőttek személyes kapcsolatában, az osztályközösségek integráló hatásában van.

A Mórnicz Zsigmond Görögkatolikus Kéttannyelvű Általános Iskola a 2017-2018-as, a Dr. Antall József Általános Iskola és a Pátyod Óvoda a 2020 – 21-es tanévtől az intézményi

nevelést-oktatást katolikus szellemben folytatja a Nyíregyházi Egyházmegye fenntartása alatt.

I.4. Küldetésnyilatkozatunk

Óvodai nevelésünk célja az, hogy elősegítsük az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkentését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével. A görögkatolikus óvodánk is, mint minden más óvoda arra a célra van rendelve, hogy a teljes emberi személy kialakulásán munkálkodjon. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben óvodánk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be. További célunk még az iskolai munkához szükséges fejlettség elérése és olyan szociálisan kultúrált, a társadalmi normáknak megfelelő gyermekek nevelése, akikben elvetjük az Istenbe vetett hit magját, és ezt ápolgatjuk, nevelgetjük, védjük az óvoda biztonságot nyújtó fészkében. Folytatjuk a család szeretetteljes nevelőmunkáját, amelyet azonban teljesen új módon kiegészítünk, és tovább fejlesztünk. Óvodánk épp azzal válik katolikussá, hogy – bár más - más fokon – az óvodai közösség minden tagja osztozik a keresztény világszemléletben. Ezért az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé, s egyúttal végső céllá. Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők) életpéldájából tapasztalja meg Isten szeretetét.

Óvodánkban biztosítjuk a **nyitottságot**, az óvoda életébe való betekinthetőséget. Pl. nyílt napok, nyílt hetek, ünnepélyek, közös kirándulások, programok, stb. Az óvodánk nevelési feladatai az **egészséges életmód** alakítása, az **érzelmi nevelés és szocializáció**, az **értelmi fejlesztés és nevelés és a lelki nevelés komplexen** épül be az óvodai életünk mindennapjaiba. Különféle, változatos tevékenységeken keresztül /köött és kötetlen/, de legfőképpen a játékon keresztül igyekszünk a gyermekek ismereteit gyarapítani, a meglévőket kibővíteni, tökéletesíteni.

A gyermekek tudásvágyára és kíváncsiságára építve igyekszünk biztosítani a gyermekek fejlődéséhez szükséges feltételeket.

Alapvető feladatunk a gyermekek testi, lelki, szellemi szükségleteinek kielégítése.

Kiemelt nevelési feladataink közé tartozik, hogy a **gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának megerősítése; a keresztény erkölcsi normák beépítése a személyiségükbe; nyitottá tegyük őket a hitre; az életkori sajátosságaikhoz alkalmazkodva megfelelő vallási ismereteket adjuk át.** Olyan személyiségek kialakulásának vetjük meg az alapjait, akik később a társadalom hasznára, az egyház szervezeti keretein belül közéleti tevékenységre, a család számára pedig önzetlen, megértésen és szereteten alapuló szolgálatra képesek.

Pedagógiai tevékenységünk középpontjában az emberarcú, *gyermekközpontú* nevelés áll: olyan odafigyelő, optimális környezet megteremtésére törekszik, ahol „*Mindenki jó, mindenki fontos, mindenki nélkülözhetetlen valamiben.*”

Tehetséggondozó, értékközvetítő, személyiségfejlesztő iskola vagyunk. Kompetenciákat, értékeket kell kialakítanunk a szocializációhoz, az egyéni törekvésekhez.

Kéttannyelvűség lehetőséget biztosítunk tanulóinknak az anyanyelv és az idegen nyelv egyidejű fejlesztésére.

Esélyegyenlőségre törekszünk, a hátrányok kompenzálásával esélyt nyújtunk a képességek kibontakoztatására, s a képességek szerinti továbbtanulásra.

Demokratikus - mindenkit a valós szükségletei szerint fejlesztünk.

Közösségünk a környezetére nyitott, megosztott felelősségérzet jellemzi, s erre nevel.

Autonóm iskolaként szakmai önállóság jellemzi, tiszteletben tartja a gyermekek

személyiségét és biztosítja az egyéni jogokat.

Tanulni tanítunk: „*Én azt hiszem, nincs annál nagyobb öröm, mint valakit megtanítani valamire, amit nem tud.*” (Móricz Zsigmond)

Arra vállalkozunk, hogy az ide járó gyermekeket **görög katolikus szellemben és görög katolikus hitre neveljük**, segítünk gyermekkorukat boldoggá tenni, és majdan az egyház aktív tagjaivá avatni.

Céljaink elérése érdekében folyamatosan fejlesztjük az oktatás szellemi és tárgyi feltételeit.

Az intézményvezető és minden munkatársa elkötelezett abban, hogy nevelő-oktató rendszerünket tovább építsük, és egyre magasabb szinten működtessük:

- rendszeresen vizsgáljuk partnereink igényét, elégedettségét,
- a kapott információk alapján minőségcélokat tűzünk ki, intézkedési tervet készítünk,
- jobbtó intézkedéseket hozunk, és ezeket megvalósítjuk.

Arra törekszünk, hogy:

- munkatársaink minőségi munkavégzését megfelelő környezettel és a szükséges erőforrásokkal segítjük,
- a munkatársak fejlődése érdekében szakmai továbbképzéseket szervezünk.
- Fontosnak tartjuk, hogy munkatársaink megismerjék, megértsék, és munkájukban érvényesítsék minőségpolitikánkat, minőségcéljainkat.

Minden munkatársunktól elvárjuk, hogy lelkiismeretesen, partnerközpontú szemlélettel, a fent megfogalmazottak szellemében, felelősséggel végezze feladatait.

I.5. Feladatellátási helyeink:

Az intézmény neve:	Móricz Zsigmond Görögkatolikus Óvoda és Kéttannyelvű Általános Iskola
OM azonosítója:	033393
Székhelye:	4700 Mátészalka, Móricz Zsigmond u. 96-98
Alapítás éve:	2017.
Alapító szerv:	Nyíregyházi Egyházmegye 4400 Nyíregyháza, Bethlen Gábor u. 5.
Működési területe:	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye
Fenntartói szerv:	Nyíregyházi Egyházmegye 4400 Nyíregyháza, Bethlen Gábor u. 5.
Felügyeleti szerv:	Nyíregyházi Egyházmegye 4400 Nyíregyháza, Bethlen Gábor u. 5.
Törvényességi felügyelet:	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Oktatási és Hatósági Osztály 4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.
Tagintézmény neve (1):	Móricz Zsigmond Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola Dr. Antall József Pátyodi Tagintézménye
Tagintézmény címe:	4766 Pátyod Kossuth út 41.
OM azonosítója:	OM: 033393
Az intézmény típusa:	Óvoda és általános iskola

II. Az intézményekben folyó nevelő – oktató munka alapelvei, az intézmények tárgyi és személyi feltételei

II.1. Személyi, tárgyi feltételek - óvoda

Intézményünkben egy óvodai csoportban 30 férőhelyen gondoskodunk a gyermekek neveléséről.

Megbízott tagintézményvezető: 1 fő

Képzettsége: tanító szak, közoktatási vezető és pedagógus szakvizsga folyamatban, óvodapedagógus szak folyamatban

Óvodapedagógus: 1 fő

Képzettsége: óvodapedagógus, szakvizsgázott pedagógus, fejlesztőpedagógus

Dajka: 1 fő

Képzettsége: érettségi, szakképzett dajka

Gyermekeknél a nevelő munkát óvodapedagógus és dajka végzi. Sajátos nevelési igényű gyermek (ha van), tanácsadói, szakértői javaslat alapján óvodapedagógus, súlyosabb esetben szakember végzi a nevelő munkát. Az óvoda valamennyi dolgozójának hozzá kell járulnia az intézmény működésének eredményességéhez. Minden dolgozónak saját munkaterületéhez kapcsolódóan feladata, hogy működjön közre a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásának célkitűzései megvalósításához. Valamennyi alkalmazott fontos felelőssége, hogy megjelenésével, magatartásával, beszédkultúrájával mintát nyújt a gyermekek számára.

Tárgyi követelmények

Az óvodai környezet kialakításánál az „óvodai nevelés játékkal, mesével” kapcsolatos követelmények figyelembevételével alakítottuk ki. A csoportszoba és az öltöző berendezése fejlesztésre szorul. Az elhasználódott tárgyakat, felszereléseket cseréljük. Folyamatosan bővítjük, fejlesztjük az eszközrendszert, lehetőségeinkhez képest. (bábkészlet, dramatizáláshoz szükséges eszközök, ritmushangszerek, nagymozgást fejlesztő eszközök Weplay - mozgásfejlesztő készlet, Logiko játék, Mini Lük okosjáték és az OKOS(koc)KA fejlesztő eszközcsalád folyamatos beszerzése.) Az udvar rekonstrukciójára szükség van, mászóakák cseréje, babaház felújítása.

Pedagógiai programunkat az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján, a keresztény kultúra értékeire építve és az óvodai nevelés játékkal, mesével program szellemiségében szeretnénk megvalósítani.

Óvodánk 1994. október 23-án került átadásra, jelenleg vegyes csoporttal működik. Óvodánk „Óvodai nevelés játékkal, mesével” programmal működik 2000. szeptember 1-től. Programunk a gyermekek alapvető tevékenységére, a játékra, mozgásra, mesére épít. A vegyes csoportban a szeretetteljes óvodai családias légkör lehetővé teszi, hogy a gyermekeket egyéni képességeik szerint neveljük, fejlesszük.

Óvodánk 2020 szeptemberétől a Nyíregyházi Egyházmegye fenntartásában működik, programjába a gyermekek szintjén igyekszik beépíteni a keresztény alapelveket, azonban más felekezetű gyermekek számára is biztosítja az ökumenikus hittan oktatását.

Óvodánkba a helyi gyermekeken kívül Porcsalmáról, Csengerből, Urából és Szamosangyalosból is járnak gyerekek.

Gyermekekre vonatkozó jellemzők elemzése

Gyermeklétszám összesen: 24 fő

Ebből 3-4 éves: 7 fő

5-6 éves: 6 fő

6-7 éves: 11 fő

Átlagléttség: 20 fő

Óvodakép

Óvodai nevelésünk alapelvei, célja

Nagyon fontosnak tartjuk a tiszta egyszerűségig kidolgozott nevelési eljárások alkalmazását A szülőkkel együttműködve neveljük, kibontakoztatjuk, fejlesztjük a ránk bízott gyermekeket. Nevelési elképzelésünk kulcsfogalma a fejlődés-fejlesztés, és annak a tartalomnak a kiválasztása, amivel ez jól szolgálható. A gyermekbe vetett bizalom, és a bennük lévő belső késztetés a cselekvés, és a világ megismerése iránt, nagyon meghatározza nevelő munkánkat, hiszen a gyermek saját tevékenysége, saját tapasztalatai által tanul. Mindig az egész személyiség fejlesztésére törekszünk. Ezen belül legfontosabb feladat az érzelmi nevelés. A pedagógus és gyermek között kialakult szeretetkapcsolat, olyan hatással van a gyermekekre, hogy érzi, mindig, és akkor, és annyi segítséget kap, amennyire szüksége van. A gyermek segítséget kap abban is hogy másik gyerektől segítséget kapjon.

Célunk

Az adott életkorhoz illő testi- lelki- szellemi harmónia megteremtése. A teljes személyiség fejlesztése az egyéni jellemzők figyelembevételével a gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Környezetében jól eligazodó, annak értékeire vigyázó, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkező gyerekek nevelése. A sajátos nevelési igényű és felzárkóztatást igénylő nemzetiiségekhez tartozó gyerekek integrálásával esélyegyenlőségük biztosítása, a hátrányok kiegyenlítése.

Gyermekekép, óvodakép

Gyermekekép

A keresztény kultúra értékeit hordozó, nyílt, érdeklődő gyermekek nevelése. Minden gyermeket személyiségének, képességeinek megfelelő egyéni bánásmódban és fejlesztésben részesítünk, biztosítjuk az egyenlő hozzáférést, hogy egyformán magas színvonalú nevelésben részesüljenek, meglévő hátrányaik csökkenjenek. A személyiség kibontakozásában meghatározó szerepe van a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek, ezért fontosnak tartjuk, hogy óvodánk minden alkalmazottja - óvodapedagógusai, dajkái, kisegítő munkatársai- rendelkezzenek azokkal az emberi tulajdonságokkal, attitűdökkel, szaktárgyi és szak módszertani tudással, melyek biztosítani tudják a gyerekek megfelelő, pozitív irányú személyiségfejlődését. Első és legfontosabb tulajdonság a gyerekközpontúság, a kicsik szeretete, figyelembe veszi a gyermek érzelmi állapotát, visszajelzéseit és építünk a gyermek szükségleteire, érdeklődésére. Elvárás, az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkört teremtő, példamutató emberi értékeket közvetítő, előítéletektől mentes felnőttek jelenléte.

Óvodakép

Az egyházi óvoda az egyházi közoktatási rendszer első láncszeme, amely a családi nevelés kiegészítője a gyermek iskolába lépéséig. A gyermek életkori sajátosságainak megfelelő légkört teremtünk (gondolunk itt az intézmény belső esztétikumára, higiéniájára, valamint az udvar adta lehetőségekre is), ahol jól érzi magát a gyermek. Arra vállalkozunk, hogy az ide járó gyermekeket szeretetteljes egyházi óvodai közegben neveljük, segítsük gyermekkorukat. Törekvéseink szerint a mi óvodánkban minden kisgyermek a számára legmegfelelőbb fejlesztést kapja, melyben nem sérülnek gyermeki jogai és figyelembe vesszük a gyermekek eltérő kulturális, illetve társadalmi háttérükből adódó sajátosságait Személyiségét tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezi. Az óvodai élet mindennapjaiban a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását. Törekszünk minél több olyan lehetőséget adni a gyerekeknek az óvodai élet során, mely komplex módon felkészíti őket az életre, mindezt olyan módon, hogy megjelenjen a keresztény hitre és szeretetre nevelés. Az óvoda életet áthatja a szépség és a szeretet, mely a kreativitásnak a forrása. A kreativitás számunkra jelenti valami újnak a létrehozását, valamint az érdeklődéssel, odafigyeléssel végzett valamennyi gyermeki tevékenységet. A gyermekek környezetében legyen minden esztétikus, mert a szép tárgyaknak felszólító jellegük van, és fejleszti a személyiséget, motiválja a cselekedetet. Sok szeretettel olyan környezet kialakítására törekszünk, mely biztosítja a gyermek örömteli játékát, ismeretszerzését szabadon választott tevékenységek által. Értékelésünk személyre szabott, biztató konkrét, reális és önmagához igazított. Támogatunk minden önálló gyermeki törekvést. A tárgyi jutalmazást nem alkalmazzuk.

II.2. Személyi és tárgyi feltételek - általános iskola

Mátészalkán modern, tágas, kétszintes épület 22 tanteremmel áll rendelkezésre. 1500-2000 főt befogadó aulája alkalmas színvonalas ünnepségek, kiállítások megrendezésére.

Az épületben 1 tornaterem, 2 torna szoba, 1 kondi terem, 1 könyvtár, 1 számítástechnika terem, 1 nyelvi laboratórium 2 előadóterem és 2 fejlesztő szoba egészíti ki az oktatási helyiségeket.

Megfelelő számú irodák, tanári szobák segítik az oktató-nevelő munkát.

A meglévő szertárak kicsik, raktározási lehetőség nincs (padlás, pince hiánya). Az intézményben felújított, modernizált melegítő konyha működik. Az ebédlő egyszerre 100 fő befogadására alkalmas.

Az épület komfortos, a világítás a szabványnak megfelelő, a fűtés gázzal történik. A külső- és belső környezet kellemes, virágos, ízlésesen díszített.

Az iskola szépen parkosított, folyamatosan gondozott. Bejárata előtt 1997 májusában avattuk fel Móricz Zsigmond mellszobrát, Bíró Lajos szobrászművész alkotását. A 6-os Iskoláért Oktatási- Nevelési Alapítvány jóvoltából a szabadidő hasznos eltöltése céljából udvarunk komplett játszótéri fajátékokkal gazdagodott (csúszda, hinta, mászókák, mérleghinta, mókuserék, babaház, mely szabadtéri oktatásra is alkalmas).

A bejárat előtti mediterrán térkövezés a Nyíregyházi Egyházmegyének köszönhetően 2017 végén történt meg.

Fenntartónk jelentős mértékben hozzájárult munkakörülményeink és nevelő – oktató munkánk javításához is. 2019 nyarán több mint 50 millió forint értékben elvégezték a tornaterem felújítását, a konyha rekonstrukcióját, kazáncserét új kazánházzal, részleges radiátor cserét a szükséges helyeken, elkészült a légkondicionálás két szaktanteremben és a nevelői irodában. Kollégáink időközönként javító festést végeznek.

A tantermek és az egyéb kiszolgáló helyiségek berendezései a szükségleteknek még nem teljesen megfelelőek.

Célunk, hogy minden tanteremben legyen digitális tábla és megfelelő mennyiségű és minőségű laptop álljon rendelkezésre a kollégák és tanulók részére.

Könyvtárállományunkban 8000 kötetnyi szépirodalmi mű, tudományos munkák, lexikonok segítik a gyerekek munkáját. Számos oktató CD-vel, DVD-vel, interaktív tananyaggal, idegen nyelvi anyaggal (szótárak, nyelvi könyvek, folyóiratok, hanganyagok) rendelkezünk.

A megjelent korszerű, új eszközök beszerzése mindenkor a költségvetés és a taneszköz pályázat függvénye.

A számítástechnika oktatáshoz, ügyvitelhez, a könyvtárban megfelelő tárgyi, technikai eszközökkel rendelkezünk.

A nevelőtestület összetétele, képzettsége

Az iskola alkalmazotti közössége biztosítja a zavartalan működés személyi feltételeit. A dolgozói létszám az oktatási törvénynek megfelelő.

Iskolánk tantestülete jól képzett, szakmailag igényes. Többségük nyitott, fogékony az újra, törekszik a korszerű és hatékony módszertani eljárások alkalmazására. Nagy számban rendelkezünk szakvizsgázott, több diplomás pedagógussal. Végzettségi palettánkat színesítik:

- a tehetségfejlesztő szakértő szak,
- fejlesztő (diff.) tanító szak.
- Angol műveltségterület.

Szakos ellátottságunk 100%-os, ennek alapján biztosítani tudjuk a kéttannyelvű oktatás személyi feltételeit is.

Tantestületünk tagjai fontosnak tartják a szakmai ismeretek megújítását. Ezt igazolja a rövid- és hosszú távú képzési tervünk.

Az oktató-nevelő munkát segítő egyéb, technikai dolgozók: iskolatitkár, pedagógiai asszisztens, gazdasági ügyintéző, rendszergazda, takarítók, portás, udvaros, karbantartó látják el.

Katolikus iskoláink nevelésének alapja és középpontja maga Krisztus.

A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjenek a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a középzszerűségeken, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tölteniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.”

(CIC 803.) Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően tehát:

- keresztény értékrendre épít, biztosítja a keresztény gondolkodás jelenlétét,
- a nevelő jelleg dominál,
- a nemzeti értékeket szolgálja,
- fontos szerepet szán az egyházi és a nemzeti hagyományoknak.

Az alábbiakban felsoroljuk azokat az alapelveket, amelyek különösen nagy hangsúlyt kapnak katolikus iskolánk egész pedagógiai működésében.

- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra hárul „A katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenykedésén és tanúságtételén múlik.”
- A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a

szokásautomatizmusoknak. Ezért a szoktatásnak kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosan megtérül.

- Lehetőleg a dicséretet helyezzük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen.
- Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél.
- Döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé váló betartása, és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez a pedagógiai folyamatban részt vevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik.

Az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet tételez fel.

A tagintézmény jellemzői:

Az iskola 1994- ben került átadásra, 1-4. osztállyal és óvodával. Az iskola építészeti, esztétikailag jól megoldott, praktikus tervezett. Az épület gondosan karbantartott, tiszta, jó ízléssel dekorált. Környezetünk rendezett. Az udvari játékok, a sportudvar bőséges lehetőséget kínál a tanulóknak a mozgásra.

1996 szeptemberében, 69 tanulóval, 10 pedagógussal, Porcsalmáról áthozva minden gyereket, megkezdődött az 1-8 osztályos tanítás. 10 tantermünk, 1 szaktantermünk és 1 tornatermünk van.

A 69 fős létszám évről-évre növekedett.

A létszám mellett a minőség is fokozatosan javult, alapfokú művészeti oktatással bővülve (zongora, színjáték, társastánc, ipar- és képzőművészet és trombita tanszakon).

Tizenötödik éve működik esti gimnáziumi előkészítő képzés is az intézmény keretein belül.

Közben tovább bővült az iskolaépület, a tornaterem két végében lévő tanterem helyén tanuszoda épült. A tanuszoda 2005. április 10-én lett aktiválva a saját és környező iskolák diákjainak nagy öröme.

Az eltelt időszakban az oktatás minőségének javítására helyeztük a hangsúlyt. Igyekszünk megoldani a szakos ellátottságot, melyben több óraadó tanár is segítségünkre van.

2010-ben a TIOP-1.2.5-09/1-2009-0006 pályázat keretén belül az iskola 6 darab interaktív táblához, 6 darab projektorhoz, 6 darab laphoz, 17 darab asztali számítógéphez, interaktív tananyagokhoz, szoftverekhez jutott.

2011. június 14-én napkollektor lett aktiválva intézményünkön.

2014-ben a TIOP-1.1.1.pályázat keretében 5 db tanári notebook fejhallgatóval 3 db Lenovo típusú tanulói tablettát nyertünk.

Azóta is folyamatosan több pályázatban veszünk részt, mely keretében eszközparkunkat folyamatosan bővítjük, és különböző szabadidős, kulturális rendezvényeken való részvételt, táborozási lehetőségeket biztosítunk ingyenesen.

Mind ezek fényében látszik, hogy igyekszünk megfelelni a kor kihívásainak, a személyi és tárgyi feltételeknek, hiszen kevés olyan kis település van, amelynek iskolája ilyen szinten felszerelt.

Az elbballagott tanulók a középiskola elvégzése után 50-60%-ban a felsőoktatásban tanulnak, több pedagógus, informatikus, jogász és orvos került ki már közülük.

2013. január 1-től az általános iskola Dr. Antall József Általános Iskola néven átkerült állami fenntartásba. A fentebb említett képzések – alapfokú művészeti oktatás, esti tagozatos felnőttképzés – valamint az óvoda megmaradtak önkormányzati keretek között. S bár egy épületben vagyunk, az épületen belül két intézmény üzemel. Az állami fenntartásban lévő Dr. Antall József Általános Iskola, és az önkormányzati fenntartásban tovább működő pályódi Dr. Antall József Oktatási Kulturális és Szabadidő Központ Óvodája Konyhája és Községi Színterei.

Bízunk a további tárgyi- és személyi feltételek javulásában - ez természetes igény-, hogy minél eredményesebben, évről-évre nagyobb hatásokkal tudjuk nevelni - oktatni tanulóinkat, ami későbbi, községünkben történő letelepedésüket is hatékonyan motiválhatná.

Közös munkánk csak úgy lehet eredményes, ha az „iskolahasználók” köre: a növendékek, a diákok, a szülők, a pedagógusok együttműködve, közös erkölcsi alapvetéssel, mindannyiunk megelégedésére élnek és dolgoznak együtt a település általános iskolájában.

Tanulólétszámunk 74 fő, tanulócsoporthaink száma 8. 2 napközis és 2 tanulószobás csoportunk van. 11 pedagógusunk és 4 óraadóval rendelkezünk.

Az tagintézményünk jellege:

Általános iskolai képzés, melynek fő célja a korszerű, tudományos alapokon nyugvó, továbbépíthető ismeretanyag közvetítése, melyben figyelembe vesszük a település, az adott gyermekközösség képességeit.

Hozzájárulunk a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához, segítjük a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakítását. Felkészítjük a fiatalokat arra, hogy természeti és társadalmi környezetünket megismerjék, védjék és formálják. Tudjanak élni jogaikkal, s teljesítsék kötelességeiket.

A képzési idő 8 év, a képzésben tanköteles, a korosztályhoz (6-16 év) tartozó gyermekek vesznek részt.

Az általános iskolának nyolc évfolyama van, melynek keretében alapfokú nevelés-oktatás folyik. Tanulóink az érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően felkészülhetnek a gimnáziumi, szakgimnáziumi, illetve szakiskolai továbbtanulásra, valamint a társadalomba való beilleszkedésre.

A szakos ellátottságot utazó pedagógusokkal látjuk el.

A tanuló összetételünk heterogén. Több tanuló jár át Porcsalma, Ökörítőfülpös, Szamostatárfalva, Komlódtótfalu, Szamosbecs, Ura, Csenger községekből is.

A legfontosabb alapelveink az elkövetkezendő évekre is az, hogy:

- diákjaink egyre harmonikusabb és teljesebb emberekké válnak iskolánkban,
- korszerű, sokoldalú általános műveltséget biztosítsunk,
- a versenyképes tudást megalapozzuk,
- hagyományok tisztelete és ápolása,
- növeljük a társadalom egészséges tagjainak számát.

Komplexitás elve – a nevelés és oktatás során figyelembe kell venni, hogy biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek folyamatosan és együttesen hatnak. Ezeket a hatásokat kell összehangolni.

A következetesség elve – igényesség, határozott követelmények támasztása a tanulókkal szemben. Lehetőség nyújtása a tanuló önállóságának, kezdeményezőképességének, kreativitásának kibontakoztatására.

Életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételének elve – a tanulók fejlődését mindenkor a maga fejlődési fokához mérten kell biztosítani.

Egyenrangúság elve – a nevelés-oktatás két alapvető tényezője, a pedagógus és a tanulók egyenrangú félként vesz részt a nevelés-oktatás folyamatában. (A tanuló a nevelés alanya.)

Bizalom elve – bizalom, megértés, tisztelet a tanuló személyisége iránt, törekvés a személyes kapcsolatok kialakítására.

A pedagógus vezető szerepe – az egyenrangúság elvével összhangban a pedagógusnak vezető szerepe van a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységének megszervezésében, személyiségük fejlesztésében.

A külső hatások elve – a pedagógusoknak támaszkodnia kell mindazon tapasztalatokra,

információkra, ismeretekre, amelyeket a tanulók az iskolán kívül, mindennapi életükben szereznek be.

A tapasztalatszerzés elve – a nevelés-oktatás folyamatában biztosítani kell a tanulók számára a saját tapasztalatok megszerzését, megértését, általánosítását.

A tanulók különböző közösségek tagjai – a tanulók mindig szűkebb (család, osztály, iskola) és tágabb (környezet, társadalom) közösség tagjai. A nevelés-oktatás az emberi viszonyokban gazdag közösségek hatásrendszerén át, a közösségekben, a közösségek életének, céljainak, érdekeinek figyelembe vételével, a közösség aktív részvételével történik. A közösségek biztosítanak szerepet – a pedagógusok vezető, irányító, kezdeményező szerepe mellett – a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához..

Módot teremtünk tanulóink számára az esetleges szociokulturális hátrányok leküzdésére, valamint a kiemelkedő egyéni képességek kibontakoztatására. Iskolai közösségeink biztosítanak terepet a növendékek önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához.

Ugyanekkor a **kiemelkedő képességű** tanulóknak lehetőséget kell kapniuk tehetségük kibontakoztatására.

Az emberi szuverenitás magában foglalja a tárgyi és személyes világunkban való eligazodás képességét. Ehhez **fejlett kommunikációs képességekre** és **viselkedés kultúrára** van szükség. Ez mind a társadalmi, mind az egyén boldogulásának egyik alapvető feltétele.

A világban való eligazodás feltételezi **legalább egy idegen nyelv elsajátítását**. Mivel tanulóink családi környezetéből ilyen irányú hatás alig vagy egyáltalán nem éri a gyermekeket, az iskola kiemelten fontosnak tartja **az angol nyelv tanítását, melynek során használható idegennyelv tudást biztosítunk**.

Az általános társadalmi modernizáció és életmód átalakulása megkívánja a **lépéstartást az informatika fejlődésével**.

A megfelelő továbbtanulási irány illetve pálya kiválasztása reális önismeretet és életszemlélet kialakítását feltételezi.

Alapvető értéknek tekintjük a szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését, természeti környezetünk megismerésének és megóvásának igényét.

III. Az óvodai nevelés programja

III.1. Az óvodai nevelés feladatai

III.1.1. Egészséges életmód kialakítása

Az egészséges életmódra nevelés áthatja az óvodai élet valamennyi mozzanatát. Az óvodás gyermek felkészítése az egészséges életmódra meghatározó, hiszen ebben az életkorban megszerzett ismeretek, készségek, és szokások befolyásolják a későbbi életvitelt.

Cél:

- A gyermekek harmonikus testi-lelki fejlődésének elősegítése, az egészségvédő szokások elsajátítása révén: a testápolás, az étkezés, az öltözködés, az egyéni igényeknek megfelelő pihenés, illetve a mozgás segítségével a helyes életritmus alakításával.
- Az egészséges, és biztonságos környezet (óvoda épülete, udvara) megteremtésével megfelelő feltételek biztosítása az óvoda egészséges életmódra nevelési feladatainak megvalósításához.
- A nevelési területhez kapcsolódó prevenciós, alkalmanként korrekciós feladatok ellátása az óvodai élet során.
- Öntevékeny, változó feltételekhez való magatartás kialakítása az egészséges életmód egyes

területeit illetően, különös figyelemmel a szabadidős tevékenységekre, illetve a szülőkkel való együttműködési formákra.

- Pozitív attitűdök alakítása az egészséget preferáló magatartási szokások iránt.

Feladat:

- A gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése.
- A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása.
- A gyermekek egészségének védelme, edzettségük biztosítása.
- Speciális prevenció és korrekció feladatok ellátása, ha szükséges megfelelő szakemberek bevonásával.
- Lehetőséget adunk az étel mennyiségének önálló megválasztására, biztatjuk az étel elfogadására a kevésbé jó étvágyúakat.
- Megismertetjük, és lehetőséget biztosítunk nyersen fogyasztható zöldségek és gyümölcsök megkóstolására.
- Úgy tartjuk, hogy az étkezés kellemes együttlét, ezért beszélgethetünk.
- Megteremtjük a nyugodt pihenés feltételeit: árnyékolunk, már készülődés alatt csöndesen beszélgetünk, szimbólumokkal ráhangolódunk, mesélünk, dúdolgatunk.
- Az idősebb, kevesebb alvásigényű gyerekek számára legalább egy óra nyugodt pihenés után csöndes tevékenységet biztosítunk.
- A nagymozgás lehetőségét minden nap biztosítjuk.
- Sétákat, kisebb kirándulásokat rendszeresen szervezünk. Ezeken az alkalmakon figyelünk környezetünk tisztaságára.
- Tisztaságot, rendet tartunk szűkebb és tágabb környezetünkben, kirándulásainkon.
- Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, élmények, szabad mozgás, veszélyek (napozás, növényzet), értéke: (füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erő kifejtés, sok mozgás).
- Takarékosan bánunk a vízzel.
- Szelektíven gyűjtjük műanyag és papírhulladékot, komposztálunk.
- Közös egészségmegőrző programokat szervezünk a családokkal.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében, a gyermekek maguk is legyenek részesei egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. gyümölcs, ill. zöldségsaláta készítés).
- A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket folyamatosan ellenőrizzük, felhívjuk a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira, kirándulásra szülői segítséget kérünk.
- A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismertetjük. Az ismertetés ténye és tartalma a csoportnaplóban kerül dokumentálásra.
- A gyermekek szükséglete szerint (szülők bevonásával) speciális szakemberek bevonásáról gondoskodunk: az óvoda orvosa, fogorvosa, védőnője, szakszolgálatok segítségével.
- Jelzőrendszer tagjaként jelez az óvodapedagógus, amennyiben a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítésében, védelmében, felügyeletében bármelyik területen elhanyagoltságot tapasztal: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet.

III.1.2. Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés

A mindennapi nevelésben nagy teret szentelünk az érzelmi és közösségi nevelésnek, a keresztény szellemiségnek a keresztény erkölcs és érték alapjainak lerakására. A gyermek biztonságérzetét növeljük a szeretetteljes, derűs hangulat biztosításával. Az egyházi óvodában

feladatunk, olyan légkörnek a megteremtése, amely kielégíti a gyermek szeretetigényét, elfogadja őt. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek érezze, hogy ő fontos az óvodapedagógusnak, a társainak, s ez által olyan biztonságot él át, amely érzelmeit erősíti, és nyitottá teszi a környezet számára. Arra neveljük gyermekeinket, hogy tudják elfogadni, hogy az emberek különböznek egymástól.

Óvodánkban a gyermekek vallásos élményekkel gazdagodnak. Fontos a családdal, a keresztény közösséggel való szoros együttműködés, együttnevelés. Tudatosan alkalmazzuk a konfliktus megelőzés módszereit: a közös szabályalakítást, a pozitív példák megerősítését. A gyermekek ismerkedjenek meg a templomi környezettel, berendezésekkel, szimbólumokkal. Ismerkedjenek meg a katolikus köszöntéssel, mely épüljön be mindennapi életükbe. Biztosítsunk lehetőséget a keresztény erkölcsi tartalmak” elplántálására”(felebaráti, személyiségválogatás nélküli szeretet, megbocsátás, önzetlenség, segítőkészség). A bibliai történetek segítenek ezeket még közelebb hozni a gyermekekhez.

A gyermek óvodai életében az óvodapedagógusok nyújtják az érzelmi biztonságot. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek-dajka kapcsolatot is pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Minden óvodai dolgozó kommunikációja, bánásmódja, viselkedése követendő minta legyen.

A kisgyermek én-tudatának kialakulásában fontos időszak az óvodáskor: megtanulja kifejezni szándékát, érvényesíteni akaratát, megvalósítani elképzeléseit. Minden egyes gyermek külön személyiség. A gyermekek közötti kapcsolatokat is ápolni, és erősíteni kell. Az egyre több kapcsolat rendszerre szerveződik, a közösen átélt élmények, emlékek összekötik a gyermekcsoportot. Mindezek után egyre gyakrabban használják a „mi” kifejezést, mely az összetartozás, a közösség tudatosulását jelzik.

Gyakorolhatják az együttműködést, a különbözőségeket elfogadását és tiszteletét, itt formálódnak erkölcsi tulajdonságaik, alakul önfegyelmük, fejlődik felelősségtudatuk.

„Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.”

Fontosnak tartjuk, hogy a kiemelt figyelmet igénylő: nehezebben beilleszkedő, lassabban fejlődő és a kiemelkedő képességű gyerekek egyaránt megtalálják helyüket a gyermekcsoportban. Nevelésünk épít a családra, figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait.

Cél:

A gyermek én- érzésének erősítése, érzelmi és társas készségeinek fejlesztése. A nyugodt, békés légkörben, egymással toleráns, segítőkész, tevékeny gyermekek nevelése. A különbségek elfogadására, tiszteletére nevelés. Rá tudjon csodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, becsülje azokat. A hazaszeretet, a szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, az önazonosság megőrzése, átörökítésének biztosítása.

Feladat:

- a befogadási időszakban biztosítjuk a fokozatosságot, mely sok türelmet és gyengédséget igényel minden gyermek számára,
- az egy csoportban dolgozó felnőttek munkáját az összehangoltság, következetesség jellemezze,
- a befogadási időszakban otthonról hozott tárgyak fontosságát elfogadjuk,
- az óvoda biztosítja a keretet a gyermeki személyiség formálódásához, egy-egy tevékenység során kialakult kisebb csoportok létrejöttéhez szükséges inger gazdag

környezet biztosításával,

- a megfelelő környezetben gazdagodik érzelmi világuk, alakul szép iránti fogékonyságuk,
- a kölcsönös megértés és szeretet, önmaguk és egymás megismerésében. Közös élményeknek eredményeképpen alakuljon ki harmonikus, boldog gyermekközösség.
- a gyerekek tanuljanak meg kívánni, a másik tevékenységét tisztelni, tudjanak örülni a másik sikerének, és segíteni egymásnak,
- naponta egyszer, egy-egy tevékenység lezárása után legyen lehetőség a csoportos „beszélgető körre”, lelki percekre, amely a gyerekekben az összetartozás, a „mi”-tudat erősítését elősegíti, és előtérbe kerül az egymásra figyelem fontossága,
- fejlődjön a gyermekek akarata, pozitív erkölcsi érzelmei, a szabálytudat erősítésével, a játéktevékenység és versenyjátékok során, a különböző feladathelyzetekben,
- minden gyerek találja meg a helyét a csoportban, együtt átélt élményekkel,
- az idősebb és fiatalabb gyerekek egyre jobban hangolódjanak össze, alakuljon ki a segítőkészség, és egyre nagyobb önállóság a konfliktusok megoldásában.

III.1.3. Az értékelés és jutalmazás

Cél:

A gyermek helyes megnyilvánulásainak kialakítása, pozitív motiváció biztosítása

A gyermekek jutalmazásának elvei és formái:

Az óvodában alkalmazott jutalmazás a verbális és nonverbális kifejezések, és kommunikációs eszközök, érzelmek kifejezése, kiemelt-megtisztelő feladatadás, kedves tevékenység biztosítása. A jutalmazás mindig konkrét, a gyermek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású. Tárgyi jutalmazást nem alkalmazunk.

III.1.4. Az anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

„Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére, nevelés közben a gyermek természetes beszéd-és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.” Az értelmi fejlesztés és nevelés minden tevékenységi formában jelen van, így folyamatosan tudjuk biztosítani a gyermekek számára a felfedezés örömét, a gondolkodási műveletek gyakorlását, a problémák gyakorlati megoldását, az elvont összefüggések megértését.

Cél:

Az anyanyelv ismerete, szeretete, érthető és folyamatos kommunikáció. Értelmi képességek fejlesztése, ismeretek bővítése, rendszerezése, alkalmazása élethelyzetekben.

Feladatok:

- olyan óvodai légkör kialakítása ahol a gyerekeknek van kedvük beszélni, elmondani élményeiket, megfigyeléseiket, véleményeiket,
- a vegyes életkorú gyermekcsoport sajátosságának kiemelése a beszédfejlesztés szempontjából: a fiatalabb gyermekek figyelik idősebb korú társuk beszédét, kérdeznak tőlük. Az idősebbek felelve, magyarázva a fiatalabbaknak, gyakorolják ismereteiket szavakba önteni, mások számára is érthetővé tenni,
- élményekben, érzelmekben gazdag tevékenységekkel a beszédkedv fokozása,
- minden gyerek életszerű helyzetekben, természetes módon beszélhessen arról, ami foglalkoztatja, ami érdekli. Kellő idő biztosítása ezekre az alkalmakra, hogy a

gyermek fel szabadultan, bátran beszéljenek.

- a felnőtt beszéde nyelvtanilag hibátlan, kiejtésben helyes, példaadó legyen. Csak annyit beszéljen, amennyi hasznos, és szükséges. Érzelmek szóbeli kinyilvánításával kellő körültekintéssel bánjon. Használjon sokféle kifejezést, nyelvi fordulatot, beszéde legyen szemléletes, színes, a gyermekek számára érthető. Irányítsa a gyermekek figyelmét a számára érdekes dolgokra, kezdeményezzen beszélgetést.
- a gyerekek minden nap hallgassanak verset, mesét, melynek kiválasztását az irodalmi igényesség jellemezze,
- a gyermekekben meglévő cselekvési vágy, és a világ megismerése iránti igény kibontakoztatásának elősegítése,
- az érdeklődő viselkedés erősítése, az örömteli felfedezések, a képzelet szabad áramlásának támogatása, sokszínű gyakorlati lehetőségek biztosítása,
- az érzékelés, észlelés fejlődéséhez a sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása,
- megerősítjük a kitartó erőfeszítéseket, bátorítjuk őket, örülünk minden apró eredménynek.

III.1.5. Az óvodai élet tevékenységformái és feladatai

III.1.5.1. A játék

A gyermek életformája a játék és az, hogy mesevilágban él-, tetszett így formálni a gyermeket a teremtő Istennek, és nekünk nincs más tennivalónk, mint az, hogy tudomásul kell vennünk a teremtő Istennek ezt az akaratát.

A játék szabad cselekvések sorozata, szabad akaratból jöhet létre. Valóságyszerű, de nem valóságos. Minden játékban megjelenik a gyakorlás és a próbálkozás.

A játéknak sajátos rendje van. Bármikor be és ki lehet lépni belőle, újat lehet kezdeni, nyugodtan, folyamatosan lehet egész nap játszani. A játékba beviszi a gyermek a szükségleteit, érzelmeit, problémáit, konfliktusait, vágyait, feszültségeit. A játék kísérője a jó hangulat, könnyedség, tréfa, nevetés. A játék hozzájárul a gyermekek lelki egyensúlyának, harmóniájának megteremtéséhez. Fejleszti a gondolkodást, segít az alkalmazkodásban, feloldja a szorongásokat, és a félelmet. A gyermekekben meglévő, velük született kíváncsiság, a játékban folyamatos tanulási vágyat eredményez. Arra ösztönzi őket, hogy élénk tájékozódással szemlélje környezetét, próbálja ki önmagát, a tárgyakat, oldja meg a konfliktusokat. A játékban a cselekvések belső elhatározásból indulnak ki, a gyermekek maguk választják meg a szükséges tárgyakat, módszereket a maguk elé állított akadály legyőzéséhez, annyi időt töltenek a megoldással, amíg eljutnak a játékhelyzet természetes lezárásáig. A játék segítségével kipróbálják saját hatékonyságukat. Lehetőség van a szabadság, az önállóság kiterjesztésére, az én érvényesítésére, a társaival szembeni felelősségteljes viselkedésre.

Cél:

A testi-lelki szellemi fejlettség összhangjának kialakítása.

Feladatok:

- támogató, megengedő, modellnyújtó, mintaadó magatartásunkkal, jelenlétünkkel, a biztonságérzetet adó szeretetteljes légkör biztosítása,
- a játékhoz szükséges megfelelő hely, és eszközök biztosítása,
- a csoportszoba legyen egyszerű, áttekinthető, kevés, a gyerekek életéhez tartozó, az évszakok jellegét, változását mutató díszítéssel, elkülönülésre alkalmas kis belső terekkel. A babaszoba mellett vidám mesepárnák biztosítsanak lehetőséget az

ücsörgésre, képeskönyv nézegetésre, beszélgetésre. Legyen kialakítva építő,-konstruáló, barkácsoló, bábozó, dramatizáló, gyakorló, és egyéb szerepjátékok játszásához alkalmas tér. A játékeszközök a gyermekek által elérhető magasságban legyenek,

- rugalmas napirenddel a játék folyamatosságának biztosítása,
- az egyes szerepek, szituációk eljátszásával fejlődjön metakommunikációs és beszédkészségük, gyakorolják a mindennapi élet teendőit, az együtt játszás szabályait, alkalmazzák ismereteiket,
- Bibliai történetek feldolgozása a szerepjátékokban- pl. Noé bárkája. , Zákheus története. Az ötezer ember megvendégelése. Jézus lecsendesíti a tengert. Az elveszett bárány története.(beszélgetések, játékok az örömről, feloldó játékok a tenger lecsendesítésének történetéről, önismereti játékok a ragaszkodásról az elveszett bárány története alapján.),
- tapasztalatszerzési, élményszerzési lehetőségek biztosítása,
- a gyermeki önállóság biztosítása a téma, tartalom, eszköz, hely, társak megválasztásában,
- a gyermeki kapcsolatok alakulásának megfigyelése,
- a nyugodt játékhoz szükséges szabályok kialakítása,
- a belső késztetésre létrejövő, spontán játékok tiszteletben tartása,
- az óvodapedagógus által kezdeményezett játékokba, mint napi kínálatba a gyerekek igényeik és belső állapotuk szerint bármikor, és bármennyi időre bekapcsolódhatnak,
- az udvari játékhoz szükséges feltételek biztosítása. A játékok nagy részének az udvaron történő megvalósítása nagyon fontos,
- a játékok mennyisége ne legyen túl sok. Fontos, hogy a játékeszközök szépek legyenek, és mindennek legyen állandó helye,
- a játékeszközök alapanyagánál előtérbe helyezzük a természetes anyagokat, mert az ezekből készített játékszerek a néphagyomány részét képezik. A játékok kellékeinek: a gyurmának, festéknek, összegyűjtött kincseknek a tárolása, állandó szabad használata. A festésre, gyurmázásra, rajzolásra minden nap legyen lehetőség.

III.1.5.2. A tevékenységben megvalósuló tanulás

A játék és a tanulás nem különül el egymástól. A gyermek a cselekvéseivel szerzett tapasztalatok által jut el a tudáshoz, és így fejlődnek képességeik. A gyermek megismeri a világ tulajdonságait, fogalmakat alkot életkorának megfelelően ,konkrét tapasztalatai alapján, gondolkodási műveleteket végez ,és eljut az összefüggések felismeréséhez . A tanulás, a megismerés szükséglete, mint kíváncsiság, a kulturális igények forrása. A gyermeki tanulás egy folyamatosan fejlődő tulajdonság, melyhez a szellemi táplálék, és a társas ösztönzés nélkülözhetetlen. Minden gyermek tanítható, csak ki kell bontakoztatni adottságait.

Cél:

Szűkebb és tágabb környezetében jól eligazodó gyermek nevelése, akik kellő önbizalommal rendelkeznek.

Feladatok:

- inger gazdag környezetet teremtünk /csoportszoba berendezése, mozgatható bútorok, eszközök, tapasztalatszerzések/
- követhető mintát nyújtunk
- megismerjük a gyermek egyéni jellemzőit, figyelemmel kísérjük fejlődését
- elegendő időt biztosítunk a tevékenységre

- nem sürgetünk, kivárunk
- segítjük próbálkozásait
- személyre szabott, pozitív értékelést adunk
- az ismeretanyagot szabadon választjuk meg, a helyzethez és a gyermeki szükségletekhez igazítjuk
- módszertani ismereteinket komplexen használjuk
- elfogadjuk a tévedéseket, segítjük a javítást, lehetőséget adunk az ismételteshez

III.1.5.2.1. A mesélés, verselés, vershallgatás

„A mindennapos mesélés, mondókázás, verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.” A mese az a beszédmód, amire az óvodáskorú gyermek tartósan tud figyelni. Ritmusa, képi ereje, folyamatossága, hangulata fogva tartja a képzelőerőt. Örömforrás, magától értetődő társas élmény. Az egyetlen közlésforma, melynek segítségével a gyerekekkel beszélgethetünk arról ami a legjobban foglalkoztatja. „A mese az anyanyelv zenéje.” . Beszédnevelő, én erősítő, és személyiséget összerendező hatása felbecsülhetetlen. Nevelő hatása mélyen átjárja a gyermek személyiségét. A mesehallgatás egy sor lelki többlettel jár: a ráismerés, az” én már tudom”, az előrelátás, a képek áramlásának folyamatossága, idő és térbeli vagy fontossági sorrend szerinti elrendeződése. A mese tanít az emberi együttélés törvényeire, magyar népünk szép erkölcsi szokásaira. Aki mindennap hall mesét, annak az iskolába lépéskor a nyelvi fejlettsége másfél évvel előzheti meg azt, aki csak rendszertelenül hall mesét.” 3-6 éves korban válik a gyermek valóban mesehallgatóvá és mesélővé, belső képeiből építkezve el tudja képzelni a legcsodálatosabb mesevilágot. Az óvodai élet mindennapjait kitöltő és megszépítő szórakozás, mulattatás. A többször hallott jó mesék, különös hangulatú versek, gyakran végigjátszott mondókás játékok, bábszínházi élmények előkelő helyet foglalnak el az életre szóló benyomások sorában, feltárják a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. és megfelelő viselkedésformákat.

A katolikus óvodánkban kiegészítjük az alábbiakkal: A vers, mese anyagában jelenjen meg az aktualitásnak megfelelően vallásos tartalmú vers, irodalmi alkotás. Fordítsunk figyelmet bibliai történetek dramatizálására /korcsoportnak és fejlettségi szintnek megfelelően/. A meséket, a bibliai történeteket igyekezzünk elkülöníteni egymástól / helyszín, jelzés.../

Erkölcsei tulajdonságok

- alakulása szeretet,
- összetartozás öröme, hála,
- megbecsülés felelősségvállalás,
- egymásra való odafigyelés,
- bizalom –érzelmi szükséglet kielégítése,
- képzelet – átélni Isten szeretetének valóságát,
- ritualizáció – lelki befogadó képesség fejlődése,
- belső élménnyé tenni az Istennel való kapcsolatot.

Cél:

A gyermek teljes személyiségének formálása, harmóniájának megteremtése, anyanyelvének elsajátítása. Beszédnevelés, én erősítés, a gyermek személyiségének összerendezése.

Feladatok a vallásos nevelés lehetőségeinek kihasználására:

- fohászok mondogatása /Jézusról/
- figyeljünk a versek témájára
- vallásos tartalmú versek, verses imák tanítása

- a javasolt imák korcsoportonkénti elosztása a „Jézus hív és vár” című segédanyagban található.
- az erkölcsi nevelés lehetőségeinek kihasználása
- elfogadni bizonyos helyzeteket
- alázatra nevelés
- közösségteremtő ugyanabban az élményben részesülnek
- egymással és a mesélővel való kapcsolatteremtés
- a megfelelő mese kiválasztásának fontossága a mesék előkészíthetők a hitérzékenységet, az igényességgel, a pozitív értékek képviselésével 5-6-7- éves korban
- a gyerekek megismerkednek bibliai történetekkel, a „gyermekszerűség” elvét követve keresünk egy jól illusztrálható bibliai történetet, vagy egy modern, valóságos történetet az egyház történetéből
- javasolt bibliai történetek: Zákheus története. „Az elveszett bárány”, Az ötezer ember megvendégelése., Jézus lecsendesíti a tengert., Noé története., A tizenkét éves Jézus a templomban., A csodálatos halfogás.

További feladatok:

- A meséket a magyar népmesekincsből és igényes alkotások közül tudatosan válogatjuk egész évre.
- A kiválasztás szempontjait követjük: népmesékből, népi alkotásokból, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeiből, meséiből, igényes műmesékből és a műköltészetből válogatunk- magyar költők formai és ritmikai szempontból gyermekek által is felfogható verseiből választunk, kiegészítve a klasszikus és mai kortárs művekkel és a nemzetiség kulturális értékeivel.
- A népköltészetből merítünk tréfás, mulattató mondókákat, találós kérdéseket.
- Minden pedagógus kialakítja saját repertoárját, a heti tervek elkészítésénél figyelemmel kísérik egymás munkáját, folytatjuk az elkezdett folyamatot.
- Szórakoztatjuk gyermekeinket, gazdagítunk, kíváncsivá teszünk, kedvet csinálunk az irodalmi anyaggal.
- Tevékenységeink közben, naponta rendszeresen mesélünk, verselünk, mondókázunk.
- Meséléshez megteremtjük a nyugodt légkört, csendet, szertartásos jelleget biztosítunk.
- Játszóverseket az udvaron is mondogatunk, míg a játék lendülete tart.
- Átélessel, mesélünk, ragaszkodunk az értékes szöveghez, szófordulatokhoz, mesefordulatokhoz, szép kifejezésekhez, jelzős szerkezetekhez.
- A gyerekekre figyelve, gyakran megismételt élményt nyújtunk, többnyire mozgással, esetleg dallammal kísért mondóka, vers mondogatásával.
- A gyerekek a mesében átélt élményeiket újra feleleveníthetik bábozással, dramatizálással.
- Jeles napokhoz kapcsolódva- bábelőadást, mesedramatizálást szervezhetünk az óvodában dolgozó felnőttek, szülők, és meghívott vendégek részvételével.
- Igényesen beszélünk, fejlesztjük a gyermek kifejező hanghordozását, változatos szókincset, az érzelmeket megjelenítő viselkedését- lehetőséget adunk csoportos, és a gyerekek egymás közötti színes élő beszélgetéseire.
- Figyelemmel kísérik a gyermek kialakulóban lévő egyéni beszéd-sajátosságait, biztatjuk, bátorítjuk.
- Pozitív példát nyújtunk a mesekönyvek használatában és a gyermekeket is a könyvek megővésére ösztönözzük.
- Szülők szemléletét formáljuk, beszélünk a mese jótékonyágáról, ajánlásokat teszünk

művekre, könyvekre.

III.1.5.2.2. A mozgás

Az óvodás természetes megnyilvánulása a játék mellett a mozgás. Ez teremti meg legoptimálisabban a lehetőséget e korosztály tanulási képességeinek, kompetenciájának kialakulásához, fejlődéséhez, értelmi és szocializációs folyamatában az én fejlődéséhez.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás az óvodai nevelés folyamatában a gyermek egészséges testi-, mozgás-, és személyiségfejlesztését szolgálja. A rendszeres mozgástevékenység kedvezően befolyásolja az egész szervezet növekedését és fontos szerepet játszik az egészség megővésében. A mozgás a gyermek számára nélkülözhetetlen, semmi mással nem helyettesíthető és nem pótolható. A mozgás hatással van egész életére, növekedésére, pszichikus tulajdonságaira.

Cél:

A sokféle mozgás-lehetőséggel elősegíteni a gyermekek harmonikus testi-lelki fejlődését, az egészség megővését, és kedvezően befolyásolni az egész szervezet fejlődését. a 3-7 éves gyermekek nagyfokú mozgásigényének a kielégítése változatos és játékos mozgásanyag összeállításával spontán és szervezett formában egyaránt. Rendszeres mozgással megalapozni az egészséges életmód szokásrendszerét. A gyermekek harmonikus mozgásának, valamint testi képességeinek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség) fejlesztése. Az óvodáskor végére alakuljon ki a gyermekek szabálytudata, helyzetfelismerése, alkalmazkodó képessége, térbeli tájékozódása, feladattudata és feladattartása.

A mozgás segítse a személyiség akaratí tényezőinek alakulását.

Feladat:

- A gyermekek természetes mozgásának fejlesztése.
- A mozgásigény kielégítésére, a mozgás megszerettetésére, a helyes testtartás kialakítására törekvés.
- A motoros képességek fejlesztésével a mozgásügyességük fokozása, megfelelő ütemű fejlesztése.
- A testnevelési játékok segítségével az együttmozgás örömeinek megéreztetése, közös mozgásélmény biztosítása.
- A kézi szerek széles tárházának használatával a finommotorika, a mozgásügyesség fokozása.
- A mozgáson keresztül az érzelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.
- Prevenciós és korrekciós nevelési feladatok ellátása.

Szervezetten két formában valósul meg:

- a mindennapokban 10-15 percben
- heti rendszerességgel (életkortól függő számú) testnevelés foglalkozás
- spontán megjelenő mozgásos játékok

A mozgás helye:

- udvar
- tornaterem
- csoporszoba
- a természetes mozgás felfedezésre, megtapasztalására, próbálkozásokon keresztül gyakorlására egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk
- naponta rendszeresen játszunk különféle mozgásos szabályjátékokat, kooperatív

játékokat, főleg a szabadban a napi tevékenységhez igazodó időpontban.

III.1.5.2.3. A külső világ tevékeny megismerése

A kisgyermekben elemi szükségletként munkál a természeti és emberi környezet megismerésének, megértésének az igénye. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

A természetes, konkrét, cselekvésre épülő élethelyzetekben kapja a gyermek a matematikai és környezeti nevelést.

A nevelőmunka ritmusát az évszakok váltakozása, a jeles napokra és az ünnepekre való készülődés adja.

Cél:

Közvetlen környezetükben biztonságosan eligazodó, a világ természeti- tárgyi- emberi értékei iránt pozitív viszonyt tápláló gyermekek nevelése. Ismerje meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, keresztény, családi és a tárgyi kultúra értékeit, tanulja meg ezek szeretetét, védelmét. A környezetkultúra /védelem, megőrzés, fenntarthatóság / biztonságos életvitel megalapozása.

Feladatok:

Fontos már kisgyermekkorban rámutatni a teremtett világ szépségeire, és fontos a feladattudat felébresztése. "És látta Isten, hogy amit alkotott igen jó." Tudatosítani a gyermekekben, hogy a Föld, az egész világ és minden élőlény Isten teremtménye. A gyermeket minden érdekli, a nyitottság ott rejlik természetében, és ez fogékonnyá teszi őt a teremtés csodái iránt.

Pozitív érzelmi viszony alakuljon a természethez az emberi alkotásokhoz, ismerkedjen védelmükkel. A gyermek érzelmi alapon válogat a család, az óvoda által nyújtott hatásokból. Ezért törekednünk kell arra, hogy a gyermeket olyan hatások érhék, amelyek környezetük felfedezésére, a rácsodálkozásra ösztönzik őket. Megismerő tevékenységét érzelmei, kíváncsisága és tevékenységi vágya vezérli. Nemcsak tevékenykedni akar, de ismereteit, tapasztalatait is tevékenységei által szerzi. Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a tapasztalás és folyamatos tevékenység (játék, munka, tanulás) közben érzékelje a környező valóságot és dolgozza fel ezt a maga számára. A gyermek motivált állapota lehetőség arra, hogy segítsük a megismerő, felfedező, kísérletező tevékenységét, segítsük abban, hogy fedezze fel és cselekvően részt vegyen környezetének alakításában

Pozitív érzelmi viszony alakuljon a természethez az emberi alkotásokhoz, ismerkedjen védelmükkel. A gyermek érzelmi alapon válogat a család, az óvoda által nyújtott hatásokból. Társadalmi környezetünknek a gyermekhez legközelebb álló egysége a család. Isten szeretetéből adódik, hogy születésünk után nem kell egyedül élnünk, szülőket adott nekünk, akik gondoskodnak rólunk. Ismerkedjenek meg a gyermekek történeteken keresztül bibliai nagy családokkal, mely alapján érzékelhetik, az Istenben való összetartozás erejét.(Noé és családja, Ábrahám, Izsák, Jákób, József) Ezért törekednünk kell arra, hogy a gyermeket olyan hatások érhék, amelyek környezetük felfedezésére, a rácsodálkozásra ösztönzik őket. Megismerő tevékenységét érzelmei, kíváncsisága és tevékenységi vágya vezérli. Nemcsak tevékenykedni akar, de ismereteit, tapasztalatait is tevékenységei által szerzi. Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a tapasztalás és folyamatos tevékenység (játék, munka, tanulás) közben érzékelje a környező valóságot és dolgozza fel ezt a maga számára. A gyermek motivált állapota lehetőség arra, hogy segítsük a megismerő, felfedező, kísérletező tevékenységét,

segítsük abban, hogy fedezze fel és cselekvően részt vegyen környezete alakításában. A világból annyit ismer meg, amennyit érzékszerveivel felfog. Szervezzük úgy az óvodai életet, hogy mód legyen szemlélődni az őt körülvevő világról, világ rejtelseiről lehetőleg minden érzékével megtapasztalhatta azt.

A világ felfedezése a képszerű szemléletes gondolkodás fejlődése segíti a nyelvi-kommunikációs képesség fejlődését. Ismereteit, tapasztalatait társaival közösen szerzi az együttműködés során, így társas kapcsolatainak bővülése olyan erkölcsi tulajdonságok fejlődését segíti, mint pl. segítségnyújtás, együttérzés, önzetlenség, figyelmesség, egymás sikerének elismerése.

A gyermek pszichikus fejlődése a külvilággal való kölcsönhatásban alakul. Minden, amit lát, hall, tapasztal, amivel tevékenykedik, ismerkedik, új magasabb szintű képességek kibontakozását eredményezik. A természetre figyelő, óvó-védő, környezettudatos szemlélet és magatartás, a személyiségfejlődés legfőbb mutatója. Folyamatosan ismerkedünk lakóhelyünkkel: óvoda, utca, város /intézmények, műemlékek, természeti környezet, közlekedés/, vigyázunk környezetünkre, hulladékhasznosítási módokat ismerünk meg, komposztálunk. Felhívjuk a gyerekek figyelmét az emberi alkotásokra az őt körülvevő világban. Megfigyeljük, követjük a természet változásait: növények, állatok, időjárás – gondoskodunk, védjük, óvjuk. Az időjárás megfigyelése folyamatos, sokat beszélgetünk az idő múlásáról, az évszakok változásairól, napok, hónapok, évek egymást követő rendjéről. Az udvaron, séták, kirándulások során lehetőséget adunk a megfigyelésekre. Fontos, hogy rámutassunk az élőlények változatosságára. Tudják, érezzék, hogy a természet egészében minden élőlénynek helye van. Ismerkedjenek meg a különböző tájakon, földrészeken élő állatokkal.

Az érzékelést fejlesztő játékok segítségével tudják megnevezni az anyagokat azok tulajdonságait. Az időjárás megfigyelése során szerezzenek tapasztalatot a hőmérséklet, és a halmazállapot változása között. Figyeljék meg a szél hatását a fa leveleire, ágaira, a víz hullámozására. Foglalkozunk a test, egészségmegőrzés, család, mesterségek témakörével.

Felidézzük és kisgyermekhez illő módon gyakoroljuk a régi népszokásokat a mai korhoz illeszthetően.

Problémahelyzeteket teremtünk és ismerünk fel, kivárjuk a gyermeki megoldásokat.

Lehetőséget adunk az egyéni és kiscsoportos formában való tevékenységre.

Illeszkedünk a gyermek fejlettségéhez, egyéni jellemzőihez: tempóban, tevékenységfajtaiban, nehézségben, időtartamban.

A cselekvések közben sokat beszélgetünk, meghallgatjuk egymást, a kérdésekre választ keresünk, környezettudatos magatartást alakítjuk, meg alapozzuk.

A szülőket a bevonjuk a környezetvédő tevékenységekbe.

III.1.5.2.4. Matematika

Cél:

- A környező világ matematikai tartalmú összefüggéseinek megtapasztalása, a matematika nyelvének, fogalmainak megismerése, használata élethelyzetekben. A környező világ megismerése elképzelhetetlen a rá jellemző formai és mennyiségi viszonyoktól, melyek a valóságban komplex módon jelennek meg. Az óvodába kerülő gyermek már rendelkezik bizonyos matematikai tapasztalattal, élménnyel,
- mennyiségi, alaki, nagyságbeli, téri viszonyok megismerésével.

A matematikai nevelés feladatai:

- A matematikai tapasztalatszerzésre egész nap lehetőséget adunk.
- /tő-, sorszám, műveletekre/, a mennyiségi jellemzők felfedezésére, a geometriai

megfigyelésekre, megnevezésekre gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése a matematikai szemlélet megalapozása.

- Közvetlen környezetükben végzett tevékenységek során a konkrét tárgyakkal végzett műveleteken keresztül a matematikai viszonyok, összefüggések megtapasztalása.
- Pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldása, a logikus gondolkodás megalapozása.
- Sokszínű megoldások keresése.
- Kreativitás fejlesztése.

III.1.5.2.5. A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A vizuális nevelésünk is a világ megismerését szolgálja. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti, keresztény szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

A játék és ábrázoló tevékenység összefüggést mutat. Az ábrázoló tevékenységében a tárgyi világot dolgozza fel: megismeri, megérti, újra alkotja. Az ábrázolás nem csak játékba épülő tevékenység, hanem maga is játék.

Gyermekek közötti vizuális nevelésünkben a gyermekre koncentrálunk: megismerő képességeire, rajzoló mozgására, gondolkodására, érzelmeire és akaratára. Ezért a folyamatot tartjuk fontosnak, nem az eredményt, a teljesítményt.

A vizuális képességek fejlődéséhez a játékban, és a szervezett tanulási tevékenységekben biztosítjuk az alkalmakat

Cél:

Eltérő fejlettséget és fejlődési ütemet figyelembe véve a látás útján történő megismerő, befogadó és alkotó tevékenység fejlesztése.

Síkon és térben történő vizuális tevékenység során fejlődjön, bontakozzon ki a gyermekek egyénisége és kommunikációs képessége. Alakuljon ki a világ szépségeire való rácsodálkozás képessége és mélyüljön el annak képi világában. A gyermek kép-, forma-, színeképzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységének, szép iránti nyitottságának, igényességének alakítása.

Feladatok:

A tevékenységek során a gyermekek megismertetése az anyagok tulajdonságaival, megmunkálási és kifejezési lehetőségeinek sokféleségével, az eszközök használatával. A gyermekek tér-, forma-, és színeképzeteinek gazdagítása az egész nap folyamán. Tevékenységek biztosítása, melynek során fejlődik a gyermekek esztétikai érzéke és szép iránti nyitottsága. Képzőművészeti és népművészeti alkotásokkal való ismerkedés. A technikai eljárások, fogások megismertetése, rajzolás, festés, építés, plasztika, kézimunka területén. Változatos anyagokat, tereket használjanak a gyerekek. A gyerekek figyelmé irányuljon rá a környezetükben lévő jelenségekre, esztétikai ítéleteket váltsanak ki belőlük. A tevékenységek során ismerkedjenek meg a népi hagyományok eszközvilágával, díszítőművészet motívum elemeivel. A gyerekek önfejlődése és az irányított pedagógiai fejlesztés összhangja érdekében szükséges és lehetséges a különböző technikai eljárások kombinálása, a többszöri gyakorlás lehetőségével készségeik fejlődnek, differenciált segítségnyújtással egyéni fejlettséghez és képességhez igazodva. Játékos problémahelyzetekben a szín- forma-térképzet fejlesztése során az érzékelésésztelés, testséma finomodik. A gyerekek ismerkedjenek műalkotásokkal, környezetükben lévő alkalmazott képzőművészeti tárgyak forma, színvilágával, hogy gazdagodjon képi gondolkodásuk, szép

iránti nyitottságuk

- lehetőséget adunk az egyéni és kiscsoportos formában való tevékenységre
- az alábbi technikákat részesítjük előnyben: rajzolás, festés, kézi munka, mintázás, agyagozás, gyurmázás, krétázás, tépés, vágás, ragasztás, nyomdázás, varrás, szövés, fonás, gyöngyfüzés stb.
- a tervezésben átgondoljuk a technikák bevezetését, váltakozó felkínálását, kapcsolódást keresünk a témakörhöz, jól kigondolt, élményre alapozott témát/témákat jelölünk meg.

III.1.5.2.6. Az ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A rendszeres zenei nevelésnek meghatározó szerepe van az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésében.” A zene hatása olyan emberformáló erő, mely kihat az egész személyiségre.” A zene közvetlenül váltja ki az érzelmeket, és a gyermek értelmére is hat, hiszen a zenei fogalompárok megértése során fejlődik figyelmük, gondolkodásuk . A dalos játékok megtanulása fejleszti az emlékezetet, elősegíti a szocializációt. A csoporthoz tartozás biztonságos érzése, az egyéni felelősség a közös éneklésért, szép mozgásért, növeli a gyermek társai iránti kapcsolatigényét. Az óvodában a gyerekek helyes, szép óvónői előadásból spontán utánnézéssel, cselekvéssel együtt tanulják zenei anyanyelvüket. Játékos, felszabadult légkörben gyűjtögetjük a zenei élményeket.

Az óvodai élet megszervezésével, alkalmazkodó napirenddel lehetőség van a zenei tevékenységek ismétlődésére. A tudatos és tervszerű felkészülés, ugyanakkor rugalmas gyakorlati megvalósítás jellemző. A zenei nevelés – anyanyelvi nevelés – érzelmi és szocializációs nevelés – értelmi nevelés – egészséges életmód egymást áthatja, erősíti, kiegészíti. Az értékes zene iránti igény kialakításába bevonjuk a szülőket.

Cél:

A zene megszerettetése és a zene iránti érdeklődés felkeltése. A gyermek fogékonyságára, tevékenységi vágyára alapozva, életkori sajátosságaihoz igazodó, könnyen befogadható népművészeti örökség átadása. Komplex személyiségfejlesztés a gyermekdalokban összekapcsolódó, együtt jelenlévő zene, mozgás, verbalitás, vizualitás által.

Feladatok:

- az életkornak megfelelő hangterjedelmű énekek választása. A zenei anyagok igényes, tudatos válogatása a népi gyermekjátékokból és mondókákból, a népzenei sajátosságokra épülő komponált népdalokból, a klasszikus és kortárs, valamint más népek dalaiból, zenéjéből
- a kiválasztott zenei feladat köré építkezünk, megteremtjük az összhangot a témakörrel
- játékidőben minden alkalmat megragadunk az éneklésre, mondókázásra zenehallgatási anyagon keresztül ismerkedjenek meg egyházzenei művekkel
- megismertetjük a gyerekeket a dallamjátszó és ritmushangszerekkel, alkotó módon használjuk magunk is készítünk természetes anyagokból /fűszál, köcsög, fűzfaág, dió, stb./ hangszereket
- különös gondot fordítunk az esztétikus mozgásra /változatos játékok, modellnyújtás/, különböző térformák bejárására /kör, csigavonal, kígyóvonal, sorgyarapodó, átbújó/- lehetőséget biztosítunk az alkotó zenei befogadáshoz, odafigyelünk és bátorítjuk az egyéni megoldásokat: dallamok, szövegek, ritmusok, dramatikus elemek, mozgások improvizálására

- a csoportszobában elérhető helyre tesszük játékeszközként a hangszereket, az énekes játékok kellékeit
- az egyes gyermek zenei képességeinek alakulását követjük /metrum-, ritmus-, tempó-, hangmagasság iránti-, dinamikai- és hangszínérzék, zenei emlékező és reprodukáló képesség, belső hallás képessége/, meghatározzuk a szintjét /ráismer és megnevez, reprodukál, alkalmaz/ és mindezek ismeretében differenciálunk
- lehetőséget biztosítunk a magyar néptánc-hagyomány alapjainak elsajátítására.

III.1.5.3. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játék és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka.

Cél: Tapasztalatszerzés útján a környezet megismerése és a munkavégzéshez szükséges képességek, készségek, kompetenciák alakítása.

Feladatok:

- munkalehetőséget biztosítunk
- pontosan megfogalmazzuk, hogy mit várunk el
- biztosítjuk a szükséges eszközöket
- utánozható mintát nyújtunk számukra
- elegendő időt adunk a munkához
- biztatjuk, bátorítjuk őket
- életkorhoz igazítjuk a segítségnyújtást
- gyermekhez igazítottan, konkrétan, reálisan, fejlesztő szándékkal értékelünk.

III.1.6. Ünnepek

Egy-egy ünnepet, eseményt mindig örömteli várakozás, izgalmas készülődés előzze meg, mely egy hosszabb folyamat. Az óvodapedagógus egyes ünnepek előkészítésébe, az egész folyamatba vonja be a szülőket is. Ezzel teremtsen alkalmat a hagyományokhoz kapcsolódó szokások megismerésére, az ünnepnapok másságának felfedezésére.

A szocializációs folyamatban kiemelkedő szerepet kapjon az óvodai nevelés, az ünnep különlegességének a megéreztetése. Az ünnepekre való készülődés napjai örömteli várakozással telnek el. Az előzetes tervezetések, közös készülődés során az érzelmi ráhangolódás fokozódik, és az ünnep napján kiteljesedik. Az ismétlődő közös, örömteli tevékenység lassan a csoport hagyományaiba beépül, növeli az összetartozás érzését. Ezeknek az eseményeknek elsősorban az érzelmi töltésük az elsődleges. A gyermek életének jeles napjai:

A gyerekek születés-, és névnapját ünnepeljük. Különös figyelmet fordítunk az ünnepeltre, együtt készítjük el az ajándékot. A születésnapok lényege: a növekedés öröme az átélése.

EGYHÁZI, ÓVODAI ÜNNEPEK, JELES NAPOK

ŐSZ

Feldolgozandó anyag	Ünnep, jeles nap jelentéséről	Megünneplés módja
Szeptember Kisboldogasszony	8. az Joakimtól és született a Annától világ	lelki percek ovis liturgia miroválás

Istenszülő születése	Megváltójának édesanyja, a Boldogságos Szűz Mária.	
Szeptember 14. Szent Kereszt felmagasztalása	Szent Ilona császárnő megtalálta a Szent Keresztet és ezt Szent Makáriosz pátriarka 335. szeptember 14-én a jeruzsálemi Szent Sír bazilikában helyezte el.	lelki percek gyermekek megáldása kereszthódolás miroválás
Gyermekek megáldása A Szentlélek segítségül hívása	Az adott nevelési évre kérjük a Szentlélek áldását.	lelki percek egyházi szertartás miroválás
Október 01. Az Istenszülő oltalma	Szűz Máriának, mint a keresztények segítségének és oltalmának ünnepe.	lelki percek ovis liturgia
Október 23. Nemzeti ünnep	Megemlékezés az 1956-os eseményekről.	Az óvodások részvétele az iskolai ünnepségen
November 08. Szent Mihály főangyal és a többi égi erők ünnepe	Szent Mihály főangyalnak, az Isten ellen lázadó angyalok legyőzőjének és az üdvösségtörténetben szereplő többi égi erőknek emlékünnepe.	ovis liturgia lelki percek
November 08. Mihály-napi, jótékonyági vásár és táncház	Gyermekcsoportok műsora. Táncház és vásár szülőknek, meghívott vendégeknek.	lelki percek
November 21. Az Istenszülő bevezetése a templomba	A gyermek Máriát szülei a jeruzsálemi templom szolgálatára szánták és a hagyomány szerint három éves korában a templomba vitték, hogy ott nevelkedjen.	lelki percek ovis liturgia miroválás

TÉL

Feldolgozandó anyag	Ünnep, jeles nap jelentéséről	Megünneplés módja
December 06. Szent Miklós Püspök	Szent Miklós mirai püspök a keleti Egyház védőszentje. Másfélezer év sem tudta elhomályosítani a tevékeny felebaráti szeretet szentjének emlékét. Ünnepe világszerte megajándékozzák egymást az emberek.	lelki percek mikulás ünnepély ovis liturgia miroválás
December 09. Szent Anna csodálatos foganása	Isten a boldogságos Szűzet, - az Úr Jézus érdemeire való tekintettel - az eredeti bűntől és a személyes bűntől teljesen megóvta, így az Isten anyja soha nem volt	lelki percek ovis liturgia miroválás

	bűn hatalma alatt.	
December 25-26-27. Karácsony	Jézus születése. A Szentlélektől és Szűz Máriától megtestesült Fiúisten Betlehemben egy elhagyott istállóban Szűz Mária fiaként megszületett. Szűz Mária istenanyasága. Szent István főszerep, első vértanú és a hajdúdorogi egyházmegye védőszentjének ünnepe.	lelki percek Karácsonyi ünnepély a négy csoportban /délelőtt /. Lelki nap /szülők, dolgozók gyerekek /.
Január 06. Vízkereszt	Jézus megkeresztelése. Keresztelő Szent János a Jordánban megkeresztelte az Üdvözítőt	lelki percek vízszentelés óvodaszentelés
Január 30. Három szent főpap	A három legkiválóbb keleti egyházatya: Nagy Szent Bazil, a szerzetesség atyja, Aranyszájú Szent János Szent Liturgia szövegünk szerzője, Nazianzi Szent Gergely a keleti egyház egyik legnagyobb hittudósa. E három szent közös ünnepe.	lelki percek ovis liturgia
Február 02. Gyertyaszentelő Boldogasszony, a találkozás ünnepe	Jézus találkozása Simeonnal. Születése után a 40. napon a Boldogságos Szűz bemutatta kisdédét a templomban. Itt a Messiásra várakozó öreg Simeon karjaiba vette a kis Jézust és őt a világ világosságának nevezte.	lelki percek gyertyaszentelés miroválás
Vízkereszttől Vajhagyó vasárnapig tartó idő a farsang időszak	„Örüljete az Úrban szüntelen!”	Farsangi multság
Nagyböjt kezdete – Húsvét előtti böjti idő, 7 hét	Jelezzük az ünnep közeledtét, így van időnk a ráhangolódásra, a felkészülésre.	Nagyböjt első napján /szigorú böjt/ lelki és testi ajándék szülőknek, dolgozóknak Jócselekedet – gyűjtők készítése Lelki percek Böjti koliba (aszalt szilva, búza, mazsola, dió, méz) készítés az óvodában Sárga túró /szirik / készítése

TAVASZ

Feldolgozandó anyag	Ünnep, jeles nap jelentéséről	Megünneplés módja
nyílt nap	A szülők betekintést nyerhetnek csoportjaink.	Szülők, leendő szülők körében
Március 15. Nemzeti ünnep	Az 1848 – 49-es szabadságharcban résztvevőkre emlékezünk.	Az óvodások az iskolai ünnepségen vesznek részt.
Március 25. Gyümölcsoltó Boldogasszony Örömhírvétel ünnepe	Gábor arkangyal, Isten küldötte megjelent Názáretben Szűz Máriának és hírül vitte neki, hogy a Szentlélek erejéből a Fiúisten anyjává lesz.	lelki percek ovis liturgia miroválás
Virágvasárnap	Az Úr Jézus kínszenvedése előtt ünnepélyesen bevonult Jeruzsálembe. A nép ujjongva, pálmaágakat lengetve fogadta. Ennek emlékére zöldellő gallyakat /barkát/ áld meg az Anyaszentegyház.	lelki percek Vasárnap barkaszentelés a templomban. A megszentelt barka elhelyezése a csoportszobában.
Nagyhét (nagyszerda, nagycsütörtök, nagypéntek, nagyszombat) Húsvét	Utolsó vacsora Keresztre feszítés Jézus feltámadásának ünnepe.	lelki percek bekapcsolódás a szertartásokba
Április 23. Szent György nagyvértanú	Mint bátor és vitéz katona sokakat keresztény hitre térített. 303-ban Dioklecián császár alatt szenvedett vértanúságot. Példájával megmutatta, hogy bármilyen állásban lehet buzgó keresztény életet élni.	lelki percek ovis liturgia búzaszentelés a templomban
Anyák napja	A család és fontosságának hangsúlyozása és megemlékezünk Égi Édesanyánkról is.	Édesanyák, nagymamák körében
Gyermeknap	„... ilyeneké a mennyek országa...”,	versenyjátékok, kézműves foglalkozások
Áldozócsütörtök	Az Úr Jézus feltámadása után a negyvenedik napon apostolai szeme láttára diadalmasan mennybe ment.	lelki percek ovis liturgia miroválás
Pünkösd Húsvét után az 50. napon	A Szentlélek eljövételének ünnepe. A feltámadás után az ötvenedik napon szállott le a Szentlélek tüzes nyelvek alakjában az apostolokra és a velük együtt levőkre	lelki percek
Ballagás, és a nevelési év zárás	Hálaadás az elmúlt nevelési évért, elköszönünk az	ballagási műsor év végi hálaadás, paraklízis

	iskolába gyermekeinktől.	készülő
--	-----------------------------	---------

NYÁR

Feldolgozandó anyag	Ünnep, jeles nap jelentéséről	Megünneplés módja
Június 24. Keresztelő Szent János születése	Az eljövendő Megváltó előhírnöke. Zakariás és Erzsébet gyermeke volt. A szentek közül Szűz Márián kívül csupán az ő születésnapját ünnepeljük	Az Úr napjának megszentelése. /Bekapcsolódunk a 10 órákor kezdődő Szent Liturgiába/
Június 29. Szent Péter és Pál főapostolok	Néró császár alatt /67 körül/ szenvedtek vértanúságot Rómában. Az első pápát, Szent Pétert fejjel lefelé keresztre feszítették a pogányok nagy apostolának, Szent Pálnak pedig fejét vették.	Az Úr napjának megszentelése. /Bekapcsolódunk a Szent Liturgiába/
Nyári zárás	Nyári zárás	Nyári zárás
Augusztus 06. Urunk színeváltozása	Az Úr Jézus szenvedése előtt megmutatta apostolainak fényes Istenarcát, hogy szenvedő arcát látva se felejsék el, hogy ő Isten. – Ezen a napon áldja meg az egyház az új termést, különösen a szőlőt.	Az Úr napjának megszentelése. /Bekapcsolódunk a 10 órákor kezdődő Szent Liturgiába/
Augusztus 15. Nagyboldogasszony, Szűz Mária elhunyt és mennybevitele	Isten nem engedte, hogy az Istenszülő Szűz teste az enyészet martalékává legyen, hanem mint a megváltás első zsengejét, halála után testestőllelkeztől mennybe vitte.	Az Úr napjának megszentelése. /Bekapcsolódunk a 10 órákor kezdődő Szent Liturgiába/
Augusztus 20. Szent István király	A magyar nemzet első szent királyának és apostolának ünnepe /969-1038/. Neki köszönheti népünk hitét és műveltségét. Halála előtt országát a Boldogságos Szűznek ajánlotta fel.	Az Úr napjának megszentelése. /Bekapcsolódunk a Szent Liturgiába/
Augusztus 29. Keresztelő Szent János feje vétele	Heródes, akit az előhírnök kicsapongó élete miatt megdorgált, bűntársának, Heródiásnak kérésére lefejeztette Keresztelő Szent Jánost.	Az Úr napjának megszentelése. /Bekapcsolódunk a Szent Liturgiába/

III.1.7. Az óvodai élet megszervezése

III.1.7.1. Szervezeti és időkeretek

A gyerekek igénylik az ismétlődő napirendet és heti rendet.

III.1.7.1.1. A napirend tevékenységei

Délelőtti tevékenységek:

játék,
folyamatos vagy közös tízórai, lelki percek,
kötött és kötetlen ill. választható vagy kötelezően választott tevékenységek,
mindennapi mozgás, levegőzés a szabadban.

Déli tevékenység:

étkezés
folyamatos előkészület a pihenéshez

Délutáni tevékenységek:

délutáni pihenés (szükséglettől függően),
folyamatos ébredés, uzsonnázás, játék, mozgás, hittan, lelki percek.

III.1.7.2. A heti rend

- segítse az óvodapedagógus tervszerű munkáját
- biztosítsa az óvodai csoportok zökkenőmentes működését
- a projekt-rendszernek megfelelően legyen alkalmas az időben és térben párhuzamosan végezhető tevékenységekre (egyéni, mikro-csoportos, páros...) a differenciált fejlesztésre
- az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus e folyamatban is nevel, építi kapcsolatait a gyerekekkel. Arra kell törekednünk, hogy e területen a szükségleteknek megfelelően, differenciáltan, következetesen, tudatosan szervezzük a feladatokat, melyben a gyerekek önállósága folyamatosan fejlődhet.

Szeptember 1 - május 31-ig	
Az óvodai élet tevékenységformái játék rajzolás, festés, mintázás, kézimunka verselés, mesélés ének- zene, énekes játék, gyermektánc mozgás külső világ tevékeny megismerése (matematikai tartalom)	Szervezett tevékenységek mindennapi mozgás dramatikus játékok hagyományok ápolása kirándulások- élményszerző séták

Június 1-től augusztus 31-ig: játék-mozgás-szervezett tevékenységek.

Nevelésünket olyan életmódszervezésnek tekintjük, ami három-négy évre kiterjedő idő, melyet a gondozás, a játék és a mese tölt ki. Heti rendünket és napirendünket a folyamatosság elve alapján készítjük el, a párhuzamosan végezhető tevékenységek sajátosságaihoz és a

kisgyermek szükségleteihez igazítva, a gyerekek életkori sajátosságait figyelembe véve minél több tapasztalási lehetőséget biztosítunk a számukra. A jól megszervezett napirend és heti rend biztosítja a gyermekek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődésének, fejlesztésének feltételeit. A napirend javaslat, mely tájékoztatást nyújt arról, hogy hogyan épülnek egymásra a különböző tevékenységek, hogyan alakulnak mindennapjai a gyerekeknek. A csoport napirendjét a csoportnapló tartalmazza.

A különböző tevékenységek a gyermekek egyéni szükségleteihez, a gyermekcsoport igényeihez és szokásrendjéhez igazodnak. Igyekszünk a folyamatosságot és a rugalmasságot biztosítani, megtalálva az egyes tevékenységek közötti helyes arányokat, kiemelve a játék kitüntetett szerepét. Napirendünkkel biztosítjuk a gyermekek számára a rendszerességet, a változatos tevékenységeket, a gyermekek, az óvoda nyugalját, a gyermekek biztonságérzetét.

Fontos helyet kapnak az egy-egy tevékenységek közbeni csoportos beszélgetések és a pihenés előtti mesélések. A tevékenységek szervezésénél előnyben részesül az egyéni és mikrocsoportos foglalkoztatási forma. Ilyen formában lehet legjobban biztosítani az életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételét, az egyéni fejlesztést és a differenciált irányítást.

Mindennapi munkánk szervezésében továbbá kiemelt szerepet szánunk a gondozásnak, érzelmi fejlesztésének. Ebben a folyamatban az óvodapedagógus és a dajka összhangban nevel, építi kapcsolatát a gyermekkel, segíti személyiségük fejlődését.

A heti tervezés biztosítja az éves tervek lebontását, a fejlesztési feladatok egymásra épülését. A heti tervet mindig az előző hét eredményeire építve tervezi meg a két óvodapedagógus együttesen. A tervezett, tudatos ismeretszerzés október hónaptól kezdődik meg. Szeptember hónap a befogadás időszaka, az ismétlések, a nyári élmények felidézésével zajlik. A heti rend kialakításában konkrét naphoz csak a testnevelés foglalkozás köthető, a tornaterem beosztás miatt. A többi tevékenység ideje és rendje úgy valósul meg, hogy az minél inkább szolgálja a gyerekek személyiségfejlődését, előtérbe helyezve a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységeket.

A kéthetes ciklus alatt sok ismétléssel haladunk. Mindenre annyi időt fordítunk, amennyi az alapötlet variációihoz, teljes kijátszásához szükséges. Az óvónő megfigyelés alapján alakítja ki elgondolását a folytatásról vagy egy új játék elkezdéséről. Többnyire összetett, többszólamú szerepjátékokat játszanak a gyerekek kisebb csoportokban. Gyakran az óvónővel együtt. Az elképzeltékhez készül az alkalmas játékszer.

Nagyobb teret kap a tárgykészítés, a játék kiindulópontja az öt tevékenységterület valamelyike.

Tevékenységterületek:

- mozgás
- éneklés, mondókázás, énekes játék, gyermektánc, zenehallgatás
- mesélés, verselés, vershallgatás, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- a környező világ tevékeny megismerése
- /forma, tér, idő, mennyiségek, viszonyok/.

III.1.8. Az óvodai nevelés tervezése

Az óvodai nevelés tervezését, a gyermekek megismerését és fejlesztését, a gyermeki fejlődés nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

Felvételi és mulasztási napló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról VII. fejezet/

Iratkezelés a nevelési-oktatási intézményekben/ 30. A kötelezően használt nyomtatványok/88.§ az óvoda által használt nyomtatvány szerint; vezetése napi feladat).

Csoportnapló (vezetése napi feladat, felelősei az adott gyermekcsoport óvodapedagógusai), amely tartalmazza a szabály és szokásrendszert (összefoglalja az óvodai élet tevékenységeivel kapcsolatos, az adott évben adott csoportra vonatkozó elvárásokat, normákat, célokat)

heti terveket (egy hétre lebontva segíti a műveltségterületek komplexitásának, a témaegységek integrált feldolgozásának megszervezését, a váratlan eseményekhez való igazodást, a rugalmasság a módosítás lehetősége biztosítja számunkra);

Gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése

- a befogadás tapasztalatai
- mérés - értékelés eredményei (fontos olyan mérőeszközök használata, mely reális képet ad a gyerekek fejlettségéről. A fiatalabb gyermekek mérésére a Porkolábné Dr. Balogh Katalin-féle mérést, a 4-7-éves korú gyermekek mérésére a Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló Rendszert használjuk .
- egyéni fejlesztési tervek

A gyermekek fejlődésének nyomon követése:

Minden gyerekről „Fejlődési naplót” kell vezetni, megfigyelések, folyamatrögzítések és a mérés változatos módszereivel.

- A gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követése
- Feljegyzések készítése a kiugró eseményekről, fejlődési üteméről (tevékenységekben)
- Mérés alapján a fejlettség megállapítása. A tanköteles korú gyerekek iskolai életre való felkészítése érdekében mérést kell végezni év elején: a logopédus, év közben – decemberig – az óvodapedagógusok
- A gyerekek fejlettségéről tájékoztató beszélgetést kell szervezni a szülőkkel évi két alkalommal
- Szokás-szabályrendszer- 3 évre kidolgozva, a csoportnapló mellékleteként
- Hálóterv: gyűjtemény a témakörök /projektek/ kiválasztása teljes évre, elrendezése időben. Minden nevelési év szeptemberében az óvodapedagógusok az előző év tapasztalatai alapján újragondolják a hálótervet, rögzítik.
- Ciklusterv: a ciklust vivő óvónő készíti /konkrét terv/, a hálótervből merítünk, témakörben gondolkodunk, tudatosan figyelünk az ismétlésre, gyakorlásra, a ciklusokat összekötjük.
- Reflexió: mi magunk, illetve a gyermekkel együtt átgondoljuk mit terveztünk? mi lett belőle? hogyan tovább? Mindezeket rögzítjük a csoportnaplóban.

III.1.9. Speciális feladatok

Az óvoda gyermekvédelmi feladatai, szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések, sajátos feladatok a gyermekvédelemben

III.1.9.1. Gyermekvédelem az óvodában

1997.XXXI. tv. Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról 2011. évi CXCV. tv. a Nemzeti Köznevelésről (1.melléklet Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja) 1993.évi LXXXVII. tv. a Nemzeti és Etnikai Kisebbségek jogairól 2/2005. (III. 01) OM rendelet: Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelés irányelvei és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve.

Alapelvek:

- A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.
- Az óvodai nevelés kiegészítő, hátránycsökkentő szerepet tölt be.
- Az óvoda minden dolgozója tagja a gyermekvédelmi rendszernek.
- Az óvodapedagógusok elfogadják, tisztelik, megbecsülik, bizalommal fordulnak minden gyermekhez. Feladatai: az alapellátás feladatainak ellátása.
- A gyermekek napközbeni ellátása: felügyelet, gondozás, nevelés, foglalkoztatás, étkeztetés, a kiemelt figyelmet igénylő és a különleges bánásmódot igénylő gyerekekre (HH, HHH, SNI, BTM): óvodai nevelésének segítése, ellenőrzése
- A gyermeki jogok betartatása, azok érvényesítése, a gyerekek érdekeinek képviselése a hátrányos megkülönböztetés, a szegregáció megelőzése.
- A gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése.
- Egyenlő esélyt biztosítani a színvonalas nevelésben a gyerekek egyéni képességeinek megfelelően.
- Hátrányos és veszélyeztetett helyzetet felismerése
- A szociálisan, mentálisan kiemelt figyelmet igénylő gyermekek feltérképezése
- A szülői jogok és kötelezettségek betartatásának segítése.
- A gyermek rendszeres óvodába járásának figyelemmel kísérése
- A feltáró munka után a felzárkóztatás, tehetséggondozás megtervezése, megvalósítása (a gyermekek fejlődési lapjain feljegyzést készít).
- A szülőkkel megfelelő, együttműködő kapcsolat kialakítása.

III.1.9.2. Kiemelt figyelmet igénylő gyerekek nevelése

Az alapító okiratban meghatározott alapfeladatunk a beszéd fogyatékos és autizmus spektrum zavaros, a beilleszkedési tanulási magatartási zavarokkal küzdő, és a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyerekek integrációja. Az illetékes szakértői bizottság szakvéleménye határozza meg a speciális fejlesztéshez szükséges feltételeket: szakember foglalkoztatása, speciális nevelési terv, eszközök, szakmai szolgáltatások. Az óvodának rendelkeznie kell legalább egy autizmus területén képzett szakemberrel és pedagógiai asszisztens jelenléte szükséges a gyermek közösségben töltött idejében. A sajátos nevelési igényű gyermek joga, hogy állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön (pedagógiai célú habilitáció és rehabilitáció). A mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk, számukra megteremtjük a befogadó környezetet.

Cél:

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlődésének elősegítése, az elmaradt területek fejlesztése óvodai környezetben. Hátrányok kompenzálása, a gátlások, frusztrációk csökkentése, leküzdése. Képességek, részképességek területén megfelelő fejlettségi szint elérése.

Feladatok:

- Felkészülünk a sajátos nevelési igényre, ismeretek megszerzésére.
- A dajkát/ dajkákat felkészítjük a befogadásra: bánásmód, viselkedés, kommunikáció
- A gyermekcsoportot és a szülőket felkészítjük a gyermek fogadására (az inkluzív szemléletre, elfogadó viselkedésre).
- Az SNI gyermeket nevelő szülőkkal a kapcsolat kialakítására, együttműködésre építünk (rendszeres és reális tájékoztatás).
- Nyugodt, feszültségmentes, családi légkör kialakítására törekszünk.
- Figyelembe vesszük a terhelhetőségnél a sérülés jellegét, mértékét, építünk a kevésbé sérült funkciókra.
- Együttműködünk a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal.
- A gyógypedagógus és a logopédus speciális fejlesztési tervet készít a pedagógussal együtt, megvalósítását negyedévente értékeli.
- Az óvoda-család-gyógypedagógus kapcsolat fenntartása a folyamatban intenzív

III.1.9.2.1. Beszédfogyatékos gyermekek integrációs nevelésének speciális feladatai

- gazdag nyelvi környezetet biztosítunk, utánozható mintát nyújtunk,
- őszinte, nyitott odafigyelés, bizalmat, megnyílást serkentő, elfogadó kíváncsiság,
- jellemezi attitűdünket a gyermek motiválása, beszédfélelmének leküzdése érdekében,
- beszédfogyatékoságából eredő hátrányok miatti kirekesztettség érzését csökkentjük,
- megszüntetjük, önbizalmát erősítjük,
- konkrét ismeretekkel rendelkezünk a gyermek beszédhibáiról, aktuális,
- beszédállapotáról, fejlesztési lehetőségeiről,
- a fejlesztés egyéni útjait tudatosan tervezzük,
- természetes élethelyzetekben cselekvéshez kötöten adunk lehetőséget a közlésre,
- gyakran beszédhelyzetbe hozzuk,
- egyéni, bánásmódot biztosítunk, a feladatokat igazítjuk az egyéni képességekhez (egyéni ütem),
- a tevékenységben rejlő fejlesztési lehetőséget felismerünk, a gyermek elmaradásához,
- igazított gyakorlási lehetőséget biztosítunk,
- irodalmi nevelés eszközeivel: mondókák, versek – tempók, tempóváltás járással-mozgással kísérve stb.,
- szókészlet bővítése cselekvéshez kötöten,
- hangerő, levegővételt gyakorló játékok helyzethez igazítottan,
- hangszínek észlelése, felismerése megnevezése zenei játékokkal,
- memóriajátékokban való részvétel biztosítása,
- finommotorika fejlesztése (válogatás, tépés, festés stb.),
- egyéb köthető képességfejlesztés: tájékozódás térben, síkban, testen, egyensúly,
- azonnali motiváló értékeléssel élünk (sikerélményhez juttatás, pozitív ösztönzés),
- folyamatos, rendszeres kapcsolatot tartunk a logopédussal, szükség esetén
- pszichológussal, fejlesztőpedagógussal.

III.1.9.2.2. Autizmuspektrum-zavaros gyermek integrált nevelésének speciális feladatai

- tájékoztatást kérünk a szülőktől a gyermek szokásairól, nehézségekről, kedvelt tevékenységeiről, erősségekről
- a benntartózkodás időtartamát fokozatosan növeljük a befogadás állapotához igazítottan
- az autizmus területén képzett szakemberrel (gyógypedagógus) együtt egyéni fejlesztési

tervet készítünk

- az együttlét alól időnként mentesítjük a pedagógiai asszisztens felügyeletével
- elfogadjuk a másként játszást
- a tevékenységeket apró lépésekre bontjuk, lassú tempóban haladunk vele
- a gyermekkel megbeszéljük, világosan megfogalmazzuk elvárásainkat, szabályokat, látható módon jelezzük (vizuális segítség)
- lényegre törő rövid nyelvi instrukciókat adunk
- tanítjuk az egyénre szabott kommunikációs eszközök használatát
- természetes élethelyzetben fejlesztjük a kommunikációs készséget
- önellátási készségeit, önállósághoz szükséges készségeit fejlesztjük
- szociális fejlesztést speciálisan erre a célra létrehozott egyéni fejlesztési helyzetben gyakoroljuk
- sokoldalúan tevékenykedtetünk, a tapasztalatszerzés, a képességfejlesztés, a gyermeket körülvevő természeti és társadalmi környezet cselekvésbe ágyazott megismertetése érdekében
- tanítjuk az eszközök adekvát használatát
- egyénre szabott vizuális környezeti támpontokat alakítunk, mely a gyermek önálló tevékenykedését teszi lehetővé
- a környezetet beláthatóvá, biztonságossá tesszük, a szokásokat együttesen alakítjuk
- a szociális, kommunikációs és kognitív képesség lemaradások figyelembevétele
- konkrét, azonnali pozitív tartalmú visszajelzéseket adunk.

III.1.9.2.3. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (btm) gyermekek nevelése

Az illetékes szakértői bizottság szakvéleménye határozza meg a speciális fejlesztéshez szükséges feltételeket: szakember foglalkoztatása, speciális nevelési terv, eszközök, szakmai szolgáltatások. A beilleszkedési nehézséggel küzdő gyermek hatékony integrált neveléshez elengedhetetlen az alacsony csoportlétszám, pedagógia munkát segítő személyzet.

A mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk, számukra megteremtjük a befogadó környezetet.

Cél:

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek fejlődésének elősegítése, az elmaradt területek fejlesztése óvodai környezetben. Hátrányok kompenzálása, a gátlások, frusztrációk csökkentése, leküzdése. Képességek, részképességek területén megfelelő fejlettségi szint elérése.

Feladatok:

A BTM gyermeknél is elsősorban a helyi programunkban megfogalmazott célkitűzések megvalósításán dolgozunk, ezt egészítjük ki a továbbiakkal:

- megismerjük a gyerekeket
- fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus segítségét kérjük a hátrányok és lemaradások meghatározásához és a gyermek fejlesztéséhez
- a gyermekek szakemberek által feltárt nehézségeit tanulmányozzuk
- megnyerjük a szülőket az együttműködésre
- esélykiegyenlítő, kompenzáló eljárásokat egyénhez igazítva alkalmazunk
- a gyermek fejlesztésében részt vevő szakemberekkel szakvéleményre épülő fejlesztési tervet készítünk, megvalósítását félévente értékeljük
- az óvoda-család-fejlesztő szakember kapcsolat fenntartása a folyamatban intenzív.

III.1.9.2.4. A tehetséges gyermekek nevelése

Tehetséggondozás

Óvodáskorban minden gyermeket tehetség ígéretként fejlesztünk. Az egyes területen kiemelkedő képességű gyerekek kiemelkedő és gyenge oldalának fejlesztése egyaránt fontos az egészséges személyiségfejlődés érdekében.

A tehetséggondozást szakvizsgázott pedagógus is segíti:

- a tehetség felismerésében
- a képesség felmérésében
- a fejlesztés tervezésében

A fejlődés segítésének szervezeti formái:

- együttes
- óvodai gyermekcsoport (csoportos)
- speciális eszközökkel felszerelt fejlesztőszoba (mikrocsoportos)

III.1.9.2.5. A nemzetiséghez tartozó és szociális hátránnyal élő gyerekek nevelése

A nemzetiséghez tartozó gyerekek számára szükséges esetben felzárkóztató nevelést biztosítunk alapfeladatként. A családok helyzete, lehetőségei jelentősen eltérőek. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében fokozott segítséget nyújtunk a rászorulóknak. Hagyományosan jó a kapcsolat az óvoda és a családok között.

Cél:

A nemzetiséghez tartozó gyerekek szükség szerinti felzárkóztatása az egyéni adottságokhoz, képességekhez igazítva. A kisebbségi identitás erősítése, hagyományok, szokások ápolása igényükhöz igazítva.

Feladatok:

A nemzetiséghez tartozó gyermeknél is elsősorban a helyi programunkban megfogalmazott célkitűzések megvalósításán dolgozunk, ezt egészítjük ki a továbbiakkal:

- megismerjük a gyerekeket, családokat
- megnyerjük a szülőket az együttműködésre
- a hátrányokat, lemaradásokat meghatározzuk
- szükség esetén külső szakember segítségét kérjük
- esélykiegyenlítő, kompenzáló eljárásokat egyénhez igazítva alkalmazunk
- kíváncsiságot, érdeklődés fenntartjuk
- bővítjük a saját személyéről és környezetéről szóló ismeretet, tudást
- az észlelés-, érzékelés-, mozgásfejlesztéshez biztosítjuk a lehetőségeket
- gondot fordítunk a beszédre, szókészletre, képolvasásra
- fejlesztjük a feladattartást, a gondolkodás fejlődését a játékokon keresztül
- mesélünk, verselünk a magyar nyelvű cigány gyermekirodalom alkotásaiból válogatva
- biztatjuk a gyerekeket a saját dalaik, táncaik megmutatására
- manualitásnál helyet adunk a saját szín- és formaviláguknak
- részt veszünk a gyerekek számára szervezett kisebbségi programok szervezésében
- segítő akciókat szervezünk
- közreműködünk a támogatásokhoz való hozzájuttatásban

III.1.10. Az óvoda kapcsolatai

III.1.10.1. Az óvoda - család kapcsolata

A kisgyermekkor első nagy megrázkódtatását általában 3 éves korban az óvodába lépés jelenti mindenki számára, amikor el kell szakadni az édesanyjától, s az addig megszokott, meghitt környezettől. Ez az elszakadás megviseli a gyermeket és a szülőket is, ezért nagyon fontosnak tartjuk, hogy már az óvodába lépés előtt megismerkedjünk eljövendő óvodásainkkal és családjukkal.

Fontos, hogy megismerhessék óvodai programunkat, elképzeléseinket, hiszen ha érzik, hogy jó kezekben van gyermekük, szeretettel fordulunk feléjük, megkönnyíthetjük számukra az elválást egymástól, s zökkenő mentesebbé válik a „beszoktatási” feladatok ellátása.

Óvodai életünket úgy szervezzük, hogy „nyitott könyvként” álljunk a családok előtt. Mindig ismerniük kell nevelésünk célját, feladatait, s elvárásainkat velük szemben, hiszen csak közösen tudunk a gyermekek érdekében hatékonyan tevékenykedni. Soha nem szabad azonban arról megfeledkezni, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A kapcsolattartás formái:

Szülői értekezletek (szükség esetén évente több alkalommal)

Szülői értekezleten az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Az óvodapedagógus feladata a szülők véleményének meghallgatása, javaslataik figyelembe vétele.

Beszoktatás alkalmával különbséget kell tennünk a családból, bölcsődéből vagy más közösségből érkező gyermekek között, hiszen ők hamarabb elfogadják az új környezetet, napirendet. (amennyiben igénylik, természetesen nekik is lehetőséget biztosítunk az anyás beszoktatásra). A beszoktatás a későbbi közösségi életet is meghatározhatja, a biztonságot nyújtó, nyugodt, szeretetteljes, családi légkör megtapasztalásával.

Nyílt napok- óvodás gyerekek szülei számára

Nyílt napon a szülőknek lehetőséget biztosítunk az óvodai életbe való betekintésre. Nyílt napok-leendő óvodásosok szülei számára-: Lehetőséget adunk a leendő szülők számára is az óvodával való és az ott folyó szakmai munka megismerésére, tájékozódásra.

Rendezvények: Intézményünket igyekszünk nyitottá tenni, ennek érdekében több olyan programot, eseményt szervezünk, mely közös a gyerekek szüleivel.

III.1.10.2. Az óvoda - iskola kapcsolata

Intézményünk igyekszik mindent megtenni annak érdekében, hogy a helyi általános iskola pedagógusaival egymást segítő szakmai kapcsolatot alakítsunk ki. Ennek érdekében kezdeményezően részt vállalunk az óvoda –iskola átmenet nehézségeinek csökkentésében. Szakmai együttműködés keretein belül több alkalommal tartottunk közös megbeszélést az alsós pedagógusokkal, ahol napirendre kerültek az aktuális problémák és feladatok.

Óvodapedagógus feladatai az óvoda - iskola együttműködés során:

A tanítói közösség számára biztosítson lehetőséget a leendő első osztályos gyerekek óvodai

környezetben való megismerésére. Az óvodapedagógus korrekt tájékoztatást nyújtson a gyermekek személyiségével, fejlődésével kapcsolatban. Az egyéni bánásmód alkalmazásának tapasztalatairól és az esetleges alkalmazkodási nehézségekről. A tapasztalatcsere személyes beszélgetés keretében történjék, s vegye figyelembe a gyermekek személyiségi jogait.

Szervezzenek gyermekekkel együtt történő iskolai látogatásokat, melyek ismerkedési lehetőséget nyújtanak a leendő tanítókkal, az iskolai helyiségekkel, taneszközökkel és a tanórával. Kísérjék figyelemmel az óvodából elbballagó gyermekek iskolai beilleszkedését, a tapasztalatokat építsék be pedagógiai munkájukba. Az óvodapedagógusok fejlesszék ismereteiket az óvoda-iskola átmenet megkönnyítését támogató módszerek alkalmazásának érdekében.

III.1.10.3. Az óvoda - fenntartó kapcsolata

Az óvoda és a fenntartó közti együttműködésért felelős személy az intézmény vezetője. A szakmai munkánk során szoros kapcsolatot tartunk a Nyíregyházi Egyházmegyével. Napi kapcsolatban vagyunk Szemán László esperes úrral. -Templomlátogatás, karácsony, családi nap, évzáró-ballagás

III.1.10.4. Az óvoda - Gyermekjóléti Szolgálat kapcsolata

Az óvodapedagógusoknak kellőképpen figyelemmel kell kísérni az óvodás gyerekek családjait, az ő anyagi, szociális és mentális helyzetüket. A jelzőrendszer folyamatos működtetéséért jó kapcsolatot szükséges ápolni a családgondozókkal. Időközönként tapasztalatcserét kell tartani, mellyel kölcsönösen feltérképezésre kerülhetnek az előforduló problémák.

Óvodapedagógus feladatai az óvoda - gyermekjóléti szolgálat kapcsolattartása során:

- Folyamatos kapcsolattartás a gyermekvédelmi szolgálat képviselőjével.
- Szükség esetén közös családlátogatás kezdeményezése és megvalósítása.
- A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek feltérképezésében való részt vétel.
- Az egyénre szabott családsegítésben való aktív részt vétel, együttműködés.

III.1.10.5. Az óvoda - pedagógiai szakszolgálatok kapcsolata

A kapcsolattartás tartalma, formái:

logopédiai ellátás, tanulási képességet vizsgáló szakértői tevékenység, gyógypedagógiai tanácsadás

Az óvodapedagógus feladatai az óvoda - pedagógiai szakszolgálatok kapcsolattartása során:

- Az óvodapedagógus szükség esetén kérje külső szakember segítségét (beilleszkedési zavarokkal, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek problémáinak feltárása, valamint rehabilitációs célú foglalkoztatása, sajátos nevelési igényű gyermekek szakszerű nevelése érdekében).
- Az óvodapedagógus szükség szerint kezdeményezze a gyermek szakvizsgálatát.
- Az óvodapedagógus a gyermekek esélyegyenlősége érdekében minden esetben tanúsítson maximális együttműködést a szakmai szolgáltató intézmények munkatársaival, a fejlesztés folyamatáról végezzenek szakmai konzultációt.

III.1.10.6. Az óvoda - egészségügyi intézmények kapcsolata

A kapcsolattartás formái: gyermekorvos, védőnő, fogorvos rendszeres szűrővizsgálatai, alkalmankénti esetmegbeszélések, tájékoztató előadások szervezése szülőknek.

Az óvodapedagógus feladatai az óvoda - egészségügyi intézmények kapcsolattartása során:

- Az óvodapedagógus szükség esetén kérje szakember segítségét.
- Az óvodapedagógus szükség szerint kezdeményezze a gyermek szakvizsgálatát.
- Az óvodapedagógus támogassa a családok egészséges életmóddal kapcsolatos ismereteit, ha szükséges legyen segítője is a folyamatnak.

III.1.10.7. Az óvoda - szakmai szolgáltató intézmények kapcsolata

A kapcsolattartás formái:

- Az óvodapedagógusok továbbképzéseken való részvétele,
- Szakértői tanácsadások igénybevétele rendszeres kommunikációs kapcsolat (telefon, e-mail, személyes beszélgetés) a nevelőtestület innovációs törekvéseit segítő
- Pedagógiai Oktató Központtal.

Az óvodapedagógus feladata az óvoda - Szakmai szolgáltató intézmények kapcsolattartása során:

- az óvodapedagógusok pedagógiai kultúrájának gazdagítása, fejlesztése „az egymástól tanulás”(belső tudásátadás) szemléletének elsajátítása, folyamatos önképzés és továbbképzések megvalósítása
- új pedagógiai eljárások megismerése, annak beépítése a mindennapi gyakorlatba.

III.1.11. Az óvoda speciális szolgáltatásai

A szülők igénye alapján önköltséges foglalkozásokon vehetnek részt a gyerekek (pl.: táncoktatás). Szervezésüknél követendő célnak tartjuk, hogy ne zavarja az óvoda napirendjét és minden esetben feleljen meg a gyermek életkorának, legyen játékos. Délutáni időpontban tartjuk elfogadhatónak a megszervezését.

III.1.12. Az óvodán kívüli óvodai nevelés megszervezése /távmunka, feladatok, feltételek, tevékenységek, eredmények/

2020. márciusi események hatására programunkat a következőkkel egészítjük ki:

Kialakulhat olyan katasztrófa helyzet, mikor nem szabad megfelelkezünk arról, hogy közös felelősségünk. A családi nevelést a szokásostól eltérő formában és tartalommal segítsük az óvodapedagógusokkal oly módon, hogy a gyermekek számára mindez a lehető legkevesebb nehézséget jelentve tevékeny és élményekkel teli legyen. Az óvodai közösségünknek fel kell készülnie, úrrá lenni a helyzeten, és ki-ki képességei legjavát adva, bizonytalan ideig Home Office-ban dolgozni a szülőket, a gyerekeket és egymást segítve.

Óvodánk a saját pedagógiai program és aktuális éves munkatervi tartalmára fókuszálva – hozzáigazítja azt a kialakult helyzethez, hogy a családok segítésére legyünk. Ez az időszak lehetőség egyben a szakmai megújulásunkra, az intézmény-pedagógusok közötti szakmai együtt gondolkodásra, módszertani eszköztárunk bővítésére, a tudatos önfejlődésre.

A távmunka (Home Office):

Óvodán kívüli otthoni munkavégzés során az óvodapedagógus az intézmény székhelyétől, telephelyétől elkülönült helyen, az esetek többségében otthonában, és többnyire információtechnológiai és számítástechnikai eszközökkel végzi az intézményszabályozó dokumentumaiban rögzített munkafeladatait, melynek eredményeit elektronikusan továbbítja.

A bevezetésre kerülő távmunka célja: a munkatársakkal, családokkal és a gyermekekkel történő folyamatos kapcsolattartás, ez által a szervezeti és óvodai csoportok kohéziójának megőrzése, a szülői ház támogatása, gyermekeik nevelése és fejlesztése során.

A távmunkába történő nevelőmunka pedagógiai alapelveinek meghatározásánál az Óvodai nevelés országos alapprogramjában is megfogalmazottakból kell kiindulnunk:

- a gyermeket-mint fejlődő személyiséget- szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be
- az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Feladatkörök szintjei- ellátandó feladatok:

Intézményvezetői feladatok

Az új munkaforma beindításának előkészítése

Tervezési szakasz:

Fenntartóval történő egyeztetés, munkatársak bevonásának biztosítása

- a szülők tájékoztatása
- a rendszer működtetése
- ellenőrzés és értékelés a működési szabályok és értékelési rendszer alapján
- szükséges korrekciók végrehajtása: szabályozó dokumentumok, működési gyakorlat aktuális módosításainak koordinálása, ellátása.

Vezető feladatot ellátó óvodapedagógusok feladatai

- a minőségelvű működés támogatása, szakmai munkaközösségek és munkacsoportok irányítása.

Óvodapedagógusi feladatok

- a családok támogatása az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül az egészséges életmód alakítása, az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösség nevelés, valamint az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megsegítése a szokásostól eltérő formában, többnyire információtechnológiai vagy számítástechnikai eszközök igénybevételével.

A Home Office kialakított munkarendje szerint az intézmény Pedagógiai Programjára és éves munkatervére alapozott feladatok ellátása.

Az óvodapedagógusi távmunka megszervezésének elvei

A Home Office munka beindítása az óvodavezetés részéről gondos előkészítést, a beindulást

követően pedig sok tekintetben a megszokottól eltérő iránymutató és ellenőrző munkát kíván. A vészhelyzet során megvalósított szervezési munkálatoknak köszönhetően a legtöbb óvodában bevezetésre került a pedagógusok otthon foglalkoztatása, azonban a szervezeti és szakmai munka szabályozottsága még számos esetben és területeken szorul további finomításra.

Humán erőforrás-feltételek

- A nevelőmunka középpontjában változatlanul és hangsúlyosan a gyermek áll.
- Kulcsszereplő az óvodapedagógus, akinek virtuális jelenléte fontos feltétele a távmunkában ellátandó óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő támogató attitűdje modellt, mintát jelent a szülők és a gyermek számára.
- Lehetőség szerint egyenletes terhelés mellett az óvodapedagógusok összehangolt munkájukkal hozzá kell, hogy járuljanak a távmunkában ellátandó óvodai nevelés eredményességéhez.
- A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése.
- Óvodapedagógusok mentális megsegítése a Home Office-ban történő munkavégzés során speciálisan képzett szakember/szakemberek közreműködését igényli/igényelheti.
- Az óvodában dolgozó segítő szakemberek (logopédus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, óvodapszichológus, szociális segítő stb.) is online folytatják fejlesztő munkájukat.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak továbbra is feladatuk, hogy szem előtt tartásuk a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.
- A nem magyar anyanyelvű/ két nyelvű gyermekeket is nevelő óvodában dolgozó óvodapedagógusoknak – kompetenciáik és lehetőségeik függvényében – lehetőséget kell teremteni, hogy a szülők és gyermekeik irányába eljussanak a különböző információk és szakmai tartalmak.
- A pedagógusoknak a Home Office váratlan bevezetésével új kihívások előtt állva, otthonról kell tanulást támogató, menedzselő szereppel megbirkózniuk.

Tárgyi feltételek

- Távmunkában azok az óvodapedagógusok foglalkoztathatók, akik rendelkeznek saját, vagy lehetőség szerint az intézmény infrastruktúráját képező és használható, a feladatellátás szempontjából szükséges készségekkel és képességgel, azaz, a munkavégzéshez nélkülözhetetlen digitális eszközökkel, azok használhatóságával, és megfelelő informatikai kompetenciákkal. Ilyen készségek lehetnek pld.: számítógép, laptop, internet hozzáférés, okostelefon, Facebook profil, Messenger mobilalkalmazás, Viber mobilalkalmazás, Skype, Gmail e-mail levelezőcím, korlátlan telefonhasználat előfizetés stb.
- A szülőkkel történő kapcsolatfelvétel első lépései között szükséges felmérni és megállapodni abban, hogy a kapcsolattartásnak milyen közös lehetőségei vannak, vagy lehetnek.
- A munkavégzés helyszínét képező otthoni munkaterületet úgy kell kialakítani és használni, hogy az a kényelmi szempontokon túl minden tekintetben megfeleljen a munkavédelmi előírásoknak is.
- A szülők figyelmét fel kell hívni arra, hogy gyermekeik otthoni környezetét – akár csak rövid időszakokra is – oly módon célszerű kialakítani, hogy az megfelelően szolgálja a biztonságot, kényelmet, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését, és tegyék lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését is.

A távmunka beindítása – szervezési keretek

Az óvodapedagógusok napi munkarendjének kialakítását rugalmasan értelmezve, azonban a hatékony időgazdálkodás érdekében mégis, egyfajta mederbe terelten célszerű kialakítani az alábbiak szerint javasolt ütemezéssel:

8:00 – 12:00 óra között (4 óra időtartam):

Nevelő-oktató munka tervezése, értékelése (tanulási és nevelési tervek, gyermekek fejlődésállapotának értékelése, munkatervi feladatok kivitelezése, pedagógiai portfólió készítése stb.)

Elsősorban ebben az időszakban kerül sor a családok számára készített segítő tartalmak elkészítésére és elektronikus megosztására.

Elektronikus kapcsolattartás vagy rendelkezésre állás a munkatársakkal.

A délelőtti órákban „virtuális személyes kapcsolatot” (telefon, Skype stb.) nem célszerű kezdeményezni a családok irányába, mivel minden család másként éli meg a járvány okozta új helyzetet: többen otthonról dolgoznak, vagy iskolás gyermekeiket segítik a távoktatás során, az óvodapedagógusok által javasolt tevékenységeket végzik, a gyermekek elmélyült játéka folyik, készül az ebéd stb.

A munkatársak közötti telefonos vagy egyéb más formában történő kapcsolattartásra elsősorban a délelőtti folyamán célszerű sort keríteni, (feladategyeztetés kollégákkal, videó konferencia keretében szakmai munkaközösségi foglalkozás, nevelőtestületi megbeszélés, óvodavezetői értekezlet, portfólió műhelyfoglalkozás stb.), ami azt feltételezi, hogy a délelőtti folyamán – lehetőség szerint – minden óvodapedagógus a Home Office feladat ellátási helyén kell, hogy tartózkodjon 15:00 – 17:00 óra között.

Elektronikus kapcsolattartás a családokkal: gyermekekkel, szülőkkel, illetve igény szerint rendelkezésre állás.

Elsősorban ebben az időszakban kerülhet sor a családok számára készített segítő tartalmakkal kapcsolatos megbeszélésekre, az esetleges visszacsatolások fogadására vagy kezdeményezésére, előzetes egyeztetés szerint a gyermekek fejlődésállapotát visszacsatoló családi beszélgetésekre (fogadóóra), a szülők és a gyermekek által kezdeményezett különböző kommunikációs helyzetekre.

Természetesen erről a lehetőségről, illetve gyakorlatról a szülők megfelelő tájékoztatást kapnak az intézmény vezetőjétől.

A kötött munkaidő további időtartamában:

- egészségvédelem,
- mentálhigiénés töltkezés,
- szakmai töltkezés.

Elvárás minden óvodapedagógustól, hogy a szülők számára – hangsúlyozva annak jelentőségét – javasolják az otthoni heti és napirend kialakítását, illetve gyakorlatát. Egy jó napirendet a családban is a folyamatosság és rugalmasság kell, hogy jellemezze, melyet a családban a szülők alakítanak ki. Rugalmasan kezelve bár, de tudatosítsák gyermekeikben hogy a nap mely szakában, mikor kerül sor az óvodapedagógusok által javasolt játék és egyéb tevékenységekre, valamint az óvodapedagógusokkal, vagy az irányításukkal virtuális környezetbe szervezett csoport szintű találkozókra, beszélgetésekre, egyéb programokra. Fontos felhívni a szülők figyelmét arra, hogy biztosítsák a javasolt tevékenységekhez szükséges feltételeket, és amennyiben szükséges személyes jelenlétükkel is támogassák gyermekeiket, lehetőség szerint vonják be a kisebb vagy nagyobb testvér/testvéreket, elősegítve ezzel is a különböző képességek fejlesztését, fejlődését, a szocializációt.

Az óvodapedagógusok adjanak tanácsot a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítására, erősítve a szülőkben a játék kitüntetett szerepét, és annak személyiségfejlesztő lehetőségeit, illetve hatásait. A szülők kapjanak tanácsot a tekintetben is, hogy kötött

formában a különböző tevékenységeket 5–35 perc időtartamra tervezzék a gyermekek életkori sajátosságai függvényében.

A család életének szervezésében is – hasonlóan az óvodaihoz – a gondozásnak meghatározó, és kiemelt szerepe kell, hogy legyen. Fontos, hogy az óvodai csoportnevelési terve – természetesen a szülők számára is érthető tartalmakkal és tanácsokkal kiegészítve kerüljön a szülők körében is megosztásra. Célszerű a kialakult pedagógiai tervezés gyakorlatától eltérően havi gondozási tervet készíteni a családi nevelés támogatására, kérve a szülőket, hogy lehetőség szerint gyermekeikről reális képet kialakítva osszák meg tapasztalataikat az óvodapedagógusokkal, kiegészítve ezzel is a gyermekek fejlődés állapotáról kialakított óvodapedagógusi megítélést, értékelést.

Az óvodai nevelés-tanítás tervezése és értékelése a kialakult intézményi gyakorlatnak megfelelő kötelező dokumentumokban, azaz a csoportnaplókban, valamint a gyermekek megismerését rögzítő tapasztalatokat és az egyes gyermekek fejleszthetőségének terveit az óvoda nevelőtestülete által korábban jóváhagyott fejlődési naplókban kerülnek dokumentálásra.

A tervezési és értékelési feladatok ellátása során az óvodapedagógusok és a munkájukat segítő szakemberek együtt gondolkodására és együtt munkálkodására a Home Office időszakában fokozottabb mértékben kell, hogy sor kerüljön. Ennek rendszerét a bevezetés első szakaszában (kb. két hét) célszerű végig gondolni és kialakítani, kipróbálni.

A munkavégzéshez szükséges tanügy igazgatási dokumentumok (és más eszközök is) vezetői engedéllyel, az átvételt igazoló aláírást követően vihetők ki az intézmény területéről, fokozott gondot fordítva és felelősséget vállalva az adatvédelmi (GDPR) elvárásoknak.

Javasolt, hogy szakmai egyeztetés és megegyezés alapján kerüljön sor a tanügy igazgatási dokumentumok átvételére és azok pontos, az elvárásoknak megfelelő vezetésére, ugyanakkor célszerű:

- a csoportnapló tervezési sablonjainak és tartalmainak újragondolása és időszakos adaptációja oly módon, hogy a tervezett nevelési-tanulási tartalmak – kiemelt hangsúlyt helyezve a műveltség tartalmakra, az adott témákhoz kapcsolódóan a célokra, valamint a javasolt módszerekre és eszközökre – a szülők számára is értelmezhető, illetve a szülők és gyermekek számára kivitelezhető legyen.
- A vezetői ellenőrzés és értékelés sarkalatos pontjai:
- az óvoda szakmai színvonalának megtartása;
- a Home Office bevezetésének intézményi szintű szabályozása;
- az elvárásoknak való megfelelés ellenőrzése.

Kapcsolattartás – az óvoda kapcsolatai

Ilyen mértékben még nem voltak egymásra utalva az egy szervezetben dolgozók, az egy-egy feladatra szervezett különböző munkacsoportok tagjai, az egy óvodai csoportban dolgozó óvodapedagógusok, valamint a család és az óvoda. Lehet egy olyan helyzet, amikor az óvodapedagógusnak nincs lehetősége közvetlen személyes kapcsolatot fenntartani a gyermekekkel és munkatársaival. A kapcsolattartás formáit és részben a tartalmait is alapvetően rendezi át egy kialakult helyzet, mely lényeges hangsúly eltolódásokat eredményez, azonban a tudatos és hatékony együttműködésnek értékes pedagógiai hozadéka lehetnek.

- Míg korábban a kapcsolattartás formáját a személyes, de ilyen helyzetben már többnyire a virtuális jelenlét és kapcsolattartás jellemzi.

– Míg korábban a kapcsolattartás megítélését elsősorban az óvodában zajló folyamatok és gyakran a családokat is bevonó rendezvények alapján ítélték meg a szülők és a gyermekek, ilyen esetben a megítélés mércéjét a változások megfelelő kezelésével, a

pedagógusok problémamegoldó képességével, a pedagógusok rendelkezésére álló infrastruktúrával és informatikai kompetenciáinak minőségével, a szakmaiság képviselésével, a pedagógus tanácsadói vénájának lüktetésével, a napra és olykor a „percre készséggel”, valamint egyéb más, és új mércékkel méretik meg.

– Míg esetleg korábban, a hétköznapiakban a leginkább lényeges gyermeki kompetenciák fejlődésállapotára és a családdal történő közös fejlesztési stratégiák kialakítására nem jutott kellő figyelem és idő, a családi „karanténnapok” első tapasztalataira alapozva a szülők elsődleges „mérési eredményei” éppen a gyermekek szociális kompetenciáira, a viselkedésük megítélésére hegyeződnek ki. Abból kell kiindulnunk, hogy a nevelés elsődleges színtere a család, melyet az Óvodai nevelés országos alapprogramja is közvetít. Az óvodapedagógusaink egyrészt a pedagógiai programunk és pedagógiai gyakorlatunk fényében, másrészt a családok igényeire alapozottan segítik meg a gyermeki személyiség kibontakozását, fejlődését. Óvodánkban továbbra is elsődleges célja – bár alapvetően az eddigi együttműködés kevésbé gyakorolt formáiban – hogy a szülők számára nyújtott nevelési tartalmakkal kiegészítse a család nevelési gyakorlatát, és ez által szolgálja a családdal együtt a gyermek fejlődését. A család együttműködési hajlandósága vagy képessége, valamint az együttnevelés eredményessége az új gyakorlat során korábban, és egyértelműen válhat érzékelhetővé. A szülő dönthet, hogy ebbe bekapcsolódik, együttműködik, élni kíván-e a felkínált lehetőséggel. Minden bizonnyal azonban, számos családban adódhatnak olyan körülmények, amely a digitális kommunikációt és együttműködést kevésbé, vagy egyáltalán nem tudják felvállalni. Ebben az esetben célszerűnek látszik, hogy a szociális segítő, vagy egyéb más külső segítséget vegyünk igénybe.

Játék

Az óvodapedagógus adjon tanácsot a szülőknek az otthonukban kialakítható – állandó és mobil – játékterek (tanulási terek) kialakításához, melyek biztonságosak és alkalmasak a különböző játékformákhoz: a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz, és a mozgásos játékokhoz.

- Ebben a játéktérben helyezzük el azokat az eszközöket is, melyekkel információkat gyűjthetünk a gyermekek matematikai, gondolkodási szintjeiről.

- Az óvodapedagógus erősítse a szülőket abban, hogy az óvodás korú gyermekek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége a családban és az óvodában is egyaránt a játék. A szülők gyermekek otthon játéktevékenységeit megfigyelve tapasztalhatják, hogy a kiegyensúlyozottság egyik nagyon fontos feltétele, hogy a gyermekek számára naponta visszatérő játék iránti pszichikus szükséglet kielégítésére megfelelő időt és teret biztosítsanak.

- Az óvodapedagógus inspirálja a szülőket, hogy a gyermeki igények és lehetőségeik függvényében – hasonlóképp, mint az óvodapedagógusok az óvodában – váljanak a gyermek játszótársaivá. Így a felnőttek utánzó mintát adhatnak a játéktevékenységre, a kialakult játékfolyamatban bevonható társsá válhatnak, amennyiben pedig a játék elakad, ötleteikkel könnyen a játékfolyamat segítői lehetnek, ami tovább görgetheti azt. Amennyiben testvérgyermekek vannak a családban, a szülők jelenléte segítheti a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

- Az óvodapedagógus hívja fel a szülők figyelmét arra, hogy a szülők tudatos jelenléte gyermekek játékában az élményszerű és elmélyült játék biztosítója lehet. Mindezt a szülő feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

- Az óvodapedagógus győzze meg a szülőket a SZABAD JÁTÉK KITÜNTETETT SZEREPÉNEK fontosságáról, melynek során a gyermek újra éli az őt ért élményeket és feldolgozza azokat. A szabad játék segít feloldani a szorongásokat és félelmeket azáltal, hogy

„kijátszhatja” magából ezeket a gyermek. A játék segít a szociális normák megértésében és elsajátításában, fejleszti a gondolkodást, az alkalmazkodóképességet.

Verselés, mesélés

A játék mellett talán az egyik legkedveltebb gyermeki tevékenység a verselés, mesélés, mely tevékenységnek az óvodai nevelésen túl a legtöbb családban is kialakult jó gyakorlata van. A kényszerhelyzet szülte hirtelen tempóváltás minden bizonnyal – akár így, vagy akár úgy –, de mérhető hatással lesz a verselésre és mesélésre, mely hatást a különböző ajánlással az óvodapedagógusok kedvező irányba befolyásolhatnak az alábbi szakmai értékek szülők és gyermekek irányába történő közvetítésével:

- Javasolja az óvodapedagógus, hogy lehetőség szerint a család közös helyiségében kerüljön kialakításra egy meghitt, kényelmes sarok, zug, ahol a gyermeknek is lehetősége van könyveket nézegetni, bábozni, dramatizálni, mesélni, akár önállóan vagy a szüleivel közösen.
- Javasolja az óvodapedagógus, hogy a gyermek könyvespolcán általában csak az éppen aktuális téma szerinti verses, mesés és egyéb más könyvek legyenek elhelyezve, azonban igény szerint az éppen „zárt” szekrényrészéből is vehessék elő kedvenc könyveiket.
- Az óvodapedagógus hívja fel a szülők figyelmét arra, hogy vers és meseválasztásaik során törekedjenek megismertetni gyermekükkel a népköltészet remekeit: pl. a szüleiktől hallott, vagy tanult népi hagyományokat felelevenítő mondókákat, rigmusokat.
- Az óvodapedagógus ajánlásaival biztosítsa a lehetőséget a mindennapos mondókázásra, verselésre, mesélésre.
- Az óvodapedagógus hívja fel a szülők figyelmét arra, hogy a versek és mesék hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, miközben érzelmi-érzelmi élményeket nyújtanak.
- Javasolt a mindennapos verselés és mesélés, elsősorban a magyar gyermekköltészet és népmesekincs ajánlásokkal. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának is elmaradhatatlan eleme.
- Kapjanak ösztönzést a családok közös verselésre, mesélésre, bábozásra és dramatizálásra.
- Az óvodapedagógus hívja fel a szülők figyelmét arra, hogy a mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemlélet módjának és világlképének kialakítására.
- Az óvodapedagógusok ösztönözzék a családok saját vers és mesealkotását, keresve a lehetőséget azok összegyűjtésére, a személyiségi jogok tiszteletben tartásával esetleg a csoport gyermekei között azok megosztására.
- Az óvodapedagógusok javasolják minden gyermek számára a délutáni csendes pihenőt, és az alvást kevésbé igénylő gyermekek csendes tevékenységéhez képeskönyvek nézegetését.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

- Javasolja az óvodapedagógus, hogy lehetőség szerint a család közös helyiségében (vagy a gyermek szobájában) kerüljön kialakításra egy olyan csendes sarok vagy kuckó, ahol a gyermeknek is lehetősége van zenét hallgatni akár önállóan, vagy a szüleivel együtt. Itt kerüljenek elhelyezésre a gyermekek által használható hangszerek is oly módon, hogy az számukra látható, és szüleik közbenjárásával elérhető legyen. A nappali, vagy a lakás tágasabb terében legyen lehetőség táncra és mozgásra.
- Az óvodapedagógus ajánlásaival tegye az éneklést, zenélést a gyermekek mindennapi tevékenységének részévé.

- Az óvodapedagógus biztassa a szülőket, hogy gyermekeikkel minél gyakrabban, és közösen nézzenek képeskönyvet, mesét, készítsenek és játsszanak ütőhangszerekkel, találjanak ki dalokat és mondókákat.
- Az óvodapedagógus biztassa a szülőket, hogy erősítsék a gyerekek ösztönös, spontánkezdemenyvezéseit.
- Az óvodapedagógusok alkalomszerűen vonják be a szülőket is a közös éneklésbe és a hagyományok ápolásába.
- Az óvodapedagógusok kérjék meg a szülőket, hogy lehetőség szerint természetes módon, vagy online tartalmakon keresztül mutassanak be gyermekeiknek különböző hangszereket.
- A pedagógusi és szülői minta spontán utánzásával az éneklés - zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik. A mozgás, a ritmus, a dallam és a szöveg globális élményt nyújt a gyermekek számára.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

- Javasolja az óvodapedagógus, hogy lehetőség szerint ott ahol leginkább együtt van a család, alakítsanak ki egy olyan teret, illetve biztosítsanak a gyermek számára egy asztallaprészt vagy festőállványt, ahol a nap bármely szakában szabadon fejlesztheti és kipróbálhatja saját kreativitását, esetleg megismerkedhet új anyagokkal. Itt kapnak helyet a vizuális tevékenységek eszközei, de más alkotást elősegítő eszközök is, mint az olló, a kréta, textil, ragasztó, barkácsoló és egyéb más eszközök, anyagok. Olyan legyen ez a tér, ami a gyermekek és a szüleik kreativitását egyaránt ösztönzi, támogatva közben a verbális kommunikációt, az önértékelést, finom és nagymotoros mozgásokat és az intellektuális képességek fejlődését. Maga a tevékenység – s enneköröme – a fontos.
- Az óvodapedagógus ösztönözze a szülőket és a gyermekeiket az anyagtakarékosságra, a felhasználható anyagok folyamatos gyűjtése, és a hasznos hulladékok újbóli felhasználása (flakonok, dobozok, tojástartó, sajtos doboz, dugók stb.).
- Az óvodapedagógus instrukciói alapján a szülők segítsenek megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- Az óvodapedagógusok által javasolt digitális tartalmak között szerepeljen a népi kismesterségekkel való ismerkedés. A szülők meséljenek, beszéljenek ezekről gyermekeiknek, keressék, és együtt nézzék meg a lakásban fellelhető alkotásokat, eszközöket.
- Az óvodapedagógus ösztönözze szülőket, hogy a gyermek vagy a család alkotásaiból készítsenek házi kiállítást, melynek fotóit igényük szerint megoszthatják a csoporttársakkal.
- Az óvodapedagógus pedagógiai tanácsai és ajánlásai során kiemelt figyelemmel legyen a tehetséges gyermekekre (különleges eszközök, anyagok biztosítása, pályázatokon való részvételi lehetőségek felkutatása).
- Az óvodapedagógus javasolja a szülőknek, hogy a gyermek otthon készített munkáit (produktumait) folyamatosan gyűjtsék össze, és a járvány megszűnte után hozzák el az óvodába.
- Az óvodapedagógus kérje meg a szülőket, hogy kéthetente legalább egy gyermeki vagy családi alkotás fotója kerüljön megosztásra a szülők és az óvodapedagógusok között.
- Az óvodapedagógus ösztönözze a szülőket, hogy vegyenek részt az óvoda, vagy a közösségi hálókön meghirdetésre kerülő rajzpályázatokon.
- Az óvodapedagógus figyelmeztesse a szülőket a vizuális tevékenységek során előforduló esetlegesen előforduló baleseti veszélyforrások kiküszöbölésére, megszüntetésére.

Mozgás

Az óvodai egészségnevelés – benne a mozgásfejlesztés – háttere a család, mely közeg kitüntetett szerepet kell, hogy vállaljon a gyermek rendszeres mozgásának megszervezésében és megszerettetésében. Tapasztalataink szerint a szülők számos esetben igénylik óvodapedagógusaik segítségét, ezért is nagyon fontos lehet a családokkal történő együttműködés, a családok szemléletformálásának vagy váltásának segítése, az egészséges és természetes életmód szokásalakításának terén. A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak nap mint nap, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Otthon is törekedni kell a gyermeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a friss levegő folyamatos biztosítására, a szabad levegő kihasználására.

- Az óvodapedagógusnak szorgalmaznia kell a gyermekek számára – a lehetőségek függvényében akár szűkös lakásokban is – az életszükségletet jelentő, a mozgás biztosításához szükséges belső és külső terek kialakítását.
- A gyermekek számára is értelmezhető célok meghatározásával az óvodapedagógus tudatosítsa a szülőkben, hogy a felnőttkori mozgásügyesség nagymértékben a gyermekkori mozgástapasztalatok függvénye, ezért meghatározó jelentősége van a spontán és szervezett óvodai és otthoni mozgásfoglalkozásoknak, mozgásos programoknak.
- Az otthoni napirend kialakításához adható óvodapedagógiai tanácsok között feltétlenül szerepeljen a napi mozgás, és minél több idő eltöltése a szabad levegőn.
- Az óvodapedagógus téma és feladat ajánlásai kapcsán törekedjen játékos mozgásfeladatokon keresztül is az értelmi és szociális képességek fejlesztése, a kooperatív (testvérekkel és szülőkkel együtt végezhető) mozgásos játékok alkalmazására.
- Tudatosítsa a szülőkben az óvodapedagógus az életkornak megfelelő terhelés, az állóképesség fejlesztésének fontosságát, és ezekhez játékos utánzó mozgásfeladatok ajánlásával nyújtson segítséget.
- Az óvodapedagógusi kompetencia és az óvodában már kialakított szokások függvényében tartásjavító, lábboltozat fejlesztő vagy egyéb más mozgásprogramok és gyakorlatok ajánlásával is támogassa a gyermek mozgásfejlődését.

A külső világ tevékeny megismerése

A környezet megismerése és a környezet megismerésének lehetősége a hirtelen megváltozott hétköznapiakba vegyített sokszínű, érdekes, és izgalmas tevékenységek biztosításával átfogja az egész családi életet. A szeretet, a kötődés, valamint különböző élménybefogadások keltésével az érzelmek és kifejezőképességek, valamint a különböző szokások kialakítására és fejlesztésére most fokozottan, és tudatosan szükséges hangsúlyt helyezni.

- Az óvodapedagógus téma, cél és feladat ajánlásainak fókuszában az egészség és a test védelme kell, hogy legyen!
- Az óvodapedagógus a családdal történő kapcsolattartása során építsen a gyermekek óvodában szerzett ismereteire, a közös óvodai programok, kirándulások és a gyermekek egyéb élményeire.
- A családok hatékony és folyamatos bevonásával az óvodapedagógus „ébressze fel” az érdeklődést a környezet és az egészségvédelem lehetőségeinek megismertetésével a családi és gyermeki szokások feltérképezésére (életmód és egészség: étkezés, fogápolás, pihenés, környezettudatosság, hagyományörzés, stb.) és bátorítsa a szülőket új szokások és gyermeki viselkedésformák bevezetésére, a kialakult és megfelelő szokások megerősítésére.

- Az óvodapedagógus hívja fel a szülők figyelmét arra a tényre és lehetőségre, hogy a gyermekek a környezetükön végzett közvetlen tevékenységek során számos, életre szóló matematikai tudást és kompetenciát szerezhettek. Különböző tartalmak ajánlásával tudatosítsa ezt a szülőkben, illetve támogassa a gyermekek matematikai élményeinek erősítését.
- Az óvodapedagógus gyűjtsön és adjon ötleteket a növények és állatok életének megfigyeléséhez, gondozásához.

Munka jellegű tevékenységek

A családok tartós otthonléte – kivált, ha az bezártsággal is együtt járó – számos lehetőség nyílik a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenységek felkínálására és gyakorlására. A gyermekek általában örömmel és szívesen vesznek részt otthon is a különböző munkafolyamatokban, melyek a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetőségei. Ilyen tevékenységek: az önkiszolgálás, a segítség a szülőknek/nagyszülőknek, a testvérekkel együtt, értük, az önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése (szelektív hulladékok szétválogatása, növény és kisállat gondozás), stb. Az elvégzett munka minőségét számos szülői és pedagógusi ráhatás befolyásolja, mint pld. az idő szűkössége, a megfelelő feltételek biztosítása, a felnőttek által nyújtandó segítség vagy annak hiánya. A hosszas családi együttlét során célszerű átgondolni a gyermekek játékos formában történő bevonásának lehetőségeit, és gyakorlatát.

Az óvodapedagógus adjon tanácsot a szülőknek a belső és külső környezetben végezhető munkák feltételeinek megteremtéséhez, a gyermeki munka tudatos szervezéséhez.

Ösztönözze a szülőket a gyermekkel való együttműködésre.

Erősítse a szülőket abban, hogy folyamatosan, konkrétan és reálisan, a gyermeket saját magához mérten részesítsék fejlesztő értékelésben.

A tanulás támogatása

- Az óvodapedagógusok a nevelés-tanítás támogatását online tartalmak válogatásával, illetve nagyon sok és hasznos link továbbításával segítik a szülőket és a gyermekeket.
- Elvárás minden óvodapedagógustól, hogy a különböző digitális tartalmakat megjelenítő linkek csak válogatás, tematizálás, magyarázat vagy ráutalás kíséretében kerüljenek megosztásra.
- A megosztásra kerülő digitális nevelési és tanulási tartalmak mennyiségét, minőségét és ütemezését egyaránt a „mérték az érték”, és „a kevesebb az több” szemlélet érvényesítése kell, hogy jellemezze, ezzel is kerülendő a gyermekek és a szülők túlterhelése.
- Az óvodapedagógusok a tanköteles korú gyermekek tekintetében is kerüljék az úgynevezett „házi feladat” adását és számonkérését! Célszerű és javasolt olyan differenciált feladatokat, ötleteket és tartalmi ajánlásokat közvetíteni szüleiken keresztül az óvodás gyermekek számára, amelyek játékos tevékenységeket ígérnek, motiválók, leköthetik a gyermekek figyelmét, és adott esetben fejlesztő hatásuk is van.
- Az óvodapedagógust elsődlegesen ne a fejlesztési szándék motiválja!
- Az óvodapedagógussal szemben elvárás, hogy feladatellátása során a családok anyagi terheit ne növelje, mivel az esetleges katasztrófa okozta helyzet következményeként sok család egzisztenciális gondokkal is küzdhet. Keressünk olyan megoldásokat, amelyekhez feltehetően rendelkezésre állnak az eszközök és anyagok a különböző felszereltséggel

rendelkező otthonok (újrahasznosítható anyagok, egyszerűen elkészíthető lisztgyurma, kupakok, flakonok, hajtogatáshoz régebbi csomagoló és egyéb papírok stb.)

- Az óvodapedagógus a gyermekek otthoni tanulásának az alábbi formáit ösztönözzé, javasolja:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás,
- szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a játékos, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- a szülők által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás.

- Az óvodapedagógus támogassa a szülőket tanácsaival és példamutatásával – különösen a testvérek vonatkozásában – abban, hogy mindig személyre szabottan, és pozitív értékeléssel segítsék gyermekeik személyiségének kibontakozását.

- Az óvodapedagógusok nyugtassák meg a szülőket, hogy az okos szabályokat felállító, a gondosan összeállított családi napirendet követő, a gyermekeiket cselekvő aktivitásra, kreativitásra és meg tapasztalásokra serkentő családokban nevelkedő gyermekek a katasztrófa következményeként nem kerülnek olyan helyzetbe és állapotba, amelyek majdan az iskolába történő beilleszkedésüket nehezítenék. Fontos viszont, hogy a szülők folyamatos kapcsolatot tartsanak az óvodapedagógusokkal, és lehetőség szerint működjenek együtt gyermekeik megfelelő fejlődése, fejlesztése érdekében.

A családokkal Home Office-módban történő együttműködés várható eredményei :

- Mindenki jobban odafigyel a saját, és mások egészségére, így kevésbé, vagy egyáltalán nem fordul majd elő, hogy beteg gyermekek fertőzik meg egymást és a velük foglalkozó felnőtteket.

- A felnőttek megértik, és gyermekeikkel is megértetik, hogy sok tekintetben változnunk és változtatnunk kell, és máshogy kell élnünk.

- A különböző természetvédelmi, önmagunkat és másokat védő tartalmak alapköveire tudatosan építünk az óvodai nevelés során, és mérhető eredményeket produkálunk.

- A gyermekeket sok tekintetben más, mondhatni „koronás” szemléletű felnőttek veszik körül, akik kevesebbszer háborodnak fel, jobban odafigyelnek egymásra, és többet segítenek egymásnak. Ez a felnőtt minta nagy segítségükre lesz szocializálódásuk útján.

- A szülőkhöz és a pedagógusokhoz is értékek tisztulnak le, melynek során kölcsönösen kikristályosodik az együttműködés utáni őszinte vágy, mert a karanténban eltöltött hetek is megerősítést adtak abban, hogy „EGYEDÜL NEM MEGY!”

III.1.13. Érvényességi nyilatkozat

Érvényességi nyilatkozat

A pedagógiai program érvényességi ideje: 2020.05.18-tól visszavonásig

Felülvizsgálata: a pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. Módosítása a törvényeknek megfelelően történik.

Az óvodai pedagógiai program felülvizsgálatának és módosításának indokai:

Azt fogjuk vizsgálni, hogy a nevelőtestületünk és alkalmazotti közösségünk megtud-e felelni a program által előírt elvárásoknak, alapelveknek.

Kötelező:

- jogszabályváltozás
- fenntartó által meghatározott feladatváltozás

Lehetséges:

- A tárgyi, személyi feltételek, óvodaszerkezeti elemek megváltoznak
- Sikeres innováció eredményeinek beépítése

Nyilvánosság: a Pedagógiai Program megtekinthető az óvoda fenntartójánál és az óvoda telephelyén.

Kelt: Pátyod, 2020-05-18

A helyi nevelési program érvényességi ideje:

Az óvónők határozata alapján visszavonásig érvényes a program. Felülvizsgálata 5 évente szakértő bevonásával történik. Következő felülvizsgálati idő:

III.1.14. Legitimációs záradék

A helyi pedagógiai program bevezetésének időpontja:

A helyi pedagógiai program érvényességi ideje:

III.2. Az iskolában folyó nevelő–oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

III.2.1. Pedagógiai alapelveink

Katolikus iskoláink nevelésének alapja és középpontja maga Krisztus.

A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjenek a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a közepszerűségen, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.” (CIC 803.) Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően tehát:

- keresztény értékrendre épít, biztosítja a keresztény gondolkodás jelenlétét,
- a nevelő jelleg dominál,
- a nemzeti értékeket szolgálja,
- fontos szerepet szán az egyházi és a nemzeti hagyományoknak.

Az alábbiakban felsoroljuk azokat az alapelveket, amelyek különösen nagy hangsúlyt kapnak katolikus iskolánk egész pedagógiai működésében.

A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik.

Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra.

„a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik.”¹

A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szoktatásnak kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosán megtérül.

Lehetőleg a dicséretet helyezzük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen.

Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél.

Döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé való betartása, és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez a pedagógiai folyamatban részt vevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik.

Az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet tételez fel.

Kiemelt figyelmet fordítunk:

Az emberiség előtt álló közös problémákra és a különböző kultúrák iránti nyitottságra,
A szűkebb és tágabb hazához való kötődés érzését, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét.

Az iskola valamennyi dolgozója és tanulója kölcsönösen tiszteletben tartja egymás emberi méltóságát.

Minden iskolai tevékenységünket - az oktatás és nevelés terén egyaránt - a gyermekek szeretete hatja át.

Fontos, hogy a pedagógus és a növendék egyenrangú félként vegyen részt a folyamatban, közöttük aktív kölcsönhatás van.

A nevelési - oktatási folyamatokban következetes „emberléptékű” követelményeket támasztunk.

A NAT valamennyi műveltségi területe szolgálja a kulcskompetenciák fejlesztését.

A tanulás kompetenciái, kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi, digitális, matematikai gondolkodási, személyes és társas kapcsolati, kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság, munkavállalói, vállalkozói kompetencia.

Alapvető jelentőséget tulajdonítunk a kulcskompetenciák kialakításának, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges tanulási képességek kiművelésének.

A kompetencia alapú oktatás során az ismereteket – készségeket és attitűdöket kölcsönhatásban fejlesztjük.

A közösségek biztosítanak terepet a növendékek önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához.

A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtetésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére.

Minden tanulóknak biztosítjuk az egyéni adottságai, képessége és tehetsége szerint az önmegvalósítás lehetőségét.

Az egyéni szükségletek szerint megfelelő feltételeket nyújtunk gyermekeinknek a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez.

Megteremtjük az alapokat az élethosszig tartó tanuláshoz, valamint, a folyamatot megkönnyítő képességeket, készségeket és kompetenciákat: a szövegértési – szövegalkotási, matematikai – logikai, szociális, életviteli és környezeti, az életpálya-építési, idegen nyelvi, valamint az infokommunikációs technológiákat.

Megalapozzuk a konstruktív életvezetést, az egyéni életpálya-építést és egészséges életmód készségeit.

Hatékony felzárkóztató munkával támogatást adunk a szociokulturális hátrányok leküzdéséhez.

A képesség-kibontakoztató felkészítés, a személyiségfejlesztés, a közösségfejlesztés segítségével járul hozzá a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási, továbbtanulási esélyének növeléséhez.

Az általános társadalmi modernizációt követve igyekszünk lépést tartani az informatikai forradalommal.

A kommunikációs - valamint viselkedéskultúra elsajátíttatásával kialakítjuk a tárgyi és személyes világukban való eligazodás képességét.

III.2.2 Az intézményben folyó oktatómunka érdekében fontos követelmények, elvárások

A szülők elvárásai

A társadalmi igények mellett felmérést készítettünk a szülők körében, annak érdekében, hogy megismerjük igényeiket, elvárásaikat. Ennek alapján a neveléssel kapcsolatos fontosabb elvárások az alábbiakban fogalmazódtak meg:

Elvárások az iskola felé

- keresztény értékrend közvetítése;
- emberléptékű, gyermekközpontú iskolában nevelni a gyerekeket;
- alapvető emberi normák betartására nevelés;
- az alapműveltség megszerzése;
- továbbtanulás segítése,
- nyelvvizsgákra való felkészítés.

Elvárások a pedagógusok felé:

- szakmailag felkészült legyen;
- szeresse a gyerekeket;
- értékeljen igazságosan, objektíven;
- legyen képes érdekessé tenni az általa tanított tárgyat;
- példamutatás a hitéletben.

A nevelőtestület felé támasztott követelmények

- A nevelők, de elsősorban az osztályfőnökök ismerjék meg tanítványaikat.
- A nevelők tiszteljék tanítványaikban az embert.
- Tartsák szem előtt a tanulók testi-lelki egészségének védelmét.
- Nevelőmunkájukban gyermekközpontúság, gyermekszeretet, tolerancia, egyéni bánásmód, türelem tükröződjék.
- Tartsák szem előtt a szülők által megfogalmazott elvárásokat, legyenek szigorúak, de következetesek, keltsék fel az érdeklődést a tantárgyuk és az önálló ismeretszerzés iránt.
- A tantestület részvétele szakmai munkaközösségekben, továbbképzéseken.
- Egységes értékelési rend kidolgozása tantárgyanként.
- Kapcsolattartás pszichológussal, logopédussal.
- A tantestület ismerjen meg minél több kipróbált, jó nevelési eljárást, eszközöket.
- Évfolyamokon belüli nevelőmunka összehangolása.
- Munkájukban legyenek igényesek, pontosak, tartsák be az SZMSZ-t.

A tanulók felé támasztott legfontosabb követelmények

- A tanulók legalapvetőbb kötelessége a képességüknek megfelelő tanulás.
- A diák legyen aktív résztvevője a tanulási – tanítási folyamatnak.
- Viselkedésükben tükröződjének az elsajátított értékek, különösen az egymás megbecsülése, a felnőttek iránti tisztelet, udvariasság, kulturált beszéd, a környezet, a társadalmi tulajdon védelme.
- Tartsák fontosnak önmaguk és környezetük tisztaságát, válják igényükké a rend.
- Egyre inkább válják önállóvá a tanulásában, illetve a saját szellemi fejlődésében.
- Tartsák be a szabályokat.

A személyiségfejlesztés alapja a **szeretetparancs hármas egysége**: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetéstudat kialakulása: "Ti vagytok a világ világossága." (Mt 5,14)

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítanunk. Be kell mutatnunk, hogy a nyolc boldogság, a szeretethimnusz, a sarkalatos erények hogyan lehetnek életük részévé, hogyan szólhatnak az ő nyelvükön is.

Kialakítandó személyiségjegyek:

- a helyes önértékelés,
- az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük,
- józan, megfontolt ítélőképesség,
- a mások felé való nyitottság, befogadóképesség,
- a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében,
- a szelídség, az alázat, a türelem,
- alaposság kialakítása,
- a mértékletesség,
- a bűnbánatra való készség,
- a belső csendre, elmélyülésre való igény,
- hűség Istenhez és embertársainkhoz,
- felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt.

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Résztvétel a vallásuknak megfelelő egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend felelős betartása.

III.2.3. Pedagógiai célkitűzéseink és a hozzájuk kapcsolódó feladatok

A mai tudásalapú társadalomban nem csak a tudás megszerzése, hanem annak megfelelő felhasználása a cél. Ehhez azonban szükség van a megfelelő technikai környezet/feltétel megteremtésére.

A munkaerő piaci környezet elvárja, hogy a munkavállalók az eléjük tárt problémák, feladatok megoldásához egyéb készségekkel is rendelkezzenek, így például az informatikai eszközök használata, az idegennyelvtudás vagy szociális helyzetek kezelésének készségével.

Fejlesztési céljaink	Sikerkritériumok	Feladatok
XXI. századi oktatási környezet megteremtése	Az IKT minél szélesebb körű alkalmazása	Eszközök beszerzése: - saját költségvetésből, - alapítványi - pályázati forrásokból.
Hagyományaink ápolása	Hazánk, népünk kultúrájának minél szélesebb ismerete. Különböző kultúrák iránti nyitottság kiépítése	Tantárgyakat, műveltségi területeket összekapcsolva – hagyományápoló iskolai programok, projektek szervezése: - kulturális és multikulturális értékek ápolása: - magyar és angol nyelvterületek megismerése Éves munkatervben rögzítetten.
Informatikai és nyelvi kompetenciák fejlesztése	Az „élő idegen nyelvi” tudás megléte Informatikai eszközök használata a tudás bővítéséhez.	Használható nyelvtudás megszerzése. A tanulóknak kialakítani azt a belső igényt, hogy az informatikai eszközök is hozzásegíthetnek bennünket a tudás megszerzéséhez – etikus eszközhasználat igénye. Osztálybontások szolgálják az egyéni fejlesztés és tehetséggondozás biztosítását.
Környezettudatos magatartás és egészséges életvitelre való igény kialakítása. Az iskolánk eszközeinek megóvása.	Esztétikusan dekorált, tiszta tanterem. Környezetvédelemmel, egészséges életmóddal kapcsolatos program megszervezése (pl.: papírgyűjtés, sportnap).	Egészségnevelési programunk teljes körű megvalósítása. A folyosók és tanterem esztétikus dekorálása.
A kompetencia alapú oktatás folyamatos működtetése, és a kooperatív technikák alkalmazása nevelő-oktató munkánkban.	Elfogadott módosított pedagógiai program és helyi tanterv. A kollégák aktív részvétele a kompetencia alapú oktatásban. Változatos módszertannal megtartott órák (óralátogatási lapok).	Matematika és olvasás-szövegértés kompetenciaterületek kiemelt fejlesztése a matematika és a magyar tárgyak esetében. Belső továbbképzések megszervezése. A kooperatív tanulási technikák folyamatos megjelenése helyi tantervek alapján a tanmenetekben, és alkalmazásuk a tanórákon.
Esélyegyenlőség és hátrányok leküzdése	Hatékony iskolai gyermekvédelmi rendszer működése Esélyegyenlőségi törvény betartása	Gyermekevédelmi felelős, osztályfőnök, szaktanár és gyerek/szülő kiegyensúlyozott kapcsolatrendszerének működtetése

Kapcsolatrendszerünket érintő célkitűzéseink	Sikerkritériumok	Feladatok
Szakmai együttműködésre épülő, stabil kapcsolatrendszer működtetése kiemelt partnerintézményeinkkel.	Tanévenként legalább 1-1 közös rendezvény, szakmai fórum megszervezése.	A szakmai együttműködések megvalósítása kiemelt partnereinkkel.
Kapcsolataink erősítése volt tanítványainkkal.	Öregdiák programok szervezése.	Kapcsolattartás volt tanítványainkkal (e-mail, honlap, találkozó).

Pedagógiai célkitűzéseink	Sikerkritériumok	Feladatok
Fejlett diákközösségi élet támogatása.	Jó iskolaközösség Megvalósított éves osztályfőnöki munkaterv. Hatékonyan működő DÖK	A diákönkormányzat munkájának támogatása. Az osztálytitkárok rendszeres beszámolója az osztályfőnöki órákon. A tanulók, osztályok által szervezett programok támogatása a vezetés és a nevelőtestület részéről. A diákközségi gyűlésen elhangzott javaslatok lehetőség szerinti megvalósítása.

III.2.4. Nevelő-oktató munkánk eszközei, eljárásai a kulcskompetenciák fejlesztésének területén

Nevelő-oktató munkánk során alkalmazott eszközök segítik a tanulók bevonását a pedagógiai folyamatokba.

Az ismeretek hatékony átadása érdekében szükség van a tanulók motiválására mind a tanórákon, mind a tanórán kívüli tevékenységekben.

Az egyéni kutatómunka, a párban, illetve a kooperatív csoportban megoldott feladatok mind azt a célt szolgálják, hogy a tanulók ne csak passzív befogadók legyenek a pedagógiai folyamatokban.

Az órákon nagy hangsúlyt helyezünk diákjaink kulcskompetenciáinak fejlesztésére.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák: amelyekre minden embernek szüksége van a személyes boldoguláshoz, fejlődéshez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez, és a munkához.

A kompetenciák nagy része fedik egymást. Hasonló egymásra építettséget jelent a kulcskompetenciák és a kiemelt fejlesztési feladatok viszonya is.

A kulcskompetenciák megalapozását, az alapkészségek, és képességek fejlesztését a kompetencia alapú oktatás megvalósulása nagymértékben segíti, melynek alapelemei:

- a hasznosítható tudás,
- az ismeretekbe ágyazott képességfejlesztés,
- az alkalmazáshoz szükséges attitűdök kialakítása.

A kulcskompetenciák megalapozásának, az alapkészségek és képességek fejlesztésének kiemelten javasolt módszerei, munkaformái:

- kooperatív tanulás
- projektmódszer, projekt alapú oktatás
- egyéni foglalkoztatás, páros munka, csoportmunka
- differenciált oktatás – tartalmakban, módszerekben, tanulásszervezésben.

Projektoktatás keretében történő témahetek megszervezése

Az Oktatási Hivatal több témában kínál tanév során témahetek megszervezésére lehetőséget.

A nevelőtestületünk által választott témahetet úgy kell megszerveznünk, hogy az:

- a tanulók érdeklődésére,
- a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére irányuljon,
- feltárja a témával kapcsolatos összefüggéseket.

Az intézményünkben megvalósítani kívánt témahét:

- **pénzügyi és vállalkozói témahét** , mely minden tanévben az Oktatási Hivatal által meghirdetett időpontban kerül megrendezésre.

A témahétben való részvétel módja és a témával összefüggő tantervben előírt órák, foglalkozások:

Pénzügyi és vállalkozói témahét	A témahétbe bevont tanórák alsó tagozaton: matematika, napközis foglalkozás. A témahétbe bevont tanórák felső tagozaton: matematika, tanulószobai foglalkozás.
--	---

/A témahetek megszervezéséért, irányításáért felelős: az intézményvezető; valamint az intézményvezető által kijelölt személy.

III.3. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A pedagóguspálya szépsége abban rejlik, hogy nap, mint nap gyerekek között lehetünk, és részesei vagyunk személyiségük sokféle megnyilvánulásának, testük, lelkük, értelmük fejlődésének. Felelősségünk is éppen ebben rejlik, hiszen az egyéni boldogulásukhoz szükséges személyiségjegyek kialakítása, fejlesztése a célunk. Ez csak céltudatos, hosszantartó fejlesztő tevékenység lehet. Csak akkor hatékony, ha az értelem, érzelem, akarat együttes nevelésével megteremtjük a személyiségfejlesztés és a teljesítménynövelés összhangját.

A mai szülők közül sokan azt állítják, hogy a gyerekeket ki kell tenni a felnőtteket érő hatásoknak, s így kell őket felkészíteni a rájuk váró világra. Ezzel azonban siettetik érésüket, és súlyos lelki sérüléseket okoznak nekik. A gyermek ugyanis még nem képes rá, hogy elviselje és feldolgozza mindazt a durvaságot, hazugságot, aljasságot, melyet például a tévé zúdít rá, s amely még minket, felnőtteket is próbára tesz. Ugyanakkor az, hogy a gyerekek jó része csak igen későn találkozik a felelősséggel, a másokért végzett munkával, bizonyos szempontból késlelteti az érésüket. Ezek a kétfelé húzó hatások vezetnek a gyermeki személyiség torzulásához, tűrőképességük csökkenéséhez.

Ahogy a növendékfácskát óvjuk a viharoktól, ugyanúgy kell óvni gyermekeinket a romboló tapasztalatoktól. Oda kell tehát figyelnünk mit olvas, milyen filmet néz meg, kikkel barátkozik. Kellenek ésszerű korlátok (Tízparancsolat, házirend, napirend), amelyek gátolják, de egyben védik is őt. Biztonságos, szerető légkörben kell felnőnie, nem szabad lerombolni benne a jóba és szépbe vetett bizalmát, játékos kedvét, azt a képességét, hogy tud csodálkozni. Mindezt az iskola csak a szülőkkel teljes összhangban tudja elérni.

A diákokat rá kell szoktatnunk a rendezett, fegyelmezett életre, illetve arra, hogy tetteiknek következményei vannak. Ha a fiatal nem tanul meg uralkodni szenvedélyein, vágyain, sosem lesz szabad. Lelki életében is ki lesz szolgáltatva az élmények, érzelmek sűrű váltakozásának. A nevelő számára is nehéz és pillanatnyilag hálátlan feladat rászorítani diákjait az önfegyelemre, de tudnunk kell, hogy mulasztásunkkal súlyosan ártunk a ránk bízott fiataloknak. Otthon és az iskolában kisebb fájdalommal tanulhatják meg azt, amire oly nagy szükségük lesz az életben, s aminek hiánya később jóvátehetetlen következményekkel járhat (tönkremehet a házasságuk, eluralkodhat rajtuk valamely káros szenvedély, szektába keveredhetnek, stb.). Különösen meg kell tanítani őket arra is, hogyan vezessék le helyesen indulataikat, haragjukat, hogyan lehet ezeket akár pozitívan is felhasználni.

Az egyházi iskolák nevelési elveinek megfogalmazásakor figyelembe kell vennünk, hogy szekularizált világban élünk.

Diákjaink szülei nem kaphattak, vagy nem kaptak vallásos nevelést, ezért egyfelől az iskolától várják e hiány pótlását, másfelől számolni kell azzal, hogy diákjaink a hitbéli tájékozottság tekintetében nagyon sokfélék lesznek. Valószínű, hogy vallásos nevelés során

az iskola "magára marad". Sok szülőt gyermekén keresztül lehet elérni. Ezért számukra ezen az úton lehet biztosítani a hitben való előrehaladást, az igazi emberi értékekben való megerősödést. A szülők akkor tudnak a nevelésben partnerek lenni, ha van alkalmuk megismerni az iskola nevelési koncepcióját, ha elfogadják azt és egyetértenek vele.

A családok szétesése miatt sokszor hárul a pedagógusra nagyobb felelősség, egy meg nem fogalmazott elvárás a szülők részéről, hogy, amit nem tudnak, vagy nem akarnak otthon megadni, illetve megkövetelni, azt végezze el helyettük az iskola.

A diákok egy része olyan családi modellt hoz, melyből hiányzik az anyai vagy az apai minta, ahol kevés a gyerekekre fordított idő, hiányzik a keresztény értékrend. Az ide érkezőknek nagy a szeretet-, a törődés-, és az elfogadás-igénye.

Olyan világban élünk, melyben nem érték az alázat, a megbocsátás, az elfogadás, a türelem. Olyan világban élünk, amely rákényszeríti az embereket az önzésre, a saját érdekük, előnyük hajszolására. Ezt a mintát látják mindenütt.

Olyan világban élünk, amelyben az a jó, az értékes ember, aki fogyaszt, aki vásárol, aki egészséges, napbarnított, jól öltözött, aki sikeres, és ellenállhatatlan.

Olyan világban élünk, melyben a szeretet és az egymásra figyelem helyett a pénz és az információ az úr. A média a külső talmi csillogást reklámozza és elhiteti, hogy ez a boldogság kulcsa, elhiteti, hogy a boldogság megvásárolható.

Olyan világban élünk, melyben csökken az értéke az őszinte szónak, a versnek, a klasszikus zenének, a csendnek.

Olyan világban élünk, melyben manipulálhatóvá válik az ember, mert amit sokan és sokszor mondanak, az akár igaz is lehet(ne).

Olyan világban élünk, melyben nem értékek már a családi hagyomány, egy tájegység hagyománya, az ország hagyományai.

Olyan világban élünk, melyben nem érték az élet.

Ebben a világban kell nekünk egészséges lelkű fiatalokat nevelnünk, olyan mintát adva, hogy ne legyenek meghasonlottak a kétféle értékrend miatt.

Meg kell tanítani őket együtt élni a világban tapasztaltakkal, ugyanakkor meg kell tanítani azt is, hogy hogyan kell megőrizni identitásukat, és értékeiket.

Meg kell tanítani, hogy nem értéktelenebbek (de nem is értékesebbek) másoknál, és hogy életük, egészségük is érték, életüknek transzcendens távlatai vannak.

Meg kell tanítani az önhittség és az önmagukban való hit közötti különbséget.

Meg kell tanítani az élet tiszteletére, a szenvedés értékére és saját, valamint a mások testének megbecsülésére őket.

Meg kell tanítani őket hitük okos megvédésére, véleményük bátor, de másokat nem sértő kimondására, és arra, hogy a belső értékeik megszerzéséért is meg kell dolgozni.

A személyiség teljes körű kibontakoztatásának segítése (kompetenciák, önmegvalósítás, önképzés).

Tanulóink fejlődésének az egyes életkori szakaszokhoz kapcsolódó jellemzői:

6 – 8 éves kor

A gyerekek iskolaéretten kerülnek az első osztályba, hatalmas tudásvágygal, ismeret és teljesítményigénnyel. A gyerek interperszonális kapcsolatait erősen meghatározza számára fontos személyekhez – szülőkhöz, pedagógusokhoz – való kötődés. Az új követelményeknek való megfelelés számos képességbeli és személyiségbeli tényezőt igényel. Ezért ebben az életkorban jelentkező problémák nagy része tanulási nehézségekben és magatartási problémákban fejeződik ki.

Az első osztályba lépő gyereknél az 1. félév során szakszerű szűrővizsgálatot végeztetünk, és

a problémás tanulókkal szakemberek is foglalkoznak.

9 – 11 éves kor

Ezen korú gyerekek viselkedésére jellemzőek még továbbra is a kisiskolás jegyek, de a korszak végén elkezdődik egy önállósulási törekvés, a felnőtt kapcsolatok helyét a társas kapcsolatok fontossága veszi át. A személyiség és önismeret alakulásában egyre nagyobb szerepet játszanak a kortárs csoportok. S már ekkor megfigyelhető az érzelmi – hangulati labilitás, mint a serdülőkor előfutára. Természetesen ebben az időszakban is jelentkezhetnek magatartásproblémák, amelyek kezelése fontos feladat. Részképesség zavarokkal ritkábban találkozunk, s a beilleszkedési nehézségek nagy része is megoldódik erre a korra.

12 – 16 éves kor

Főleg az önmegismerés igénye jut kifejezésre, az identitáskeresés, az önállósulási törekvés, a felnőttektől eltérő véleményalkotás, kritikai hajlandóság jellemző. A pedagógusok ekkor jelzik a legtöbb magatartás problémát. A céljaink között szereplő esetmegbeszélő csoportokban (pszichológus vezetésével a pedagógusok körében) nagy hangsúlyt kap a serdülőkkel való helyes bánásmód megbeszélése is.

Tervünk, a korosztály részéről jelentkező nagymértékű önismereti igény csoportfoglalkozásokban való segítése, melyek vezetését pszichológus végzi 8. évfolyamon 30 órás önismereti tréning keretében.

A korosztály másik jellegzetes problémája a pályaválasztás. Ezt évek óta kiemelten kezeljük. Külön pályaválasztási szülői börsét tartunk a 7 – 8. évfolyamon. Bemutatjuk a választható iskolatípusokat. Segítjük a tanulók eligazodását a választott pálya, középiskola szakmai és egészségügyi követelményeiben. Tanulók személyiségének fejlesztése elsősorban az osztályfőnök feladata. Ennek érdekében megismeri a gyerekek személyiségvonásait, családi körülményeit, társaik, osztálytársaik között elfoglalt helyzetüket, folyamatosan követi mind ezek alakulását. Nevelési partnerként működik együtt a szülőkkel, és az osztályban tanító pedagógusokkal. Segíti a tanulót mindennapi tapasztalatainak értelmezésében, eligazodni az ellentmondásos, változó valóságban. Hozzájárul a társadalom és az egyén perspektivikus értékeit egyaránt kifejező értékrendjük kialakításához. Fejleszti erkölcsi fogalom- és normarendszerüket, tulajdonságaikat, az erkölcsi ítéletalkotáshoz, önálló döntéshez szükséges képességeiket, gazdagítja érzelmvilágukat.

III.3.1. Gyermekközpontúság

Gyerekeinknél törekszünk a testi biztonság mellett, az érzelmi biztonság megteremtésére is. Minden tanuló érezze magát jól az iskolában, vegye körül kellemes környezet, érezze azt magáénak. A gyerekek egyéniségéhez empátiával közeledünk. A velük szemben támasztott követelmények ne okozzanak túlterhelést, szorongást. A fejlesztésükhöz igénybe vett időt optimálisan hasznosítjuk. Fontosnak tartjuk, hogy az iskolában példaértékű rend és fegyelem uralkodjon.

A gyermek testi, lelki és szellemi fejlődéséhez kedvező és „ingerdús környezetet” teremtünk. Segítjük őket eligazodni az információk világában.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a személyességnek. Nagyra értékeljük a pedagógus személyes hitelességét és példaadását. A rászoruló vagy hátrányos helyzetbe kerülő gyerekeket átsegítjük a nehézségeken. A gyermekközpontúság a képzési programban is megjelenik.

III.3.2. Képzési specialitások két tanítási nyelvű oktatás, emelt szintű angol nyelv oktatás, tehetségfejlesztés

III.3.2.1. A magyar – angol két tanítási nyelvű képzés specialitásai

1. A nyelvoktatás jelentősége, célja:

Minden európai polgár **legyen** jártas **saját anyanyelvén kívül két másik európai nyelvben is.**

Az **esélyegyenlőség biztosítása** jegyében mind több gyermek számára biztosítani kell a magas szintű nyelvi képzést.

Az **angol nyelv egyre szélesebb körű elterjedésével** – amely már világjelenség – magyarázható az angol oktatás előtérbe kerülése.

A nyelvoktatásnak a lehető legkorábbi szakaszban célszerű kezdődnie, és **folytatódnia kell az iskolai évek alatt végig**, a felsőoktatás során, majd felnőtt korban is. Egy nyelv korai intenzív tanulása hamarabb és megalapozottabban ad lehetőséget egy másik (vagy több) idegen nyelv későbbi elsajátítására a további iskolafokokon.

2. Hazai elvárások és igények a nyelvoktatás területén

A mai tudás alapú társadalomban az alkalmazni képes nyelvtudás megszerzése a cél.

A **munkaerő-piaci környezet elvárja**, hogy a munkavállalók az eléjük tárt problémák, feladatok megoldásához egyéb készségekkel is rendelkezzenek, így lett például egyre fontosabb **az idegennyelvtudás, az informatikai eszközök vagy szociális helyzetek kezelésének készsége.**

A két tannyelvű oktatás biztosítja a legmegfelelőbb intézményes formában az általános iskolai korosztály számára az idegen nyelv elsajátítását. Ennek oka az, hogy nem elkülönült nyelvi formákat, hanem nyelvi tartalmakat közvetít tantárgyi kontextusban.

3. Miben más ez a program?

A nyelvtanulást már **kisgyermekkorban kezdheti** - ezért az anyanyelvi fejlődés fázisait járja végig.

Kialakul a **spontán** beszédbátorsága – spontán beszéde.

A nyelvtan és az olvasás-írás tanítását megelőzi a **beszéd**, illetve a **beszédértés tanítása**.

Idegen nyelvű-**anyanyelvi tanár** is foglalkozik vele.

Bizonyos tantárgyakat idegen nyelven tanul, melynek során **heti 10 – 11 órában találkozik az új nyelvvel**, ezáltal szókincse sokkal nagyobb lesz az átlag nyelvtanulónál, s a nyelvvel való intenzív találkozásnak köszönhetően a kiejtése, nyelvi viselkedése autentikusabbá, a nyelvi struktúrák és kifejezések ismerete megbízhatóbbá válik.

Szabadidős programok szervezése során találkozhat angol anyanyelvűekkel az iskolán belül is – angol napok, versenyek két tannyelvű iskolák között, stb.

E-mailen, táborokban és cserekapcsolatokon keresztül **személyes élménnyé teheti nyelvismeretét**. (Csereút – tanév alatt; nyári tábor – helyi/külföldi; testvériskolai kapcsolatok – angol nyelvterületen stb.)

Pályázatokon való részvétel során külföldi tanulókkal találkozhat.

Egyéb pályázatokon, versenyeken **összemérheti tudását** más iskolák tanulóival.

Törvényi feltételek és az irányadó rendelkezések_

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 94. § (1) bekezdés c) pontjában kapott felhatalmazás alapján az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár

feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet.

4/2013. (I.11.) EMMI rendelet - a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról.

Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.)

Korm. rendelet, amely a címében foglaltak szerint is a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításaként került bevezetésre.

A két tanítási nyelvű iskolai oktatás célja és feladata:

2. § (1) A két tanítási nyelvű oktatás az anyanyelvi tudás fejlesztése és a magyar kultúra megismerése mellett a tanulók magas szintű idegennyelv-tudását és az idegennyelv-tanulás képességének fejlesztését szolgálja. Ennek érdekében a két tanítási nyelvű oktatás a következő célok megvalósítását szolgálja:

a) az anyanyelvi és az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia egyidejű és kiegyensúlyozott fejlesztése,

b) a nyelvtanulás és az idegen nyelven történő tanulás stratégiáinak elsajátítása,

c) a célnyelvi műveltség intenzív fejlesztése,

d) a nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségek fokozott kihasználása,

e) a két tanítási nyelvű középiskolai oktatás befejezését követően a tanulók legyenek képesek arra, hogy felsőfokú tanulmányaikat a magyar nyelv mellett a célnyelven is folytathassák, továbbá tanulmányaik befejezését követően a hivatásukat a célnyelven is magas szintű nyelvtudással műveljék.

(2) A magyarországi két tanítási nyelvű iskolai oktatás vállalja a célnyelvi műveltség, a kulturális tudatosság intenzív fejlesztését annak érdekében, hogy a tanulók megismerkedjenek a célnyelv országaival, értsék azok kultúráját és empátiával viszonyuljanak hozzá.

(3) A két tanítási nyelvű oktatás során az iskola biztosítja, hogy a célnyelvű országok civilizációjának oktatása önálló tantárgy keretében kerüljön megszervezésre.

(4) A célnyelvi civilizáció oktatása során az iskola biztosítja azt is, hogy a tanulók elsajátítsák a célnyelvi országok földrajzával, gazdaságával, társadalmi viszonyaival, irodalmával, történelmével, kultúrájával kapcsolatos főbb ismereteket.

A két tanítási nyelvű iskola helyi tantervének elkészítésére vonatkozó sajátos szabályok

3. § (1) Az iskola helyi tanterve elkészítésénél és elfogadásánál

a) a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló miniszteri rendelet mellékleteként kiadott kerettantervben foglalt szempontokat,

b) a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendeletben, illetve a *Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Korm. rendeletben*, (amely a címében foglaltak szerint is a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításaként került bevezetésre) foglalt szempontokat.

(2) Az iskola a helyi tantervében a célnyelven tanított tantárgyak körét az alábbiak közül határozza meg:

a) az 1–2. évfolyamon: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés, környezetismeret, életvitel és gyakorlat,

b) a 3–4. évfolyamon: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés, környezetismeret, életvitel és gyakorlat,

c) az 5–6. évfolyamon: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés, természetismeret, célnyelvi civilizáció, informatika, történelem,

d) a 7–8. évfolyamon: biológia, földrajz, fizika, kémia, célnyelvi civilizáció, matematika, informatika, történelem,

(3) Ha az iskola a (2) bekezdés c)–e) pontja alapján a történelem tantárgyat célnyelven

tanítja, akkor a történelem tantárgyra vonatkozó tantárgyi kerettantervben foglalt, a magyarság történelmével kapcsolatos tantárgyi tartalmakat és az ahhoz kapcsolódó fejlesztési feladatokat a történelem tantárgyi kerettantervi tematikai egységekhez igazodva magyar nyelven köteles tanítani.

4. A két tanítási nyelvű iskolai oktatás sajátos oktatásszervezési szabályai:

4. § (1) A két tanítási nyelvű iskolai oktatás csak akkor szervezhető meg az iskolában, ha az adott iskola összes évfolyamára kiterjed.

(2) Az iskola a két tanítási nyelvű oktatás során a célnyelv mellett mindegyik évfolyamon legalább három tantárgyat célnyelven tanít.

(4) A két tanítási nyelvű általános iskola a két tanítási nyelvű oktatáshoz felhasznált iskolai időkeretekről és a többlet tanórai foglalkozásokról tájékoztatja a szülőket a beiratkozás előtt.

(6) A célnyelvi előkészítést nem igénylő iskolai oktatás lehet:

a) az általános iskola nyolcadik évfolyamáig szervezett általános iskolai két tanítási nyelvű oktatás.

6. § (1) A két tanítási nyelvű iskolai oktatást szervező iskola köteles pedagógus-munkakörben foglalkoztatni legalább egy olyan pedagógust, akinek a célnyelv az anyanyelve.

(2) A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban a célnyelvet és a célnyelven tanított tantárgyakat a készségtárgyak kivételével – a helyi tantervben meghatározottak szerint – csoportbontásban kell megszervezni.

(3) Az iskolában a célnyelvi civilizáció tantárgyat

a) az oktatott célnyelvnek megfelelő nyelvtanári végzettséggel, szakképzettséggel,

b) a történelmet célnyelven oktató végzettséggel, szakképzettséggel, továbbá

c) a célnyelvi ország nyelvének megfelelő anyanyelvi pedagógus végzettséggel, szakképzettséggel rendelkező pedagógus taníthatja.

5. Az általános iskolai két tanítási nyelvű oktatás

7. § (1) Az általános iskolai két tanítási nyelvű oktatásban a célnyelv és a célnyelven tanított tantárgyak tanítása egyidejűleg kezdődik.

(2) Az általános iskolai két tanítási nyelvű oktatás az iskola első évfolyamán kezdődik, és a nyolcadik évfolyamon legalább a KER szerinti B1 célnyelvi tudásszinten fejeződik be.

6. A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban elérendő célnyelvi szintek

11. § (1) A két tanítási nyelvű általános iskolai oktatás célja, hogy az abban részt vevő tanulók legalább hatvan százaléka a célnyelvből

a) a hatodik évfolyamon a KER szerinti A2,

b) nyolcadik évfolyamon a KER szerinti B1 szintet elérje.

Szakmai munkánkban irányadó

- az érvényben lévő Köznevelési Törvény,
- a Helyi Tantervünk,

A korai, 6-7 éves korban megkezdett nyelvtanulás a későbbiekben behozhatatlan előnyt jelenthet.

- Az alsó tagozatos gyerekek életkori sajátosságaiból fakad, hogy az idegen nyelvet ebben az életkorban nem „tanulják” a gyerekek, hanem „elsajátítják”.

- Az idegen nyelv hangkészletét – fiziológiai okok miatt – ebben a korban a legkönnyebb befogadniuk és magukévá tenniük.
- A két tanítási nyelvű oktatási rendszerben igen jó lehetőség adódik a fentiek megvalósítására, hiszen több forrásból, valós élethelyzetekből szívják magukba a célnyelvet.
- A gyerekek nyelvi tartalomra irányuló természetes kíváncsiságát és nyitottságát kihasználva még változatosabb módon tágítható látókörük, alakíthatóak kommunikációs és szociális készségeik, hozzáállásuk.
- A nyelvi fejlődésen és az ismeretanyag bővítésén túl így több lehetőség nyílik készségek, képességek, ezáltal a gyermekek teljes személyiségének fejlesztésére.

Feladataink a célkitűzések tükrében

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat iskolánk pedagógiai programja tartalmazza.

A két tannyelvű oktatáshoz az alábbi **ajánlások** készültek:

Feladatunk, hogy a két tanítási program segítségével tanulóink képesek legyenek az idegen nyelv használatára, az idegen nyelven való gondolkodásra, értsék meg az idegennyelv-tudás állandó gondozásának szükségességét.

Ehhez szükséges:

- az idegen nyelvek létének tudatosítása, pozitív viszonyulás kialakítása a nyelvekhez;
- az angol, mint idegen nyelv tanulása iránti érdeklődés felkeltése, motiválás;
- gazdag angol nyelvi környezet, a gyakorlás változatos módjainak biztosítása;
- angol anyanyelvű tanár jelenléte, hogy a tanulókkal való napi kapcsolata során anyanyelvi beszélő modellt biztosítson, valamint személyén keresztül a nyelvre való érzelmi ráhangolódást segítse;
- a nem formális keretek közti nyelvelsajátítás biztosítása;
- változatos feladatok és tevékenységek, sok-sok szemléltetés révén a tartalmi elemek minél sikeresebb eljuttatása, és sikerélmény biztosítása;
- „életközelí” helyzetek, tevékenységek segítségével a tanulók aktív részvételének elősegítése;
- a holisztikus személyiségfejlesztés érdekében a nyelvtanulásnak az általános tanulás alá rendelése („a gyereket tanítjuk, és nem a nyelvet”);
- a gondolkodási készségeknek a nyelvi alapkészségek közé emelése: a memória-alapú nyelvtanulás helyett/mellett problémamegoldó, háttér-információt is felhasználni tudó nyelvtanulás segítése;
- az önálló, autonóm tanulási formák, nyelvtanulási és nyelven tanulási stratégiák elsajátíttatása és gyakorlása;
- az idegen nyelvi tanulmányokhoz szükséges segédeszközök biztosítása és azok megfelelő használatának elsajátíttatása;
- a célnyelvi kultúrák megismerése, azok értékeihez való pozitív viszonyulás kialakítása;
- nyitott, más népek és kultúrák iránt toleráns személyiségjegyek kialakítása.

7. A célok eléréséhez alkalmazott módszertani eszközök

Az életkori sajátosságoknak megfelelően a kezdeti alapozó szakaszban főként alkalmazott mondókák, dalok, szerepjátékok stb. bővítésével a felsőbb évfolyamokban eljutunk a nyelvi struktúrák tudatos alkalmazásáig.

A magyar – angol két tanítási nyelvű oktatás tantárgyi rendszere és eszközei az intézményben

Képzési szakaszok

1-2. évfolyamon	3-4. osztályban	5-8. évfolyamon
A 6-8 éves korosztály életkori sajátossága, hogy gátlás nélkül, játékos tevékenységeken keresztül sajátítja el az idegen nyelv alapjait, ezáltal észrevétlenül jut el az új ismeretekhez. A gyerekek tantárgyak közül a készségtárgyak oktatásán keresztül juthatnak el legkönnyebben sikerélményhez a nyelvtanulásban. Módszerek: szituációs és szerepjátékok, fantáziajátékok alkalmazása; játékok, dalok, mesék, mondókák, rajzok tanítása; manuális tevékenységeken keresztül.	A nyelvtudás mélyülése, tudatos alkalmazása lehetővé teszi a tantárgyaknál használatos szakkifejezések egyre biztosabb és pontosabb használatát. Az angol nyelvű olvasás és írás bevezetése	Magasabb szintű nyelvtudással párhuzamosan fejleszthetők a nyelvi készségek. A kommunikatív nyelvoktatás révén a tanulók megtanulják gondolataikat, véleményüket idegen nyelven is kifejezni. Tovább mélyül a tantárgyak közötti koncentráció. Az új információk, a témák sokasága által a művészettörténet, az angol kultúra oktatásának bevezetésével jelentős szókincsbővítésre nyílik lehetőség (ország-ismeret). Fontos szerephez jutnak a nyelvi struktúrák felismerését, átalakítását, végső soron önálló kreatív használatát fejlesztő feladatok. A 8. osztály végére a tanulók élhetnek a nyelv vizsga lehetőségével (alap/középfok), így a tanulók a középiskolában egy második idegen nyelv tanulását gondtalanabban kezdhetik meg.

Az angol nyelven oktatott tantárgyak struktúrája

Az első három évfolyamon heti 4 órában, a felsőbb évfolyamokon heti 5 órában (csoportbontásban) folyik az angol nyelv oktatása. A célnyelven, csoportbontásban oktatott tantárgyak:

- angol nyelv
- vizuális kultúra (1-2. évf.) /környezetismeret (3-4. évf.)
- történelem,
- technológia és tervezés
- testnevelés
- célnyelvi civilizáció

1-8. évfolyam magyar-angol két tanítási nyelvű program								
tantárgy	Évfolyamok							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
angol nyelv	4	4	4	5	5	5	5	5
környezetismeret			1	1				
vizuális kultúra	1	1						
történelem					2	2	2	2
célnyelvi civ.					1	1	1	1
technológia és tervezés	1	1	1	1				
testnevelés	3	3	3	3	3	3	3	3
angolul tanított	9	9	9	10	11	11	11	11
min.35%	35	35	35	37	37	37	34,4	34,4

Módszertani alapelvek

Tevékenységalapú megközelítés: A 6–14 év közötti korosztály életkori sajátosságából adódóan aktív és tevékeny. Aktivitásuk forrása a mozgásigény, a kíváncsiság, a játék és a kreativitás. A hatékony és élményszerű tanulás lehetőségének megteremtése érdekében elengedhetetlenül fontos építeni a tanulók ezen életkori sajátosságaira.

A **kéttannyelvű programban** alkalmazott tananyagok a szociál-konstruktivista tanuláselméleti megközelítésre épülnek, mely szerint a tanulás a tanulót, a tanárt, a feladatot és a tanulási kontextust (osztály, iskola, kulturális közeg) magába foglaló dinamikus és komplex folyamat. A tanulók, bármely életkorban kezdik is el a nyelvtanulást, már számos ismerettel, tapasztalattal és készséggel rendelkeznek, s minden új tanulási kontextusba magukkal hozzák korábban szerzett tudásukat, tapasztalataikat, elvárásaikat. Új ismereteiket a már meglévő ismeretstruktúráikba sajátos, egyéni módon asszimilálják, a tanulási folyamatban aktív módon vesznek részt. Az aktivitás fenntartásához szükséges, hogy a tanulók érdekes, saját élethelyzetükhöz köthető és értelmezhető nyelvi közegbe ágyazva találkozzanak az idegen nyelvvel, és változatos, konkrét, gyakorlati tevékenységek során tapasztalják meg az idegen nyelven történő kommunikációt. A tevékenységeknek önmagukban kell aktív közreműködésre készíteniük a tanulókat, ezeknek során megfigyelhetik a nyelv sajátosságait, és változatos helyzetekben próbálhatják ki annak használatát.

Autentikus anyagok használata

Az idegen nyelv tanításakor kiemelt figyelmet kell fordítanunk arra, hogy már a kezdetektől a valódi, az anyanyelvi környezetben előforduló természetes nyelvhasználatot mutassuk be a tanulóknak. Ezzel valódi nyelvhasználatra adunk példát, kulturális ismereteket közvetítünk, felkelthetjük a tanulók kíváncsiságát az adott nyelv, a célnyelvi ország iránt. A nem kifejezetten nyelvtanulók számára írt anyagok, pl. újságcikkek, brossurák, poszterek, filmek régóta jelen vannak a nyelvórákon, ám ezek az autentikus anyagok csak korlátozottan

alkalmasak a 6–13 éves korú gyerekek tanítására. A nyelvtanulás kezdeti szakaszában sikeresen alkalmazható autentikus anyagok közé tartoznak a gyermekirodalom különböző műfajai: mesék, versek, mondókák, kiszámolók, nonszensz versikék, nyelvtörők, találós kérdések, gyermekjátékok, dalok, mesejátékok vagy bábjátékok. Anyanyelvi fejlődésük során a tanulók már korábban megismerkednek a gyermekversekkel, s a gyermekköltészet mondókái, csiklandozós, lovagoltatós, tapsoltatós játékaik erős pozitív élményeket hívhatnak elő bennük, belőlük.

Számos lehetőséget rejt magában a gyermekkönyv használata is. Az olvasóvá válás és olvasóvá nevelés szempontjából komoly szerepet játszik a látszólag kevés inputot tartalmazó 'képeskönyv' 'olvasása' éppúgy, mint a tradicionális mesét vagy a célnyelvi kultúra részét képező történetet tartalmazó könyv is. Az idegennyelvórán a tanító és a tanulók együttes munkája során a gyermek a tanulási-tanítási folyamat aktív részeseként vesz részt a mese, a vers, a mondóka megértésében, megélésében és a hozzá kapcsolódó tevékenységek elvégzésében is, így nemcsak passzív befogadó, hanem a jelentés megalkotója is lesz. Általánosan elmondható, hogy a gyermekirodalmi művekkel való foglalkozás során a tanulók számára számos lehetőség nyílik az önkifejezésre, a kreatív, játékos nyelvhasználatra. Nemcsak kiváló kontextust teremtenek a természetes nyelvelsajátításhoz, hanem motivációs és szocializációs szempontból is kiemelkedő jelentőségűek.

A magyar – angol két tanítási nyelvű képzés személyi és tárgyi feltételei

Személyi feltételrendszer

A pedagógusok alkalmazása a 4/2013. (I. 11.) évi EMMI rendelet 6. § alapján történik.

A két tanítási nyelvű iskolai oktatást szervező iskolaköteles pedagógus-munkakörben foglalkoztatni legalább egy olyan pedagógust, akinek a célnyelv az anyanyelve.

A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban a célnyelvet és a célnyelven tanított tantárgyakat a készségtárgyak kivételével – a helyi tantervben meghatározottak szerint – csoportbontásban kell megszervezni.

Az iskolában a célnyelvi civilizáció tantárgyat az oktatott célnyelvnek megfelelő nyelvtanári végzettséggel, szakképzettséggel, a történelmet célnyelven oktató végzettséggel, továbbá, a célnyelvi ország nyelvének megfelelő anyanyelvi pedagógus végzettséggel, szakképzettséggel rendelkező pedagógus taníthatja nyelvtanári végzettséggel, angol nyelv tanítására jogosító tanítói végzettséggel, a tanított szaktárgynak megfelelő végzettséggel és felsőfokú nyelvvizsgával.

A magyar – angol két tanítási nyelvű osztályba kerülés feltétele

A két tanítási nyelvű oktatás programjába csak első évfolyamon lehet jelentkezni. Az igazgató minden év március 25-ig tájékoztatót tart a szülőknek a két tanítási nyelvű oktatásról.

A jelentkezés módja:

- A két tanítási nyelvű oktatás első osztályába jelentkezőknek egy jelentkezési lapot kell kitölteniük, mely hozzáférhető az iskolában, és letölthető az iskola honlapjáról. A jelentkezési lapon az iskola csak a köznevelési törvényben meghatározott adatokat kérheti, az egyéb adatok szolgáltatása önkéntes, erre a jelentkezési lapon a szülők figyelmét fel kell hívni.

A jelentkezők köre: Mátészalka város és környékének tanulói.

Más iskolából való bekerülés feltételei a magasabb évfolyamokra

Az angol két tannyelvű osztályba csak akkor kerülhet be a tanuló,

- ha másik, magyar-angol két tanítási nyelvű iskolából/osztályból érkezik,
- vagy angol nyelvű iskolába járt eddig (cél országban vagy máshol),
- indokolt esetben egyéni elbírálás alapján szintfelmérő vizsgával is bekerülhet tanuló, amennyiben a szintfelmérőn legalább 60%-os teljesítményt ér el.

A továbbhaladás feltétele

A továbbhaladás feltételeit a tantárgyak tantervében rögzítjük. Angol két tanítási nyelvű osztályban maradhat az a tanuló, aki a tantervi követelményeket teljesíti.

A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése, értékelése a magyar-angol két tanítási nyelvű osztályokban

Az 1-8. évfolyamon az egyes értékelési területek megegyeznek a már érvényben lévő Pedagógiai Programban meghatározottakkal.

Magyar – angol két tanítási nyelvű program helyi tanterve és óraterve a Pedagógiai program helyi tanterv című fejezetében található.

III.3.2.2. Emelt szintű angol nyelvoktatás

A 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 7. §. (3) és (4) bekezdése szerint: (3) Ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, az emelt szintű oktatásban érintett évfolyamokon és tanulócsoportokban idegen nyelv, esetén legalább heti öt tanórai foglalkozást kell biztosítani. A Nat. I.2.1. A köznevelési rendszer egyes feladataira és intézményeire vonatkozó külön szabályok részében kimondja:

Az emelt szintű képzési forma Az emelt szintű (hagyományosan ún. „tagozatos”) szervezési forma a tehetséggondozás sajátos módja, amelynek során az általános iskolában, illetve a középfokú oktatásban egy vagy több meghatározott tantárgy fejlesztési követelményeinek és ismereteinek elsajátítása a kerettantervek által meghatározott, magasabb szintű követelményekkel, emelt óraszámban valósul meg.

Az emelt szintű képzéshez nem kell az iskolának valamelyik emelt óraszámú tantárgyi kerettantervet alkalmaznia. Az alapóraszámú kerettantervre építve is meg lehet szervezni a helyi tanterv emelt szintű képzését, ha azt az iskola az emelt óraszámú és emelt tartalomnak megfelelően átdolgozza a Nat. iránymutatásainak megfelelően. Emelt szintű képzések esetében azok sajátos tartalmairól, eszközrendszeréről, módszereiről, értékelési elveiről, oktatásszervezési eljárásairól is rendelkezni kell.

Az intézmény mindig szem előtt tartotta a társadalmi igényekhez, elvárásokhoz való alkalmazkodást.

Az emelt szintű angol nyelvoktatás bevezetésére azok a társadalmi és szülői elvárások készítették az intézményt, amelyek a következőképpen fogalmazták meg ennek szükségességét: A mai tudás alapú társadalom a tudás megfelelő felhasználása, azaz az alkalmazni képes nyelvtudás megszerzése a cél.

A munkaerő-piaci környezet elvárja, hogy a munkavállalók az eléjük tárt problémák, feladatok megoldásához egyéb készségekkel is rendelkezzenek, így lett például egyre fontosabb az idegennyelvtudás.

A korábban heti három órában a 4-8. évfolyamig - NAT elvárásainak megfelelően folyt az

angol nyelv oktatása az általános tagozaton, párhuzamosan a két tanítási nyelvű képzéssel. A megnövekedett tanulói érdeklődés és szülői igény motivált bennünket arra, hogy az angol nyelvet magasabb óraszámban és új keretek között oktassuk azon tanulóink számára is, akik nem igénylik a két tanítási nyelvű képzés többlet terheit, az idegen nyelvet azonban emelt szinten kívánják tanulni.

Az emelt szintű angol nyelvoktatás bevezetése a 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben heti 5 angol órával indul a 4. évfolyamon, és a 2023/24-es tanévre válik egységessé minden évfolyamon. Ezt szemlélteti a következő táblázat:

Tanév	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
2020/2021	emelt szintű	általános tag.	általános tag.	általános tag.	általános tag.
2021/2022	emelt szintű	emelt szintű	általános tag.	általános tag.	általános tag.
2022/2023	emelt szintű	emelt szintű	emelt szintű	emelt szintű	általános tag.
2023/2024	emelt szintű	emelt szintű	emelt szintű	emelt szintű	emelt szintű

Az alkalmazott tankönyvek kiválasztásának elvei

Az emelt szintű oktatási rendszerben is igen nagy hangsúlyt kell fektetnünk a megfelelő nyelvi tankönyvek, segédanyagok, hanganyagok kiválasztására. A tankönyvválasztás elvei megegyeznek a két tanítási nyelvű oktatás tankönyv választásának fent említett elveivel.

Egy tankönyvnek elsősorban alkalmazkodnia kell az alsó tagozatos tanulók életkori sajátosságaihoz:

- hangsúlyozza a nyelv kommunikációs és problémamegoldó funkcióját;
- segítse a gyereket a nyelv valódi, ismeretközlő és - befogadó használatában;
- a kezdeti időkben a négy nyelvi alapkészségből a hallás utáni szövegértésre és a beszédkésztségre építsen,
- majd ezekből kiindulva fejlessze az olvasási, végül pedig az íráskészséget;
- a gyerek tapasztalataiból induljon ki;
- feladat-, illetve témakör-központú legyen;
- ragadja meg a gyermek figyelmét és érdeklődését.

A személyi és tárgyi feltételek szintén adottak, mivel az intézmény a már korábban bevezetett két tanítási nyelvű oktatás személyi és tárgyi feltételeit biztosítva lehetővé tette ennek a képzési formának a feltételeit is.

Más iskolából való bekerülés feltételei a magasabb évfolyamokra

Az emelt szintű angol osztályba csak akkor kerülhet be a tanuló,

- ha másik, emelt szintű angol osztályból érkezik,
- vagy angol nyelvű iskolába járt eddig (cél országban vagy máshol),
- indokolt esetben egyéni elbírálás alapján szintfelmérő vizsgával is bekerülhet tanuló, amennyiben a szintfelmérőn legalább 60%-os teljesítményt ér el.

III.3.2.3. Tehetségfejlesztő programunk

„Mint tíz, húsz, ötven vagy hatvan évvel ezelőtt, most is vallom, hogy egy nép, egy nemzet nevelésének legtöbbször hivatott munkásai a jó szándékú, korrekt tehetségek. A bennük rejlő értékek elkótyavetyélése pedig megbocsáthatatlan pazarlás...”

/ Harsányi István/

Ez az üzenet hatja át fejlesztő munkánkat is.

Iskolánk már **1991** óta tekinti kiemelt feladatának a tehetséges tanulók felkutatását és fejlesztését, gondozását. Hisszük és valljuk, hogy kiemelten kell foglalkozni a kiemelkedő képességű tanulókkal – természetesen vele párhuzamosan törődni kell a hátrányos helyzetű, lassabban haladókkal is.

Intézményünk élen jár a tehetséges tanulók felkarolásában, fejlesztésében, hiszen a **Magyar Tehetséggondozó Társaság (MTT)** megalakulását (**1989**) követően kezdtük el munkánkat.

A tanulók speciális **képességfejlesztésén** túl a **személyiségfejlesztésre** is nagy hangsúlyt helyezve kezdtük el a *komplex tehetségfejlesztő programot* az 5-8. osztályig a Debreceni Egyetem Pedagógiai - Pszichológiai Intézetének segítségével.

A program célja:

- az iskolába járó tanulók egyéni adottságainak, képességeinek felderítése,
- intellektuális képességeinek minél magasabb szintre juttatása,
- a tehetség kibontakozásához szükséges személyiségfejlesztés.

A program beindításától az egyik legfontosabb feladatnak a tanulók **személyiségének megismerését, fejlesztését** tekintjük.

Mottónk: „Élni hagyni és fejleszteni!”

Az alábbi **speciális módszereket** alkalmaztuk:

- tanulási módszerek és stratégiák mérése,
- tanulási motiváció elemzése,
- a szorongás vizsgálata.

A vizsgálatok segítségével a mindennapi pedagógiai tapasztalatok mellett mélyebb információt szereztünk a gyerekekről. Az így kapott ismeretek birtokában terveztük és szerveztük meg a **hatékony képesség- és személyiségfejlesztést**.

A pedagógiai célt két fő szempont segítségével kívántuk megvalósítani:

- a tanulók megfelelő külső és belső motiválása – reális önértékek kialakítása,
- egyéni differenciálás.

A még jobb eredmény érdekében – a városunkban egyedül álló módon - több kollégánk szakvizsgás tehetségfejlesztő szakértő lett.

Tehetséggondozó munkánkat már a kezdetektől Dr. Czeizel Endre gondolatainak szellemiségében végeztük, s lett egyben nevelésfilozófiánk mottója is.

„Minden márványtömbben benne rejlik a dávidi tökéletesség. Minden gyermekben ott rejtőzhet a nagy tehetség magva, de nagy gonddal kell ápolni „faragni”, hogy előtűnjék a belső ragyogás. Ez a feltétele annak, hogy a legnagyobb „természeti kincsünket” az eddiginél jobban kiaknázhassuk. Nem pusztán a tehetségesek, hanem elsősorban a nemzet érdekében.”

Célunk, tanítványainkat mielőbb megtanítsuk tanulni, a természetes gyermeki kíváncsiságukra építve fokozzuk bennük a tudásvágy kialakulását. Szeretnénk, ha a nálunk töltött évek során minél korábban és minél többször megtapasztalnák az alkotás izgalmát, a jól végzett munka örömet, szeretetét. Azt is tudatosítani kívánjuk, hogy eredményt csak munkával, olykor lemondással lehet elérni. Nevelőtestületünk emellett feladatának tekinti az egész életen át tartó tanulás, valamint a nevelés–önnevelés igényének a megalapozását is.

Fontos számunkra, hogy mindenekelőtt embert formáljunk tanítványainkból. Az általános értelmi képességek fejlesztésén túl, igyekszünk megtalálni minden gyermek speciális tehetségét. Mind ezek előkészítését már a kisiskoláskorban elkezdjük. Szeretnénk felébreszteni az érzelmeiket a szépre, az izgalmasra, az új és ismeretlen dolgok befogadására.

Az eltelt évek alatt - a minőség megtartása mellett – a társadalmi elvárásokhoz igazítottuk programunkat.

1998-tól a DE felkérésére részt vettünk a SOCRATES COMENIUS programban (3 évre szóló angol, holland, német tehetséggondozó intézményekkel való fejlesztő munka).

2001-től BEGA PROJEKT (6 ország, 6 - 6 iskola, 6 tehetségterület kutató munkája, melyből intézményünk a „Tehetség - tanácsadás, egyéni fejlesztés” témakörben munkálkodott.

A **2003-2004-es** tanévtől a Köznevelési Törvény módosítása az integrált oktatást helyezte előtérbe. E törvényjavaslat és a tehetséggondozó múltunk tapasztalata egybeesett, ezért az 1991-ben megkezdett komplex tehetséggondozó program tartalmi és szerkezeti átalakítására került sor. Az *integrált oktatás előtérbe kerülése*, szülői kérések és a saját tapasztalataink alapján is úgy gondoltuk, hogy a tehetségfejlesztés eddigi gyakorlatain változtatni kell.

A mikro-tanterveket átdolgoztuk, a játékosságra és a differenciálásra. Egyéni fejlesztésre helyeződött át a hangsúly. Programunk integrált komplex tehetségfejlesztéssé alakult.

Ennek szervezeti keretei:

A tanulók délelőtti és délutáni foglalkozásai szerves egységet alkottak. Elsődleges feladat: a tantervi követelmények minél magasabb szintű teljesítése, miközben a gyerekek képességeitől függően lehetőség nyílt tehetségük gazdagítására külön foglalkozásokon is.

A délelőtti tanítás az iskolai órateranggal összhangban folyt, délután azonban a tehetséggondozás funkcióját alapul véve speciális blokkokban dolgoztunk. A délutáni blokkok

5-6. osztályban mindenki számára kötelezőek (magyar, matematika, számítástechnika, művészetek, társas tánc). Itt csoportokban folyt a munka. Differenciáltan kapták meg a feladatokat, így lehetőség nyílt a tanórai anyag elmélyítésére, gyakoroltatására, többletismeretek szerzésére, a szakterületek iránti érdeklődés felkeltésére, illetve az egyéni érdeklődés elmélyítésére.

7. osztálytól kezdve a tanulók egyéni érdeklődés alapján választhatnak 2-4 speciális komplex blokkot, amivel kiemelten kívántak foglalkozni (pl. angol, humán, reál, számítástechnika, művészetek, társas tánc).

A program jellemzői:

- gazdagítás, dúsítás,
- speciális stratégiák,
- a tevékenységhez fűződő viszony, motiváció.

8. osztály második félévében tanulóink az ismétlések és rendszerezések mellett - természetesen szaktanári segítséggel - a „házi komplex vizsgára” és nyelvvizsgára is felkészültek.

A program hatékonyságának vizsgálatához mérési módszereket alkalmaztunk.

A középiskolák visszajelzései alapján tanulóink becsülettel megállják helyüket, tőlük elvárható szinten teljesíteni tudják a magasabb követelményeket is.

A blokkok időrendjét egymáshoz igazítottuk a több területen érintett tanulóink érdekében.

Minden tanév végén a 4. évfolyamon tantárgyi (matematika, magyar nyelv és irodalom) és pszichológiai méréseket végeztünk. A mentális területek feltérképezése volt a cél. A figyelem, emlékezet, térlátás, logikus gondolkodás mellett a tanulók kreativitására is kíváncsiak voltunk. A mérés játékos feladatlapokkal történt, melyeket a végzett szakvizsgás tehetségfejlesztő szakértő kollégák állítottak össze. A méréseket is ők végezték és értékelik ki. A tantárgyi méréseket az adott tanév anyagából összeállított felmérő feladatlapok segítségével a szakos kollégák bonyolították le. A felső tagozatos blokkos foglalkozásokra való bekerülés feltétele volt még az osztályfőnökök és a szaktanárok véleménye is. Figyelembe vettük a tanulók versenyeredményeit is. A végleges döntésbe a szülőket is bevontuk.

A speciális tehetségeket a szaktanárok folyamatos megfigyeléssel, közös tevékenységek során fedezik fel.

Jelenlegi tehetségfejlesztő csoportjaink olyan tanulók részvételével működnek, akik általános és speciális képességeik alapján a pedagógusok megfigyelései, javaslatai, valamint órai munkájuk és a méréseken nyújtott teljesítményeik alapján kerültek beválogatásra.

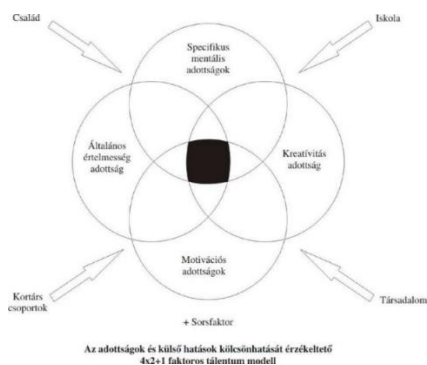
A matematika – reál tehetségfejlesztő foglalkozásokon olyan tanulók vesznek részt, akik logikai – matematikai területen mutatnak kiemelkedő képességeket.

Az idegen nyelvi tehetségfejlesztő foglalkozásokon a nyelvi területen tehetséges tanulókkal foglalkozunk.

Magyar és komplex humán tehetségfejlesztésen a nyelvi, interperszonális, zenei és térbeli - vizuális területeken kiemelkedőeket fejlesztjük.

A kivételes tehetség belülről jövő, de csak a négy adottságfaktor (általános értelmesség, specifikus mentális adottságok, kreativitás, motiváció) egybeesésének *külső feltételei* is vannak. Az adottságok kibontakoztatását segítő vagy akadályozó tényezőként *a család, az iskola, a kortárs csoportok és az általános társadalmi környezet* emelhető ki.

Czeizel modell:

A megváltozott társadalmi körülmények hatására nagyon sok családban megváltozott a tanulás értéke. Nem a gyerekek minél magasabb iskoláztatása a cél, hanem a mielőbbi keresőképeség az anyagi gondok, a megélhetés problémájának megoldása. Ha a család nem segít a fejlesztő tevékenységünkben, sajnos bármennyire is szeretnénk, nem tudunk eredményeket produkálni, a tehetséges diák lemarad. Ennek elkerülése céljából minden lehetőséget megragadunk annak érdekében, hogy minél *rendszeresebb* és *hatékonyabb*

együtműködést alakítsunk ki tanítványaink szülei és a pedagógusok, valamint az iskolavezetés között. A kapcsolattartó tevékenységeink közül az egyik legfontosabb a *tanácsadás*.

A tanácsadás:

- döntéshozatalban való segítségnyújtás,
- az élet számtalan problémája közötti eligazodás megtanítása,
- segítség abban, hogy a nemkívánatos szokásoktól a tanulók megszabaduljanak,
- érzelmi és kapcsolatteremtési nehézségek csökkentése, szorongások megszüntetése,
- együttműködési képességek kialakítása.

Ezeknek a szempontoknak a kidolgozását és gyakorlati megvalósítását tekintjük feladatunknak.

Intézményünkben *tehetségfejlesztő szakértők* – és *szakvizsgázott pedagógusok segítik* a program színvonalának, hatékonyságának növelését.

Számos *szakmai anyag, kiskönyvtár* is rendelkezésünkre áll. Hozzáférhetőségük nagy segítséget nyújt egy-egy tehetségfejlesztéssel kapcsolatos probléma megoldása során. A könyveket a folyamatosan bővülő *bibliográfiában* tarjuk nyilván, amit szándékunkban áll a nyilvánosság elé tárni.

Szakmai megújulásunkat a külső továbbképzéseken kívül a belső bemutató foglalkozások és szemináriumok is elősegítik.

A tanulók esetleges képességbeli eltéréseinek kompenzálására nagyszerű lehetőséget ad a differenciáló módszerek alkalmazása, a csoportos foglalkozások és az egyéni fejlesztések. A résztvevő tanulók rendkívül kommunikatívak és igénylik is azt, hogy beszélhessenek. Szeretik a mozgásos, játékos feladatokat. A foglalkozások jellemzője a páros és kiscsoportos módszerek alkalmazása.

A tehetséggondozó foglalkozások lényegesen különböznek a tanítási órától, gyakran alkalmazunk gondolkodtató, a gyermekek fantáziáját megmozgató, érdekes és mozgásos feladatokat. Elmondható, hogy a tanulók többsége élvezzi a foglalkozásokat, mert több lehetőség van a változatos munkaformák alkalmazására, a beszélgetésekre. A fejlesztési folyamat középpontjában a tanulók állnak, akik a foglalkozást vezető pedagógus segítségével a tanulási folyamat során nagyrészt gondolkodtató feladatokat oldanak meg. Ezekben a csoportokban tanulók játékos módon tanulnak, ezért nem is érzik tehernek a tanulást.

Kapcsolatrendszerünk hazai és nemzetközi viszonylatokban széleskörű. A kísérleti iskolákkal karöltve tagjai vagyunk a Kelet-Magyarországi Tehetséggondozó Társaságnak, a Magyar Tehetséggondozó Társaságnak, és az Európai Tehetségtanácsnak (ECHA). Rendszeresen részt veszünk a hazai és nemzetközi konferenciákon, programokon (Debrecen, Szerencs, Törökszentmiklós, Kecskemét, Nijmegen, Bécs, Oxford, Rhodes, Birmingham, Jasi, Sárospatak, Mád, Taktaharkány, a szatmárnémeti Mircea Eliade és a nagykárolyi Vasile Lucaciu és a lengyelországi ZESPÓL SZKÓL W WIDELCE általános iskola).

Ez a munka is igen sokrétű. Az intellektuális és mentális képesség-és személyiségfejlesztésen túl, a művészeti foglalkozások, a szabadidős tevékenységek és a versenyek gazdag kínálata élő példa erre. Intézményünk azon kevesek közé tartozik, akik – hazánkban még előfutárként – felvállalják az 1-4. évfolyamon történő kiemelt, speciális fejlesztő tevékenységeket.

2001 szeptemberétől a felső tagozatos tehetségfejlesztés előkészítése céljából az alsó

tagozatos tanulók személyiségének harmonikus fejlesztése, a képességfejlesztés is kiemelt feladatunk lett. Tevékenységünknek azért is kiemelkedő a szerepe, mert csak akkor tudjuk hatékonyan kialakítani, majd fejleszteni a gyerekek tanulási módszereit, ha az intellektus működésében megteremtjük ennek feltételeit.

A 4 nagy képesség együttes - *figyelem, emlékezet, megértés és a problémamegoldó gondolkodás* – játszik ebben közvetlen szerepet. Ezek a képességek gyakorlással jól fejleszthetők. Úgy gondoljuk, hogy a lehető leghamarabb – már az első osztályban - célszerű elkezdni ezt a fejlesztési munkát.

Munkánkat év elején a mentális képességek feltérképezésével kezdjük. A tanév folyamán rendszeres gyakorisággal, játékosan fejlesztjük a gyerekek képességeit.

”

A játék tanít, életre nevel. A játék alkotni, a világot szebbé tenni, megváltoztatni serkent. Tanítani kell tehát, mert nem öröklődik.”

(Dr. Andrásfalvy Bertalan)

A tevékenységek a lehető legkellemesebb légkörben történnek. Ennek köszönhetően a tanulók felszabadultan bontakoztathatják ki képességeiket.

Tanév végén elvégezzük a kontrollméréseket, amelyek a képességterületeken látható fejlődést mutatnak.

Úgy érezzük, hogy törekvéseink nem hiábavalók. A kizökkenés a megszokott hétköznapiakból meghozza gyümölcsét. Azt tapasztaljuk, hogy a tanulónak tetszik ez a tevékenységi forma. Nem megterhelő részükre.

Mindezek alátámasztják munkánk szükségességét, a lehetőségekhez mért továbbfejlesztését.

Minden újra nyitottak vagyunk, amiről úgy gondoljuk, hogy szilárd alapot biztosíthatunk általa a felső tagozatos tehetségfejlesztéshez is. Ezért vezettük be a **kooperatív tanulás** módszerét.

A módszert 6 *kulcsfogalom*:

1. a csoportok kialakítása,
2. a kooperatív tanulásszervezés,
3. az együttműködési szándék,
4. az együttműködési készség,
5. az alapelvek,
6. a módszerek alkalmazása köré rendezzük.

A kooperatív tanulás *jótékonyan hat*:

- az osztály légkörére,
- a diákok önbecsülésére, ami valószínűleg az egyenrangú kapcsolatoknak és a javuló tanulmányi eredményeknek köszönhető,
- önkontrolljára (felébred a belső motiváció),
- szerepvállalási képességére,
- a feladat megoldására szánt hasznos időre,
- a tanítási órák látogatottságára,
- jobban elfogadják az ún. „átlagos” diákokat,
- nő a tanulási motiváció.

A kooperatív tanulásnak tehát számos *kedvező hatása* van. A legfontosabbak saját tapasztalataink alapján:

- a tanulmányi fejlődés, kiváltképp a kisebbségi, valamint a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esetében,
- javulnak a különböző etnikai csoportokhoz tartozó gyerekek közötti kapcsolatok,
- a szociális és érzelmi fejlődés.

A tehetségfejlesztés fontos eleme az *intellektuális képességek fejlesztésén túl a személyiségfejlesztés*. A végzett mérések *kimagasló eredményei*, a különböző tanulmányi versenyeken elért *előkelő helyezések*, az alapfokú *nyelvvizsgára* való felkészülés fokozott előtérbe kerülése, és azok egyre nagyobb számú *sikeres letétele*, a *tanulók személyiségében bekövetkező pozitív változások*, a *nyitottságuk* – gyakori színház-, filharmónia-, múzeum-, könyvtárlátogatások - és végül, de nem utolsósorban az iskolai és városi *rendezvényeink, kirándulások, táborozások kiemelkedő színvonala* programunk szükségességét támasztják alá.

Alsó tagozatunk tehetségfejlesztő munkája

	CÉL	FELADAT	SZÍNTERE
1-2. osztály	Képességek felismerése	Értelmi képességek, manuális készségek (origami, gyöngyfűzés sógyurma stb.), kreativitás felismerése	Levelezős versenyek, helyi, területi, megyei, országos versenyek Önálló, egész napos oktatás, szabadidő
	Önkifejezés fejlesztése	Kommunikációs készségek	Drámajáték, adott órakeret, szabadidő
	Mozgásfejlesztés	Néptánc, társas tánc, úszás, mindennapos testnevelés	Tanfolyam, szakkör, órakeret
	Képességek felmérése	Mentális képességterületek feltérképezése évente egy alkalommal	Tanóra, tesztek
	Esélyegyenlőség megteremtése	Eltérő kulturális háttérű, hátrányos helyzetű, kimagaslóan tehetséges gyerekek felismerése	Egész napos oktatás, folyamatos, rendszeres
3-4. osztály	Képességfejlesztés	Értelmi képességek, manuális készségek, kommunikációs készségek (drámajáték), kreativitás fejlesztése (ötletbörze)	Helyi, területi, megyei, országos versenyek, levelezős versenyek (önálló), tantárgycsoportos tanítás, szabadidő, adott órakeret, szakkörök
	Tanulási stílusok, stratégiák kialakítása	Hatékony tanulási stratégiák megismertetése (PQRST módszer), helytelen tanulási módszer felismerése, korrigálása	tantárgycsoportos oktatás, tanóra, önálló
	Speciális képességek felismerése	Zenei, képzőművészeti, matematikai, mozgásos, sport	Tanfolyam, tanóra, szakkör, szabadidő
	Tehetségfejlesztéshez kiválogatás	4. osztály: logikai készség fejlesztés, problémamegoldó gondolkodás, nyelvi, irodalmi képességek fejlesztése	Tanóra, tesztek (tantárgyi, pszichológiai)

Rendszeresen megszervezésre kerülő tanulmányi versenyek:

Iskolánk hagyományteremtő versenyei:

- Móricz-napok saját szervezésű vetélkedői,
- Móricz- kupa,
- rajzpályázatok,
- sportversenyek, bajnokságok,
- népdaléneklő verseny,
- szavalóverseny,
- prózamondó verseny,
- katasztrófa-védelmi vetélkedő.

- Más intézmények által szervezett versenyek:
- TITOK angol, anyanyelvi, biológia és történelem versenyek
- Kazinczy prózamondó verseny
- Bendegúz szaktárgyi versenyek
- TIT, Móricz, Petőfi és Zelk Zoltán megyei angol, német nyelvi versenyek
- TIT levelezős versenyek: magyar nyelv, angol nyelv, történelem, matematika, kémia, rajz, földrajz, természetismeret
- Alapműveleti matematika verseny
- „ARANY-os” megyei helyesíró verseny
- Móra és Matekguru matematika versenyek
- Curie matematika és kémia versenyek
- Komplex természettudományi vetélkedő
- Apáczai komplex levelezős verseny
- Apáczai megyei helyesíró és matematika verseny
- Szivárvány magyar nyelvi, matematika és környezetismereti vetélkedők
- Simonyi helyesíró verseny
- Hetedhét határ legjobb kis nyelvésze, matematikusa
- Rajzpályázatok
- Atlétika területi, megyei és országos versenyek
- Kispályás labdarúgó tornák
- A társiskolák által meghirdetett tantárgyi és komplex vetélkedők (kistérségi)
- Esze Napok vetélkedői
- Vörösmarty Kör szavalóverseny
- Hevessy György kémia versenyek
- Jedlik Ányos országos fizika verseny
- Öveges József Kárpát –medencei fizika verseny
- Bródy Imre fizika kísérleti verseny
- Atlétika diákolimpia
- Labdarúgás diákolimpia
- Labdarúgás Bozsik program

2011 tavaszán **Regisztrált Tehetségpont** lettünk. Az év őszén a helyi Esze Tamás Gimnáziummal karöltve megalakítottuk a **Szatmári Kistérségi Tehetségsegítő Tanácsot**.

Munkánk elismeréseként **2013** augusztusában két kollégánk átvehette a **Nemzet Tehetségeiért a Bonis Bona** kitüntetést:

2014-ben „A játék ereje” címmel megrendezett Országos Tehetségnapon 25, hátrányos helyzetű tehetségekkel foglalkozó Tehetségpont - köztük a mi iskolánk is - vehetett át játékokat és sportszereket tartalmazó csomagokat, átlagosan 250.000 Ft értékben. Az eszközcsomagok annak a nagyszabású eszközbeszerzési programnak a részeként kerülnek a Tehetségpontok használatába, amelyet a Tehetséghidak program során bonyolított le a MATEHETSZ, összesen mintegy 150 millió forint értékű természettudományos kísérleti eszközt, hangszert, sportszert és fejlesztő játékokat juttatva a Tehetségpont-hálózat számára.

2016 áprilisában kértük a Tehetségpontunk minősítését, melyre júniusban került sor. A helyszíni ellenőrzést és minősítést végző bizottság szerint a kötelezően előírt szigorú feltételeknek megfelelünk és **Akkreditált Kiváló Tehetségpont** minősítést kaptunk, melynek tábláját október 1-jén vettük át Budapesten. Ezzel párhuzamosan kértük felvételünket az Európai Tehetségpontok közé. Az értékelő bizottság pozitív elbírálása alapján az **Európai**

Tehetségpont táblát is kiérdemeltük, amit **2019-ben** sikerült meg is védenünk.

Az egész tanévet átszövik a tehetségfejlesztéssel kapcsolatos rendezvényeink:

Beindítjuk, megszervezzük a különböző levelezős tanulmányi versenyeket. Kimagasló előadói képességeket mutató tanulóink előadásában – az irodalmi színpad és az énekkar közreműködésével – színvonalas előadások részesei lehetünk a különböző rendezvények, ünnepek kapcsán.

Tanácsadás keretein belül az egyéni segítések mellett megjelennek a csoportos rendezvények is: Pályaválasztási börze, nyílt napok, Iskolakóstolgtató, stb.

Rendszeres résztvevői vagyunk a társintézmények által szervezett rendezvényeknek, versenyeknek.

Számos kiváló területi, megyei és országos versenyeredménnyel büszkélkedhetünk, melyek a honlapunkon (www.moriczmsz.hu/versenyeredmenyek) megtalálhatók.

Kétévente a Móricz-hét eseményein adhatnak számot tanulóink legjobbjai a megszerzett tudásukról, képességeikről. A művészi tehetségek pedig az évente megrendezésre kerülő Móricz gálán mutatkozhatnak be.

Tudásunkat igyekszünk rendszeresen frissíteni. Az önképzések mellett a lehetőségekhez mérten szervezett továbbképzések aktív részeseiként is megjelenünk.

1999-ben és 2002-ben nemzetközi 2017-ben hazai tehetségkonferenciát rendeztünk.

Rendszeresen résztvevői is vagyunk a **tehetségkonferenciáknak**. (Pécs, 2013., Törökszentmiklós, 2013., Tiszavasvári, 2014., Debrecen, 2014., Kisvárd, 2016. Az Esze Tamás Gimnáziumban évente **vendégként** és **előadóként** is.)

Törekszünk a tehetségpályázatokon való részvételre is.

2017 szeptemberétől bevezettük a *Képességfejlesztő sakkot* (A sakk, mint oktatási eszköz) 1-4. évfolyamon

Korunk, a digitális társadalom olyan mértékű ingertömeg- és adatfeldolgozást tesz szükségessé az emberek számára, hogy bizonyos ezzel kapcsolatos rendszerezési képességek, kompetenciák elsajátítása létszükségletté vált. Ezen képességek megléte az ismeretszerzés mellett a sikeres tanítási-tanulási folyamatban is elengedhetetlen. A sakk a maga szimbólumrendszerével, a vizuális információk alapján, a digitális térhez hasonlóan korlátozott kódokból történő tájékozódásra, információszerzésre épülő rendszerével, párhuzamos gondolati síkon, a problémák több nézőpontból való megvizsgálásával (minimum a saját és az ellenfél szempontjából) válik kivételes oktatási eszközzé a digitális korba beleszületett gyermekek számára. Egyben a holisztikus, vizuális információkra épülő gondolkodás térnyerésével háttérbe szoruló logikai-elemző gondolkodást is készségszinten képes fejleszteni.

A sakk mint oktatási eszköz kerettanterve a megújult nevelésközpontú iskola, s ezen belül egy kompetenciaalapú nevelési-oktatási folyamat része, amely biztosítja a sakkozás intézményesen szervezett tanítását-tanulását.

A sakk az egyik leghatékonyabb képességfejlesztő eszköz, amelynek segítségével a gyerekeket az óvodáskor végén, az iskoláskor elején be lehet vezetni a tudatos ismeretsajátítás világába. A sakkozás, alapvető kognitív lelki folyamatokat és funkciókat működtetve, játékon keresztül hat az értelmi képességek, mindenekelőtt a megértést és a problémamegoldást biztosító gondolkodás fejlődésére, azonban nem szabad figyelmen kívül

hagyni nevelő-fejlesztő erejét, személyiségformáló hatását sem. A sakkjáték tanulásának- gyakorlásának kedvező hatása a gyermekek egész intellektuális fejlődésére tudományosan is kimutatott.

A sakk haszna a közoktatásban elsősorban abban rejlik, hogy előmozdítja a különböző műveltségi területek ismereteinek elsajátítását, képessé tesz az elavult információk elvetésére és az új információk beépítésére, vagyis egészében a jövőre készít elő.

A sakk, mint oktatási eszköz bevezetésének elsődleges célja a személyiségfejlesztés, a tehetséggondozás, a kritikai gondolkodás fejlesztése intézményi keretek között, heti rendszerességgel, tanítási idő keretében.

További célok:

- a sakk táblajáték alapismeretek nyújtása,
- a logikus, kritikai gondolkodás képességének kialakítása,
- önálló döntéshozás kialakítása,
- összefüggések, globális folyamatok felismerése,
- önálló tapasztalatgyűjtés, adatfeldolgozás gyakorlatának kialakítása,
- gyakorlatias szemlélet kialakítása,
- a kreativitás növelése,
- viselkedészavaros tanulók megsegítése az oktatásba való beilleszkedésben,
- memóriafejlesztés.

A sakk egy, a tanuló személyiségét komplexen fejlesztő stratégiai táblajáték. A sakk szabályainak tanulása közben a gyermeknek bővül az emlékezete, szókincse, megkülönbözteti a bábukat és nevet rendel melléjük, megismeri tulajdonságaikat: melyik hogyan léphet, hogyan üthet, illetve a tanuló megtanul síkban tájékozódni, ami nagyon fontos, hiszen az iskolai munka is füzetek, könyvek világában zajlik. Megismeri a mátrixot: a sor és az oszlop fogalmát, egyeztetni a bábuk helyét és értékét. A táblán történő tájékozódáshoz számokat és betűket rendel egymáshoz. Mindeközben egy sor, már tárolt információt mozgósít és kombinál össze.

Sakkozás közben a gyermek észrevétlenül, játékos formában, készségszinten sajátítja el a tanulási folyamathoz szükséges gondolkodást. A játék szabályrendszere pedig számos, módszertanilag gazdagon használható lehetőséget rejt magában.

A sakk a fejlesztési területek-nevelési célok mindegyikének eléréséhez jelentős segítséget nyújt. Komplex fejlesztési területek kognitív területen: fejleszti az analizáló és szintetizáló képességet, emlékezőtehetséget, elvont (absztrakt) és logikus gondolkodást, a megosztott figyelem képességét, produktív képzeletet, összefüggések felismerésének képességét, a gondolkodás divergens (széttartó, több megoldást nyújtó) jellegét, az összpontosítás képességét, kreativitást, elvonatkoztatási és általánosítási képességet, problémaérzékenységet, kombinatív képességet, a módszeres és hatékony gondolkodást, a tanulási képességet stb.

A sakkozás személyiségformáló hatása tág lehetőséget kínál az erkölcsi nevelésre: becsületességre, a következmények vállalására, önuralomra, helyzetértékelésre, gyors megítélésre és döntésre nevel, felelősségérzetre, versenyszellemre, a versenytárs tiszteletére, kitartásra, önbizalomra, a kudarcok elviselésére, lényeglátásra, barátságra, rendszeres és pontos munkavégzésre, fegyelmezett viselkedésre, a szabályok, normák és törvények tiszteletben tartására stb. nevel.

A nemzeti öntudat kialakulását, a hazafias nevelést is elősegíti, hiszen Magyarország több mint másfél évszázada a sakkozás nagyhatalmai köze tartozik, a diákok megismerkednek

szellemi kiválóságokkal, híressé vált magyar sakkozókkal, nagymesterekkel, sakkolimpiákon kiemelkedő eredményt elérő versenyzőikkel, akikre büszkék lehetnek. Ráébrednek arra, mennyi felfedezni való és ismeretgyarapítási lehetőség rejlik a „királyi játék” históriájában.

A sakk, mint oktatási eszköz kerettanterv-tartalma értékteremtő tevékenységével az állampolgárságra, a demokráciára nevelés egyik lehetséges eszköze, mivel a diák képessé válik egyszerű közösségi szabályok követésére, bekapcsolódik közös tevékenységekbe és ezáltal követi a közösségi hagyományokat. A sakkban a szabályok tisztelete nem előzménye, hanem elengedhetetlen feltétele a játéknak, és e kötelmek néhány más mozzanattal társulva egyfajta jogkövető magatartásra ösztönöznek.

A sakk jelentős mértékben képes növelni a tanuló belső motivációját. A lehetőségek közötti választás során mindig a legjobb lépést, a legjobb stratégiát igyekszik kiválasztani. Állandó fejlődésre való törekvésre ösztönöz. A játék során a tanuló képes az együttműködésre, az empátiára. A közös tevékenységek révén ismeretet szerez saját képességeiről és lehetőségeiről. Azonosítja a saját és mások alapvető érzelmeit, illetve kifejezi a problémáit. Életkorának megfelelő szinten ismeri a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúráját, rendelkezik az életkorának megfelelő kooperatív készséggel. Ismeri a különböző megbízatások betöltésével együtt járó felelősséget és a feladatok megosztásának fontosságát. Mindezzel elősegíti az önismeret és a társas kultúra fejlesztését.

A sakk kortól és nemtől függetlenül játszható, ezért tökéletesen alkalmas élvezetes, közös családi élmények forrásának. A közös játék során a tanuló megismeri és elsajátítja az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Ismeri és betartja az illemszabályokat.

A sakkozás során a tanuló a közösség többi tagjához viszonyítva pontos képet kaphat saját részképességeiről, erősségeiről, amelyek segíthetik a pályaaorientációban.

A sakkban a figurák erejüktől függően különböző értékszámokkal rendelkeznek. A sakkparti során a tanulónak ezeket a rendelkezésre álló erőforrásokat kell beosztania, stratégiaiilag elhelyeznie, esetenként feláldoznia a cél eléréséhez. A sakk tehát nagyszerűen szimulálja a gazdasági helyzeteket, a tudatos, forrásokat beosztó gondolkodást. A sakkozás során a tanulónak különbséget kell tennie stratégiai és taktikai, hosszú távú és rövid távú tervek között. Megtanulja, hogy a befektetett munka meghozza a gyümölcsét.

A sakkozás talán legfontosabb eredménye a tanulási képesség fejlődése. A különböző magyar és nemzetközi tanulmányok ezen a téren számos részképesség fejlődését bizonyították, az analízis és szintetizáló képességét, az emlékező tehetségét, az elvont (absztrakt) és logikus gondolkodását, a megosztott figyelem képességét, a produktív képzeletét, az összefüggések felismerésének képességét, a gondolkodás divergens (széttartó, több megoldást nyújtó) jellegét, az összpontosítás képességét, a kreativitását, az elvonatkoztatási és általánosítási képességét, a problémaérzékenységet, a kombinatív képességét, a módszeres és hatékony gondolkodását.

Az anyanyelvi kompetenciák fejlesztése – olvasás és szövegértés, szóbeli és írásbeli kommunikáció – nem csak a magyar nyelv és irodalom tantárgy feladata, mivel működése számos más kompetenciával kapcsolódik össze és a többi tantárgy, műveltségterület sikeres tanulását is befolyásolja. A sakk, mint oktatási eszköz kerettanterv a kognitív, szociális és személyes kompetenciák fejlesztésére is kihat, amely meghatározó szerepe lehet az egyén hatékony világ- és önértelmezési modelljének formálásában, életpálya kialakításában. A

tanuló tevékenysége során törekszik a mások számára érthető és kifejező beszédre. Figyelemmel tud követni szóbeli történetmondást, magyarázatot. Fel tudja idézni, el tudja mondani sakkozással kapcsolatos élményeit. Részt vesz a beszélgetésben és vitában, meg tud fogalmazni saját véleményét. Megismeri és alkalmazza az anyaggyűjtést és elrendezést, elsajátítja a számítógép, az internet használatát, s megtanulja, hogyan kezelje, szelektálja és rögzítse az óriási adathalmazt. Érveket gyűjt lépései előtt, reflektál döntéseiről.

A sakk mint oktatási eszköz kerettanterv képességfejlesztő és a szellemi horizontot tágító hatása igen sokrétű. A sakkozás során a tanuló képes érzékelni a tárgyak egymáshoz viszonyított helyzetét, méretét, képes a térben és a síkban tájékozódni. Gyakorlati tapasztalatait felhasználva felfedezi a mennyiségek közötti kapcsolatokat, képes ezen tapasztalatok megfogalmazására. El tudja dönteni egyszerű állítások igazságértékét, felismer egyszerű logikai kapcsolatokat.

Az információs társadalomban nélkülözhetetlen az ún. digitális írástudás: az információs és kommunikációs technika eszközeinek használata és módszereinek ismerete mind a munka világában, mind a szabadidő értelmes eltöltésében. A Sakk mint oktatási eszköz tartalma a tanulókat felkészíti arra, hogy a digitális technikát megfelelően alkalmazó felnőttként tudjanak dolgozni, alkotni, művelődni, szórakozni, hogy az értékes és értéktelen információkat megkülönböztessék, azok ismeretében helyes döntéseket hozzanak, továbbá tudásukat később is folyamatosan frissítsék, bővítsék.

A kerettanterv segítségével kialakul a tanulóban a társakkal történő közös feladatmegoldás képessége, tud irányítással együttműködni velük. Nyitott társai megismerésére, igyekszik megérteni őket. Elfogadja a közösségben való normaalapú viselkedés szabályait. Az elmélyültebb sakkozás folytonos keresésre kényszerít, sikerek és kudarcok okainak szakadatlan vizsgálatára, vagyis szigorú önkritikára szoktat, de módszert kínál ahhoz is, hogy ismeretlen helyzetekben kevés számú ismert motívum alapján is legyen esély az eligazodásra. A sakk mint oktatási eszköz arra nevel, hogy a tanuló egyszerre „két fejjel” – a sajátjával és az ellenfelével – gondolkodjon, s próbálja kitalálni a másik fél terveit, ugyanakkor kiváló iskola ahhoz, hogy a döntésekhez a szakirodalomból vagy saját gyakorlatából ismert cselekvési mintákat használjon fel. A tanuló motivált a kitűzött célok elérésében, vállalja az ezeket elősegítő feladatokat. Felismeri és megérti, hogy a feladatok megoldásához többféle út is vezethet, egyszerű élethelyzetekben képes ezeket segítséggel megtervezni. Megérti, hogy felelős a vállalt feladatok teljesítéséért, belátja mulasztásai közvetlen következményeit, képes előre látni cselekedetei egyes kockázatait.

A kerettanterv bevezetésével a tanuló a tanulás iránti attitűdje pozitívvá válik. Egyre gyakorlottabb figyelme összpontosításában. Tanítói, oktatói segítséggel képes saját tanulását megszervezni, segítséggel képes csoportmunkában aktívan részt venni, a sok pozitív visszajelzés hatására ezt egyre magabiztosabban teszi. Segítséggel felismeri szükségleteit, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében.

Korunkban megváltoztak a tudásátadás helyszínei, és a diákok sok ismerethez jutnak az interneten, multimédiás eszközökön keresztül, ezért ki kell tudniuk választani a tanulóknak a megfelelő információt, vagyis olyan készségeket, módszereket kell kifejleszteni, amelyek lehetővé teszik a szelektálást. A sakk, mint oktatási eszköz alkalmazása kialakítja a tanulóknak az önfejlesztés igényét, a hatékony, önálló tanulás iránti motivációt, a logikus gondolkodás képességét, a problémaérzékenységet és a lehető legjobb megoldás igényét, kreativitást, eredetiséget, amely szükséges minden tantárgy tanulásakor és a mindennapi

életben. Azok a gyerekek, akik megszeretik a sakkot, már korán önállóan kezdik elemezni a játszmáikat, mestereik játszmáit, kombinációkat oldanak meg, végjátékot analizálnak. Fontos a diákokban ezt az érzést kiváltani, hogy érdemes önmagukat fejleszteni, tudásukat gyarapítani, mert annak hasznát a következő játszmában rögtön érezhetik.

Általános tanteremi foglalkozáshoz szükséges eszközök: sakktáblák, sakk-készletek, demo tábla, laminált lap, sakkszőnyeg. Gyakorlati foglalkozáshoz való felkészülés: színes ceruza, papír, olló, ragasztó. Interaktív táblás tananyag esetén: számítógéppel, projektorral, interaktív táblával felszerelt tanterem, laptopok (ideális esetben csoportonként), internet elérhetőséggel. A kerettanterv heti 1 órára készült, de alkalmazható heti 2 órában is.

Az intézményünkben is szembesülniük kellett korunk kihívásaival, melyeknek igyekeztünk a kereteinkhez és lehetőségeinkhez képest a legjobban megfelelni.

Előtérbe került az idegen nyelvi tudás és a pénzügyi ismeretek fontossága, ezért tehetséggondozásunkba fokozatosan kezdtük beépíteni az idegen nyelvi pénzügyi intelligencia fejlesztését. A tanulási tölcserből kiindulva olyan megoldást kerestünk, amelyben a gyermekek beszélve cselekszenek. Erre a célra a legalkalmasabbnak a **Cashflow** társasjátékot találtuk. Ezt a társasjátékot azért is alkalmazzuk munkánkban, mert bizonyítottan fejleszti a tanulók

1. személyiségét,
2. figyelmet,
3. kreativitást,
4. kommunikációt,
5. szövegértést
6. érzelmi és pénzügyi intelligenciát,
7. problémamegoldó és
8. együttműködési képességet.

A bevezetése előtt mérlegeltük az előnyeit és hátrányai egyaránt. Hátrányai: a társasjáték megvásárlása, a játékvezető szükségessége, a 101 változatnál legalább 1,5 - 2 óra a játékidő, a Cashflow Kids nehezen beszerezhető. Előnyei a fentebb említetteken túl: játékos formában fejleszti a személyiséget, aktív tudáshoz juttat, pénzügyi alapfogalmakkal ismerteti meg, a mindennapi életéhez kapcsolódik, segít a tanulók megismerésében és motiválásában.

Működő tehetségfejlesztő foglalkozásaink:

- sakk
- Cashflow
- rajz
- színjátszó
- informatika;
- társas tánc;
- néptánc;
- énekkar;
- sportkörök, tömegsport.

Programunk megvalósítása során élő kapcsolatunk van több társintézménnyel, szervezettel. A szülői támogatást is igyekszünk minél inkább kiterjeszteni.

Odafigyelünk tanulóink gyenge oldalának fejlesztésére is. Igyekszünk minél több mozgási, sportolási lehetőséget biztosítani számukra. Rendszeresen szervezünk színház, filharmónia és

múzeumlátogatásokat. A közösségépítés kiváló színterei fellépés a különböző kulturális rendezvényeken, (farsang, fordított nap, stb.) valamint az osztály és iskolai szintű teremtésvédelmi napok, kirándulásokon, erdei táborozásokon való részvétel.

Angol nyelvből a nem kéttannyelvű képzésre járó kiemelkedő nyelvi képességekkel rendelkező tanítványaink részére biztosítjuk a Nemzeti alaptantervben is jóváhagyott emelt szintű oktatást az ide vonatkozó rendelkezéseivel, amely az alábbiakat tartalmazza.

„Az emelt szintű (hagyományosan ún. „tagozatos”) szervezési forma a tehetséggondozás sajátos módja, amelynek során az általános iskolában, illetve a középfokú oktatásban egy vagy több meghatározott tantárgy fejlesztési követelményeinek és ismereteinek elsajátítása a kerettantervek által meghatározott, magasabb szintű követelményekkel, emelt óraszámban valósul meg. Ebben a szervezési formában kiemelt hangsúlyt kell helyezni a természettudományok, az idegen nyelvek, illetve a művészeti területek fejlesztésére. Az emelt szintű oktatás esetében 5. évfolyamtól a Nat-ban meghatározott órakeret legfeljebb heti két órával megnövelhető.”

Az emelt szintű oktatásról a módosított Nemzeti alaptanterv 7. §-a az alábbiakat rendeli el:

Nat 7. § (3): „Ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, az emelt szintű oktatásban érintett évfolyamokon és tanulócsoportokban

a) idegen nyelv, matematika, magyar nyelv és irodalom, továbbá nemzetiségi nyelv és irodalom esetén legalább heti öt,

b) A Rendelet 8. §-a a következő (4)–(7) bekezdéssel egészül ki: „(4) A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kétfő tanítási órával emelkedhet.

Tanítványaink a jövő zálogai. Érzékeny kis emberkéik, akiket a pedagógusi segítség és iránymutatás kikapadhatatlan forrása elkísér a felnőtté válás útján. Ez a feladat komoly kihívás minden nevelő számára, hiszen a felnőttnek kell a tudásra és szeretetre éhes kis lelkekből felelősségteljes, segítőkész, rátermett jellemet nevelni.

III.3.2.3.1. Tanórán kívüli foglalkozások a tagintézményben

Pedagógiai programunkban kiemelt jelentőségű a differenciálás, mely a fejlesztő tevékenységekben realizálódik. A tanórán kívüli szervezeti formák sorában fontos funkciót töltenek be a szakkörök. Ezeknek célja, hogy tanulóink a kötelező tananyagon túl az érdeklődési irányuknak megfelelő egy-egy területen differenciáltabb ismereteket, tájékozottságot szerezhessenek.

Terveink között szerepel:

- angol szakkör
- úszás szakkör
- robot –legó szakkör

Versenyek, vetélkedők

- levelezős versenyek
- házi versenyek
- körzeti iskolák tanulmányi, nyelvi, sport versenyei
- Bozsik intézményi és egyesületi versenyek

- kézilabda kupák
- WRO és az FLL versenyek

III.3.4. Esélyegyenlőség

Esélyegyenlőségre törekszünk, a hátrányok kompenzálásával esélyt nyújtunk a képességek kibontakoztatására, s az egyéni adottságok szerinti továbbtanulásra. Fontos, hogy olyan oktatási-művelődési kínálatot biztosítson az iskola, amelyet egy kisváros nyújt iskoláskorú tanulóinak. Ehhez az iskola tárgyi adottságai megvannak, a nevelőtestület alkalmas erre, s iskolabarát képviselőtestületi hozzáállással a finanszírozási feltételek megteremthetők.

Az iskola sokrétű tevékenység-kínálata alkalmas arra, hogy a szociokulturális hátrányokat kompenzálja.

A szakmai- és tárgyi- feltételrendszer jó irányba fejlődik. A korszerű könyvtári szolgáltatás és a számítástechnikai oktatás feltételei kialakultak. Ezek továbbfejlesztése és az internet-csatlakozás biztosítani tudja az esélyegyenlőséghez kívánatos feltételeket. A használati lehetőségét minden érdeklődő gyerek számára biztosítjuk. Összefogással képesek vagyunk az esélyegyenlőtlenség olyan mértékű csökkentésére, hogy minden tanítványunk bejuthasson az általa választott és képességeinek megfelelő középfokú intézménybe.

III.3.5. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek

A hátrányos helyzet fogalma

A jelenségek azonosítására használt fogalmak mind szegénység, depriváció, hátrányos helyzet, a hétköznapi, a politikai és a tudományos szóhasználatban egyaránt keverednek egymással. A szegénység egy korábbi társadalomtörténeti korszakhoz fűződő fogalom s tartalma is elsősorban abban a megközelítésben érvényes. A depriváció a társadalomtudományi elemzésekben használatos szakkifejezés s azt az iparosodott társadalmakban létező jelenség együttest jelenti, amelynek lényege, ahogy az érintett (deprivált) társadalmi csoportok a társadalom többségéhez képest rosszabb megélhetési, iskolázási, mobilitási érdekérvényesítési lehetőséggel rendelkeznek. A szegénység fogalmától eltérően tehát nem az alapvető javak hiánya, illetve az elsődleges szükségletek kielégítésének korlátozottsága áll előtérben.

A (többoldalúan) hátrányos helyzet olyan gyűjtőfogalom, amely eltérő jellegű tényezőket kapcsol össze. A hátrányos helyzet tartalmának értelmezésében a hétköznapi felfogásban és a szociálpolitikai elemzésekben egyaránt erőteljes tendenciaként érvényesül a társadalmi hátránynak az anyagi helyzetre, az anyagi, jövedelmi viszonyok relatív elmaradására történő leszőkítésére.

A hátrányos helyzetű tanulók közé soroltuk azokat, akik családjuk jövedelmi, foglalkozási státusza, képzettségi szintje és a családi viszonyok rendezettsége szempontjából kedvezőtlenebb helyzetben vannak, mint a csoportra jellemző átlag. A hátrányos helyzet értelmezésében hangsúlyos szerepet kapott a lakóhely, illetve a régióra jellemző munkaerő piaci viszonyok.

A fentiek mellett szerepet kapott a nemzetiségi hovatartozás is azt mutatva, hogy a cigány tanulók zöme az átlagnál kedvezőtlenebb körülményekkel jellemezhető. A cigányság körében a hagyományos szegénység jelenségei mai is széles körben jellemzők. A hátrányos helyzet az alacsony társadalmi státusz újratermelődésébe kiemelt szerepe van a családok kulturális szintjének, köztük a szülők iskolázottságának. Meg kell állapítanunk, hogy a tanulási kudarcok, melyek a gyerekek hátrányos helyzetéből következnek, és a többiekétől való végleges leszakadás kockázatát sejtik magukban, növekvő mértékükönél fogva ma az oktatásügyünk legfontosabb problémája.

A hátrányok típusai

1. Családi hátrányok

Hátrányos helyzetűnek számítanak az iskolában azok a gyerekek, aki mögött nem áll stabil, gondoskodó család, mert a család felbomlott, meghalt az egyik vagy mindkét szülő, illetve egyedülálló szülő vagy nevelőszülő gondoskodik a gyerekről. Előfordul, hogy a családi hátrányok abból származnak, hogy a szülők tartósan betegek, leszázalékoltak, munkaképtelenek, vagy mentálisan sérültek, pszichésen kiegyensúlyozatlanok, esetleg a szülőket deviáns életvezetés jellemzi. Az is lehet a családi hátrányok forrása, hogy a szülők túlságosan sokat dolgoznak, vagy egyéb okok miatt elhanyagolják a gyerekek nevelését.

2. Anyagi hátrányok

Hátrányos helyzetűnek számítanak azok a családok, amelyek nem képesek az átlagosnak megfelelő anyagi körülményeket biztosítani a gyerekeiknek, mert a szülők nem képesek rendszeres munkára (meghaltak, betegek, deviánsak), munkanélküliek, vagy mert a családban magas az eltartottak és alacsony a munkaképes eltartók aránya.

3. Kisebbségi, etnikai hátrány

Külön említést érdemelnek a kisebbségi társadalomhoz tartozó gyerekek, akik általában azért számítanak a hátrányos helyzetűek közé, mert a családjaikban gyakoribbak az előbb felsorolt hátrányfajták.

Iskolánk fontos feladata, hogy előmozdítsuk a tanítványaink előmenetelét. Ehhez szükséges az a tudás, ismeret, készséganyag, amely felkészít az etnikumok békés egymás élésére is. Az iskolaigazgatónak fontos szerepe van abban, hogy hogyan sikerül az együttműködés az iskola és a helyi kisebbségi szervezetek között.

A hátrányok kompenzálásának iskolai formái

a.) Anyagi hátrányok kompenzálása

- kedvezményes étkeztetés,
- napközis, tanulószobai elhelyezés,
- kulturális rendezvényen költségeinek hozzájárulása,
- táborozáshoz, erdei iskola programhoz hozzájárulás,
- taneszköz gyűjtési akciók.

b.) Tanulási hátrányok kompenzálása

- differenciált foglalkoztatás tanórán,
- integrált tehetségfejlesztés,
- felzárkóztató foglalkozás,
- tankönyv, taneszköz kiválasztás,
- megfelelő olvasástanítási módszer kialakítása,
- kooperatív tanulási módszer alkalmazása,
- pedagógiai asszisztens beállítása.

c.) Családi hátrányok kompenzálása (szociokulturális hátrányok)

- részvétel kulturális rendezvényeken,
- részvétel szakkörökön,
- részvétel a könyvtári tevékenységben,
- sportrendezvényeken való ingyenes részvétel,
- reggeli ügyelet biztosítása,
- felvilágosító, mentálhigiénés tájékoztatók.

d, Az etnikai hátrányok kompenzálásának iskolai feladatai:

- másság elfogadtatása az iskola minden tanulóival, dolgozóival,
- együttműködési formák a szülőkkel,
- felzárkóztató programok,
- étkeztetés,
- segélyezés,
- ösztöndíjak,
- napközis, tanulószobai felvételek,
- együttműködés a kisebbségi önkormányzattal,
- pályaválasztás segítése.

III.3.5.1. Lázár Ervin Program

1. évfolyam: Bábelőadás bemutatása oktatási intézményekben
2. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben.
3. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (köszínház)
4. évfolyam: Komolyzenei vagy népzenei koncert bemutatása oktatási intézményekben vagy koncerttermekben
5. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (köszínház)
6. évfolyam: Cirkuszművészeti előadás bemutatása saját játszóhelyen (Fővárosi Nagycirkusz)
7. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben.
8. évfolyam: Színházi előadás bemutatása Budapesten- (köszínház)

Az általános iskolai tanulmányok ideje alatt egy alkalommal egy őshonos állatokat bemutató farmot is meglátogatnak a tanulók, ennek időpontjáról, módjáról az intézmény dönt a lehetőségek

A szolgáltatásokat igénybe vevők köre:

az általános iskola 1-8 évfolyamának tanulói (helyi és bejáró tanulóink)-

III. 3.5.2. „Csodaszarvas program” - élménypedagógia

Pedagógiai alapelveinkhez igazodva kiemelt célként tartjuk számon az élményalapú, nyitott nevelési-tanulási környezetben megvalósuló tematikus programok kidolgozását, mely ilyen formában hatékonyan hozzájárul a köznevelés minőségének javításához.

A „Csodaszarvas” program megvalósításában egy új modellprogramot hozunk létre, amely hosszú távon megalapozhatja az informális és nem formális tanulási folyamatok megjelenését és beágyazódását a formális oktatás rendszerébe is.

A projekt megújuló pedagógiai kultúrája minőségi változáson megy keresztül a tanulási folyamat résztvevőinek motiváltsága, elkötelezettsége, együttműködési hatékonysága. A kidolgozandó tartalmak és módszertan kreatív eszköztára és munkaformái hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanulás közösségi élménnyé váljon a gyermekek számára, s ne érezzék tehernek a tanítás-tanulás folyamatát.

Heti programjainkban az alábbi tematikus alkalmak szerepelnek napközis és bentlakásos helyszíneken: Nemzeti és kulturális identitás, hagyományörzés, anyanyelvápolás és Közlekedés, KRESZ, sport és egészségre nevelés.

Kiemelt céljaink voltak:

- A tanulók újabb élményalapú ismereteket, tapasztalatokat szerezhessenek közvetlen természeti környezetükről, lakóhelyünk és környékének hagyományairól, népi kultúrájáról, szokásairól, továbbá a biztonságos közlekedés szabályairól, az egészségtudatos magatartásról, az egészséges életmód alappilléreiről.
- Öntevékeny munkájuk során fejlődjön szervezőképességük, írásbeli és szóbeli, valamint képi kifejezőképességük.
- Alakuljon ki gyermekeinkben az audiovizuális, a digitális eszközök iránti bizalom, alkalmazzák ezeket sikeresen.

A projekt folyamatos összhangot mutat a NAT alábbi kiemelt fejlesztési feladataival:

Értékek szintjén: kötődés, emberi kapcsolatok, környezet és életminőség, hagyományok ápolása és tisztelete, lokálpatriotizmus, szabályok elfogadása, együttműködés, demokrácia iránti fogékonyság, az iskolai környezet pozitív átalakításának elfogadása, s végül: érdeklődés a környezetem története, működése iránt.

Ismeretek szintjén: a tantárgy-koncentrációk miatt mind a reál-, mind a humántantárgyak elemei nagy szerepet kapnak az informális és nem formális tanulási folyamatok során, mialatt a különböző munkaformák alkalmazásai is óriási fontossággal bírnak.

Attitűdök szintjén: különböző csoportmunka iránti nyitottság, lokálpatriotizmus, felelősség és közös értékek elfogadásának kinyilvánítása, művészi önkifejezés, autonómia, interperszonális kapcsolatok ápolása, kíváncsiság, motiváció, magabiztosság, személyiségfejlődés.

Készségek szintjén: Problémafelvetés, akcióterv készítés, probléma definiálása, stratégiai gondolkodás, projekttervezés, és végrehajtás, szervezési készségek, vezetőkészség, párbeszéd, változtatás, csoportmunka, szövegértés, szövegalkotás, manuális készség, szóbeli-írásbeli kommunikáció, információk feldolgozása.

Kiemelt fejlesztési területek szintjén: Szociális kompetencia fejlesztése, természettudományos kompetencia, digitális kompetencia, anyanyelvi kommunikáció, hatékony, önálló tanulás, kezdeményező képesség és vállalkozói kompetencia, csoportmunka, esztétikai, művészeti tudatosság és kifejezőképesség.

Várható eredményeink a program hatására:

A kutatómunka, projektmunka, kimozdulások illetve a különféle csoportmunkák elvégzése során minőségi (pozitív) változáson mennek keresztül a szociális kompetenciák, fejlődik az egyéni és közösségi felelősségérzet.

Erősödik a gyerekek egymáshoz és szűkebb-tágabb környezethez való kötődése, valamint mélyül az iskola és a szülők kapcsolata is, hiszen betekintést nyernek iskolánk innovációs munkájába, a gyermekközpontú oktatásunk gyakorlatába.

Mindenképpen javul a tanár-diák együttműködés folyamata, így a közös programkért való felelősségvállalás érzése is összekovácsoló erőként jelentkezik.

Folyamatos komplex képességfejlesztés történik a játékok, események, témák, séták, kimozdulások előkészítése, feldolgozás, értékelése során.

A digitális kompetenciák szinten tartása és fejlesztése szintén hatékony áll az önálló tanulási kompetenciák fejlődésének szolgálatában.

Valamint, nem utolsó sorban, fejlődik a gyermekek esztétikai, művészeti, egészségmegőrző tudatossága, illetve az adott témákat felölelő tárgyi, érzelmi kifejezőképessége.

A program hozzájárul az iskolai lemorzsolódás és az iskolaelhagyók csökkentéséhez, az egész életen át tartó tanulás megalapozásához.

III.3.6.A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Napjainkban pedagógiai, pszichológiai gyakorlatában rendszeresen tapasztaljuk a tanulási zavarok és az agresszív viselkedés kapcsolatát. A súlyos tanulási problémákkal küszködő gyerekek általában agresszívebben viselkednek, az agresszív gyerek jelentősen lemarad a tanulásban.

Mindennapi gyakorlatunkban sokszor találjuk megmagyarázhatatlannak a gyerek viselkedését. Ezt a megmagyarázhatatlan viselkedést, magatartást nevezhetjük *magatartási zavarnak, magatartási nehézségnek*. Ezek közül az alábbiak fordulnak elő leggyakrabban:

- hiperaktivitás,
- kognitív funkciók zavarai,
- agresszió.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, gyermekjóléti szolgálattal,
- folyamatos kapcsolattartás a tanulók és tanárok között,
- körültekintő, alapos környezettanulmány,
- magatartási problémák okainak alapos feltárása, a fejlesztési stratégia meghatározása egyénre szabottan,
- a felismerhetőség végett a téma napirendre tűzése nevelési értekezleten,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- felzárkóztató foglalkozások megszervezése,
- egyéni foglalkozások.

A hátrányos helyzetű tanulók integrációs és képesség kibontakoztató programja a tagiskolában

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszerének lényege a tapasztalati tanulás és az együttműködés. Ehhez kapcsolódóan jelenik meg a képességek és a hozott tudás, tapasztalat és értékrend szempontjából heterogén intézményi környezet megteremtésének feltételrendszere, amely nem a leszakadók felzárkóztatására épül, hanem az egymástól tanulás pedagógiai erejére.

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszere nem ad meg tanítási tartalmakat, választandó tantervet, tankönyvet, nem nevez meg konkrétan alkalmazandó programokat, hanem olyan struktúrát vázol fel, melynek követése kikerülhetlenné teszi az integrációs nevelést.

Az alkalmazás feltételei és célrendszer megfogalmazása az integráció tükrében

Integrációs programunk legfőbb célkitűzése, hogy az eltérő képességű és szociális helyzetű tanulóink együttnevelését-oktatását maradéktalanul megvalósítsuk. Mindennek elérése érdekében a partneri kapcsolatok támogatásával a gyermekek komplex segítségét kívánjuk kidolgozni és bevezetni a készségek fejlesztése, a tanulmányok támogatása, a pedagógusok felkészítése, a szabadidő hasznos eltöltése, valamint a családokkal, szülőkkel tartott kapcsolat fejlesztése révén.

Az iskolába való bekerülés előkészítése

Az általános iskolában a felvételi eljárást az elsősök beiratkozása jelenti, külön felvételit a jogszabályi előírásoknak megfelelően nem tartunk.

A beiratkozás megszervezése, lebonyolítása külön eljárásrend alapján történik.
Az iskolában heterogén osztályok szerveződnek.

Együttműködések – partnerségi kapcsolatok kiépítése

Szülői házzal

Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálattal

Szakmai és szakszolgálatokkal

Középfokú oktatási intézményekkel

Kisebbségi önkormányzattal

A pedagógiai rendszer tartalmi elemei

A tartalmi elemek a hagyományos értelemben vett pedagógiai rendszerek alkotórészeit egészítik ki azokkal a szempontokkal, melyek az együttnevelés pedagógiai esélyeit jelentősen növelik. Az integráció leginkább a tanulásszervezési formákra hat.

Iskolai együttnevelés, integráció

A sajátos nevelési igényű, integrációs felkészítésen, illetve fejlesztő foglalkozáson való részvétel feltételei:

- sajátos nevelési igényű oktatásban az a tanuló részesülhet, akit a tanulási képességet vizsgáló Szakértői Bizottság arra javasol, és számára megítéli a törvény szerint járó megemelt normatívát.
- Fejlesztő foglalkozáson az a gyermek vehet részt, és akit a nevelési tanácsadó szakvéleménye arra javasol, és számára az intézmény a normatívát megigényli.
- Integrációs foglalkozáson az a gyermek vehet részt, aki RGYVT-t kap, illetve szülei alacsony iskolai végzettségűek (8 osztályt vagy annál kevesebbet végeztek), 2014 januárjától osztályonként 1 fő, 10% felett pedig 2 fő, akit az igazgató arra jogosultnak ítél.

Az egyéni foglalkozáson való részvétel feltételei:

Az 1-4 évfolyamra járó tanulók részére - felkészülésük érdekében- heti 2 egyéni foglalkozást kell biztosítani.

Ugyanígy kell eljárni akkor is, ha a tanuló 2 vagy több alkalommal eredménytelenség miatt évfolyamot ismétel.

III.3.7. Gyermek és ifjúságvédelem

Az iskolai beilleszkedési zavarok – tanulási kudarcok, viselkedési nehézségek – hátterében a családi életműködési zavarai állnak, ami kedvezőtlenül befolyásolja a személyiségfejlődést.

„A család elsődlegessége abban áll, hogy:

1. a legkorábbi életszakasztól kezdve hat a fejlődő egyénre,
2. érzelmi kötelékei, kapcsolatainak erőssége, hosszan tartó hatása alapvető érzelmi és viselkedési modellként vés be a személyiségbe,
3. közvetítő funkciója által megvalósítja a társadalmi értékrendszer beépítését.” (Bagdy Emőke)

A korai életszakaszban bekövetkező negatív élményekből olyan magatartás zavar alakulhat ki, amely a gyermek iskolai magatartásában, tanulási motivációjában is megjelenik.

A „Gyermekek jogok” értelmében „A gyermeknek joga van ahhoz, ... hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez” (1997. Évi XXXI. Törvény 6 § /3/), továbbá

„A gyermeknek joga van ahhoz, hogy ... a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön.” (1997. Évi

XXXI. Törvény 6 § /4/) Az iskolában folyó gyermekvédelmi tevékenység az iskolai társadalmi elvárásoknak megfelelően az ártalmak súlyossága, a károsodás mértéke szerint „osztályozza” a gyereket. A fogalmakat – hátrányos helyzet, veszélyeztetettség, magatartás zavar, deviancia-a pedagógiai, pszichológiai, szociológiai szakirodalom többféle szempont alapján értelmezi.

A gyermekvédelem azokat a gyerekeket tekinti veszélyeztetettnek, akiknek személyiségfejlődését nagy valószínűséggel valamilyen károsodás fenyegeti.

A károsodás érintheti az én fejlődést, szocializációt, erkölcsi magatartást, értékorientációt, igény szintet, csökkent teljesítőképességet. A veszélyeztetettség a károsodás lehetőségére utal.

A veszélyeztető körülmények egyik lehetséges csoportosítása:

- anyagi okok: alacsony kereset, több gyerek, munkaképtelen családtagok,
- erkölcsi okok: a környezet bűnöző, erkölcstelen életmódot folytat, vagy a gyerek maga helyezkedik ebbe az erkölcsi normába,
- egészségügyi okok: a környezet egészségkárosító hatása, pl. ideg-, elmebetegség van a családban,
- nevelési vagy nevelődési okok: a környezet nem biztosítja a nevelés minimumát a gyerek számára.

Nagyon nehéz, szinte lehetetlen feladat egy tanuló, egy család csoportba sorolása, hiszen vannak olyanok is, akiknél a hátrányok, veszélyeztető tényezők halmozottan jelentkeznek. Az ilyen esetekben a legkirívóbb okokat tartjuk szem előtt.

Legnehezebb a családok anyagi és szociális helyzetének felmérése. Sok gyerekről csak akkor derül ki, hogy rossz anyagi körülmények között él, amikor látjuk, hogy nem tudja kifizetni a tankönyveket, ebédpénzt, esetleg hetekig ugyanabban a ruhában jár iskolába. A rossz anyagi körülményeket kiválthatja a szülők alkoholizmusa, rokkantsága. Ahol válás, vagy elhalálozás miatt egyik szülő egyedül neveli a gyermekét vagy gyermekeit, szintén nem tudnak olyan anyagi és szociális háttérrel biztosítani, mint ott, ahol teljes a család.

Az iskola gyermek és ifjúságvédelmi tevékenysége

A gyermek- és ifjúságvédelem alapja a jogszabályok mellett az iskolai pedagógiai program. A gyermek- és ifjúságvédelem intézményi rendszerének működéséért az iskola igazgatója a felelős, munkájában pedig közreműködik minden pedagógus, valamint az ifjúságvédelmi felelős.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segíti az intézményvezető irányító tevékenységét, továbbá összehangolja a pedagógusok ez irányú tevékenységét.

Kapcsolatot tart a helyi önkormányzattal és az általuk fenntartott intézményekkel, így a Pedagógiai Szakszolgálatokkal.

Az iskola célja: a gyerekek veszélyeztetettségének a megelőzése, csökkentése, megszüntetése. A nevelőmunkában a hangsúlyt a megelőzésre helyezik.

Célja továbbá, Kt. 4.§; Kt. 14.§-a szerint a hátrányos megkülönböztetés, a zaklatás, megalázás, megfélemlítés, a jogellenes elkülönítés elkerülése.

Zaklatás minden olyan magatartás, késztetés melynek célja a gyermek, a tanuló megalázása, megfélemlítése, emberi méltóságának megsértése, illetve ilyen hatást kiváltó légkör, környezet kialakítása. Közvetett hátrányos megkülönböztetés minden olyan rendelkezés, intézkedés, feltétel vagy gyakorlat, amely látszólag mindenkinek azonos jogokat biztosít, mindenkivel azonos követelményeket támaszt, azonban valamely személyt vagy személyek csoportját a másik összehasonlítható helyzetben lévő személlyel, csoporttal összevetve hátrányos helyzetbe hoz jogellenesen.

Nem minősül hátrányos megkülönböztetésnek a nevelő oktató munka jellegéből vagy természetéből egyértelműen következő különbségtétel, ha az a törvényes célok érdekében a szükséges eszközök alkalmazásával történik, így különösen az a törvény és végrehajtási rendeletei alapján szervezett bármilyen nevelés és oktatás, illetőleg intézkedés.

A hátrányos megkülönböztetés következményeit orvosolni kell. A hátrányosan megkülönböztetett gyermek, tanuló jogsérelmének orvoslása nem járhat más gyermek, tanuló jogainak megsértésével, csorbításával. A hátrányos helyzet orvoslására a törvényben szabályozott eljárás keretében kerülhet sor.

A közoktatás szervezésében, irányításában, működtetésében feladatainak végrehajtásában közreműködők döntéseik, intézkedéseik meghozatalakor a gyermek mindenekfelett álló érdekeit kell, hogy figyelembe vegyék.

A gyermekvédelmi feladatok megvalósításában első helyen az *osztályfőnök* áll, aki irányítja az osztályban tanító többi nevelő gyermekvédelmi tevékenységét. Segít a szülőknek a nevelési problémák megoldásában, közreműködik a veszélyeztető körülmények felszámolásában. Számon tartja az igazolatlan mulasztást, segít a túlkoros tanulóknak a beilleszkedésben. A pályaválasztásnál figyelemmel kíséri a problémás tanulókat, tanácsot ad a szabadidő hasznos eltöltéséhez. Az ifjúságvédelmi felelőssel együtt nyilvántartást vezet a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel küzdő tanulókról.

Az anyagi veszélyeztetettség, a szociálisan hátrányos helyzet megoldására felkutatják a támogatások formáit, számba veszik a rendelkezésre álló lehetőségeket. Tájékoztatják a szülőket, tanulókat, hogy hogyan tudják problémáikat orvosolni, milyen gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel problémáikkal. Ha szükséges, akkor kezdeményezik a gyerekek, illetve szüleik kiegészítő családi pótlékban, rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban, étkezési hozzájárulásban való részesítését.

Egészségvédő, mentálhigiénés és szenvedélybetegség megelőző programok szervezése.

Figyelemmel kell kísérni pályaválasztásukat, továbbtanulásukat. Szükség esetén védő-óvóintézkedéseket kell tenni a tanulók érdekében.

A pedagógusok a megszerzett információt bizalmasan kötelesek megőrizni, törvényi előírásoknak megfelelően felhasználni.

A „6-os Iskoláért Oktatási – nevelési Alapítvány” a rászoruló tanulók nyári táborozásához is nagy összeggel járul hozzá. Az intézmény épületében erre a célra felszerelt egészségügyi szobát, illetve sósobát – mint feltételrendszert biztosít. Az iskola gyermekorvosa és védőnője elkészíti a gyermekek egészségügyi vizsgálatának éves esemény naptárát, melynek alapján végzik egészségmegővő tevékenységüket, közreműködnek a gyermekek fejlődését gátló higiéniai viszonyok megszüntetésében, a károsító környezeti hatások alakításában.

Kiemelt figyelmet fordítanak a szenvedélybetegségek megelőzésére. Képzett szakemberek segítenek előadássorozatok megtartásával az osztályfőnöki órák keretében.

Az iskolában az állami gondozott tanulók egy része intézetben, más része nevelőszülőknél nevelkedik.

Figyelemmel kísérik a neveltek érzelmi és értelmi képességeinek alakulását, magatartásukat. A felmerült gondokat igyekeznek közösen megoldani.

Különös figyelmet érdemel a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók életvezetési problémáinak megoldása.

Iskolai szakkörök, diáksport, pályázati lehetőségek kihasználása. A diákönkormányzat munkájában való bekapcsolódás segítik a szabadidő hasznos eltöltését.

Városunkban jól működő segítő szervezetek vannak, amelyek kiemelt feladatuknak tekintik a tanácsadást, az ifjúságvédelemmel kapcsolatos problémák megoldását, ezzel is hatékonyabbá téve a megelőző családvédelmi tevékenységet. A társadalmi okokra visszavezethető mentális zavarok növekedése, a társadalmi beilleszkedési zavarok különféle formái a társadalom

minden réteget és csoportját érintik. Pátyod szomszédos településein Gyermekjóléti Szolgálat tevékenykedik, mellyel jó kapcsolatot ápolunk. Közös pályázatokkal, szakmai tanácsadással segítik a problémák megoldását.

A jelenségek megértése, segítségnyújtás – az iskola sajátos keretével, tartalmával és eszközeivel közvetíteni a gyerek felé a társadalmilag érvényes elvárásokat.

A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók és családjaik támogatásánál különös figyelmet érdemel STOBEUS bölcs tanácsa:

„Az egész ország fundamentuma az ifjak nevelése. Kit hogyan neveltek ifjúságában, olyanok lesznek erkölcsi egész további életében.”

A tanulók magatartása a társadalomban, családokban lévő feszültségek hatását erősen magán viseli. Ezért a gyermek- és ifjúságvédelem a tantestület valamennyi tagjának feladata. Elsődleges és meghatározó tennivaló a prevenció (megelőzés). A gyerekek életkörülményeiben tapasztalható rendellenességet időben fel kell tární, és azonnal jelezni kell az illetékeseknek. A hiányok pótlásának, az ütemesebb továbbhaladásnak leghatékonyabb módja a korrepetálás, fejlesztés, a kiscsoportos differenciált foglalkozás. Elsősorban magyar nyelvből és matematikából szükség szerint biztosítunk órakeretet (leterheltség függvényében) a felzárkóztatásra.

Az első osztályokban néhány hónap után az osztályban tanító nevelők javaslata alapján a helyi nevelési tanácsadóba, illetve a tanulási képességeket vizsgáló bizottsághoz küldik saját jellemzésük alapján azokat a tanulókat, akiknél tanulási nehézséget, magatartási és beilleszkedési zavart tapasztalnak. Az egyre hatékonyabb szakmai szűrővizsgálatok azt eredményezik, hogy ha a szülő is beleegyezik, akkor a gyermek a város speciális, gyógypedagógiai neveléssel foglalkozó iskolájába kerül.

Ha a szülő ezt a megoldást nem fogadja el, fellebbezéssel élhet Mátészalka jegyzőjénél / Csengeri Járási Hivatalnál. A következő döntésig a gyerek az osztályban marad.

III.4. Az iskolai egészségneveléssel összefüggő feladatok

Az elmúlt évek népegészségügyi adatai, a WHO nemzetközi, illetve hazánkat érintő vizsgálatait, elemzéseit alapján szükségessé vált, hogy a közoktatási törvény módosításával az iskolai egészségnevelés, egészségfejlesztés jogszabályi feladatai a törvényben megjelenjenek, valamint sor kerüljön a helyi pedagógiai programokban is a helyi feltételekre, adottságra épülő egészségnevelési stratégia kidolgozására, megvalósítására.

Ez elsőként a 2003. évi LXI. Törvényben történt meg (az 1993. évi LXXIX tv. A Köznevelésről, módosításával) amelynek 48. §(3) bekezdése tartalmazza ezt a feladatot.

Jogszabályi háttér

Az alábbi jogszabályok utalnak az iskola és az egészségvédelem, egészségfejlesztés szoros kapcsolatára, továbbá különböző feladatokat szabnak az oktatási és az egészségügyi ágazat számára. A 20/2012. 128§-132.§

Az egészségnevelés fő feladata

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékévé való tiszteletére is nevel. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre. Az egészséges harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok

életvitelének is jelentős példaértékű szerepe van. Igen jelentős szerep hárul a hittantanárra, aki közvetíti a valláserkölcsei normákat, s az erényes, mértéktartó életvitelre buzdítja a rábízottakat.

Igyekszünk kialakítani a belső igényt a szentre, a szépre, a jóra és az igazra.

Az egyházi programokban való részvétellel a tiszteletteljes szép beszéddel, a rábízott feladatok lelkiismeretes elvégzésével, a házirend felelős betartásával hozzájárulunk mindenki testi, lelki egészségének, biztosításához, megőrzéséhez.

Az iskola, mint az egészségfejlesztő környezet megteremtése: egészségfejlesztő közösségi tevékenység és az egyéni képességek fejlesztésével. Olyan kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkészségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében, így cselekvésorientált tevékenység.

A gyermek, a tanuló egészségének, biztonságának védelmével kapcsolatos feladatok:

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési-oktatási intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen az egészséges táplálkozás, a mindennapos testnevelés, testmozgás, a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése, a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás, a személyi higiéné területére terjednek ki.

Az egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinálja, nyomon követi. A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

Az egészséges táplálkozás

A testi, lelki, mentális egészség fejlesztése, a magatartási függőség, a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának és a gyermeket, tanulót veszélyeztető bántalmazásnak a megelőzése.

Az egészségnevelési programunk célja:

A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit:

az életkorral járó biológiai - pszichohigiénés életmódi tennivalókat,
erősítse és fejlessze az egészséges életvitelhez szükséges képességeket,

ismerjék meg az egészségre káros szokások biológiai, élettani, pszichés összetevőit:

alkoholfogyasztás,
dohányzás,
inaktív életmód,
helytelen táplálkozás,
mozgásszegény élet,
társas kapcsolatok egészségi-etikai kérdéseit,
legyen figyelemfelkeltő, tájékoztató, motiváló aktivizáló szerepe az „egészség-érték” tudatosításában.

Ezen értékek birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

Feladata:

Nyújtson segítséget abban, hogy a tanulók helyesen értelmezzék azt a tényt, hogy az egészség megőrzése egyéni tetteken, választásokon, személyközi kapcsolataik minőségén is múlik.

Ismertesse meg a tanulókkal az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedésmódok, szokások kialakulását, feltételeit.

Adjon egészségmegőrzést szolgáló ismeretet.

Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki szociális fejlődését.

Neveljen az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tisztelésére.

Fejlessze a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránt elfogadó és segítőkész magatartást.

Ismertesse meg a környezet leggyakoribb egészséget és testi épséget veszélyeztető tényezőit, elkerülésének módjait.

Nyújtson támogatást a gyermekeknek – különösen a serdülőknek – a káros függőséghez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel.

Fordítson figyelmet a családi életre, a felelős párkapcsolatra történő felkészítésre.

Az iskolai környezet, mint élettér is biztosítsa az egészséges testi-lelki szociális fejlődést.

Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

Az egészségfejlesztés szerepe az egészségjavításban

Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma: korszerű egészségnevelés, elsődleges prevenció, mentálhigiéné.

Filozófiai alaptétele az élet védelme.

Alapfunkciója- az egészség megvédéséhez, és fejlesztéséhez- korszerű ismereteken és információon nyugvó tudatos emberi magatartást tételeznek fel. A WHO meghatározása szerint képessé teszi az embereket arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák.

Az egész lakosságra irányul, és együttműködésre épít.

Az iskola, mint az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere

Gyerekek és fiatalok hosszú éveket töltenek az iskolában. Ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiség-fejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásokat, életideálokat, preferenciák kialakítását. Az iskolának a gyerekekre gyakorolt hatása többretegű, komplex kommunikáció.

Egyrészt létezik egy oktatási-nevelési terv, másrészt ezt erősítheti az ún. „rejtett tanterv” mely az iskolai mindennapok hozadéka, melyben az iskola tárgyi környezete, az emberi viszonyok minősége egyaránt tükröződik.

Az iskola, más társadalmi intézményekkel és szereplőkkel állandó kölcsönhatásban létezik, hatást gyakorol szűkebb és tágabb környezetének kapcsolatrendszerére.

Mindezeket figyelembe véve tehát, az iskola a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelenti, melyben mód nyílik magatartásminták kialakítására, begyakorlására.

Témakörei: melyek beépülnek az iskola pedagógiai rendszerébe:

- Személyi higiéné
- Dohányzás, alkohol, drog
- Párkapcsolati kultúra
- Családi életre nevelés
- Mozgás, sport
- Egészséges táplálkozás
- Biztonság megőrzése
- Egészségkultúra
- Személyiség fejlesztés, önismeret
- Egészséges környezet jelentősége
- Idővel való gazdálkodás szerepe

Helyi helyzetfelmérés, értékelés

Baleset megelőzési és védelmi tudnivalókat minden pedagógus az első tanítási napon ismerteti a gyerekekkel.(és folyamatosan végzi)

Veszélyforrásokra fokozottan figyelünk, meghibásodásokat jelezzük.

A mozgásra, mint a fizikai és szellemi képesség meghatározó tényezőjére sokféle lehetőséget biztosítunk a tanítási órán kívül is:

- sportkörök
- úszás
- tánc
- mindennapos testnevelés

Az egészséges életmód része a minél több ideig szabadlevegőn tartózkodás. Ezt szolgálja az iskolai házirendnek az a része, mely meghatározza az udvaron valógyülekezést a tanítás megkezdése előtt negyed órával, és a 3. udvari szünet.

A tantárgyakban rejlő nevelési lehetőségeket a szaktanárok a követelményeknek megfelelően megvalósítják.

Kiemelt fontosságot kap évről, évre:

- a helyes fogápolás,
- a drogmegelőzés,
- a szexuális felvilágosítás.

Szakemberek segítségét is igénybe vesszük.

Mentálhigiénés foglalkozások lehetővé teszik az egészséget választó magatartás kialakulását.

Konkrét célok, feladatok:

A korábbi, egészségnevelést szolgáló tevékenységek megtartása.

Újabb programokkal bővítése.

Minél szélesebb körben bevonni a gyerekeket az iskolai szintű tevékenységekbe.

A mentálhigiénés csoportok afféle kortárssegítőként bevonni az egészségfejlesztésbe.

A büfé kínálatával segítse, és szolgálja az egészséges táplálkozási szokásokat.

Az iskolai egészségnevelési programban résztvevők, segítők:

Osztályfőnökök

Szaktanárok

Diákönkormányzatot segítő pedagógus, diákok (DÖK) Gyermek-és ifjúságvédelmi felelős
Iskolaorvos, védőnő, szülők

Feladatuk:

Információgyűjtés igények felméréséhez (szülők, diákok, körében)

Tájékoztató anyagok biztosítása

Előadások szervezése

Tanulmányok elemzése

Feladatok értékelése

Kapcsolatfelvétel, szakemberekkel, konzultációk

Segítő kapcsolat színterei:

Kapcsolódási pontok- szakemberek

Családsegítő Központ és Gyermekjóléti Szolgálat (egészségfejlesztő mentálhigiénikusai)

Nevelési Tanácsadó (pszicho-fejlesztő pedagógusai)

ÁNTSZ (egészségvédelmi osztályának munkatársai)

Rendőrkapitányság (ifjúságvédelmi felelőse)

Iskolánk orvosa, védőnője

Módszerek

Az iskolában alkalmazott pedagógiai módszerek tárháza ma már számos lehetőséget biztosít az egészségnevelési program eredményes megvalósítására.

Leghatékonyabbak az aktív cselekvésre készítő. (kirándulás, mozgás, stb.).

A szemléletformálásban segítséget adnak a szakemberek, meghívott előadók.

Figyelemfelkeltők a faliújságon témával kapcsolatos cikkek, képek, írások.

Videofilmek, mint az információgyűjtés eszközei.

Internet.

Szituációs játékok az önismeret, személyiségfejlesztésben.

Értékelés, újabb célkitűzés avagy Tervezz- Csináld – Ellenőrizd - Cselekedj – Értékelj!

Kiemelt programonként és legalább egy tanévben egyszer átfogó értékeléssel meggyőződhetünk az egészségnevelés helyzetéről. A programok értékelésénél az ellenőrzés, értékelés klasszikus módszereit lehet alkalmazni, vagy megfigyelésen, kérdőíven alapulót. Az elmaradt programokat ne „ideologizáljuk, hanem – ha indokolt pótoljuk.

Újabb célkitűzés

Az értékelés eredményeit és az új információkat és tapasztalatokat is figyelembe vevő módosított célkitűzés, valamint végrehajtás lehetősége.

Belső értékelés célja: a jól bevált eszközök, módszerek, programok fenntartása, a kevésbé beváltak javítása, esetleg elhagyása, illetve az igények figyelembevételével újabbak beépítése, indítása.

III.5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés vagy közösség-szervezés a közösségek kezdeményező és cselekvőképeségének fejlesztését jelenti, amelyben kulcsszerepe van az egyes iskolai közösségeknek, a pedagógusoknak, mint közösségfejlesztőknek, akiknek bátorító – ösztönző – informáló munkája segítheti, kiegészítheti, megerősítheti a meglévő közösségi formákat, erőforrásokat.

A közösségfejlesztés a Pedagógiai program egyik célkategóriája. Ennek lényege a tevékeny közösség nevelőerejének tudatos, szakszerű kiaknázása az egyéni fejlődés érdekében. Ez egy olyan folyamat, amely aktív, dinamikus kapcsolatot teremt az egyén és a társadalom között. E folyamatban alakul ki az egyén és a társadalom konkrét, áttekinthető, értelmezhető, átékelhető viszonya.

A közösségfejlesztés szintjei

Iskolai közösségek

- tantestület
- alsó tagozat
- felső tagozat
- szakmai munkaközösségek
- évfolyamközösségek
- osztályközösségek
- szakkörök
- csoportok

Az iskolaközösség

Minden gyerek az iskolaközösség teljes jogú tagja. Mint iskolapolgár, egyaránt élhet az iskolai demokrácia közvetlen és közvetett eszközeivel.

A közvetlen demokrácia alapját a szólás joga képezi. A gyerekek az iskolai élet minden kérdésében javaslatot tehetnek, megfogalmazhatják kérdéseiket, és elmondhatják kritikai megjegyzéseiket. Vélekedésüket az iskola tiszteletben tartja, toleránsan fogadja, és azokra válaszokat ad.

Az iskolavezetést, a tanárokat, a gazdasági osztály dolgozóit – a tanórán kívüli időszakban – bármikor megkereshetik mondanivalójukkal.

A közvetlen demokrácia intézményi fóruma az évenként két alkalommal tartott diákfórum. Ezeken a gyermekközösségi fórumokon:

- az iskola egyes tevékenységirányaival kapcsolatos észrevételeiket, javaslataikra,
- kérdéseikre.

Az iskola igazgatója, a diákönkormányzat vezetője nyújt tájékoztatást, amennyiben a téma személyiségi jogokat nem sért.

Az osztályközösség

Az azonos évfolyamra járó és közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak.

Az osztályközösség diákjai a tanórák túlnyomó részét közösen látogatják az órarend szerint. Az osztályközösségnek az osztály „diákönkormányzata” a legkisebb egysége. Mint ilyen, közvetlenül megválasztja tisztségviselőit, képviselőjét delegálja a diáktanácsba. Ez a személy összekötő szerepet tölt be az osztályközösség és a diákönkormányzat között. Az osztályközösség élén, mint pedagógusvezető az osztályfőnök áll.

Az osztályfőnöki órán tett felvetéseket az osztályfőnök továbbítja a megfelelő helyre, s a kapott információkat közli a tanulókkal.

Humán tényezők az iskolában – tantestület

A nevelőtestület a 2011. CXC. köznevelési törvény 40. pont 70. §-a alapján a nevelési-oktatási intézmény pedagógusainak közössége, nevelési- és oktatási kérdésekben az intézmény legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve.

Az iskola fontos feladatának tekinti a humán tényezők kedvező alakítását. Csak *nyugodt légkörben* dolgozó, helyzetével megelégedett pedagógus képes maradéktalanul a *minőségi munkavégzésre* koncentrálni. A pedagógus munkájának lényege az, hogy tudását átadva és a tanítványaiban rejlő képességeket kibontakoztatva hozzásegítse őket az értékeket és javakat teremtő élethez.

Tantestületünk tisztában van azzal, hogy nevelése csak akkor lehet eredményes, ha rendelkezik az alábbi *személyiségjegyekkel*:

emberszeretet,
lelkiismeretesség,
türelem, empátia,
önérzetesség,
a másság elfogadása,
áldozatkészség,
emberismeret, önkontroll,
kreativitás, flexibilitás, originalitás,
felelősségvállalás.

1987 óta az iskola nevelőtestületének belső struktúrája és munkamegosztása a felvállalt funkciókhoz igazodott. Kialakult az iskolai tevékenységben nyújtott teljesítmények elismerése. A jövőben fontosnak tartjuk a tanári *önmegvalósítási* szándékok ösztönzését. Igyekszünk elkerülni az erőn felüli teljesítménykényszert és tartós stressz hatásokat.

A *kedvező iskolai légkör* alapjának az egyén sikerességét, a munkahelyi azonosságtudatot, és a dolgozók közös siker érdekében végzett együttműködést tartjuk.

Mindkét intézményben 2015-ben bevezetésre került a pedagógus életpálya modell jogszabály szerint.

A **2011. évi CXC. nemzeti köznevelési törvény** biztosítja a pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak számára a pályán való előmenetel lehetőségét.

A pedagógus-munkakörben foglalkoztatott az általa megszerzett legmagasabb, a munkakör ellátásához a törvényben előírt iskolai végzettség, valamint állam által elismert szakképesítés, szakképzettség, továbbá a nevelő, oktató munkája ellátásához közvetlenül kapcsolódó, azt közvetlenül segítő doktori cím, tudományos fokozat, valamint akadémiai tagság, szakmai gyakorlat, publikációs tevékenység, minősítő vizsga és a minősítési eljárás keretében elnyert minősítés alapján:

1. Gyakornok,
2. Pedagógus I.,
3. Pedagógus II.,
4. Mesterpedagógus,
5. Kutatótanár,

A **2011. évi CXC. nemzeti köznevelési törvény** valamint a 326/2013. (VIII. 30.) Kormányrendelet 8.§ alapján 2015-ben bevezetésre került az önértékelés és a tanfelügyeleti ellenőrzés. Az önértékelési rendszer helyi részletes szabályozása az önértékelési tervben található, melyet ötéves ciklusokra terveztük.

Nevelőtestületünk bekapcsolódik a minőségirányítási programba. A megvalósítás tervét a minőségirányítási program tartalmazza. A rendszer a szervezeti kultúra fejlesztésén és

önértékelésen alapszik. A munkahelyen szervezendő minőségi körök javaslatai beépülnek az intézményi döntéshozatal rendszerébe.

Mivel a rendszer a *minőség* alatt a *célnak való megfelelést* érti, a fogalom alatt mindig a pedagógusok közötti szakmai párbeszéd útján konszenzussal kialakított helyi, a sajátos célnak leginkább megfelelő megoldási módot értjük. Iskolánkban a jól működő *munkaközösségek*, a belső ellenőrzési csoport (BECS) és az iskolai vezetés biztosítja a célok megvalósítását.

III.6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

Feladatai a pedagógusokra vonatkozó általános munkaköri feladatokon túlmenően a következők:

Az általa tanított tantárgyra tematikus, éves tanmenetet készít, az új tankönyvek alapján, illetve a követelményeket figyelembe véve.

A tanítási órákra felkészül, az írásbeliség a kezdő nevelőknél kötelező.

A taneszközöket a munkaközösség-vezetőktől beszerzi, egy tanévre átveszi, majd tanév végén elszámol azokkal.

Az általa átvett eszközöket megőrzi, hiány esetén anyagi felelősséggel tartozik.

Írásbeli munkájára gondot fordít.

A tanulók számára a témazáró dolgozatot előre jelzi.

A tanulók füzetét számonkérés alkalmával láttamozza és jelzi az esetleges hiányokat.

Félévenként minden füzetet ellenőriz (helyesírás javítás minden tárgyból kötelező).

A házi feladatot közösen javítja a tanulókkal és értékeli.

Ügyeletet, helyettesítést vállal és megbízott feladatát ellátja.

Személyi adataiban történt változást (név, lakcím, szabadság idején a tartózkodás helyét) az igazgatónak azonnal jelenti.

Távmaradása esetén időben, előre értesíti az igazgatót és gondoskodik, arról, hogy a tanmenet, a tankönyv, a kulcs a helyettesítő nevelő rendelkezésére álljon.

Az iskolai rendezvényeken a részvétel kötelező.

A tanítási időn kívül a tanév programjának megfelelően szakmai tanácskozáson, értekezleteken részt vesz.

A nevelői házirend betartása kötelező, vétség esetén fegyelmi eljárás kezdeményezhető.

Oktató nevelő tevékenysége során ellátja a tehetséggondozás, tehetség-kiválasztás feladatát, tevékenységét.

Az általános iskolák számára meghirdetett versenyekre felhívja a tanulók figyelmét, s a munkaközösség megbízásának értelmében részt vesz a diákok jelentkezésének, felkészülésének megszervezésében, az iskolai fordulók lebonyolításában.

A fentiekén kívül elvégzi azokat a feladatokat, amelyekkel az igazgató vagy helyettes megbízza.

Egyéb tevékenységek:

folyamatos megbeszélés az osztályfőnökkel, illetve osztályban tanító nevelőkkel, szaktanárokkal,

szülői értekezleten való részvétel,

családlátogatás az osztályfőnökkel,

együttműködés a kulturális intézményekkel (mozi-, színház, múzeumlátogatás, könyvtári foglalkozás),

adminisztrációs munkák, pl. étkezési nyilvántartó stb., pontos elvégzése.

Keresztény iskolánk osztályfőnöki óráinak döntő szerepe van abban, hogy gyermekeinkben megszülessék a **hit** és a **tudás**, valamint a hit és az **élet szintézise**.

Az osztályfőnök személyes példamutatása, valamint színvonalas nevelő munkájának **alapja a résztvevők személyes találkozása az evangélium Krisztusával**, amiből személyes öröm és hivatástudat fakad, s ebből következik az egyéni és közerkölcs.

Az osztályfőnököt az intézményvezető bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a pedagógiai alkalmasságot és a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Minden osztályfőnök sajátos feladata:

Valóság-alapú és ugyanakkor **személyes világkép és világnézet** kialakításának tapintatos segítése.

- A személyiség kibontakozásának segítése, az **önnevelés, a jellemformálás** fontosságának bemutatása, segítségnyújtás ebben.
- A helyes önismeretre építő **hívás-keresés** támogatása.
- Tudatosan vállalt **keresztény életvitel** kialakítása: munka, pihenés, ünneplés harmóniája.
- A másokért vállalt és általában a **felelősség** kialakítása, segítségnyújtás a közösségi emberré formálódásban.
- Tapasztalja meg és tudatosodjon benne, hogy a közösségnek milyen nélkülözhetetlen szerepe van jelleme alakulásában, tanuljon meg eligazodni az **emberi kapcsolatok világában** és **legyen nyitott nagyobb közösségek felé is** (iskola, plébánia, nemzeti és világegyház, ill. a társadalom)
- A közösségben – reális önismeretre építve **keresse és találja meg a helyét**. Tanuljon meg engedelmeskedni, alkalmazkodni, ha vezetésre termett, ezt szolgálatnak tekinteni és kerülje el a karrierizmus kísértéseit.
- A közös imádság, szentmisék, lelkigyakorlatok, keresztény módon megélt iskolai táborok által a **vallás** közösségformáló erejének tudatosítása.
- A tanulóiban fejlődjön ki a **nemzeti azonosságtudat**, hazánkhoz és az Európához tartozás tudata, valamint ismerjék és becsüljék meg más népek hagyományait, kultúráját, szokásait és életmódját illetve az emberiség közös problémáit is.

Legfontosabb feladataink röviden tehát:

- értékközvetítés – emberi méltóság, hívás, esztétika
- a szív nevelése – a szív az értékrend központja a Biblia szerint!
- az érzelmek elfogadása és helyes kezelése
- az akarat nevelése – felelősségtudat, helyesen használt szabadság
- helyes értékrend nevelése - a plurális, szekularizálódó világban keresztényként élni

A katolikus osztályfőnökkel szembeni elvárások:

- Minden osztályfőnök példamutató, keresztény erkölcsös életével nevel elsősorban:
- Az év elején, a munkaközösség által előírt formában elkészített saját tanmenete által végzi osztályfőnöki tevékenységét.
- Mulasztások igazolása, összesítése, dicséret, büntetés adása, bejegyzése naplóba, ellenőrzőbe.
- Szervezi és ellenőrzi az ügyeleti teendőket.
- Az anyakönyvet megnyitja és vezeti, a tanév végi adatok egyezését két összeolvasó nevelő segítségével ellenőrzik és az egyezést aláírásukkal igazolják.
- Kiállítja a bizonyítványt.

- Koordinálja a továbbtanulást.
- Kapcsolatot tart az osztályban tanító nevelőkkel, esetleg hospitál.
- Gondoskodik a jó képességűek tehetséggondozásáról a tanulási nehézségekkel küzdők felzárkóztatásáról.
- Osztályban felméri a hátrányos, potenciálisan veszélyeztetett, veszélyeztetett helyzetű tanulókat, ifjúságvédelmi feladatokat lát el.
- Engedélyt adhat tanulóinak indokolt esetben a távolmaradásra.
- Javaslatot tesz félévkor és év végén tanulóinak magatartás és szorgalom érdemjegyére, melyet az ott tanító nevelőkkel megbeszél.
- Feladatait pedagógus munkája mellett látja el.
- Munkaidejének beosztását és feladatának módosítását az igazgató gyakorolja.
- Teljesítmény értékelés módszere: éves és féléves beszámoló nevelőtestületi ülésén.
- Alkalmasszerűen ellenőrzi a délutáni foglalkozások látogatottságát.
- Hospitál és szakmai kérdésekben konzultál a szakos tanárokkal.
- Külön feljegyzési naplót vezet minden tanulóról, ahol fejlődését, elért eredményeit vezeti.
- Lehetőség szerint közös táborozáson vesz részt osztályával.
- Szervezi, irányítja, ellenőrzi a különböző fakultációs programok látogatottságát, különböző kulturális és egyéb programokat szervez.
- Szervezi, irányítja csoportján belül az egyéni érdeklődésnek megfelelően a tantárgy - orientációt
- Segíti, irányítja, támogatja osztályközösségének mindennapjait,
- Az osztály életének szervezése során kialakítja a demokratikus keresztény értékrendet, fejleszti az ehhez szükséges képességeket.
- Az első osztályfőnöki órán lehetőséget ad, hogy demokratikus úton megválassza az osztály a két főből álló diák-önkormányzativezetőket.
- Rendszeresen segíti a DÖK munkáját.
- Osztályfőnöki munkájában hangsúlyosan szerepel a közösségfejlesztés és az egyéni bánásmód, a személyiségfejlesztés.
- Kialakítja a gyerekek reális önértékelés igényét, segíti a helyes önkép formálódását.
- Havonta, az osztállyal együtt értékeli a tanulók tanulmányi munkáját, magatartását és szorgalmát.
- Minden lehetőséget megragad a dicséretre, de ha kell a nevelés érdekében fegyelmeznie is kell.
- Betartja és betartatja az iskola Háziarendjét.
- Felkészíti és elkíséri osztályát iskolai-, egyházi, közösségi és városi ünnepekre és rendezvényekre, ott megköveteli a megfelelő viselkedési normák betartását.
- Segíti a háziorvosi szolgálat tevékenységét.
- Biztosítja és betartatja az osztály rendjét, tisztaságát, felügyeli az iskola értékeinek megőrzését, megvédését.
- Ellenőrzi a folyosói szekrények állapotát, a váltócipő és a tisztasági csomag meglétét.
- A gyerekek véleményét figyelembe véve kijelöli osztálya heti teendőit és fokozott figyelemmel kíséri azokat.
- Ha szükséges, látogatja az osztálya tanítási óráit, tanórán kívüli foglalkozásait.
- Napi kapcsolatban áll osztályában tanító pedagógusokkal, az esetleges észrevételeket orvosolja.
- Közreműködik a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények feltárásában, megszüntetésében, ennek érdekében szoros

együttműködésben dolgozik a gyermekvédelmi-felelőssel, és ha indokolt, a gyermek érdekét szolgáló esetben együtt mennek családot látogatni.

- A gyermek kritikus helyzete esetén a gyermekvédelmi-felelős segítségével kérheti külső szervezet segítségét.
- Rendszeresen és pontosan vezeti az osztályfőnöki adminisztrációkat: osztálynapló vezetése, anyakönyvek, bizonyítványok megírása, statisztikák kitöltése és más egyéb osztályfőnöki adminisztrációk vezetése.
- Napi szinten ellenőrzi a tájékoztató füzetek meglétét, külső állapotát, negyedévente teljes körű ellenőrzés alkalmával a beírt jegyek valóságát is meg kell néznie, a hiányzó jegyeket saját aláírásával pótolnia kell.
- Évente legalább három lakalommal szülői értekezletet, a munkatervnek megfelelően fogadóórákat tart. Minden pedagógusnak egyéni heti fogadó ideje is van. Probléma esetén az igazgatóval való előzetes egyeztetés után rendkívüli szülőértekezlet összehívását is kezdeményezi.
- Megismerteti a szülőkkel a gyermekeket érintő nevelési elképzeléseit, az iskola programját és a Házi rendjét.
- Gondoskodik az osztály szülői képviseléről /SZMK/, közvetít az osztály szülei és az iskolavezetés között.
- Megszervezi az arra vállalkozó és alkalmas szülők részvételét a szabadidős programok, kirándulások szervezésében, az alapítvány támogatásában.
- Elviszi osztályát az aktuális városi kiállításokra, ünnepségekre, kulturális rendezvényekre.
- Az intézmény valamennyi osztályfőnöke erkölcsi és jogi felelősséget vállal a rábízott tanulók személyes biztonságáért, kulturált, keresztény viselkedés betartásáért, személyiségük fejlesztéséért. Az osztályok osztályfőnökei a tudomásukra jutott tanulóikkal és szüleikkel kapcsolatos személyes információkat, a titoktartás elve alapján kötelesek kezelni

Alsó tagozatos oktatás:

Ebéd: ütemezés és a tantárgyfelosztás lehetősége szerint. A tanítási órák és egyéb foglalkozások 16.10-ig tartanak.

Tanítási órák:

8.00 – 8.45
9.00 – 9.45
9.55 – 10.40
10.55 – 11.40
11.50 – 12.35

Tanulószoba:

12.45 – 13.30
13.40 – 14.25
14.35 – 15.20
15.25 – 16.10

14.00 – 14.45
15.00 – 15.45

III.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Gyermekközpontúság

Gyerekeinknél törekszünk a testi biztonság mellett, az érzelmi biztonság megteremtésére is. Minden tanuló érezze magát jól az iskolában, vegye körül kellemes környezet, érezze azt magáénak. A gyerekek egyéniségéhez empátiával közeledünk. A velük szemben támasztott követelmények ne okozzanak túlterhelést, szorongást. A fejlesztésükhöz igénybe vett időt

optimálisan hasznosítjuk. Fontosnak tartjuk, hogy az iskolában példaértékű rend és fegyelem uralkodjon.

A gyermek testi, lelki és szellemi fejlődéséhez kedvező és „ingerdús környezetet” teremtünk. Segítjük őket eligazodni az információk világában.

Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a személyességnek. Nagyra értékeljük a pedagógus személyes hitelességét és példaadását. A rászoruló vagy hátrányos helyzetbe kerülő gyerekeket átsegítjük a nehézségeken. A gyermekközpontúság a képzési programban is megjelenik.

Tehetségfejlesztés

Tehetségfejlesztő, személyiségfejlesztő, értékközvetítő iskola vagyunk. A kompetenciákat, értékeket kell kialakítanunk a szocializációhoz, az egyéni karriertörekvésekhez. Azt is tudatosítani kívánjuk, hogy eredményt csak munkával, olykor lemondással lehet elérni.

„Tanulni tanítunk, személyiséget formálunk. A tanár tanít, az atmoszféra nevel.”

Esélyegyenlőség

Esélyegyenlőségre törekszünk, a hátrányok kompenzálásával esélyt nyújtunk a képességek kibontakoztatására, s az egyéni adottságok szerinti továbbtanulásra. Fontos, hogy olyan oktatási-művelődési kínálatot biztosítson az iskola, amelyet egy kisváros nyújt iskoláskorú tanulóinak. Ehhez az iskola tárgyi adottságai megvannak, a nevelőtestület alkalmas erre, s iskolabarát képviselőtestületi hozzáállással a finanszírozási feltételek megteremthetők.

Az iskola sokrétű tevékenység-kínálata alkalmas arra, hogy a szociokulturális hátrányokat kompenzálja.

A szakmai- és tárgyi- feltételrendszer jó irányba fejlődik. A korszerű könyvtári szolgáltatás és a számítástechnikai oktatás feltételei kialakultak. Ezek továbbfejlesztése és az internet-csatlakozás biztosítani tudja az esélyegyenlőséghez kívánatos feltételeket. A használati lehetőségét minden érdeklődő gyerek számára biztosítjuk. Összefogással képesek vagyunk az esélyegyenlőtlenség olyan mértékű csökkentésére, hogy minden tanítványunk bejuthasson az általa választott és képességeinek megfelelő középfokú intézménybe.

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek

Lásd a II.2.4. alatt.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Napjainkban pedagógiai, pszichológiai gyakorlatában rendszeresen tapasztaljuk a tanulási zavarok és az agresszív viselkedés kapcsolatát. A súlyos tanulási problémákkal küszködő gyerekek általában agresszívebben viselkednek, az agresszív gyerek jelentősen lemarad a tanulásban.

Mindennapi gyakorlatunkban sokszor találjuk megmagyarázhatatlannak a gyerek viselkedését. Ezt a megmagyarázhatatlan viselkedést, magatartást nevezhetjük *magatartási zavarnak, magatartási nehézségnek*. Ezek közül az alábbiak fordulnak elő leggyakrabban:

Hiperaktivitás

Kognitív funkciók zavarai

Agresszió

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, gyermekjóléti

szolgálattal,

- folyamatos kapcsolattartás a tanulók és tanárok között,
- körütekintő, alapos környezettanulmány,
- magatartási problémák okainak alapos feltárása, a fejlesztési stratégia meghatározása egyénre szabottan,
- a felismerhetőség végett a téma napirendre tűzése nevelési értekezleten,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- felzárkóztató foglalkozások megszervezése,
- egyéni foglalkozások.

Sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók:

Intézményünk számára kötelező jelleggel bír az ország bármely Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által kiállított pszichológiai és gyógypedagógiai vizsgálati eredményre támaszkodó hatályos szakvélemény.

Amennyiben a tanuló az elvégzett pszichológiai, logopédiai és gyermekpszichiátriai vizsgálatok eredményei alapján, a Ktv. 121. & 29. pontja értelmében sajátos nevelési igényű, az intézmény köteles számára biztosítani az adott diagnózisnak megfelelő, kötelezőérvényű ellátást.

Ha a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra (SNI a.) ill. nem organikus okra (SNI b.) visszavezethető tartós és súlyos rendellenessége igazolódik, ezen belül is az összegzett diagnózisban megjelenő diszlexia (F81.0), diszgráfia (F81.1), diszkalkulia (F81.2) valamelyike vagy mindegyike áll fenn, az iskola a jogszabályoknak megfelelően köteles eljárni.

A törvény értelmében (Ktv. 30.& 9.) részképesség zavar esetén a tanulót mentesíteni kell a diagnózis által meghatározott tantárgy/tantárgyak értékelése alól.

Abban az esetben, ha az elvégzett orvosi, pszichológiai és pedagógiai vizsgálatok eredményei alapján a Szakértői Bizottság nem meghatározott pervazív fejlődési zavart (autizmus, ép intellektust állapot meg, a tanuló a Ktv. 121. & 29. pontja értelmében sajátos nevelési igényű.

A Köznevelési Törvény 52.& (6) bekezdésének értelmében a tanuló kötelező jelleggel rehabilitációs foglalkozásokon vesz részt, szakképzett gyógypedagógus közreműködésével. Ehhez a jelenleg hatályos Költségvetési Törvény alapján az intézményt megilleti az emelt normatíva a törvényben meghatározott arányban.

Diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, hiperaktivitás és pervazív fejlődési zavar esetén a mindenkori szakértői véleményben megfogalmazott óraszámban köteles az intézmény a fejlesztést biztosítani.

III.8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A közvetlen demokrácia gyakorlásának fóruma.

A köznevelési törvény §-ai rendelkeznek a tanulókörösséget és a diákönkormányzatot érintő kérdésekben. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

A diákönkormányzat a mátészalkai iskolában 1989-ben a pátyodi iskolában 1994-ben alakult meg, s azóta hagyománnyá szilárdultak különböző szintű szervei és fórumai, miközben napjainkban is új szervezeti elemekkel gyarapszik.

A diáktanácsok működésükkel és észrevételeikkel hasznos formálói az iskola mindennapi életének.

A diákönkormányzat véleményét a nevelőtestületi értekezleten, SZMK- gyűléseken a diákönkormányzatot segítő tanár képviseli, akit a pedagógusok javaslata alapján a nevelőtestület és az iskolai diákönkormányzat vezetőségének egyetértésével az igazgató bíz meg.

A diákönkormányzat működési rendjében érvényesíti mindazokat az értékeket és viselkedési technikákat, amelyeket az iskola értékrendszerében kívánatosnak tart.

Szervezeti rendje az iskola egész tevékenységi rendszerét lefedi.

Működése egyaránt kiterjed a rend, a fegyelem megtartására, az információáramlás szervezésére, a különböző versenyek lebonyolítására, és az egyes tevékenységi irányok működésében való részvételre, a tanulói ügyeletre, munkaakciókra.

Felvállalja az egyes iskolai rendezvények önálló megszervezését.

„Az önkormányzat egy-egy közösségének az a joga, hogy ügyeit önállóan intézze. Ezzel a joggal jól élni csak olyan közösség tud, amelynek tagjaiban van elkötelezettség a vállalt ügy iránt, és a tagok tudják, hogy a jog és a kötelesség egymástól soha el nem választhatóak.”

Tanulóink beiratkozásukkal tagjai lettek egy kialakult szokásokkal, belső szabályokkal működő közösségnek. E szabályok megismerése és betartása biztosítja számukra a nyugodt munkavégzéshez szükséges környezetet.

Az együtt dolgozás, az egymással való kapcsolatok megkövetelik mindenkitől a másik jogainak tiszteletben tartását.

Az iskolánkra jellemző jogosultságokat, és az ezekből fakadó kötelezettségeket az SZMSZ-ben és a Házi rendben gyűjtöttük össze.

III.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái

A nevelés-oktatás, a szocializációs folyamatok vezérlése, a személyiségformálás sokkal eredményesebbé válhat, ha a pedagógusok a szülőkkel „szakértő” kapcsolatot tudnak kialakítani, és a velük való együttműködés során igazi „diszkrécióra” törekszenek.

A szülők részvételének és jogosítványainak szabályozása a gyermekek iskolai életére vonatkozóan

A gyermek nevelésének két fő színterén, az iskolában és a családban összhangot, egységet kell teremteni a közös cél érdekében. Alapvető értéknek tartjuk a szülőkkel való harmonikus, jó kapcsolat kialakítását, ápolását. A tanár – szülő kapcsolatnak a kölcsönös bizalmon, őszinteségen, megértésen kell alapulnia. Pedagógiai programunkat a szülőkkel, mint iskolahasználókkal egyetértésben tudjuk megvalósítani. Ennek érdekében:

Tájékoztatni kell a szülőket az iskola nevelési céljairól, feladatairól, az alkalmazott módszerekről.

Ugyanakkor az iskolának mindezekről ismernie kell a szülők véleményét.

Alkalmat kell biztosítani a szülőknek, hogy az iskolai közélet tevékeny résztvevői, közreműködői és segítői lehessenek.

Iskolánk nagy gondot fordít arra, hogy a szülők időben, alaposan informálódjanak intézményünk életéről, működéséről. Ezt segíti az a tájékoztató kiadványunk, amelyből megismerhetik az iskola történetét, az integrált komplex tehetségfejlesztést, a választható

idegen nyelvet, valamint a művészeti, szabadidős és sporttevékenység területeit.

A közvetlen információcsere fórumai iskolánkban

A város, a község, és a beiskolázási körzet óvodáiba eljuttatjuk iskolánkat bemutató kiadványainkat.

A városi tv-kben, valamint a városi helyi lapokban mutatkozik be iskolánk.

Nyílt napokra invitáljuk a leendő első osztályosokat és szüleiket, ahol megismerhetik leendő tanítójukat, az iskolát, az osztálytermet, a tanítási óra hangulatát.

A szülők tájékoztatásának formái:

Szóbeli:

iskolai illetve osztálybeli szülői értekezletek, fogadóórák, fogadó idők, családlátogatás, (szükség szerint) egyéni tanácsadás, segítségnyújtás, telefonon történő tájékoztatás.

Írásbeli:

üzennő – tájékoztató füzet, ellenőrző könyv (5. évfolyamtól), iskolai hirdetőtáblák, tájékoztató szórólapok, iskolai kiadványok, iskolaújság, honlap, Facebook, média, internet, e-napló (KRÉTA-rendszer).

A gyerekek nevelésére figyelmet fordító szülők nagy érdeklődést mutatnak az iskola szolgáltatásai és rendezvényei iránt. A problémás gyerekek szüleivel a kapcsolatsegítő szándékú és elfogadó. Célunk hogy a szülők azt érezzék, hogy gyermeküket a pedagógus szereti jó és rossz tulajdonságaival együtt.

A kapcsolat sokrétű és változatos:

Az iskola évente három szülői értekezletet tart, melyet az osztályfőnök vezet. Idejét, témáját az éves munkaterv tartalmazza.

Rendkívüli szülői értekezletet – a felmerülő problémák megoldására – az osztályfőnök és az SZMK elnöke az igazgatóval egyeztetve hívhat össze.

Iskolánk a 7. és 8. osztályos tanulóknak és szülőknek pályaválasztási fórumot tart.

Fogadóórát az éves munkatervben meghatározottak szerint tartunk, a munkatervben meghatározott időpontban. Minden tanévben több alkalommal nyílt napokat szervezünk.

Kulturális és egyházi rendezvényeket, ünnepségeket szervezünk. Ösztönözzük a tanulókat, szülőket, hozzátartozókat, hogy minél többen vegyenek részt az iskolai megmozdulásokon (rendezvények, kirándulás, táborozás stb.).

Szülői és képviselői formák

Az iskola működését iskolai szülői munkaközösség (SZMK) segíti. Az SZMK-ba minden osztály a szeptemberi szülői értekezleten két képviselőt választ és delegál, akik a mindennapi kapcsolattartást biztosítják. A választmányi tagok megbízatása visszavonásig érvényes, és évente megerősítik.

Az SZMK-t a nevelőtestületből választott 2 tanárelnök segíti. Éves ütemterv alapján dolgoznak. Az alábbi területen tevékenykedhetnek:

- a „6 –os Iskoláért” Oktatási - Nevelési Alapítvány támogatásában,
- a pátyodi Jótékonyági est megszervezésében
- az iskola eszközparkjának gazdagításában,

- az iskola esztétikai arculatának alakításában,
- rendezvények szervezésében, megvalósításában.

Formái:

- pénzadomány,
- tárgyi támogatás,
- szellemi és társadalmi munka.

Az iskola működésében közvetlenül megjelenő szülői szerepek:

A szülő, mint a szolgáltatás megrendelője kérheti:

- az ifjúságvédelem segítségét,
- a tanulószobai ellátást,
- a nem kötelező, tanórán kívüli foglalkozásokon való részvételt.

Tantestületünk megpróbálja személyes emberi tulajdonságait, pedagógiai – nevelési - oktatási teljesítményeit olyan fokra fejleszteni, hogy elismerésre méltóak legyünk. Élvezzük tanítványaink és szüleik megbecsülését, tiszteletét. *„Hiszen az elismerést nem kiharcolni, hanem kiérdemelni kell.”*

Az iskola kapcsolatrendszere

Iskolánk katolikus és specifikus identitásának megőrzése, erősítése és hatékony képviselete posztmodern társadalmunkban csak szűkebb és tágabb környezetünkkel való sokoldalú kapcsolattartás révén valósítható meg.

- Fenntartónkkal, a Nyíregyházi Egyházmegyével, apostoli kormányzójával és képviselőjével, oktatási referensével fontosnak tartjuk az élő kapcsolat ápolását.
- A Nyíregyházi Egyházmegye Gazdasági Hivatalával napi jó munkakapcsolatban állunk.
- A mátészalkai Görögkatolikus Egyházközséggel valamint a városkörnyéki görögkatolikus egyházközségekkel kölcsönös kapcsolattartásra törekszünk. Mivel tanulóink között más felekezetűek is vannak, kapcsolatot tartunk a területileg illetékes Római katolikus Egyházközség és a Református Egyházközség vezetőivel és iskolánkban tanító hitoktatóival is. A tanulóikkal rendezett találkozások az ökumené szellemét erősítik. De versenyeken is rendszeresen összemérik diákjaink képességeiket, tudásukat.
- A Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet szervezésében nevelőtestületünk részt vesz a szakmai és lelki továbbképzéseken. Az Intézet munkatársai segítenek bennünket szakmai és gazdasági tanácsadással is.
- A Községi- Városi- és Megyei Önkormányzattal, valamint a Megyei Pedagógiai Intézettel jó a kapcsolatunk.
- Városunk egyházi és önkormányzati/ Pátyod kistérségi iskoláival alkalmi kapcsolatokat ápolunk: sport- és szellemi vetélkedőkön való találkozás, más iskolák által meghirdetett versenyeken való részvétel, ezen iskolák meghívása a „Móricz napok” és az „Antall – hét” versenyekre.
- Tanulóink rendszeresen részt vesznek a középiskolák felkészítő tanfolyamain és versenyein. Az osztályfőnökök és a pályaválasztási felelős nyílt napokra irányítják őket, szüleiket pedig szülői értekezletekre, hogy jobban megismerjék a középiskolákat.
- Iskolánk megfelelő mérlegelés után tartós és folyamatos kapcsolatok kiépítésére törekszik több társadalmi szervezettel (Mátészalka, Csenger, Nyíregyháza).
- Nevelőmunkánk támasza a Szülői Közösség. A szülők segítenek rendezvényeink szervezésében és lebonyolításában.

- Az iskola alapítványa segíti az iskola kulturális és sportrendezvényeit, támogatja a tehetséges és szociálisan hátrányos helyzetű tanulókat, segíti intézményünk infrastrukturális fejlesztését.
- A kapcsolatok rendszerében sajátos helyet foglal el a tömegkommunikációval való kapcsolatrendszerünk: sajtó, a rádió, és további média. Segítenek céljaink, iskolánk tevékenységrendszerének széleskörű megismertetésében.
- Rendszeres a kapcsolatunk a Szentpétery Zsigmond Művelődési Központ és Színház dolgozóival, művészeivel és a Nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei Könyvtár dolgozóival.

Az iskola kapcsolatrendszerét a nyitottságra törekvés jellemzi. A *kül- és belföldi* kapcsolatok az iskola, illetve a tanulóifjúság érdekeit szolgálják. A mai iskolának érdeke, minden olyan nevelési erővel együttműködni, akik – az alkotmányos jogokat tiszteletben tartva – a gyerekek érdekeinek képviselőit felvállalják. Az *óvodákkal, iskolákkal* és a *szülői házzal* jó együttműködést alakítottunk ki. Tudatosan ápoljuk a szakmai kapcsolatot a különböző műhelyekkel. Folyamatos és gyümölcsöző az együttműködés:

A Magyar Tehetséggondozó Társasággal,
MPKKI

Debreceni Egyetem Pedagógiai - Pszichológiai Intézettel,
Mátészalka város oktatási és közművelődési intézményeivel,
A vallási felekezetek képviselőivel,

A város és a pátyodi térség középfokú intézményeivel,
Kapcsolat a médiával,

Társintézményekkel,

Szatmári Kistérségi Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézmények
Gyermejjóléti Szolgálatával,

Szabolcs – Szatmár – Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Mátészalkai
Tagintézményével.

A fenntartóval korrekt kapcsolatokra törekszünk. A kölcsönös bizalom jegyében működünk együtt. Biztosítja számunkra a szakmai önállóságot.

III.10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A vizsgák szervezésére a 20/2012. EMMI rendelet 64. § - 78. §-a az iránymutató.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- az 51. § (7) bekezdésében meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell. Magántanulók vizsgáztatásának rendje:

Magántanuló az aki, egészségügyi okok, vagy szülői (gyám/nevelőszülői) kérelem alapján igazgatói engedéllyel mentesített a mindennapi iskolába járás alól. A törvényi előírásnak megfelelően –felkészítés után- évi 2 alkalommal I. félév végén januárban és évvégén júniusban vizsgát tesznek.

Egyéni munkarend szerint tanuló vizsgáztatásának rendje:

Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. Az egyéni munkarenddel rendelkezőt - az iskolában vagy azon kívül folyó gyakorlati képzés kivételével - az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni. Azonban valamennyi tantárgyból osztályozó vizsgát köteles tenni. Az egyéni munkarend nem mentesíti a tanulót egyetlen tantárgy tanulmányi követelményeinek teljesítése alól sem.

Ezen időszak alatt:

- a tanuló mentesül a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvétel alól; felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel;
- a sajátos nevelési igényére (SNI) tekintettel egyéni munkarendű tanuló, vagy a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTM), erre tekintettel egyéni munkarendű tanuló iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, az ehhez szükséges pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az iskola köteles gondoskodni;
- a tartós betegségre tekintettel egyéni munkarendben tanuló felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról az iskola köteles gondoskodni;
- a tanuló az iskola igazgatójának előzetes engedélyével részt vehet a tanórai vagy egyéb foglalkozásokon;
- a tanuló kérelemre, az iskola igazgatójának engedélyével felvehető a napközibe és a tanulószobai foglalkozásokra;
- az iskolában az egyéni munkarendben tanuló magatartását és szorgalmát nem kell értékelni, de félévi és tanév végi osztályzatainak megállapításához az iskolában osztályozó vizsgát kell tennie valamennyi tantárgyból az iskola pedagógiai programjában foglaltak szerint;
- a külföldi tartózkodásra tekintettel egyéni munkarendben tanuló esetében a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.

Értesítési időpontok:

Az osztályozó vizsga előtt 1 héttel.

Tematika küldésének időpontja: szeptember, január

Felkészítésért felelős személy(ek): szaktanárok, osztályfőnökök

Vizsgáztatásért felelős személy: az osztályozó vizsga lebonyolításáért felelős nevelő

Vizsga típusa: Írásbeli (feladatlapok kitöltése) és/vagy szóbeli vizsga.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- *osztályozóvizsgákra*,
- *különbözeti vizsgákra*,
- *javítóvizsgákra* vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozóvizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe, és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Vizsgaidőszakok:

- javítóvizsga: augusztus 15. – augusztus 31. között
- osztályozó vizsga: a tanév helyi rendjében meghatározott két időszakban; a félév és az adott tanév lezárása előtt.

A vizsgák helye, ideje:

A vizsgák az iskola épületében az igazgató által kijelölt vizsgatermekben és időpontokban zajlanak.

A vizsgát vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság az iskola pedagógusaiból áll.

Az vizsgák tantárgyankénti követelményrendszere megegyezik a helyi tanterv követelményrendszerével.

- alsó tagozat
- felső tagozat
- kéttannyelvű képzés
- emelt szintű képzés

A vizsgák tartalmi része igazodik a köznevelési törvény tantervi követelményeihez, amelyet minden év október 31-ig postázzuk az érintett tanulóknak.

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

TANTÁRGY	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
	VIZSGA		
ALSÓ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Erkölcstan		SZÓBELI	
Környezetismeret	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene		SZÓBELI	GYAKORLATI
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI
FELSŐ TAGOZAT			
Magyar nyelv	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	

Magyar irodalom	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Idegen nyelvek	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Matematika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Erkölcstan	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Történelem		SZÓBELI	
Természettudomány	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Fizika	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Kémia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Biológia	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Földrajz	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	
Ének-zene	ÍRÁSBELI	SZÓBELI	GYAKORLATI
Hon- és népismeret		SZÓBELI	
Vizuális kultúra			GYAKORLATI
Informatika		SZÓBELI	GYAKORLATI
Technika, életvitel és gyakorlat			GYAKORLATI
Testnevelés és sport			GYAKORLATI

III.11. Felvétel, átvétel helyi szabályai

Intézményünkbe felvételi vizsga nincs. Minden növendéket felvesszünk, aki az intézményi szabályokat, a katolikus életvitel szabályait betartja /lásd: A tanuló átvételének szabályai című fejezetet/.

A Házirend előírásai a tanulóközösség minden tagjára kötelezőek, megtartásukért mindenki felelős. Tanulóink egymás közti viselkedését baráti jóindulat jellemezze! Egymáshoz megbecsüléssel szóljanak, fiatalabb társaiknak adjanak jó példát! A felnőttek iránt - iskolán kívül is - udvariasak, előzékenyek legyenek!

A rendelet a két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvei alapján a két tanítási nyelvű iskolaoktatásra vonatkozó szabályozott időkeretről az iskola köteles tájékoztatni a szülőket és a jelentkezőket a beiratkozás előtt.

III.12. Az elsősegély- nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegélynyújtás-oktatás helye gyermekkorban

A mindennapok során számos alkalommal találkozunk potenciális veszélyforrással, mely akár súlyosan károsíthatja egészségünket. Nem csupán a sérüléssel járó balesetek tartoznak ide, hanem a szervezetünkben hirtelen kialakuló változások, melyek gyors lefolyásukkal jelentenek fokozott veszélyt az emberre. Súlyos állapotú beteg esetében rendkívül lényeges az ellátást megkezdők gyorsasága és hatékonysága. Késlekedés esetén csökken a beteg túlélési esélye, illetve nő a maradandó egészségkárosodás valószínűsége. Megoldhatatlan azonban, hogy ilyen esetben a szaksegítség azonnal a helyszínen legyen, így az első észlelő szerepe kulcsfontosságú.

Az elsősegélynyújtás olyan beavatkozás, melyet hirtelen egészségkárosodás esetén annak elhárítása, vagy a további állapotromlás megakadályozása érdekében végez az észlelő személy. Legfontosabb szerepe, hogy helyes alkalmazásával lehetővé válik az idővesztés minimálisra csökkentése, mely a maradandó egészségkárosodás nélküli túlélés alapvető feltétele.

Jóllehet a tőle elvárható segítség nyújtására törvény kötelez mindenkit (1997. évi CLIV. Törvény az egészségügyről, 5. § e.), és annak elmulasztását a Büntető Törvénykönyv 1978. évi IV. törvény 172. § 1.) szankcionálja, a magyarországi helyzet meglehetősen aggasztó. Az

Országos Mentőszolgálat 2005-ös adatai alapján a szakellátás előtt az esetek mindössze 2,5%-ban történt valamiféle segítségnyújtás².

A felnőtt személyek elsősegélynyújtó motiváltsága magas, de tudásszintje alacsony, teljesítőképessége esetleges, továbbképzésre való hajlandóságuk alacsony. Az elsősegélynyújtás gyermekkorban történő oktatása a későbbi elfogadható tudás alapja lehet³. Hajlandóság kialakításának egyik eszköze lehet gyermekkorban megkezdett oktatás.

A foglalkozások keretében a 6 és 14 év közötti gyermekek részére a következők elsajátítása válik lehetővé:

- telefonon történő segítségkérés és a vészhelyzettel kapcsolatos kérdések helyes megválaszolása
- stabil oldalfekvés és egyéb elsősegély-technikák
- kisebb sebek ellátása, kötözése
- közlekedésbiztonság
- veszélyes gyógyszerek és mérgező növények

A biológia tanár és az iskolai védőnő segítségével a következő a tematika:

1. foglalkozás: az emberi test és működése, az eszmélet és a légzés vizsgálata, értékelése
2. foglalkozás: sebek, vérzések, és ellátásuk
3. foglalkozás: eszméletlenség, átjárható légút biztosítása, stabil oldalfekvés
4. foglalkozás: helyes viselkedés baleseti szituációban; mentőkérés
5. foglalkozás: ismétlés, szituációs feladatok
6. foglalkozás: ismétlés, szituációs feladatok

A program végén egy megrendezett baleseti szituációban méri fel a gyermekek teljesítményét.

Összegzés

Az elsősegélynyújtás szerepe a betegség/sérülés kimenetelét tekintve kulcsfontosságú, azonban Magyarországon igen kevés alkalommal történik meg. Ennek javítására gyermekkorban elkezdett elsősegélynyújtással foglalkozó programok alkalmasak és hatásosak lehetnek.

Az intézmény dolgozóinak feladatai a tanuló – és gyermekbalesetek megelőzésében (baleset esetén intézményi védő-óvó előírások)

Az iskola minden dolgozójának alapvető feladatai közé tartozik, hogy a tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket adja, valamint ha észleli, hogy a tanuló balesetet szenvedett, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedéseket tegye. Az iskola dolgozóinak feladatai a tanuló- és gyermekbaleset megelőzésével kapcsolatban:

Minden dolgozónak ismernie kell, és be kell tartania az SZMSZ 6. és 7. számú mellékletében található munkabiztonsági szabályzat, valamint a Tűzvédelmi Utasítás és a Tűzriadó terv rendelkezéseit.

b, Az iskola helyi tanterve alapján minden tantárgy keretében, oktatni kell a tanulók biztonságának és testi épségének megőrzésével kapcsolatos ismereteket, rendszabályokat és viselkedési formákat.

c, A nevelők a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozásokon, valamint az ügyeleti beosztásokban meghatározott időben kötelesek a rájuk bízott tanulók tevékenységét folyamatosan figyelemmel kísérni, a rendet megtartani, a balesetvédelmi szabályokat

betartani.

d, Az osztályfőnököknek az osztályfőnöki órákon a tanulókkal ismertetniük kell az egészségük, és testi épségük védelmére vonatkozó előírásokat, az egyes foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrásokat, tilos és elvárható magatartásformákat.

Az osztályfőnököknek feltétlenül foglalkozniuk kell a balesetek megelőzését szolgáló szabályokkal, a következő esetekben:

a tanév megkezdésekor (az első osztályfőnöki órán) ismertetni kell:

az iskola környékére vonatkozó közlekedési szabályokat

a házirend balesetvédelmi előírásait

rendkívüli esemény (baleset, tűz- vagy bombariadó, természeti katasztrófa) bekövetkezésekor szükség

- tanulmányi kirándulások, túrák előtt
- közhasznú munkavégzés megkezdése előtt
- rendkívüli események után
- a tanév végén

e, A nevelőknek ki kell oktatniuk a tanulókat minden gyakorlati, technikai jellegű feladat, illetve tanórán vagy iskolán kívüli program előtt a baleseti veszélyforrásokra, a kötelező viselkedés szabályaira, az esetleges rendkívüli esemény bekövetkezésekor követendő magatartásra.

f, A közölt balesetvédelmi ismeretek témáját és az ismertetés időpontját az osztálynaplóba be kell jegyezni.

g, A fokozottan balesetveszélyes tanítási órákat (testnevelés, fizika, technika, kémia) vezető nevelők baleset-megelőzési feladatait az SZMSZ mellékletében található munkaköri leírásuk tartalmazza.

h, Az iskola igazgatója az egészséges és biztonságos munkavégzés tárgyi feltételeit munkavédelmi ellenőrzések (szemlék) keretében rendszeresen ellenőrzi. A munkavédelmi szemlék tanévenkénti időpontját, a szemlék rendjét, és az ellenőrzésbe bevont dolgozókat az SZMSZ mellékletében található munkabiztonsági szabályzat tartalmazza.

i, Rendkívüli esemény esetén az épület kiürítését, a szükséges intézkedések megtételét az SZMSZ mellékletében található tűzriadó terv előírásai szerint kell elvégezni. A tűzriadó tervben meg kell határozni

- a rendkívüli esemény jelzésének módját
- a dolgozók, tanulók riasztásának rendjét
- a dolgozóknak a rendkívüli esemény esetén szükséges tennivalóit kiürítés, mentés, rendfenntartás, biztonsági szervek (rendőrség, tűzoltóság) értesítése, fogadásuk előkészítése, biztonsági berendezések kezelése.
- az iskola helyszínrajzait,
- az építmények szintenkénti alaprajzait (a menekülési útvonalakkal, a vízszerezési helyekkel, a helyiségeket és a veszélyességi övezeteket a tűzveszélyességi osztály feltüntetésével, közművezetékek központi elzáróival).

Az iskola dolgozóinak feladatai a tanuló balesetek esetén

A tanulók felügyeletét ellátó nevelőnek a tanulót ért bármilyen baleset, sérülés vagy rosszullet esetén haladéktalanul meg kell tenni a következő intézkedéseket:

- a sérült tanulót elsősegélyben kell részesíteni, ha szükséges, orvost kell hívni
- a balesetet, sérülést okozó veszélyforrást (a tőle telhető módon) meg kell szüntetni
- minden tanulói balesetet, sérülést, rosszulletet azonnal jelezni kell az iskola igazgatójának, illetve bejegyzést tesz a füzetbe.

E feladatok ellátásában a tanulóbaleset színhelyén jelenlévő többi nevelőnek is részt kell vennie.

A balesetet szenvedett tanulót elsősegélynyújtásban részesítő dolgozó a sérülttel csak annyit tehet, amihez biztosan ért. Ha bizonytalan abban, hogy az adott esetben mit kell tenni, akkor feltétlenül orvost kell hívnia, és a beavatkozással meg kell várnia az orvosi segítséget.

Az iskola igazgatójának az iskolában történt mindenféle balesetet, sérülést ki kell vizsgálnia. A vizsgálat során tisztázni kell a balesetet kiváltó okokat, és azt, hogy miként lett volna elkerülhető a baleset. Meg kell állapítani, hogy mit kell tenni a hasonló esetek megelőzése érdekében és a szükséges intézkedéseket végre kell hajtani.

A tanulóbalesetekkel kapcsolatos iskolai feladatok a magasabb jogszabályok alapján:

- a tanulóbalesetet az előírt nyomtatványon nyilván kell tartani
- a 3 napon túl gyógyuló sérülést okozó tanulóbaleseteket haladéktalanul ki kell vizsgálni, és az előírt nyomtatványon jegyzőkönyvet kell fölvenni. A jegyzőkönyv egy példányát meg kell küldeni a fenntartónak, egyet pedig át kell adni a tanulónak (ill. a szülőnek). Egy példányt az iskola őriz meg.
- A súlyos balesetet azonnal jelenteni kell az iskola fenntartójának. A súlyos baleset kivizsgálása legalább középfokú munkavédelmi szakképesítéssel rendelkező személyt kell bevonni.
- Az iskola – igény esetén – biztosítja a diákönkormányzat képviselőjének jelenlétét a balesetek kivizsgálásában.

Az iskola nevelő és oktató munka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésére a tanulóbalesetek megelőzésére vonatkozó részletes szabályokat az SZMSZ mellékletében található munkabiztonsági előírás tartalmazza.

Rendkívüli esemény esetén szükséges teendők

Az iskola működésében rendkívüli eseménynek kell minősíteni minden olyan előre nem látható eseményt, amely a nevelő és oktató munka szokásos menetét akadályozza, illetve az iskola tanulóinak és dolgozóinak biztonságát és egészségét, valamint az intézmény épületét, felszerelését veszélyezteti.

Rendkívüli eseménynek minősül:

- a természeti katasztrófa (villámcsapás, árvíz, belvíz)
- tűz
- robbanással történő fenyegetés

Amennyiben az intézmény bármely tanulójának vagy dolgozójának az iskola épületét vagy a benne tartózkodó személyek biztonságát fenyegető rendkívüli eseményre utaló tény jut a tudomására, köteles azt azonnal közölni az iskola igazgatójával, illetve valamely intézkedésre jogosult felelős vezetővel. Rendkívüli esemény esetén intézkedésre jogosult vezető:

- igazgató
- igazgatóhelyettesek
- távollétük esetén a vezető(k) helyettesítésével megbízott munkaközösség-vezetők
- tűzvédelmi felelős
- polgárvédelmi parancsnok

Rendkívüli eseményről azonnal értesíteni kell:

- a fenntartót
- tűz esetén a tűzoltóságot
- robbanással történő fenyegetés esetén a rendőrséget
- személyi sérülés esetén a mentőket
- egyéb esetekben az események jellegének megfelelő rendvédelmi, illetve katasztrófaelhárító szerveket, ha ezt az iskola igazgatója szükségesnek tartja.

A rendkívüli esemény észlelése után az igazgató vagy az intézkedésre jogosult felelős vezető utasítására az épületben tartózkodó személyeket az iskolarádió, illetve csengetéssel történő vészjelzés után riasztani kell, valamint haladéktalanul hozzá kell látni a veszélyeztetett épület kiürítéséhez. A veszélyeztetett épületet a benn tartózkodó tanulócsoporthoz a Tűz illetve bombariadó terv mellékleteiben található Kiürítési terv alapján kell elhagyniuk.

A tanulócsoporthoz a veszélyeztetett épületből való kivezetéséért és a kijelölt területen történő gyülekezéséért, valamint a várakozás alatti felügyeletéért a tanulók részére tanórát vagy más foglalkozást tartó pedagógusok a felelősök.

A veszélyeztetett épület kiürítés során fokozottan kell ügyelni a következőkre:

- Az épületből minden tanulónak távozni kell, ezért az órát (foglalkozást) tartó nevelőnek a tantermen kívül (pl. a mosdóban, szertárban) tartózkodó gyerekekre is gondolnia kell.
- A kiürítés során a mozgásban, cselekvésben korlátozott személyeket az épület elhagyásában segíteni kell.
- A tanóra helyszínét és a veszélyeztetett épületet a foglalkozást tartó nevelő hagyhatja el utoljára, hogy meg tudjon győződni arról, nem maradt-e valamelyik tanuló az épületben.
- A tanulókat a tanterem elhagyása előtt és a kijelölt várakozási helyre történő megérkezésekor a nevelőnek meg kell számolni.

Az igazgatónak, illetve az intézkedésre jogosult vezetőnek a veszélyeztetett épület kiürítésével egyidejűleg – felelős dolgozók kijelölésével – gondoskodnia kell az alábbi feladatokról

- a kiürítési tervben szereplő kijáratok kinyitásáról
- a közművezetékek (gáz, elektromos áram) elzárásáról a vízszelvény helyek szabaddá tételéről
- az elsősegélynyújtás megszervezéséről
- a rendvédelmi, illetve katasztrófa elhárító szervek, (rendőrség, tűzoltóság, tűzszelvények) fogadásáról.

Az épületbe érkező rendvédelmi, katasztrófa elhárító szerv vezetőjét az iskola igazgatójának vagy az általa kijelölt dolgozónak tájékoztatnia kell az alábbiakról:

- rendkívüli esemény kezdete óta lezajlott eseményekről
- a veszélyeztetett épület jellemzőiről, helyszín rajzáról
- az épületben található veszélyes anyagokról (mérgekről, vegyszerekről)
- a közmű (víz, gáz, elektromos stb.) vezetékek helyéről
- az épületben tartózkodó személyek létszámától, életkoráról
- az épület kiürítéséről

A rendvédelmi illetve katasztrófa elhárító szervek helyszínre érkezését követően a rendvédelmi, illetve katasztrófa elhárító szerve illetékes vezetőjének igénye szerint kell intézkedni a további biztonsági intézkedésekről. A rendvédelmi, illetve katasztrófa elhárító szerv vezetőjének utasításait az intézmény minden dolgozója és tanulója köteles betartani.

A rendkívüli esemény miatt kiesett tanítási órákat a nevelőtestület által meghatározott szombati napokon be kell pótolni.

A tűz esetén szükséges teendők részletes intézményi szabályozását a (Tűzriadó terv) című igazgatói utasítás tartalmazza:

- A robbanással történő fenyegetés esetén szükséges teendők részletes intézményi szabályozását az (Intézkedési terv, robbanással való – fenyegetés esetére bombariadó terv) című igazgatói utasítás tartalmazza.
- A tűz és bombariadó terv elkészítéséért, a tanulókkal és dolgozókkal történő megismertetéséért, valamint évenkénti felülvizsgálataért az intézmény igazgatója a felelős.

- Az épületek kiürítését a tűz – és bombariadó tervben szereplő kiürítési terv alapján évente legalább egy alkalommal gyakorolni kell. A gyakorlat megszervezéséért az iskola igazgatója a felelős.
- A tűz – és bombariadó tervben megfogalmazottak az intézmény minden tanulója és dolgozója kötelező érvényűek. A tűz-, illetve bombariadó tervet lezárt borítékban az intézmény igazgatói szobájában kell elhelyezni.
- A rendkívüli események további részletes leírását az SZMSZ mellékletét képező Honvédelmi Intézkedési terv tartalmazza.

III. 12.1. Veszélyhelyzeti intézkedések

A veszélyhelyzet okozta rendkívüli helyzetben is tovább kell működtetni az oktatási rendszert, a tanulónak biztosítani kell a tanulási lehetőséget, az iskolának és a pedagógusoknak alkalmazkodniuk kell a váratlanul kialakult szituációhoz.

Az oktatásban a pedagógus szerepe összetett. Egyfelől a pedagógus, mint információforrás, a tudás átadója és a különféle kompetenciák fejlesztője áll a tanulók rendelkezésére, másfelől a tanuló önálló tanulását támogató motiváló, irányító, tutor szerepe is van. Egy olyan helyzetben, amikor a pedagógusnak nincs lehetősége közvetlen személyes kapcsolatot fenntartani a tanulókkal, az utóbbi szerepköre válik hangsúlyosabbá: támogatnia kell a tanulók önálló tanulását, információ-felkutatását és -feldolgozását.

A tanuláshoz való jog érvényesítése érdekében azt kérjük a pedagógusoktól, hogy a lehetőségeikhez mérten az infokommunikációs eszközök használatával, távolról, online adjanak tájékoztatást a tanulónak, támogassák őket a tanulásban, jelöljék meg a feldolgozandó tananyagrészeket és határozzák meg a számonkérés vagy a beszámolás módját.

Kapcsolattartás tanár és diák között, a feladatok kiadása

Az iskola pedagógusai átgondolják és összeállítják a következő hetek tantárgyi tematikáját. Megjelölik a feldolgozandó tananyagokat, az adott tantárgy tankönyvi fejezeteit, mely feladatokat kell a munkafüzetből, a feladatgyűjteményből megoldani, milyen kutatást, beszámolót kell elkészíteni, stb. Felkészülnek arra, hogy ezeket az információkat a szülők számára is hozzáférhetővé tegyék elektronikusan (pl. az iskola honlapján, facebook oldalán, osztály/csoport közösségi oldalán, az e-Kréta felületen, e-mailben kiküldve) vagy akár papíron.

A tanulók számára fontos információforrás a tankönyv. Amennyiben ez bármely tanulónak hiányzik, az érintettek számára az iskolai könyvtárból biztosítjuk. (A tankönyvek jelentős része letölthető PDF-változatban elérhető a www.tankonyvkatalogus.hu weboldalon.) Tájékoztatjuk a tanulókat arról, hogyan kommunikálhatnak az egyes pedagógusokkal (pl. a pedagógusok e-mail címének, más online elérhetőségeik megadásával, az oktatásban használt online felületek megjelölésével). Ellenőrzésre kerül, hogy az egyes osztályokban, illetve tanulóközösségekben működnek-e, és valamennyi érintett tanulót, illetve szülőt vagy gondviselőt eléri-e az e-mailes vagy egyéb online kapcsolattartási formák.

Ha nincs otthon számítógép vagy internetkapcsolat

Azok a pedagógusok, akiknek nem áll rendelkezésére otthoni számítógép vagy internetkapcsolat, – a helyi lehetőségeket is figyelembe véve – az iskolai infrastruktúrát használhatják. A számítógépteremben a tanulók használhatják az informatikai eszközöket, tanulhatnak vagy elkészíthetik anyagaikat. Ezen esetben időbeosztás készül, hogy egyszerre minél kevesebben tartózkodjanak egyazon térben.

Digitális oktatási tartalmak elérhetősége, a tanulást támogató további hasznos anyagok, a pedagógiai szakszolgálati protokollok és ajánlások, egyéni tanácsadásra vonatkozó felajánlások, a távoktatást támogató eszközök és a KRÉTA-rendszer

Az Oktatási Hivatal a honlapján (www.oktatas.hu) javaslatot tesz, a pedagógusok számára – amennyiben ennek módszertani gyakorlata az adott tanulók közösségben már kipróbált – az interneten elérhető információforrások használatára, amelyeken a tanulók a tanulást támogató segédanyagokat, vagy magát a tananyagot elérhetik.

A tanulási folyamat nyomon követése és az értékelés

Motiváljuk a tanulókat a rendszeres beszámoltatással – és főleg az önértékelés, önellenőrzés érdekében – online feladatokkal. Emellett természetesen a tanulási folyamat nyomon követésére számos lehetőség áll rendelkezésre, amelyek széleskörű alkalmazása és értékelése egyaránt fontos.

Fontosnak tartjuk azt is, hogy maradjon reális az a feladatmennyiség, amely a tanulók számára kiadásra kerül. Ezzel párhuzamosan, az értékelést is úgy kell megtervezni, hogy teljesíthető terhet rójon annak résztvevőire, ugyanakkor érthető, világos és reális és fejlődésre is inspiráló visszajelzést biztosítson.

Az értékelés módszerei szerint lehet élő (valós idejű) vagy időben késleltetett beszámoltatás – amelyek támogatják a gyakorlást és a számonkérést is –, illetve lehet folyamatba ágyazott értékelés.

Az **élő (valós idejű) beszámoltatás** megvalósítható videókonferencia, telefon, csevegőprogramok, telefonos alkalmazások (például videócsevegések), illetve az Office365 csomag szoftvereinek használatával is.

Az **időben késleltetett távoli beszámoltatást** segíthetik a fórumok, a megosztott dokumentumok, táblázatok, az online kérdőívek, a különféle tesztek. A pedagógus kérhet a tanulótól házi dolgozatot, prezentációt, multimédiás (fotó, videó, montázs, kollázs, moodboard vagy hangulattábla, gondolatérkép, problémafa) beadandó feladatokat, vagy blogbejegyzést, wiki készítését. Az online tesztek időzíthetők, személyre szabhatók, kiadhatók egyénnek, kisebb vagy teljes csoportoknak, megvalósítható velük a differenciálás. Lehetőség van arra, hogy tesztekkel valós időben oldjon meg a csoport, de arra is, hogy egyes kérdéseknek utánanézzenek, hozzákeressenek információkat. Készíthetnek a pedagógusok maguk is tesztek, de alkalmasak lehetnek a munkára kész tesztek vagy akár egy-egy kvízzjáték is. Az online tesztek kiválthatók e-mailben kiküldött kérdőívvel is, ebben az esetben a tanulók is e-mailben küldhetik be a válaszaikat, az ellenőrzés a pedagógus feladata.

Lehetőség kínálkozik arra is, hogy a tanuló **offline** oldjon meg feladatot, például készítsen kézzel egy poszter, táblázatot, kreatív, illetve művészi alkotást, és annak digitális változatát (fényképét, hang- vagy videófelvételét) küldje be vagy töltsse fel egy előre megadott tárhelyre vagy felületre.

A **folyamatba ágyazott értékelést** segítik a különféle szavazó- és tesztkészítő rendszerek, amelyekhez sokféle ingyenes program érhető el. Több webinárium platform tartalmaz beépített szavazófelületet is. A digitális pedagógiában jártas pedagógusok használhatnak digitális projekt-laborokat, projektszobákat, webquesteket, vagy játékosított oktatási keretrendszereket. Ezekben megadhatók egyéni vagy csoportos feladatok, és követhető akár a folyamat során, akár pedig annak végén a tanulók aktivitása, munkája. A játékosított rendszerekben a tanulók maguk választanak elérendő célértéket, majd annak függvényében választanak és oldanak meg a pedagógus által megadott kínálatból feladatokat: ezek követésére és értékelésére is több ingyenes felület alkalmas. A legtöbb ilyen felület alkalmas a tanulói tevékenységek naplózására, és a közvetlen értékelésre is.

A pedagógiai értékelés kiegészülhet a tanulói **önértékelési lehetőségekkel**. Ilyenek lehetnek a pedagógus által összeállított szempontsorok tanulói önértékeléshez, amelyekre szintén számos példát lehet találni. Ezeket a tanulók kitölthetik táblázatokban, tesztekben is. A pedagógusok bátoríthatják a tanulókat arra is, hogy **önreflektív eszközöket** használjanak. Ezek lehetnek akár egyszerű ellenőrző listák, akár a tanulás affektív elemeit (motiváció, attitűd, érdeklődés) vagy egyéb készségek fejlődését (például: időmenedzsment, énhatékonyság, önmotiváció) mérő saját készítésű (vagy az interneten elérhető) gyors tesztek, kérdőívek, felmérések, de a tanulók által készített naplók, rövid szöveges beszámolók, fórumbejegyzések, moodboardok (hangulattáblák), vagy hangulatjelekkel (emotikonokkal) készített visszajelzések a tanulási folyamat egyes lépéseiről, a feladatvégzésről vagy teljesítményükről. Ezeknek az eszközöknek lényeges hozadéka a tanulók önismeretének fejlesztése, és a reflektív szemlélet elsajátítása, amelyek az úgynevezett 21. századi készségek között alapvető fontosságúak.

A pedagógiai értékelést célja vagy funkciója szerint három fő csoportba sorolják.

1. Jelen helyzetben háttérbe szorul a tanulók tudásszintjét, témához (vagy tanuláshoz) való viszonyulását vagy motiváltsági szintjét megállapító **diagnosztikus** (helyzetfeltáró) értékelés szerepe, hiszen a háttértudásról, a tanulási alkalmasságról a tanév eddigi szakaszában feltehetően már elegendő információt szereztek a pedagógusok. Igaz azonban az is, hogy a szakértők egybehangzó véleménye szerint a diagnosztikus értékelést nemcsak a folyamat elején lehet alkalmazni, hanem bármely pontján. A folyamatba ágyazott diagnosztikus értékelés módszerei lehetnek például a mini-tesztek, kvízek, tudáspróbák.

2. A **szummatív** (összegző) értékelés adott témakör feldolgozásának, tanulási szakasznak vagy folyamatnak a végén annak átfogó értékelését jelenti: célja a tanuló teljesítményének viszonyítása a követelményekhez, ezáltal a tanulói teljesítmény minősítése. Ennek a minősítésnek az eredménye alakítja a félévi és az év végi osztályzatot. A szummatív értékelésre a távoktatásban is szükség van. A szummatív (összegző) értékelés egyik lehetséges módszere az online munka során összeállított **elektronikus portfólió**, amely a tanulók munkáit, feljegyzéseit, rögzített tapasztalatait és a pedagógus visszajelzéseit gyűjti össze. Ez lehet egy-egy, a tanuló által készített és a pedagógussal megosztott mappa, de akár egybeszerkesztett szöveges fájl is. A portfólió tartalmát és értékelésének a szempontrendszerét a pedagógus és a tanulók közös megbeszéléssel is kialakíthatják. A portfólió kiválóan segíti a tanulói önértékelés fejlődését. Ugyanakkor szummatív értékelésre alkalmasak a fentiekben ismertetett módszerek közül a valós idejű tesztek (amennyiben meg lehet győződni arról, hogy a tanuló egyéni munkáját értékeli), vagy az időben késleltetett módszerek közül a beszámoltatás eszközei is.

3. A távoktatás során a **formatív** (fejlesztő, formáló, támogató, alakító-segítő) értékelés szerepe előtérbe kerül. A formatív értékelés olyan értékelési eljárás, amelynek célja, hogy megállapítsa a tanuló fejlődését, ehhez igazítva a tanulást, ahhoz képest értékeli, hogy milyen tanulási úton képes elérni a tanuló a kitűzött (például a tanterv vagy a feladat által megállapított) célt. A formatív értékelés a fejlődés folyamatát állítja a középpontba, lehetőséget adva az egyéni fejlődési utak bejárására, és a tanulás folyamatos igazítására, korrigálására, alakítására. A formatív értékelés során a pedagógus két fő módon segítheti a tanulók előrelépését: a tanulók haladását, tudásszerzését, ismeret-elsajátítását, önálló kérdésfeltevését, vizsgálódását, tapasztalatszerzését és problémamegoldását megerősítő, támogató visszajelzésekkel, illetve a tanulókat „helyzetbe hozó”, a feladat megoldására, alkotó gondolkodásra képessé tevő visszajelzésekkel. A formatív értékelés szerepe azért is fontos a távoktatás során, mert a tanulás-tanítás folyamatában megszokott, a pedagógusok által jól dekódolt metakommunikatív jelzéseket az online munka során jellemzően nem lehet pontosan érzékelni. Ezért érdemes a pedagógiai folyamatokat eleve úgy tervezni, hogy abban a folyamatba ágyazott, formatív értékelésnek helye legyen. A formatív értékelésben a

pedagógus munkáját segítik az önellenőrzést biztosító feladatok és tesztek, amelyek adaptív módon támogatják a tanuló előrehaladását, önálló tananyag-feldolgozását.

Az értékelési forma kiválasztásánál célszerű figyelembe venni:

1. az értékelés célját: *Milyen fajta visszajelzést kíván adni a pedagógus? Kinek szánja az értékelést? A tanulási folyamatot, az egyéni fejlődést, a csoport együttműködését kívánja-e segíteni, vagy a tanulás eredményéről, esetleg az előzetes tudásról adna-e visszajelzést?*
2. a tanulók életkori sajátosságait: *Mi az, amit megértenek? Mi az, amit használni tudnak? Mi az, amit használhatnak?(Vannak-e a felületnek életkori megkötései? A tanulók egyéni sajátosságait: Akadálymentes-e a felület mindenki számára? Lehet-e egyénre szabott megoldásokat (is) választani?*
3. az elérhető (infrastrukturális) lehetőségeket: *Van-e minden érintettnek elérhető internetkapcsolata, eszköze? Milyen csatornát tud minden érintett használni? Hogyan férhet hozzá az értékelést adó felülethez?*
4. a tanulócsoporthoz (az osztály) és a tantárgy, illetve a pedagógus értékelési szokásait, hagyományait: *Mi az, ami ismert? Mi az, ami megszokott? Mi az, amit könnyen el tud sajátítani? Mi az, ami a tanulók és a szülők számára is érthető visszajelzést biztosít?*
5. az adatvédelmi szempontokat (különösen tanulói társértékelés esetén): *Keletkeznek-e érzékeny adatok? Ki férhet hozzá az értékeléshez? Ki használhatja a felületet? Kell-e a felületen a tanulónak (vagy a szülőknek) profilt készíteniük, és ha igen, akkor az milyen adatokat tartalmaz? Vannak-e olyan adatvédelmi beállítások, amivel biztosítani lehet az adatvédelmet?*

Informatikai biztonsági ajánlás a tantermen kívüli, digitális munkarendben történő tanításhoz, tanuláshoz

Az ajánlás célja bemutatni azokat a viselkedési normákat, amelyek segíthetik a pedagógusok, tanulók és szüleik biztonságos internethasználatát a tantermen kívüli, digitális munkarendben.

Kapcsolódás az internethez, hálózatokhoz

1. Nem javasolt a számítógéppel vagy mobiltelefonnal nyílt, ismerős vagy szomszéd által megosztott, közös wifi hálózatot használni.
2. Saját otthoni wifi hálózat használata esetén, fontos a router gyári alapértelmezett jelszavának megváltoztatása, akár a szolgáltató által biztosított, akár saját tulajdonú eszköz használatakor.
3. A router beállítási jelszava és a hálózat nevéhez (SSID) tartozó jelszó legyen eltérő. Ezek beállításához segítséget nyújthatnak a vásárláskor kapott használati utasítások, illetve ezek hiányában a gyártói honlapok leírásai. Javasolt megfelelő erősségű és bonyolultságú jelszavak beállítása.
4. Az otthoni hálózatokhoz hozzáférő személyek számát célszerű korlátozni, a használaton kívül portokat javasolt letiltani. A tiltás módja gyártónként eltérő, melyhez szintén segítséget nyújthatnak a vásárláskor kapott használati utasítások illetve ezek hiányában a gyártói honlapok leírásai.

Biztonságos eszközhasználat, adatbiztonság

1. Használjon minden eszközön és online felületen eltérő jelszavakat.

2. Javasolt rendszeresen ellenőrizni, hogy minden informatikai eszközön (beleértve a mobil és szórakoztató eszközöket is) a legfrissebb verziójú szoftver fut-e és naprakész frissítésekkel rendelkezik-e. Célszerű az automatikus frissítések engedélyezése.
3. A munkahelye által a munkához biztosított mobilinformatikai eszközöket (mobiltelefon, hordozható számítógép stb.) a munkahely IT szabályzat figyelembevételével úgy javasolt családtagok részére átadni, hogy minden felhasználó részére kerüljön kialakításra külön-külön felhasználói felület.
4. A saját tulajdonú eszközök használata során is ügyelni kell arra, hogy minden családtag külön-külön felhasználóként lépjen be eszközre.
5. A használt eszközön javasolt bekapcsolni a tűzfalvédelmet és a vírusvédelmet, a Windows operációs rendszert futtató gépeken legalább a Microsoft által biztosított gyártói biztonsági szoftvert.
6. Adatokat csak szükség esetén, ideiglenesen és korlátozott mennyiségben javasolt átmásolni más adathordozókra (pendrive, külső merevlemez).
7. Kiemelten kell figyelni arra is, hogy az adathordozókra a személyes adatok ne kerüljenek fel.
8. Csak ismert gyártó által készített VPN szolgáltatást alkalmazása javasolt a magán adatforgalom védelme érdekében.
9. Csak megbízható forrású alkalmazások használata javasolt,
10. Csak megbízható hivatkozások megnyitása javasolt böngészőben.
11. A gyanús, túlzottan figyelemfelkeltő, fenyegető linkek, csatolmányok megnyitása veszélyes.

Informatikai biztonság a digitális oktatással összefüggésben

1. Ügyelni kell arra, hogy a tanulás során a magán információk a digitális oktatás során nem váljanak mások által megismerhetővé.
2. A digitális oktatáshoz javasolt létrehozni új e-mail fiókot.
3. Senki ne tegye közzé a közösségi oldalakon, hogy egyedül, felügyelet nélkül kiskorúak, fiatalok vannak otthon.
4. Ha a tanulásra használt eszközön van kamera, úgy kell elhelyezni, hogy az otthoni környezetből a lehető legkevesebb legyen látható.
5. Ha a pedagógus részére le kell fényképezni a feladat megoldását, a fénykép a minimális megkövetelt adattartalmat biztosítsa, azaz a képen ne szerepeljen más, csak a megoldás. Ezzel a megoldással a biztonság növelése mellett csökkenthető a hálózaton átvitt adatmennyiség is. Célszerű kisebb felbontásban menteni és küldeni

Adatkezelés

1. Belépéshez, regisztrációhoz csak a mindenképp szükséges adatok megadása javasolt.
2. Az online rendszerek igénybevételéhez, a felhasználók személyes adatainak a kezeléséhez a felhasználók beleegyezésüket adják, jognyilatkozatot tesznek. Azonban a 14. életévét be nem töltött kiskorúak nem tehetnek jognyilatkozatot, tehát nem regisztrálhatnak weboldalakon, nem járulhatnak hozzá az adatkezeléshez. Helyettük a szülő regisztrálhat, amennyiben ezt az adott szolgáltató adatkezelési elvei is lehetővé teszik.

A gyermekétkeztetést és a gyermekfelügyeletet igény esetén biztosítjuk.

IV. Helyi tantervek

IV.1. A választott kerettanterv megnevezése

a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.)

Korm. rendelet, amely a címében foglaltak szerint is a 110/2012. (VI. 4.)

Korm. rendelet módosításaként kerül bevezetésre.

A 2020. szeptember 1-jétől az első és ötödik évfolyamon felmenő rendszerben az új helyi tanterv szerint indult az oktatás, a 2024-es tanévre válik egységessé minden évfolyamon. Ezt szemlélteti a következő táblázat.

Tanév	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
2020/2021	új	régi	régi	régi	új	régi	régi	régi
2021/2022	új	új	régi	régi	új	új	régi	régi
2022/2023	új	új	új	régi	új	új	új	régi
2023/2024	új	új	új	új	új	új	új	új

Az iskola tantárgyrendszere a kimenő kerettanterv szerint az érintett évfolyamokon

Tantárgy	Osztály
Magyar ny. és irodalom	1 - 8.
Idegen ny.(angol)	1 - 8.
Idegen ny.(német)	7 – 8.
Matematika	1 - 8.
Digitális kultúra	3 - 8.
Történelem	5 - 8.
Allampolgári ismeretek	8.
Környezetismeret	3 - 4.
Természettudomány	5 - 6.
Fizika	7 - 8.
Biológia	7 - 8.
Kémia	7 - 8 .
Földrajz	7 - 8.
Ének-zene	1 - 8.
Vizuális kultúra	1 - 8.
Technika és tervezés	1 - 7.
Testnevelés	1 - 8.
Osztályfőnöki	5 - 8
Dráma és színház	7.
Hon és népismeret	6.
Hit- és erkölcstan	1 – 8.
Etika	5 - 8.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon

Két tanítási nyelvű iskolai oktatás óraszámával

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Angol nyelv	4	4	4	5
Matematika	4	4	4	4
Etika/Hit és erkölcsstan	2	2	2	2
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	3+2	3+2	3+2	3+2
Digitális kultúra			1	1
Heti óraszám	27	27	27	27

Tanulói terhelés max./heti : **28** **28** **28** **29**

Tantárgyi struktúra és óraszámok
Kötelező tantárgyak és óraszámok 5–8. évfolyamon

Két tanítási nyelvű iskolai oktatás óraszámai

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Angol nyelv	5	5	5	5
Matematika	4	4	3	3
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon- és népismeret		1		
Hit- és erkölcsstan/Etika	1	1	1	1
Természettudomány	2	2		
Kémia			1	2
Fizika			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház			1	
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	2+3	2+3	2+3	2+3
Osztályfőnöki	1	1	1	1

Célnyelvű civilizáció	1	1	1	1
Heti óraszám	30	30	32	31

Tanulói terhelés max./heti : **30** **30** **32** **32**

A szürkével jelölt tantárgyakat angol nyelven tanítjuk.

IV.2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások tananyaga és az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, órászáma

Tantárgyi struktúra és órászámok az 1–4. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Idegen nyelvek kéttannyelvű				3
Idegen nyelvek kéttannyelvű (szab. terv.)	2	2	2	2
Idegen nyelvek emelt szintű (+2óra)	+2	+2	+2	
Matematika	4	4	4	4
Digitális kultúra			1	1
Hi-t és erkölcsan	1+1	1+1	1+1	1+1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Emelt szintű oktatásra adható órakeret	2	2	2	2
Heti óraszám összesen	27	27	27	27
Tanulói terhelés max.	27	27	27	27

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Idegen nyelvek (angol/ német)	3	3	3	3
Szabadon tervezhető órakeret	2	1	1	2
Idegen nyelvek emelt szintű (+2óra)		+1	+1	
Matematika	4	4	3	3
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hit- és erkölcsan	1	1	1	1
Természettudomány	2	2		

Biológia			1,5	1,5
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház			1	
Hon- és népismeret		1		
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Célnyelvi civilizáció	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	30	30	32	31

IV.3. Az alkalmazott tankönyvek, tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei a tankönyv térítésmentes igénybevételének biztosításával

Tankönyvellátás

A Kormány 1265/2017. (V.29.) határozata értelmében valamennyi tanulónk részére ingyenes történik a tankönyvellátás.

IV.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

1-2. évfolyamon

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

A kisgyermek természetes érdeklődésének és nyitottságának megőrzése, orientálása és továbbfejlesztése.

A személyes képességekbe vetett hit és önbizalom megteremtése.

A kisgyermek fokozott játék- és mozgásigényének kielégítése.

A mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztése.

A társakkal végzett közös tevékenységek élményének és örömeinek megerősítése.

A társas kapcsolatok kialakításához és gazdagításához szükséges beállítódások és képességek kialakítása és gyakoroltatása.

A tanulás, az elsajátítás élményének és örömeinek megismertetése.

A tanulók ösztönzése saját környezetük megismerésére és megértésére.

Az egészséges élet értékének felismertetése és tudatosítása a tanulóknál.

A tanuláshoz, a közös játékokban és feladatokban való részvételhez szükséges koncentrációs képességek és akarat tulajdonságok tudatosítása és fejlesztése.

Egyszerű minták és sokoldalú lehetőségek adása az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

3-4. évfolyamon

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

Az önismeret fejlesztése az önmagára vonatkozó ismeretek és tapasztalatok gyarapításával és megbeszélésével.

A mozgás, a rendszeres testedzés, a sportjátékok iránti kedv felkeltése és megerősítése.

A megismerés, a megértés, a tanulás iránti érdeklődés és nyitottság megőrzése és továbbfejlesztése.

A tanulók érdeklődésének felkeltése tágabb környezetük megismerése és megértése iránt.

Az önálló tanuláshoz szükséges motívumok kialakítása és megerősítése.

A szóbeli és az írásbeli nyelvhasználathoz szükséges alapkészségek fejlesztése, gyakoroltatása.

A mindennapi életvitellel összefüggő gyakorlatias ismeretek nyújtása.

Az egészséges életmód mindennapi feltételeinek és összetevőinek megismertetése.

A tanuláshoz, a közös játékokban és feladatokban való részvételhez szükséges koncentrációs képességek és akarat tulajdonságok fejlesztése.

Egyszerű minták és sokoldalú lehetőségek adása az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

5-6. évfolyamon

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képességek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Az önértékelés képességének kialakítása és fejlesztése.

A tanulóban meglévő együttműködő- és segítőkészség értékének tudatosítása és fejlesztése.

Az egészséges életmóddal összefüggő pozitív beállítódások, magatartások és szokások megerősítése.

A környezettel való harmonikus és konstruktív kapcsolathoz szükséges ismeretek, képességek és készségek kialakítása és fejlesztése.

A megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékének tudatosítása.

Az értelmes tanulás feltételének megteremtése az érzékelés útján szerzett tapasztalatok gyűjtésével, rendszerezésével és sokoldalú értelmezésével.

A kritikai és kreatív olvasás képességének fejlesztése.

Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása.

A problémamegoldó gondolkodás és a döntésképeség megalapozása.

A kreativitás fejlesztése.

Az önálló tanulás és az önműveléshez szükséges ismeretek és képességek megalapozása.

Az idegen nyelvtudás mindennapi életben történő felhasználási lehetőségeinek megismertetése.

Más népek és kultúrák megismerése iránti igény és beállítódás kialakítása.

Akarati tulajdonságok fejlesztése.

7-8. évfolyamon

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

Az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése.

A szociális képességek fejlesztése, az érzelmi intelligencia mélyítése és gazdagítása.

A képi reprezentációk értelmezéséhez és tanulásban való felhasználásukhoz szükséges vizuális képességek fejlesztése.

A kulcsfogalmak tartalmának folyamatos gazdagítása és mélyítése.

A problémaszituációkban is könnyen alkalmazható, és működőképes fogalomrendszer kiépítése.

A komplex és különböző forrásokból származó információk kezeléséhez szükséges képességek kialakítása és fejlesztése.

Az önálló, felnőtt élettel kapcsolatos helyes döntések megalapozása.

A tanulók felkészítése a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra.

A tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakítása.

Az emberiség előtt álló globális problémák megismerése.

Az idegen nyelvű kommunikáció fejlesztése.

Más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerése.

Az önálló és kritikus attitűd kialakításának megkezdése a médiával kapcsolatban.

Az információs technológia adta lehetőségek felhasználása a tanítás-tanulás folyamatában.

Életszerű, valóságos problémák és feladathelyzetek teremtése az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.

IV.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.) 27. § (11) bekezdés: „Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban, azokban az osztályokban, amelyekben közismereti oktatás is folyik, azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra

a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,

b) iskolai sportkörben való sportolással,

c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel,

d) egyesületben legalább heti két óra sporttevékenységet folytató tanuló kérelme alapján – amennyiben délután szervezett testnevelés órával ütközik – a félévre érvényes, az egyesület által kiállított igazolással váltható ki.”

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet XIII. FEJEZET AZ ISKOLAI TESTNEVELÉSSSEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

53. A mindennapos testnevelés, testmozgás megszervezése 141. § (1)188 A mindennapos testnevelést azokon a napokon, amikor közismereti oktatás folyik, az Nkt. 27. § (11)–(11a) bekezdésében foglalt kivétellel testnevelésóra megtartásával kell biztosítani.

(2)189 Amennyiben a tanuló – választása alapján – a mindennapos testnevelésből heti két testnevelés órát iskolai sportkörben történő sportolással vált ki, függetlenül attól, hogy az iskolai sportkör feladatait az iskolával kötött megállapodás alapján diáksport egyesület látja-e el, az iskola a tanulótól a két tanórai sportköri foglalkozáson való részvétel tekintetében sportköri tagdíjat nem szedhet.

IV.6. A választható tárgyak, foglalkozások

A szabadon választható a két tanítási nyelvű és az emelt szintű oktatás feltételeinek a biztosítására fordítottuk.

IV.7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Az értékelés célja, feladata:

Olyan értékelési rendszert tartunk érvényesnek, amely a nevelési - oktatási program céljait irányadó mértéknek tekinti, és amely kielégíti a tanulók és a szülők, a fenntartók és a tantestület igényeit. Azzal a céllal alakítjuk ki az egész rendszert, hogy az folyamatosan felügyelje az oktatás minőségét, előmozdítsa az iskolai erőforrások minél hatékonyabb felhasználását, reális önismeretre és önértékelésre buzdítson, ösztönözze az egyéni és az iskolai érdekek harmonizálását. Egészében pozitív, előremozdító szerepet szánunk tehát neki, és funkcióként értelmezzük. Az értékelési rendszer a működés egészét szabályozza, fenntartva az önkorrekció jogát és kötelességét. Ezért konkrétan egyrészt a diagnosztikus formákat alkalmazza a besorolási döntések meghozatala előtti helyzetfeltárásokban (bemeneti szabályozás, csoportbeosztások), másrészt feladata a folyamat közbeni irányítás, a formatív értékelés is, a tanulók előrehaladása, programkorrekció, stb. Harmadrészt összegező, záró aktusként is funkcionál mint szummatív értékelés, amely egy-egy tanítási-tanulási periódus végén regisztrálja az eredményeket. A pedagógusnak, a szülőnek, a tanulónak ad információkat, mind a tanulói teljesítmények, mind a tanári munka, mind pedig az egész intézmény értékelésekor. Az iskola értékelési rendszere egyrészt az érintettek által elfogadott stratégián és eszközrendszeren alapul az információ-szerzés módját, eszközeit tekintve.

Értékelés

Nktv. 54.§: A pedagógus - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök - az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével - végzi. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az évközi érdemjegyeket és az év végi osztályzatokat szóbeli vagy írásbeli szöveges értékelés kíséri. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti. Értesítő gyakrabban is készülhet az intézmény pedagógia programja szerint. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

(2) Az érdemjegyek és osztályzatok a következők: a) a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1), b) a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2), c) a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2). (3) Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor és év végén szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul.

(4) A harmadik évfolyam félévkor és év végén és a magasabb évfolyamokon félévkor és év végén a tanuló értékelésére - jóváhagyott kerettanterv vagy az oktatásért felelős miniszter engedélyével - az iskola pedagógiai programja a (2) bekezdésben meghatározottaktól eltérő jelölés, szöveges értékelés alkalmazását is előírhatja. Ha az iskola nem alkalmazza az (1)-(2) bekezdésben meghatározottakat, de arra iskolaváltás vagy továbbtanulás miatt szükség van, vagy a szülő vagy a tanuló kérésére köteles a félévi és az év végi minősítést osztályzattal is

elvégezni. Az iskola által alkalmazott jelölés, értékelés érdemjegyre, osztályzatra való átváltásának szabályait a helyi tantervben kell meghatározni.

(5) Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, az osztályfőnök, gyakorlati képzés szervezője által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

(6) Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

(7) A tanuló értékelésekor, minősítésekor az (1) bekezdésben meghatározottakat - az érdemjegy és az osztályzat alkalmazására vonatkozó rendelkezések kivételével - akkor is alkalmazni kell, ha az iskola nem használja az érdemjegy, az osztályzat megjelölést.

(8) Ha a tanuló gyakorlati képzését nem az iskola tartja, a gyakorlati képzés keretében végzett tevékenységével összefüggésben teljesítményét, magatartását és szorgalmát a gyakorlati képzés szervezője értékeli a (2) bekezdésében foglaltak szerint. A tanuló félévi és év végi osztályzatát a gyakorlati képzés szervezője állapítja meg és a nevelőtestület dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről, szakmai vizsgára bocsátásáról.

Az értékelés feladata a köznevelésben

Az értékelés a központi oktatásirányítás, a fenntartó és a közoktatási intézmény által elfogadott dokumentumokban megfogalmazott pedagógiai célkitűzéseket hasonlítja össze a tényleges működés eredményeivel. Az értékelés tulajdonképpen szembesítést jelent: az elért eredményeket vetjük össze a kitűzött célokkal.

Az értékelés alapelvei:

Nyilvános: azaz az értékelés szempontja és eredményei minden érintett számára hozzáférhetőek.

Személyre szóló: azaz konkrét, és figyelembe veszi az értékelt egyén jellemzőit.

Szakszerű: azaz az értékelés eszközrendszere és módszerei megfelelnek a legszigorúbb pedagógiai, mérésmetodikai követelményeknek.

Ösztönző hatású legyen, félelemmentes légkörben történjen.

Ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű.

Folyamatos és kiszámítható legyen.

Biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés egészséges arányát. A tanév elején az egyes tantárgyak követelményeit világosan meg kell fogalmaznunk és a tanulók tudomására hoznunk. Az egyes tantárgyak egységes iskolai követelményrendszerét minden tanár köteles betartani.

A szöveges értékeléssel kapcsolatos elvi követelmények 1 évf. és 2. évf. évében

Minősítés – központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemezze.

Vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.

Legyen összhang a NAT, a pedagógiai program, a helyi tantervi rendszer és a kimunkált értékelési koncepció között.

Jellemezze a gyakorlatot a rendszeres és folyamatos értékelés.

Személyre szóló és ösztönző jellegű legyen.

A tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni.

Konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelölje meg a továbblépés útját és módját, nyelvi megformáltságban legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára.

A szöveges értékelés helyi alapelvei:

a) Azonos tantárgyakat tanító pedagógusok közösen gondolkodva, együttműködve készítik elő első szöveges értékeléseiket.

b) A szülők tájékoztatása –szülői értekezletek kiemelt témája arról, mi a szöveges értékelés és az osztályzatok viszonya, visszajelzéseik fórumáról, formáiról képesek legyenek látni gyermekük igényeit, lehetőségeit, képességeit, teljesítményét, önmagához mért fejlődését, egyéni útját.

c) A diákok megismertetése az értékelési szempontokkal.

Az értékelés módja, gyakorisága

a., Szóbeli: a tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi fejlődéséről - a tanító részéről.

b., Írásbeli: a tanulói produktumokra írt rövid, lényegre utaló észrevételek megfogalmazása, - témazáró felmérések megoldásának értékelése % - os teljesítménysávok megadásával és ezek minősítő jelzésével.

A tanulási folyamatban szükség szerint aktuális észrevételek bejegyzése a tanuló fejlődésével, előmenetelével kapcsolatban (a tájékoztató füzetbe).

Év közben a naplóban még jegyekkel is értékelünk, de a tanuló felé csak szöveggel.

Félévkor és tanév végén részletes szöveges értékelés a tanuló magatartásáról, szorgalmáról és tanulmányi eredményeiről.

A szöveges értékelés formája: szabadon fogalmazott szöveg a nevelők előzetes szempontjai alapján.

A tanulók teljesítményének értékelése

A tanulói teljesítmények értékelésekor alapelveként tartjuk számon, hogy az objektív, érvényes és megbízható legyen. Ennek érdekében törekszünk arra, hogy sokoldalú értékelési rendszer legyen jelen az iskolában, változatos értékelési formákkal dolgozzunk.

Kötelességünknek tartjuk, hogy az értékelés feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak, a tantárgy jellegének. Tantárgyaktól függetlenül fontos a szép, helyes magyar beszéd tanítása, a kifejező és az előadói készség fejlesztése. Az értékelés szakmai (szaktárgyi) és pedagógiai (metodikai) kifogástalanságáért a szaktanár felel. Úgy véljük, hogy a tanár szerepe abban van, hogy összehangolja az értékelés célját és funkcióját, ezeket világosan és egyértelműen értelmezze a tanulók számára. Törekszünk a szóbeli és az írásbeli értékelés egyensúlyának megteremtésére, és alapkövetelményként fogadjuk el a rendszeres szóbeli számonkérést. Az értékelés időegységeit a tantárgyi programok rögzítik. Az értékelésben a tanulmányi folyamat egész időtartamára kiterjedő cél a személyiség segítése, az önértékelési képesség kialakítása, az önálló tanulásra való képesség és igény kifejlesztése. Szöveges minősítést az 1. évfolyam és a 2. évfolyam félévekor végezzük. A 2. évfolyam végétől az osztályzatokat az évközi minősítések alapján a tanító illetve szaktanár állapítja meg, figyelembe véve, hogy a végső jegy ezek átlagától a tanuló számára hátrányosan nagymértékben (0,7-1) nem térhet el. Az évközi érdemjegyeket különböző értékelési szituációkban lehet szerezni:

1-3 tanóra anyagát számon kérő szóbeli vagy írásbeli felelettel,
5-10 tanóra anyagát átfogó írásbeli dolgozattal,
viszonylag nagyobb terjedelmű (10-30 tanóra) tanegység záró dolgozatával,
önálló munkával (beszámoló, kiselőadás, probléma-ismertetés stb.) óra alatti tevékenységgel.

A szöveges értékelést kérés esetén át kell váltani osztályzatokra, az átváltás szabályait a helyi tantervben határozzuk meg.

Minősítés: - 1-2. évfolyam első félévékor:

Kiválóan teljesített

Jól teljesített

Megfelelően teljesített

Felzárkóztatásra szorul (a szülő bevonásával értékelni kell).

A minősítésnek a tanuló teljesítményére, szorgalmára, magatartására vonatkozó megállapításokat kell tartalmaznia.

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél a többi évfolyamon:

Jeles (5)

Jó (4)

Közepes (3)

Elégséges (2)

Elégtelen (1)

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor lép, ha az előírt tanulmányi követelményeket legalább elégséges (2) minősítéssel teljesítette.

A magasabb évfolyamra lépés elbírálása szempontjából az iskolában a hagyományos tanév a mérvadó. Az év végi értékelésben a tanév során szerzett folyamatos értékelések alapján kialakított tanári vélemény a döntő. Tanulóinkat félév végén (év végén) a tantárgy heti óraszám +1 (legalább) jegy alapján értékeljük osztályzattal. A továbbhaladás feltétele a NAT, a Kerettanterv követelményeinek teljesítése.

Az értékelő döntést a tagozatonként (alsó, felső) összehívott osztályozó értekezlet mondja ki, az értekezleten a tagozat teljes tanítói, tanári állománya részt vesz. Javítóvizsgára a KT előírásai szerint kerül sor.

A szöveges értékelés technikai megoldásai

1. Az első-második évfolyam kiállított bizonyítványok „Záradék” rovatába kell bejegyezni a tanuló továbbhaladását segítő nevelőtestületi döntéseket, szülői kéréseket, és a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos egyéb megjegyzéseket.

2. Az első-második évfolyam első félévéről a tanuló szöveges minősítése az oktatási miniszter által engedélyezett bizonyítvány pótlapon (pótlapokon) történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része. A pótlapot a bizonyítvány borítólapjának tárolójában kell elhelyezni. A pótlap kiállítását a kiállító köteles a bizonyítvány pótlap-jegyzékében (a megadott rovatok kitöltésével) igazolni.

3. A kéttannyelvű osztályok tanulóinak az év végi értékelése bizonyítvány pótlapon angol nyelven is történik, mely a magyar nyelvű értékelés fordítása.

A tanulók magatartásának értékelése

A magatartás értékelésének szempontjai

Példás:

Az a tanuló, aki a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményével, példás viselkedésével elősegíti, társait ösztönzi;
Az iskolai feladatokból önként részt vállal, azokat teljesíti;
A házirendet betartja, s ezzel társainak jó példát mutat;
Felnőttekkel, társaival szemben udvarias, segítőkész, tisztelettudó; megértő, együttműködő és jóindulatú;
Fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben;
Munkavégzése megbízható, pontos, lelkiismeretes;
Megnyilvánulásaiban őszinte.

Jó:

Az a tanuló, akinek neveltségi szintjében, emberi kapcsolataiban apróbb hiányosságok tapasztalhatók, de törekszik a kijavításukra;
Részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi;
A házirendet igyekszik betartani;
Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő, ezek kismértékűek;
Fegyelmi fokozata: legfeljebb szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés.

Változó:

Az a tanuló, aki a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt;
Viselkedésével szemben kifogás merül fel;
Többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen;
Társaival szemben időnként durva, goromba, nem segítőkész;
Önértékelése irreális, felelősségérzete, rendszeretete ingadozó;
Fegyelmezési fokozata: írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés;
Legsúlyosabb fegyelmező intézkedés vele szemben: igazgatói figyelmeztetés.

Rossz:

Az a tanuló, aki fegyelmezetlen magatartásával a közösség fejlődését hátráltatja, rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be, szándékosan árt a közösségnek;
A nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja;
A felnőttekkel szemben gyakran neveletlenül viselkedik, tiszteletlen, társaival durván beszél, verekedik;
Legmagasabb fegyelmező intézkedés vele szemben: igazgatói intés.

A tanulók szorgalmának értékelése

A szorgalom értékelésének szempontjai

Példás:

Annak a tanulónak a szorgalma, aki tanulmányi munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik;
Munkája pontos, megbízható, precíz, törekszik a hibátlan munkavégzésre;
Többet feladatokat vállal, feladatait maximális önállósággal és megbízhatóan végzi el;
Kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig készül, figyel, érdeklődő;
Érdeklődése sokirányú, egyes tantárgyakban a tananyagon felül is produkál, ismeretanyaga a tananyagon kívülre is kiterjed.

Jó:

A tanuló szorgalma, ha figyel az órákon, a házi feladatot elvégzi, az órákra képességeihez mérten lelkiismeretesen készül, az órán megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik;
Ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, és ellenőrzi munkáját, önmagát;
Általában felkészül, de különösebb érdeklődést nem mutat, az órai aktivitása, a munkához való viszonya a tőle elvárható szintű;
Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó:

Annak a tanulónak a szorgalma, akinek munkája ingadozó, hanyag és jó munkák váltogatják egymást;
Önállótlan, csak utasításra kezd munkához, nem ellenőrzi önmagát;
Munkája változékony, gyakran dolgozik képességszintje alatt;
Szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire. -

Hanyag:

A tanuló szorgalma, ha fegyelmezetlenül dolgozik, megbízhatatlan, a munkáját nem végzi el;
Képességeihez, a körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében, munkavégzése megbízhatatlan, pontatlan,
Gyakran mulasztja el kötelességeit, munkafegyelme rossz;
Érdektelenség, teljes közömbösség jellemzi,
Ha legalább egy tárgyból elégtelen osztályzatot ért el.

A tanulók kiemelkedő teljesítmények elismerése**A jutalmazás alapja****1. *Móricz – díj***

Országos tanulmányi versenyen való részvétel
Alapfokú nyelvvizsga
Középfokú bármely típusú nyelvvizsga
Megyei tanulmányi versenyen elért kimagasló eredmény
Aktív közösségi munka
Kiemelkedő kulturális és művészeti tevékenység
Példamutató magatartás
Kiemelkedő tanulmányi munka

8. osztály év végén Móricz- emlékplakett adható a nevelőtestület határozata alapján azoknak a tanulónak, aki a fenti szempontok közül a legtöbbet, a legmagasabb színvonalon teljesít.
Kiadható Móricz – díjak száma évenként 0 – 3.

2. *Kimagasló nevelőtestületi dicséret*

Aki a Móricz – díj követelményeinek legalább 70%-át teljesítette.

3. *Nevelőtestületi dicséret*

Példamutató magatartás, kimagasló tanulmányi munka
Országos versenyeken való részvétel
Megyei versenyeken való részvétel
Közösségi munkában való aktív részvétel
Sporttevékenység (megyei)
Kulturális és művészeti tevékenység

4. Igazgatói dicséret

3 v. több szaktárgyi dicséret

valamilyen területen (tanulmányi, sport, művészeti stb. kimagasló eredmény)

Közösségért végzett tevékenység

Jó tanulmányi eredmény

Legalább jó magatartás

Minden olyan teljesítmény, ami az iskola hírnevét öregbíti

5. Szaktárgyi dicséret

A szaktanár döntése alapján.

6. Osztályfőnöki dicséret

Az osztályfőnök döntése a tanuló elvégzett tanulmányi, közösségi és kulturális tevékenysége alapján.

IV.8. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A kéttannyelvű képzés bevezetésével - a törvényi előírásoknak megfelelően - a két nyelven tanított tantárgyak óráit abban az osztályban, ahol a létszám indokoltta teszi, az oktatást csoportbontással lehet megoldani. A nevelőtestület 20 főnél határozta meg a csoportbontás szükségességét.

Az angol és német nyelvek oktatása szintén csoportbontással történik. A létszámok alakulása miatt az angol nyelvet tanuló diákjaink osztálykeretben maradnak, a német nyelvet tanulók évfolyam szinten összevonásra kerülnek.

Lehetőség van 2. idegen nyelv tanulására is.

A tanulók számára szakköri és egyéb foglalkozásokat is biztosítunk igény szerint.

Művészeti foglalkozások:

Iskolánk tehetséggondozó programjában kiemelt szerepet kap a sokoldalú művészeti oktatás.

Célunk: megismertetni az egyes művészeti tevékenységek jelrendszerének, formanyelvének megismerése. A tanítványaink a gyakorlati munkáikon keresztül képesek legyenek műalkotások befogadására, értelmezésére, s egyéni esztétikai ízlésük formálására, alakítására, valamint esztétikus környezet kialakítására.

Foglalkozásaink:

- rajz, festészet, képzőművészet,
- társastánc,
- néptánc
- énekkar
- irodalmi színpad.

Néptánc:

1-5. osztályig iskolánkban néptánc oktatás folyik. A 7-8. osztályos tanulók a Szatmár Alapfokú Művészeti Iskolában tanulják tovább ezt a műfajt a legtehetségesebbek az Ifjú Szatmár Táncegyüttesben folytatják tovább tevékenységüket. A tanulók nemcsak a tánccal ismerkednek meg, hanem a tánchoz kapcsolódó társművészetekkel, népművészettel,

hagyományokkal, népszokásokkal, tájegységekkel. A tanulókat szakképzett táncpedagógusok tanítják.

A csoportok az iskolai és városi rendezvények színvonalát emelik fellépéseikkel.

Társas tánc:

Hosszú évek óta biztosítjuk tanulóinknak a könnyebb műfajban való jártasságok megszerzését is. Az érdeklődő gyerekek megismerkednek mind a standard és a latin-amerikai táncok alapjaival, valamint modern és színpadi táncot is tanulnak. Valamennyi évfolyamunkból vesznek részt tanulók ebben a műfajban. Évente 60-70 résztvevő oktatása folyik.

Az **informatika és számítástechnika** tantárgy tanításának elsőrendű célja és feladata, hogy az általános műveltség ismeretanyagának közvetítését aktívan segítse a tanulók felé.

Ezért fontos, hogy:

- a tanulók ismerjék fel az információk jelentőségét. Váljon tudatossá az információk célszerű rendszerezésének és feldolgozásának igénye.
- Tudják gyorsan és praktikusán használni az őket körülvevő információhordozó és feldolgozó eszközöket, módszereket.
- Ismerjék azokat a lehetőségeket, amelyekkel élve az állampolgárok hozzájuthatnak a szükséges információkhoz.
- Ismerjék meg azokat az erkölcsi és jogi szabályozókat, amelyek bizonyos információk használatát korlátozzák.

Diáksportkörök

Iskolánkban a versenysport hagyományait tekintve két fő profilja van. Az egyik az atlétika, a másik a labdarúgás.

Tanulóink az **atlétika** sportág diákolimpiai versenyrendszerében vesznek részt évekre visszamenőleg folyamatosan.

A megyei és az országos megmérettetéseket nézve igen eredményes tanéveket tudhatunk magunk mögött, ugyanis számtalan dobogós és bajnoki címmel büszkélkedhetünk szinte minden atlétikai versenyszámban.

A **labdarúgás** természetesen a mi iskolánkban is népszerű mozgásforma. Az edzéseket nagyon sok gyerek látogatja.

Ebben a sportágban nemcsak a felmenő rendszerű diákolimpiákon veszünk részt, hanem számtalan labdarúgó tornán is megmérettettünk. Az eredmények a mindenkori gyerekanyagtól függően változóak. Voltunk már megyei elődöntősök nagypályán, tornagyőzelmekkel és dobogós helyezésekkel is büszkélkedhetünk.

A városi egyesületi sportéletben is igen nagy szerepet játszunk, ugyanis az 5. és 6. osztályos tanulóink jelentős hányadát adják a városi labdarúgó szakosztály U 12-es csapatának.

Minden tanév végén egy hetes **intenzív úszó tanfolyamot** szervezünk azok számára, akik szeretnének megtanulni úszni. Énekes Csaba testnevelő tanár foglalkozik a tanulókkal.

A tanfolyam önköltséges formában zajlik, a térítési díj a mindenkori csoport létszámától függ.

Napközi

Intézményünkben a 1- 4. évfolyamon Fejlesztő tanoda (napközi) működik. A gyerekek a délutáni foglalkozásokon készülnek fel a másnapi óráikra. Itt készítik el írásbeli házi feladataikat, s tanulják meg szóbeli leckeiket. A rászoruló tanulók alapkészségének differenciált fejlesztésére is lehetőség adódik a tanodai keretek között. A hamarabb elkészülő, aktívabb gyerekek tudását külön feladatokkal, gyűjtő és kutatómunkákkal, projektekkel stb.

gazdagítjuk, dúsítjuk. Szabadidejükben a nebulók manuális tevékenységet végeznek, illetve mozgásos, játékos foglalkozásokon vesznek részt.

Tanulószoba

A felső tagozatos (5-8. évf.) tanulók a másnapi tanulmányi munkájukat a tanulószobai keretek között végzik. Itt történik a felkészülés a szóbeli és az írásbeli tananyagokból is. Minden segítséget megadunk a tanulószobát látogató tanítványainknak a másnapra való felkészüléshez.

IV.9. A tanulók fizikai állapotának mérése

A 2012. EMMI rendelet 26. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálata

81. § (1) Az iskola a pedagógiai programjában köteles megnevezni azt a tanévenként legalább egyszer és legfeljebb két hónapig terjedő időszakot, az alkalmazott mérési módszert, amelyre figyelemmel az iskola valamennyi évfolyamán a nappali oktatás munkarendje szerint tanulóknak a fizikai állapotát és edzettségét méri, vizsgálja. A tanuló fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatát az iskola pedagógusa végzi.

(2) Az iskola valamennyi évfolyamán megszervezett vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus a mérésben érintett tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzíti, az eredményeket a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusokkal közösen elemzi és meghatározza a tanuló fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők, valamint az alsó tagozat osztálytanítói végzik el a testnevelés órákon tanévenként, egy alkalommal, tavasszal. 116 (A felmérés a „Hungarofit teszt” alapján került összeállításra. Lásd: Módszerek a tanulók fizikai felkészültségének, teljesítményének mérésére, értékelésére. Szerkesztette: Andrásiné Dr. Teleki Judit MKM 1997).

IV.10. Egészségnevelés és környezeti nevelés elvei

Egészségnevelési terv általános iskolák részére

1-4. évfolyam

- helyes szokások kialakítása
- fogápolás technikájának megtanulása, gyakorlása
- tisztálkodási szabályok rögzítése
- személyi higiéné, fejtetvesség kezelési módja

5. évfolyam

- az egészséges táplálkozás alapjainak megismerése
- helyes arányok a táplálékok között a Nutrikid program felhasználásával

6. évfolyam

- a dohányzás ártalmai
- előnyök és hátrányok szemléltetése
- rászokás megelőzése
- leszokás elősegítése

7-8. évfolyam

- Az AHA program felhasználásával serdülőkori szexuális változások megismerése
- nemi úton terjedő betegségek megelőzése (AIDS)
- abortusz, terhesség, fogamzásgátlás

Elsősegélynyújtás

Felsőbb évfolyamokon a Vöröskeresztes elsősegélynyújtó versenyre felkészítés szakkör formájában – elméleti és gyakorlati feladatok megoldása, elemi segítségnyújtás formáinak megismerése

Környezeti nevelés

A környezeti oktatás és nevelés átfogó célja, hogy elősegítse minden korosztály környezettudatos szemléletének, magatartásának, életvitelének kialakulását. Ezzel érhető el, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen majd tevékenységében, döntéseiben alkalmazni, érvényesíteni ezt a szemléletet és ismeretanyagot. A környezetvédelem kérdésének előtérbe kerülése szükségszerűvé teszi, hogy az elkövetkező években az oktatásban és a nevelésben nagyobb teret kapjanak a környezeti jelenségek, folyamatok és összefüggések megismerését szolgáló tantárgyak és tevékenységek, és ez a nevelés – oktatás –, szakképzés rendszerében tudatosan felépítve végig megjelenjen.

A környezeti oktatás és nevelés feladatai csak úgy teljesíthetők eredményesen, ha azok szerves részét képezik a fenntartható fejlődéssel, a fenntarthatósággal kapcsolatos ismeretek átadásának. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nőnek fel, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság ügyeiben, és vállalják a felelősséget egyéni és közös tetteikért.

A környezeti nevelés alapja a természetismeret, amely a közvetlen élményszerzésen keresztül alakítja ki a helyes cselekvésre készítő, pozitív viszonyulást a természeti értékekhez, azok védelme érdekében. Az élményszerzés fontos színterei a nemzeti parkok és a védett természeti területek, illetve azok látogató- és bemutatóhelyei.

A fenti célkitűzések eléréséhez alapvető feladat a környezeti – és átfogóbban a fenntarthatóságra való – nevelés, oktatás, szakképzés és a pedagógusok továbbképzésének erőteljesebb támogatása és fejlesztése. Ez egyaránt vonatkozik a hagyományos iskolarendszeren belüli és kívüli oktatásra és képzésre –, valamint a médián keresztül történő és egyéb eszközökkel megvalósuló nevelésre is.

A feladatok között szerepel a környezetnevelési programok elmélyítése, illetve az egyes programok egymást erősítő elemeinek fejlesztése.

IV.11. A szociális hátrányok enyhítését, az esélyegyenlőség megvalósítását szolgáló tevékenységek

Folyamatosan nő azon tanulóknak a száma, akik egyre nehezebb körülmények között élnek. A családok egy része munkanélküliséggel és anyagi gondokkal küzd. Sok esetben a szülők megromlott kapcsolata következtében kerül a gyermek hátrányos helyzetbe. Ezeket a jelenségeket fokozottan figyelniük kell, hiszen az ezekből származó hátrányokat csak így kompenzálhatjuk. E téren feladatainkat részben az intézményen belül, részben pedig az iskola kapcsolatrendszere segítségével oldjuk meg.

Helyzetfeltárás

A tanulók szociális hátrányainak felderítése, nyomon követése az osztályfőnök feladata és felelőssége. A hátrányos illetve veszélyeztetett tanulókra vonatkozó adatokat egyeztetni a gyermekvédelmi felelőssel.

Szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- a nívócsoportos oktatás
- csoportbontás
- a napközi otthon, tanulószoba
- a diákétkeztetés
- a felzárkóztató és fejlesztő foglalkozás
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése (egyéni beszélgetés az osztályfőnökkel, fogadóóra, családlátogatás, szülői értekezlet)
- családlátogatások ifjúságvédelmi felelős segítségével
- a továbbtanulás irányítás, segítése; (szülői értekezlet, osztályfőnöki óra, üzemlátogatás)
- az iskolai gyermek-és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége, előadás, szülői értekezlet
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

Átjárhatóság az iskolán belül

Évfolyamonként a tanulócsoportok között az átjárhatóság az általános tagozatból kéttannyelvű osztályokba csak szintfelmérővel történhet, amennyiben a tanuló legalább 60%-os teljesítményt ér el. A kéttannyelvű osztályokból emelt szintű tagozatra a kisebb követelményrendszer miatt zökkenőmentesen megoldható.

A választott Hit – és erkölcstan tantárgy módosítására minden év május 15-ig van lehetőség. A szülő az intézmény vezetőjéhez írt kérvényben kérheti gyermekének más csoportba helyezését a következő tanévre.

Az egyéb foglalkozásokra minden jelentkező tanulót felveszünk.

IV.12. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A különböző értékelési formák alapján kapott információk egyrészt a tantestület, a tanulók, a szülők, a fenntartó és a tágabb környezet tájékoztatására szolgálnak, másrészt a célkitűzéseink, munkaterveink állandó kontrollját, esetleges korrekcióját segítik elő.

A tanítás-tanulás egész rendszerének folyamatos javítása, a pedagógiai folyamat minél átfogóbb vizsgálata, ellenőrzése és minősítése segítségével.

Értékelési alapelvek:

Az értékelés mindig legyen: személyre szóló, tárgyyszerű, érveken alapuló, ösztönző hatású, önállóságot erősítő, nyilvános, folyamatos és kiszámítható.

A tanulók ellenőrzése és értékelése

A tanulói teljesítmények rendszeres ellenőrzését-értékelését a pedagógiai folyamat egyik meghatározó elemének tartjuk. Motiváló, fejlesztő szerepének fontossága főként abban

ragadható meg, hogy átgondolt alkalmazása cselekvésre, fokozott erőfeszítésre, a pedagógiai folyamatban való aktív részvételre ösztönzi a diákokat.

Hozzájárulhat továbbá a mértéktartó önbizalom kialakulásához, a tanulók teljesítőképessége és igény szintje közötti összhang megteremtéséhez. Mindezekon túl természetesen fontos információkat küld a tanárnak és szülőnek is.

A projekt, témahét, tantárgytömbösítés nem igényel speciális értékelési módot.

A nevelőtestület célkitűzései az ellenőrzés-értékelés hatékonyabbá tétele érdekében:

- Egységes értékelési rendszer.
- Differenciált, személyre szabott értékelés.
- Folyamatos, nyílt, előremutató.
- Igazságos, segítő szándékú teljesítményre motiváló.

A tanulók értékelési rendszerének alapelvei

- A pedagógusainknak folyamatosan, rendszeresen össze kell vetniük a tanulók fejlődéséről nyert adatokat a tanulók fejlődése iránt támasztott követelményekkel.
- Az ellenőrzésnél, értékelésnél nem szorítkozhatunk csupán az ismeretek, készségek értékelésére, folyamatosan kell értékelnünk a tanulók képességeinek, magatartásának, egész személyiségének fejlődését.
- Törekedjünk, hogy minél több adattal rendelkezünk a tanulókról, fejlődésükről, problémáikról, ezért az ismeretek feldolgozásának különböző szakaszaiban, valamint az órán kívüli tevékenység közben is figyeljük a tanulók magatartását, érdeklődését, figyelmét, fejlődésének jegyeit.
- Ügyelnünk kell arra, hogy ne csak a szorosabb értelemben vett szaktárgyi tudást és előrehaladást, hanem a tanulók valamennyi pedagógiai szempontból fontos tevékenységét és ezekben elért fejlődését értékeljük.
- Vegyük figyelembe a gyermekek jellemző vonásait, életkori sajátosságait és a közösségben elfoglalt helyzetüket.
- Értékelésünk minél tárgyyszerűbb legyen, s arról tájékoztassa a tanulót, hogy tennivalójának mely részét oldotta meg sikeresen, hol, miben hibázott, mi lehet a hiba oka, és mit kell tennie a hibák kijavítására.
- Teremtünk megfelelő légkört az ellenőrzéshez! A gyerekek értsék és érezzék, hogy az ellenőrzés- és a vele együtt járó értékelés – nem a bizalmatlanság jele, hanem arra szolgál, hogy rávilágítson, hogy megfelelő ütemben, irányban haladnak-e a tanulásban.
- A készségtárgyak érdemjegyeivel is motiváljunk, ne csak a kész munkát értékeljük, hanem az odavezető utat, akarat befektetést is.

Érdemjegyek

- Érdemjegyet szóbeli feleletre, írásbeli (témazárók, felmérők) vagy gyakorlati, projekt munkára, önálló kiselőadásra, házi dolgozatokra, órai munkára, versenyen történő részvételért, tanulói alkotásokért, füzetekért, mérési eredményekért, vizsgákért lehet adni.
- A tanár a tanulók megnyilvánulásait szóban is értékelje, világítson rá a hiányosságaira és pozitívumaira.
- Mind a szóbeli feleletek, mind az írásbeli munkák értékelése és az érdemjegyek a közösség előtt hangozzanak el.

a) Az érdemjegyek ajánlott száma egy félévben:

heti 1 órás tárgynál 3 jegy

heti 2 órás tárgynál 3-4 jegy

heti 3 órás tárgynál 4-5 jegy

heti 4 vagy ennél több órás tárgynál legalább 5 jegy

- Törekedni kell arra, hogy az érdemjegyek adása időarányosan történjék a félév során.
- Az írásbeli és szóbeli ellenőrzés aránya, a témazáró dolgozatok százalékos értékelése a NAT és a kerettanterv alapján kidolgozott helyi tantervekben kerülnek meghatározásra.
- Első évfolyamon félévkor és év végén a második évfolyamon félévkor szóveges értékelést adunk.
- 4. évfolyamon félévkor és év végén belépő idegen nyelv értékelésénél nem buktatunk, amennyiben a tanuló hiányzása eléri az óraszám 30 %-át, javítóvizsgát tehet.

b) Az érdemjegyek értéke és bejegyzésének módozatai:

- A témazárók, összefoglaló jellegű teljesítmények érdemjegyei a félévi és év végi osztályzatok alakításában hangsúlyosabbak, ezeket a naplóban piros színnel jelöljük. (Az év eleji felmérést zöld színnel jelöljük.)
- Szóbeli feleletek, kísérleti, munkáltató órán végzett tevékenység az osztálynaplóba késsel beírt osztályzattal történik.
- Az érdemjegyekről a tanító/szaktanár dönt.
- Az érdemjegyeket az osztálynaplóba a szaktanár jegyzi be, ezzel egyidejűleg a tanulóval bejegyezteti a tájékoztató füzetbe is, és aláírásával hitelesíti azt. (1-2. évfolyamon a szóveges értékelés bejegyzéseit a tanító és a szaktanár végzi).
- Nem kerülhet olyan érdemjegy a naplóba, amelyről a tanuló nem tud!
- A feladatlap, a témazáró csak abban az esetben osztályozható, amennyiben azt az SzMSz-ben meghatározott időn belül a tanító/tanár kijavítva, értékelve visszaadja a tanulónak, aki elvégzi a fejlődés érdekében a nélkülözhetetlen javítást. Ezeket a feladatlapokat a tanév végéig meg kell őrizni.
- Minden írásbeli munkát a minősítés után megtekintésre vissza kell adni a tanulóknak.

A tanulók előmenetelét félévkor és év végén minősíteni kell, ami a tanulást, a fejlődést és a teljesítményt motiválja.

Alsó tagozatban az 1. évfolyamon félévkor és év végén, valamint a 2. évfolyamon félévkor szóveges értékelést adunk az osztályzatok mellett a következőképpen, előzetes szempontok alapján fogalmazott szöveggel.

A 2. évfolyam év végén, a 3. és a 4. évfolyamon félévkor és év végén osztályzatot kapnak a tanulók.

Szempontjai:

Osztályfőnöki értékelés:

- Együttműködés a társakkal és tanárokkal
- Konfliktuskezelés
- A szabályok betartása
- A közösségben, osztályban elfoglalt hely
- Felelősségtudat
- Kezdeményezőkézség
- Önbizalom
- Az érdekérvényesítés képessége
- Időbeosztás
- Kötelező feladatokon kívül végzett munka

A tanulás értékeléséhez általában:

- munkavégzés rendezettsége
- munkafegyelem
- felszerelés
- házi feladat megléte
- az odafigyelés és összpontosítás
- az önállóság
- együttműködés
- érdeklődés
- aktivitás
- munkatempó
- igényesség
- fejlődés, változások

Első évfolyamon negyedévente csak szöveges értékelést alkalmazunk minden tantárgy esetében. A második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

- kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul

Második évfolyamtól az átjárhatóság érdekében a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben érdemjeggyel is értékeljük.

Harmadik és negyedik évfolyamon minden tantárgyból érdemjeggyel minősítjük a tanulók teljesítményét, előmenetelét. Második évfolyam év végén, harmadik és negyedik évfolyamon félévkor és év végén osztályzattal értékelünk.

Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint második évfolyamon félévkor a tanulók munkáját szakmai munkaközösségünk által összeállított „szöveges értékelési” táblázatok alapján értékeljük.

A tantárgyankénti részletes ismeretekre, készségekre, képességekre vonatkozó szöveges értékelés évfolyamonként (1-2. évfolyam) kidolgozva megtalálható a helyi tantervekben.

A 2. évfolyam végén, a felső tagozat esetén:

Az osztályozás a szaktárgyaknál 5; 4; 3; 2; 1 érdemjeggyel történik:

- Az év végi osztályzat az egész évi teljesítményt értékeli, tömbösített tárgy esetén az adott félévit, amely egyben a tanuló bizonyítványába is bekerül.
- A szaktanár által megállapított osztályzatot a nevelőtestület az osztályozó értekezleten a tanuló javára (az érintett pedagógus figyelmének felhívása után) indokolt esetben módosíthatja. A nevelőtestületi hatáskör az adott évfolyamon tanító tanárok csoportjára átruházható.
- Vizsgán kapott osztályzatot a nevelőtestület nem változtathatja meg.

Jeles (5): Ha a tantervi követelményeknek a tanuló eleget tesz. Ismeri, érti és tudja a tananyagot és képes alkalmazni. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, vissza tudja adni a szabályt. Tud szabadon, önállóan beszélni.

Jó (4): Ha a tantervi követelményeknek, kevés, jelentéktelen hibával eleget tesz. Apró bizonytalanságai vannak, Kiseb előadási hibákat vét, definíciókat tudja.

Közepes (3): Ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget, többször szorul nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre). Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát. Rövid mondatokat mond (párbeszéd alakul ki tanár és tanuló között).

Elégséges (2): Ha a tantervi követelményeknek nagy hiányosságokkal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Gyakorlatban képtelen önálló feladatvégzésre.

Elégtelen (1): Ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem képes eleget tenni. A minimumot sem tudja.

Az előírt tananyagot minden esetben a helyi tanterv mellékletét képező egyes tantárgyak tanterve tartalmazza. A tantervek minden esetben megegyeznek a központi kerettantervi szabályozásokkal. A tananyagtartalmakat lásd az egyes tantárgyak tanterveinél.

Követelményrendszer: A tanulók legfontosabb kötelessége a tanulás. Iskolánk valamennyi diákjával szemben támasztott követelmény, hogy képességének megfelelően aktívan vegyen részt a tanítási-tanulási folyamatban. A továbbhaladáshoz szükséges ismeretek, képességek, tudás alapkövetelményeit a kerettanterv illetve a helyi tanterv tartalmazza.

Tantárgyi dicséretet kaphat az a tanuló, akinek jeles osztályzatai vannak, félévi és év végi felmérései 95-100%-osak, a munkához való hozzáállása az osztály számára példamutató.

Félévkor a tájékoztatóban 2-8. évfolyamon - ennek jelölése „5d”, év végén a bizonyítványba a jegyzet soraiban a tantárgyak felsorolásával kerül be.

A magyar nyelvből és magyar irodalomból külön osztályzatot kapnak a tanulók.

IV.13. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további alapelvek

Fejlesztési alapelvek:

- gyermekközpontúság előtérbe helyezése
- gyakorlatközpontúság és alkalmazható tudás figyelembevétele
- a tudás- és képességfejlesztés helyes arányának megtalálása
- képesség-és személyiségfejlesztés
- a gondolkodás képességének fejlesztése
- kommunikációs képességek fejlesztése
- a differenciált fejlesztés és az esélyegyenlőség biztosítása
- a folyamatosság, a folytonosság és a fokozatosság megteremtése
- valóságos tanulási környezet
- integrációs elv, komplex látásmódra való törekvés
- kontroll és mérés

Fejlesztési célok iskolánkban:

- Számítógépekkel való ellátottság bővítése: tanári szoba, könyvtár, kis számítástechnikai terem felszerelése új gépekkel, és az elavult gép cseréje az informatika teremben.
- A könyvtárban és a nyelvi laborban elhelyezett gépek órarendtől függően, bármilyen órán és délután is igénybe vehetők legyenek.
- A kiépített infokommunikációs rendszer tudatos és hatékony használata.
- Hordozható eszközökkel, digitális táblával, a tanterembe helyezett munkaállomással legyen lehetőség minden tanteremben az oktatásra.
- Pedagógusaink informatikai továbbképzése, módszertani tudásuk állandó továbbfejlesztése.
- A Digitális Tudásbázis rendszeres használata.
- Versenyek szervezése az IKT alkalmazásainak fejlesztésére.

- Diákok bevonása az oktatási anyagok elkészítésébe, az iskolaújság szerkesztésébe, iskolarádió működtetésébe.
- Szakkörök szervezése
- Digitális fényképezőgépek, videokamera beszerzése az iskola eseményeinek megörökítésére (pl. honlapra), ezen felül az informatikai oktatásban való felhasználására.

IV.14. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az iskolába történő felvétel, más iskolából történő átvétel szabályait a törvényi előírásokon felül az alábbiak határozzák meg:

- a házirendben meghatározott magatartási és tanulmányi követelményeknek való megfelelés,
- szabad férőhely,
- a két tanítási nyelvű és emelt szintű nyelvvoktatás átvételi szabályainak megfelelés,

Az átvételi kérelmet minden esetben az igazgatóhoz kell beadni írásban.

IV.15. Az iskola írásbeli, szóbeli beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

Iskolai írásbeli beszámoltatás rendje, formái	Korlátok a számon kért anyaggal kapcsolatban
- Írásbeli beszámoló - nyílt kérdésű, kifejtő - zárt, feladatválasztós - tesztek - „röpdolgozatok” - tudáspróbák	Az éppen tanult témakörből, maximum 2-3 lecke anyagából
- gyakorlatok, alkotások, stb.	Erősítő szakaszok után,
- Témazárók, esszék - Meghatározott műfajú fogalmazások - év eleji, félévi és év végi felmérések Az érdemjegyek ajánlott száma egy félévben: heti 1 órás tárgynál 3 jegy heti 2 órás tárgynál 3-4 jegy heti 3 órás tárgynál 4-5 jegy heti 4 vagy ennél több órás tárgynál legalább 5 jegy	A tanult anyagrész összefoglalása, témakör lezárása után

IV.16. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A „házi feladat” céljai:

újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat;

készség szintig gyakorolni a tanult algoritmusokat;
önálló kutatómunkát végezni valamely témában;
alkotómunkát végezni valamely témában.

Elvek:

Olyan mennyiségben terheljük a tanulókat írásbeli és szóbeli feladatokkal, hogy azok átlagos/közepes készségekkel rendelkező diák számára mind mennyiségben, mind minőségben elegendőek legyenek a tantervben előírt továbbhaladási követelmények elsajátításához, illetve begyakorlásához.

Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikra szokásos.

A tanítási szünetek (őszi, téli, tavaszi) utáni első szakórán nem íratunk témazáró dolgozatot.

Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes. (Ha ez a csoport heterogén tudásszintje miatt nem lehetséges, akkor a házi feladatnak mindig legyen olyan része, amelynek elvégzésére/elkészítésére/ megtanulására mindenki képes.)

A házi feladatot mindig részben vagy teljesen (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni kell.

Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint:

Nem büntetjük a tanulót, ha a mulasztás, hiány, hiba a feladat vagy annak alapjául szolgáló anyag meg nem értéséből fakad;

Meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának lehetőségét, ha önhibáján kívül (igazolt betegség) mulasztotta azt el;

A hanyagságból elmulasztott írásbeli feladat nem „értékelhető” elégtelennel. (Érdemjegyet csak tudásra adunk. Az el nem készített feladattal tudásszint nem mérhető. A házi feladat elvégzésének hanyagságból történő elmulasztását pedagógiai eszközökkel és módszerekkel lehet és kell büntetni. Ez lehet feleltetés, a házi feladathoz hasonló feladat dolgozat formájában történő megíratása, pótfeladat kitűzése, stb.)

Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.

A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, olvasónapló, modellkészítés, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése, forráselemzés) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.

A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismeretet kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

IV.17. Az intézmény vallásos programjai, ünnepek, rendezvények, hagyományok

Az iskola vallásos programjai, egyházi ünnepei

A keresztény pedagógia alapköve: „a közösség nevel közösséget” elv. A keresztény személyiség kialakítása a hiteles keresztény példaadás során valósul meg. Minden lehetséges alkalommal fel kell hívni a tanulók figyelmét arra, hogy ők szeretve vannak Isten által, és ők is képesek más embert szeretni, megörvendeztetni. A vallási nevelés nem egyenlő a hitoktatással, amely a vallási ismeretek tényszerű elsajátítása. A vallási nevelés az iskola egészében valósul meg. Célunk, hogy az iskola arculatát, programjait, tanáraink és diákjaink gondolkodásmódját, beszédstílusát a keresztény értékek inspirálják.

Eszközeink és lehetőségeink:

- hittanórák 3 felekezet szerint (görögkatolikus, római katolikus, református)
- tanítás előtti és utáni imák
- nagyböjti és adventi lelki felkészülés, közös gyertyagyújtások
- tanulói és tanári rekollekciók
- nyári hittanos- és cserkész táborok
- máriapócsi gyermekbúcsú
- pedagógus búcsú
- patronáló egyházközségekkel való kapcsolattartás
- szülői értekezletek, szülői rekollekciók
- egyházi könyvek folyamatos beszerzése az iskola könyvtárába
- katolikus újságok, folyóiratok megrendelése

Egyházi ünnepeink jelentős szerepet játszanak kereszténységünk elmélyítésében és magyarságtudatunk kialakításában. Megtanítanak az ünnep szerepére, az ünneplés módjaira, megerősítik gyökereinket, a folytonosság tudatát, stabilitást adnak, szokásrendet és hagyományt alakítanak ki. Mivel a Görögkatolikus Egyház fenntartásában működik intézményünk, fontosnak tartjuk, hogy az itt tanuló gyerekek saját felekezetük szokásain és hagyományain túl mindannyian megismerkedjenek a görögkatolikus szokásokkal és hagyományokkal is. E munkát lelki igazgatónk koordinálja.

Egyházi ünnepek a tanév során

- szeptember 8. Kisboldogasszony Szűz Mária születése
- szeptember 14. A Szent Kereszt felmagasztalása
- október 1. Szűz Mária oltalma
- november 8. Szent Mihály főangyal és a többi égi erők
- november 21. Szűz Mária bevezetése a templomba
- december 6. Szent Miklós püspök ünnepe
- december 9. Szent Anna foganása
- december 25. Karácsony Jézus születése
- december 26. Mária Istenanyasága
- december 27. Szent István első vértanú ünnepe
- január 1. Jézus névadása, Nagy Szent Bazil
- január 6. Vízkereszt, Jézus megkeresztelkedése
- január 30. Három szent főpap
- február 2. Gyertyaszentelő Boldogasszony, Jézus találkozása Simonnal
- március 25. Gyümölcsoltó Boldogasszony. Örömhírvétel
- március-április Húsvét. Jézus Krisztus feltámadása
- április 23. Szent György nagyvértanú
- április-május Áldozócsütörtök. Az Úr Jézus mennybemenetele
- május-június Pünkösd. A Szentlélek eljövetele

Állami ünnepek

- október 6. Aradi vértanúk – megemlékezés osztályfőnöki órán.
- október 23. Az 1956-os forradalom és szabadságharc – iskolai megemlékezés
- március 15. Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc - iskolai ünnepély
- június 4. A nemzeti összetartozás napja – rendkívüli osztályfőnöki óra

Egyéb rendezvények

- Móricz Gála, műsoros gálaest szülők, rokonok és meghívott vendégek számára
- Jótékonyági bál és egyéb alapítványi rendezvények

- Iskolai tanévnyitó ünnepély
- Október 01. – Zenei Világnap Kodály megemlékezés népdaléneklő versennyel
- „Csibeavató” –alsós munkaközösség
- Advent
- Karácsony
- Február 25. Megemlékezés a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatairól osztályszinten
- Március 08. Nőnap
- Április 16. Megemlékezés a holokauszt áldozatairól osztályszinten
- „Ívó napja” – május
- Pedagógus nap
- Ünnepélyes tanévzáró, ballagás

Az ünnepek, megemlékezések és egyéb rendezvények szervezése a Diákönkormányzattal közösen történik, külön terv szerint.

A hirdető fal tartalmazza a megfelelő évfordulókat, megemlékezéseket.

IV.18. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő programja

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A beilleszkedési zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedést jelenti. Pontos meghatározása nehéz, mert a társadalomban sokféle párhuzamos normatíva és elvárásrendszer létezik. Szoros összefüggés van az adott társadalom helyzete, életszínvonala és a normaszegés mértéke, jellege között.

Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a magatartási zavarok megnyilvánulásának leggyakoribb formáit.

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanuló beilleszkedési problémái, zavarai a tanuló eltérő magatartásában figyelhetők meg. A viselkedészavarok megnyilvánulása változatos: az enyhe szorongástól a súlyos neurotikus tünetekig, a csavargástól az erőszakos tettekig, az enyhébb kényszerektől a súlyos pszichotikus megnyilvánulásokig terjedhetnek ki.

Fel kell figyelnünk:

- az agresszív megnyilvánulásokra,
- a közönyre és a passzivitásra,
- az érzelem-szegény, apatikus magatartásra,
- a túlzott félelemre és szorongásra,
- a kifejezett féltékenységre, irigységre,
- a beszédzavarra,
- a hirtelen romló tanulmányi eredményre stb.

A problémák, a nem elfogadható viselkedés számbavétele után következik a viselkedési zavart kiváltó pszichológiai, szociális, esetleg biológiai okok feltárása.

a családi környezet hatásaiból ered-e (pl. nevelési hibák, a szülők deviáns magatartása),
a család és az iskola ellentétéből fakad-e,
iskolai ártalmakra vezethető-e vissza (pl. túl magas követelmények, túl szigorú, autokratikus magatartás, gúny, megszegyenítés, túlzottan engedékeny, irányítás nélküli nevelés stb.)

esetleg a kedvezőtlen társas pozíciók (pl. peremhelyzet) következménye
 Az időben nyújtott szakmai segítség képes a folyamatot megállítani. Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Nagyon fontos az együttműködés az egészségügy, a gyógypedagógia és a nevelési tanácsadó szakembereivel.
 A beilleszkedési, magatartási zavarok megoldását, ill. enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:
 békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával;
 a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz;
 személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
 teljesíthető, reális követelmények támasztásával;
 a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);
 a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással;
 az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
 az osztályközösség segítő erejének mozgósításával;
 a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával;
 következetes - a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával (lásd „a tanulók jutalmazásának és elmarasztalásának rendszerét”);
 az ifjúságvédelmi felelőssel való együttműködéssel;
 szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevétele

Tevékenységek a tanulók felzárkóztatásához:

Esélyegyenlőség biztosítása.

Sokszínű tevékenységformák biztosítása:

- Egyénre szabott, differenciált tanulásszervezés
- Kooperatív technikák alkalmazása
- Projekt-módszer
- Tevékenységközpontú pedagógiák
- Individuális tanulás előtérbe helyezése
- Az alapozó időszak elnyújtása
- Fejlesztő értékelés alkalmazása
- Napközi otthon, szakkorrepetálás biztosítása
- A pedagógiai munkát segítő szakemberekből álló team létrehozása – gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyermek-és ifjúságvédelmi szakember, családgyógyozó
- tanulás módszertan tanítása
- mozgás- és játékterápiás csoportok
- viselkedés-, játékterápia
- családterápia
- kreatív tevékenységek
- sport tevékenységek
- kommunikáció fejlesztése
- önismereti foglalkozások
- drámajáték
- Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások

A tapasztalatszerzés lehetőségeinek kitágítása, IKT eszközhasználattal.

A megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő tanuló integrált nevelése oktatása (SNI)

Alapító okiratunk tartalma szerint:

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC tv. 4 §. 25. pontja értelmében: „sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd”.

Fenti körből az intézmény alapfeladatában a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján elláthatja:

- **az óvodai intézményegységben:** enyhén értelmi- vagy beszéd fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek nevelése,
- **székhelyen:** enyhén értelmi fogyatékos, autizmus spektrum zavarral (ép intellektus mellett, kéttannyelvű képzésünkkel összeegyeztethető képességprofillal), egyéb pszichés fejlődési, tanulási zavarral (diszkalkulia, diszgráfia, diszlexia-, és/vagy magatartásszabályozási, aktivitási zavarral küzdő) gyermekek ellátása,
- **tagintézményben:** beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, enyhe értelmi fogyatékos gyermekek ellátása.

A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók fejlesztését az intézmény integrált keretek között és/vagy gyógypedagógus közreműködésével valósítja meg.

A tanulási, magatartási és beilleszkedési zavar meghatározása:

A súlyos tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarok háttérében részképesség zavarok, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar és/vagy figyelemzavar, az iskolai teljesítmények eléréséhez szükséges pszichikus funkciók kialakulatlansága, fejletlensége vagy a felsoroltak halmozott előfordulása áll fenn. Nem határozhatunk meg egységes jellemző jegyeket; az egyes állapotok a tünetek/tünet együttesek komplexitásától függően a funkciógyengeségtől a komplex személyiség-, illetve általános tanulási zavarig terjedhetnek. A percepció bázis többdimenziós érintettsége miatt az olvasás, írás, számolás elsajátításában különböző súlyosságú akadályt jelent, az enyhe zavartól egészen a funkcióképtelenségig.

a) A **részképesség zavarok** körébe az iskolai teljesítmények – elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) – elsajátításának nehézségei, a képességek deficitje, valamint az általuk kiváltott, következményes magatartási és/vagy tanulási zavarok komplex tünet-együttese tartozik.

Jellemző, hogy az adott részképességben az intelligencia szintjének ellentmondó, súlyos teljesítménybeli elmaradás mutatkozik, valamint teljesítményszóródás mutatható ki az intelligenciafaktorok, a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között. A részképesség zavarok tüneteit mutató tanulók általános jellemzője a számukra nehéz iskolai feladatok iránti feltűnő közömbösség, érdektelenség, amely a nehézségek következtében fokozatosan elmélyül, és a tanulással kapcsolatos tevékenységek (olvasás, írás, számolás) elutasításában

fejeződik ki.

b) A kóros **hyperkinetikus** v. **kóros aktivitászavar, figyelemzavar** megléte esetén az érintett tanuló rövidebb ideig tud a feladathelyzetben megmaradni, az általánosnál sokkal több cselekvéses tanulási helyzetet igényel. Azok a tanulók, akik súlyos figyelemzavaruk (helyzetidegenség, hibás-hiányos helyzetfelismerés) vagy fejletlen önirányítás, gyenge önértékelési képesség miatt nem tudnak a tanulási szituációba beilleszkedni, állandó személyes kontrollra, megerősítésre szorulnak.

Míg a részképesség zavarok gyakran ép érzékszervek esetén is az érzékszervi fogyatékoság (gyengénlátás, enyhe nagyothallás) látszatát kelthetik, addig a hiperaktivitás, a nyugtalanság, a túlmozgások, a figyelemzavar előfordulásakor a tanulók általánosan gyenge képességűnek, értelmi fogyatékosnak tűnhetnek.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének, érési lelassulásának jelei a tanulási, magatartási zavar tüneteit mutató tanulóknál az alábbiak:

általában érzékenyebbek a meteorológiai változásokra,
fáradékonyabbak az átlagnál, nehezen tűrik a zajokat, nehezen viselik el a várakozási feszültséget,
gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, egyedüllétre,
fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat.

Tanulási zavarok

Összefoglaló kifejezés a különböző, nem képességhiányból eredő tanulási zavarokra.

Dyslexia F 81.0 (Olvasási zavar):

Az olvasási teljesítmény - az olvasás pontosságát vagy a megértést egyénileg, standardizált tesztekkel vizsgálva - lényegesen alatta marad a személy biológiai kora, mért intelligenciája vagy a kor szerinti képzettség alapján elvárhatónak. A zavar jelentősen kihat az iskolai teljesítményre, vagy az olvasási jártasságot igénylő mindennapi élettevékenységekre.

Dysgraphia F 81.1 (Írásbeli kifejezés zavar)

Az íráskészség - egyénileg, standardizált tesztekkel vizsgálva (vagy az íráskészség funkcionális becslése) - lényegesen alatta marad a személy biológiai kora, mért intelligenciája vagy a kor szerinti képzettség alapján elvárhatónak. A zavar jelentősen kihat az iskolai teljesítményre, vagy az íráskészséget igénylő mindennapi élettevékenységekre. Ha érzékelési deficit van jelen, az íráskészség nehézségei meghaladják az ahhoz rendszerint társuló zavar mértékét.

Dyscalculia F 81.2 (Számolási zavar)

A számolási képesség - egyénileg, standardizált tesztekkel vizsgálva - lényegesen alatta marad a személy biológiai kora, mért intelligenciája vagy a kor szerinti képzettség alapján elvárhatónak. A zavar jelentősen kihat az iskolai teljesítményre, vagy a számolási képességet igénylő mindennapi élettevékenységekre. Ha érzékelési deficit van, a számolási nehézségek meghaladják az ahhoz rendszerint társuló zavar mértékét.

Tanulási zavar

Ide tartoznak azok a tanulási zavarok, amelyek nem teljesítik egyik speciális tanulási zavar kritériumait sem. A kategória mindhárom fent részletezett terület problémáit magában foglalja, amelyek együttesen jelentősen befolyásolják az iskolai teljesítményt, még akkor is, ha az egyes jártasságokat vizsgáló tesztekben mért teljesítmény nincs lényegesen a személy

biológiai kora, mért intelligenciája vagy a kor szerinti képzettség alapján elvárható szint alatt.

A tanulási zavar hátterében sokszor koordináció-fejlődési zavar áll

A motoros koordináció lényegesen alatta marad a személy biológiai kora és mért intelligencia alapján elvárhatónak.

Ez megnyilvánulhat a motoros fejlődés különböző lépcsőfokainak késleltetett elérésében, dolgok elejtésében, ügyetlenségben, gyenge sportteljesítményben vagy a kézírás minőségében. Mindez kihat az iskolai teljesítményre vagy a mindennapi élettevékenységekre.

Beilleszkedési és magatartási zavarok főbb formái :

Hiperaktivitás

Figyelemzavar- ADHD szindróma

Impulzivitás

Magatartási zavarok

Oppozíciós zavar

Emocionális zavarok

Kevert magatartási és emocionális zavarok

A szocializáció zavarai

TIC zavarok

Egyéb viselkedési és emocionális rendellenességek (nem organikus eredetű dadogás, hadarás, táplálási zavar, stb.)

Iskolánk fejlesztési feltételrendszere

a fejlesztés megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,

a követelmények igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,

ha szükséges a fejlesztés terjedjen ki az iskoláskor előtti képességfejlődés területeire is,

a fejlesztő célú terápiák programjai váljanak az intézmény pedagógiai programjának tartalmi elemeivé,

a tanulókat a nevelés-, oktatásfejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érdekében meghatározzuk:

a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosítását,

a képességek fejlesztő célú korrekciójának területeit,

a nevelés, oktatás és fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

Az ellátás közös elvei:

A feladatokat az intézmény dokumentumai tartalmazzák. E feladatok hosszú távúak és az iskola egész nevelési - oktatási rendszerét átfogják.

A fejlesztő tevékenység szakmaközi együttműködésben valósul meg, szervezett, nyitott tanítási - tanulási folyamat, s a tanulók igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teszi szükségessé.

A fejlesztő tevékenység közös célja és feladatai:

a hiányzó vagy dysfunkciók helyreállítása, újak kialakítása,

a meglévő ép funkciók erősítése és bevonása a hiányok pótlása érdekében,

a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása,

a szükséges speciális fejlesztő eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása,

az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok kialakítása.

A fejlesztő tevékenységet meghatározó tényezők:

a dysfunkciók típusa, súlyossága,

a dysfunkciók kialakulásának ideje,
a SNI.b és a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanuló életkora, állapota, képességei, készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
a társadalmi integráció kívánalmai: egyéni életút, továbbtanulás, pályaválasztás, életvitel.

A SNI és a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanuló fejlesztésére vonatkozó célok, tartalmaknak, tevékenységeknek, követelményeknek meg kell jelenni:

a pedagógiai programban,
a minőségirányítási programban tervezési és ellenőrzési szinten,
helyi tantervben a tantárgyak programjában,
a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban,
egyéni fejlesztési tervben.

A pedagógiai feltételeket a közoktatási törvény határozza meg. Többlétszolgáltatásokat biztosít a SNI és a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanuló számára.

Az iskola fejlesztő tevékenységének jellege:

órai differenciált foglalkozás,
komplex képességfejlesztés,
pedagógiai célú fejlesztő foglalkozások egyéni fejlesztési terv szerint a Szakértői Bizottság szakértői véleménye, illetve a Nevelési Tanácsadó szakvéleménye alapján.

Személyi feltételek

A fejlesztő tevékenységeket végző szakemberek:

gyógypedagógus,
logopédus,
pszichológus,
fejlesztő pedagógus,
pedagógus.

Tárgyi feltételek

A fejlesztő tevékenységekhez szükséges tárgyi feltételek:

Helyiségek:

o tanterem,
o fejlesztő szoba
o tornaterem

Fejlesztő eszközök, tanórai segédletek biztosítása: Ktv. 121.§. (1)

A fejlesztő szoba tárgyi felszereltsége a helyi fejlesztés minél sokoldalúbb megvalósítását hivatott szolgálni:

o tér az elemi mozgásformák gyakorlásához (pl.: iránygyakorlatok vagy feszültségoldó mozgások, ismeret-rögzítést elősegítő mozgássorok stb.),
o variálható (szét-és összetolható) tanulói asztalok,
o székek,
o szőnyeg
o fejlesztő eszközök, könyvek, játékok,
o nyitott és zárható polcok,
o tábla (krétához és filctollhoz való),
o fogas,
o szeméttároló.

Az együttnevelés szubjektív tényezői:

A törvényi háttér meglete elengedhetetlen, de önmagában kevés, ennél sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak a szubjektív tényezők.

Biztosítani kell:

a SNI és a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanuló beilleszkedését és

együtt-haladását a többi tanulóval, ez segíti a nyitottabb személyiség formálását,
a Szakértői Bizottság, és a Nevelési Tanácsadó által adott javaslatok beépítését az egyéni fejlesztési tervekbe,
a pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését,
a fejlesztő szemlélet érvényesítését, dysfunkció-specifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködést a szakemberekkel.

Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek team-munkában dolgozzanak, együtt kell meghatározni a tennivalókat.

Alapvető tényező továbbá, hogy a pedagógusok jártasak legyenek differenciált tanulásszervezésben. Ezáltal tudja a tanulóhoz igazítani a tananyag tartalmát, szintjét, a tanulás ütemét, az alkalmazott módszereket, az ellenőrzés, értékelés, számonkérés típusát stb. Ez a fajta tanulásszervezés az osztály valamennyi tagjának számára kedvező.

A pedagógus így kaphat képet arról, hogy ki milyen téren kiemelkedő, tehetséges, illetve ki és miben marad el társaitól.

Az erősségekre építve és támaszkodva határozhatja meg azokat az eljárásokat, módszereket, amelyekkel az elmaradott területek fejleszthetők.

A szülők szerepe, befolyásoló hatása is jelentős a fejlesztés hatékonysága szempontjából. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott, optimális, támogató környezetet kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az osztálytanítóval és a fejlesztő pedagógussal.

Az iskola és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie:

A szülő és a szakember kölcsönösen tiszteljük egymást, az információáramlás kölcsönös legyen.

Érezzék a szülők, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét, érezzék, hogy ők is részesei a nevelési - oktatási folyamatnak.

A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az ép (nem SNI, tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézséget nem mutató) gyermekek szüleit sem, empátiás készséget kell kialakítani bennük, mert fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában.

A pedagógusok feladata, hogy ismertessék az osztálytársakkal a dysfunkció mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit, a különbözőség fogalmát, a miben vagyok erős, miben vagyok gyengébb nézőpontjából. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a SNI és a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel küzdőtanuló pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet.

Együttműködés a szakemberekkel: az iskolánk a sajátos nevelési igényűnek, létszámnak megfelelő szakembereket biztosít.

A fejlesztő pedagógus feladata sokrétű:

egyéni fejlesztési terv szerint közvetlenül foglalkozik a gyermekkel,
kapcsolatot tart a szülőkkel, nyomon követi a gyermek fejlődését,
koordinálja a fejlesztő munkában résztvevő más szakemberek munkáját,
kapcsolatot tart az osztályban tanító többi pedagógussal, folyamatosan konzultál velük,
segíti a szakvélemény értelmezését, szakmai támogatást, tanácsadást nyújt a dysfunkció specifikus fejlesztése érdekében,
javaslatot tesz a környezet kialakítására, speciális eszközök kiválasztására, speciális módszerek alkalmazására.

Kiemelt célok, feladatok

Pontos diagnózis és fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégzettetése.

A tanulási zavarok/nehézség kialakulásáért felelős funkciók fejlesztése.

Tankötelezettségük teljesítését több szakember segítségével végezzék.

Az SNI és a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanuló túlterhelésének elkerülése a fejlesztő folyamatban.

Kudarctűrő képesség növelése.

Önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása.

A tanuló fejlettségének megfelelően egyéni továbbhaladás biztosítása.

.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, a fejlesztés tanítási-tanulási folyamata azonban zömében speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel valósítható meg.

A helyi tanterv kiemelten kezelje az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatoknak minden műveltségterületen meg kell jelennie.

Célzottan szerepet kaphat az Ember és társadalom, a Művészetek és ezen belül a Dráma és tánc fejlesztési feladatai között.

A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet, az olvasásértés fejlesztése a Magyar nyelv és irodalom műveltségi terület fejlesztési feladatai között kap kiemelt szerepet.

Az élő idegen nyelv tanításánál a nyelvoktatás auditív és beszédközpontú (kommunikálható) módszereinek előtérbe helyezése javasolt, az SNI és a tanulási nehézséggel küzdő tanulóknál.

Az első és második osztályban erre fokozott figyelmet kell fordítani.

A Művészetek műveltségi területen belül a komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésének kiemelt szerepe van.

A Testnevelés és sport műveltségi területen a szenzoros mozgáskoordináció fejlesztése javasolt.

A Matematika területén a kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést, (kis lépések, többoldalú, egyszerűsített, megismételt magyarázat).

Azoknál a tanulóknál, akiknél a sajátos nevelési igény oka a hiperaktivitás, a figyelemzavar indokolt a korszerű, rugalmas szervezeti keretek (csoportmunka) és módszerek (projektmódszer, időkeretek rugalmas kezelése) előtérbe helyezése a helyi tanterv készítésénél.

Dyslexia

A dyslexia a tanulási zavarok fogalmkörébe tartozó, intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeség. Általában differenciálatlan az aktív szókincs, és gyenge a verbális emlékezet. A tanuló az új szavakat nehezen jegyzi meg, megmásítja, torzítja, jó értelmi képesség esetén új szót alkot helyette, vagy körülírja a fogalmat. Az olvasás tanulása során nehezen alakul ki a hang-betű kapcsolat, gyakori és makacs betűtévesztések fordulnak elő, a sorrendben átvetések tapasztalhatók, a hosszabb szavak áttekintése rendkívül nehéz. Hibás kombinációk, felületes akusztikus képzetek előhívása észlelhető. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma között, pontatlan a toldalékok olvasása, lassú az olvasási tempó, gyenge a szövegértés.

Dysgrafia

Dysgrafia esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésében jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának és alapkultúrtechnikaként való alkalmazásának folyamata.

A formai-kivitelezési problémák mellett rendszerint tartalmi jellegzetességeket is találunk: az olvasáshoz hasonlóan az írásban is megjelennek betűtévesztések, kihagyások, betoldások, perszeveratív ismétlések. Az összkép többnyire kevésbé tagolt, átjavított, sokszor maszatos, nehezen követhető. Az írómozgás egyenetlen, ritmusa és lendülete töredezett lesz, az optimális mozgássor csak nagyon lassan valósul meg, ezért fáradékonyabbak a dysgrafiás tanulók.

A fejlesztés célja:

Az olvasás-, írászavarok javításának feladata az iskoláskorban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkor osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze kifejező képességét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a testséma biztonságának kialakítása,
- a téri és idői relációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel, illetve a többféle érzéklet összekapcsolódásával megerősített rögzítés,
- az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel, illetve többféle érzéklet összekapcsolásával segített rögzítéssel,
- beszédfejlesztés, aktív szókincs bővítése, helyes ejtése,
- verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése,
- hang - betű kapcsolat kialakítása, fonémahallás fejlesztése,
- makacs betűtévesztések kiküszöbölése (egymástól távol tanítjuk, sok mozgással, hangoztatással stb. pl.: b-d-p, o-ó, u-ú, ü-ő, ö-ı),
- figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között,
- toldalékok körültekintő olvasása,
- olvasástechnika, tempó fejlesztése,
- segítő környezet folyamatos rendelkezésre állása,

A megvalósítás szinterei:

- minden tanórán,
- fejlesztő foglalkozáson,
- felzárkóztató foglalkozáson.

Dyscalculia

A dyscalculia különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége más iskolai teljesítmények (pl. olvasás, írás, idegen nyelv tanulás) jó színvonala mellett. Nehezítetté válik az érzékelés-észlelés folyamata, a szimbólumok felismerése és tartalmi azonosítása, a fogalmak kialakulása, a fogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a sor- és szabályalkotás, a téri és síkbeli viszonyok érzékelése, valamint az emlékezet és a figyelem.

A dyscalculiás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakulatlan a

mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság. Elmaradásai vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

a testséma kialakítása,
a téri relációk biztonsága,
a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
a szerialitás erősítése,
a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése,
a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.
számfogalmak kialakítása és bővítése, a manipuláció előtérbe helyezése, képi vizuális megerősítés,
az érzékelés - észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése (számológép, naptár stb.),
az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megtartása, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben,
a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása,

A megvalósítási szinterei:

matematika óra, fizika óra, kémia óra és minden számolással kapcsolatos tevékenység,
fejlesztő foglalkozás,
felzárkóztató foglalkozás.

Fejlesztési lehetőségek tantárgyakra lebontva:

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Magyar nyelv és irodalom

Látás, hallás, mozgás koordinált működése.
Beszédfejlesztés, aktív szókincs erősítése, helyes ejtése.
Verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése.
Hang-betű kapcsolat kialakítása, fonéma-alkalmazás fejlesztése.
Betűtévesztések kiküszöbölése.
Figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között.
Olvasás, írás tanítása hangoztató-elemző vagy diszlexia-prevenációs módszerrel.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Idegen nyelv

Speciális módszerek használata, auditív segédeszközökkel.
Egyszerű élethelyzetek játékos modellezése.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Digitális kultúra

A számítógép működési elvének megismerése, a folyamatok megértése. A számítógép felhasználhatósága a mindennapokban.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Matematika

Számok világának leképezése tárgyakkal, rajzokkal, majd a számok szimbolikus szintjén.
A mennyiségállandóság fogalmának kialakítása.
Szövegértés, lényeg- kiemelés, adatok csoportosítása, elvonatkoztatása nyitott mondatokban.
A matematikai nyelvi relációk tudatosítása.
Az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megtartása, sokoldalú gyakorlás.

Problémamegoldó képességfejlesztés.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Történelem, Ember és társadalomismeret, Etika, Hon- és népismeret

Önismeret, reális önértékelés, kommunikáció fejlesztése minden műveltségi területen.

Korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Biológia, Fizika, Kémia, Földrajz, Egészségtan

Rajzos vázlatok készítése.

Kész vázlatok biztosítása a lényegkiemelés megkönnyítése.

Számonkérésnél az időtényező növelése, lehetőség a kiválasztásra (írásbeli felelet helyett, szóbeli, szóbeli helyett írásbeli).

Feleletnél a vázlat használatának engedélyezése.

Számítógép használat.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Környezetismeret

Tér- és időviszonyok kialakítása, tájékozódási ismeretek kialakítása.

Életszerű helyzetek megtapasztalása.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Ének-zene

Ritmusérzék, a hallási figyelem fejlesztése.

A kommunikációs és metakommunikációs képesség fejlesztése.

Kapcsolatteremtő képességek kibontakoztatása.

Személyiségfejlesztés improvizációs játékokkal.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Vizuális kultúra, Technika és életvitel

Az önkifejezés lehetőségének megteremtése.

Nagy- és finommozgások fejlesztése.

Alkotó magatartás kialakítása, fejlesztése.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Tánc- és dráma, Mozgókép és médiaismeret

Látás, hallás, mozgás koordinált működtetése.

Komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésében fontos feladata van.

Tantárgyi fejlesztő feladatok: Testnevelés

Testséma biztonságának kialakítása.

Látás, hallás, mozgás koordinált működése.

Helyes magatartási szokások kialakítása.

Jellemtulajdonságok fejlesztése.

Személyiség formálása csoport ill. csapatjátékokon keresztül.

Kudarctűrő képesség növelése.

Magatartási-beilleszkedési nehézség

Jellemzői a visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartás-sémák. A viselkedés erősen eltér az adott életkorban elvárhatótól, a szociális elvárásokat durván áthágja. Sokkal súlyosabb lehet, mint egy gyermekcsíny vagy egy serdülőkori lázadás és hosszan tart (hat hónap vagy annál hosszabb ideig). Jellemzi még: nagyfokú harcoság, társakkal, tárgyakkal, állatokkal szembeni durva bánásmód, fenyegető erőfitogtatás, indulatkitörések,

iskolakerülés, hazudozás.

A fejlesztés elvei, módszerei, feladatai:

A tanuló optimális helyének megválasztása a pedagógus kommunikációs jelzéseinek megfelelő érzékelésére.

Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.

A tanuló viselkedésének (kommunikációjának, önbizalmának, magabiztosságának, önérvényesítésének, cselekvéses, illetve verbális megnyilvánulásainak) megismerése siker vagy kudarc esetén. Ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.

A pedagógus együttműködése a családdal és más szakemberekkel.

A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

A megvalósítás szinterei

tanóra,

fejlesztőpedagógiai foglalkozás.

A pedagógiai célú fejlesztő foglalkozásokat a tanórai foglalkozásokon túl is biztosítjuk.

Ktv. 30.§. (2), Ktv. 30.§. (7), Ktv. 52.§. (6) Ez jelenik meg az iskola óratervében, mely az SNI és a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézség típusától függően az évfolyamra meghatározott heti tanórák óraszámának 15-50%-a lehet.

Követelmények és értékelés

A helyi tantervben az SNI és a tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal/nehézséggel küzdő diákok egyéni sajátosságainak megfelelően vesszük figyelembe az egyes tantárgyak témaköreire, tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlásokat. A tanulmányi követelmények megegyeznek a nem SNI-s, illetve a tanulási, beilleszkedési és magatartási nehézséggel nem küzdő tanulók követelményeivel. Ehhez azonban a tananyagban mennyiségi, minőségi szelektálásra, a tanítási-tanulási folyamat módszerében, eszközeiben, időkeretében differenciált, rugalmas kezelésre van szükség.

A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleménye, valamint a Nevelési Tanácsadó szakvéleménye, javaslata alapján az igazgató egyes tantárgyak, tantárgyrészek értékelése és minősítése alól felmentést ad, eltérő haladási tempót, vagy a számonkéréseknél hosszabb időtényezőt engedélyez a rászoruló tanulóknál.

Ktv. 30.§. (9) Az értékelésre-minősítésre vonatkozó szakértői vélemények, illetve szakvélemények mindig az adott tanuló szükségleteire fogalmazódnak meg:

döntően szóban adhasson számot tudásáról, hogy elakadásnál megsegíthető legyen, illetve, hogy tudása reálisan számon kérhető legyen.

Differenciáltan a segítségadásban:

- Ha azonos tananyagot dolgozunk fel, a tanulási nehézséggel küzdő gyermek több segítséget igényel pl.: a feladat megismétlése nekik megfelelő nyelvi szinten, a feladatok kis lépésekre bontása, példa bemutatása, mintaadás (algoritmus) stb.

Differenciáltan a feladatok szintjén:

- Írásos munkáit differenciáltan értékeljük.
- Több idő, illetve arányosan kevesebb feladat, vagy különböző nehézségi fokozatú, a tanuló képességeihez alakított feladatok adása.

- A feladatok technikai kivitelezése: íráskészség esetén csak egyeztetés, színezés, összekötés.
- Exteriorizációs szint: inkább felismerés, megnevezés legyen a feladat, mint alkalmazás, reprodukció tehát rétegfeladatok legyenek!
- Utasítások (egyszerre egy, az is egyszerűsítve).
- Segédeszközök használata:
pl. számológép,
számítógép az írásos munkákhoz,
korong, pálcika, színes rúd készlet,
táblázatok,
szorzótábla,
helyesírási szabályzat,
értelmező szótár, stb használata.

Differenciáltan a tevékenységek szintjén:

A tanórán való részvétel kötelező, de érdemjegyet ne kapjon.

Differenciáltan a szociális keretek szintjén:

- Egyedül, párban, kiscsoportban tanuljanak. A tanulási nehézséggel küzdő gyermeknél hasznos lehet, ha társsal vagy társakkal dolgoznak (ösztönzés, segítség oldja az elszigeteltséget, kontroll stb.).

Differenciáltan a tanulási stílus szerint:

- Vannak vizuális, illetve auditív vagy motoros területre támaszkodó, illetve kombinált típusú tanulók, akiknél megerősítő hatású lehet az egyszerre több csatorna.

Differenciáltan a célok szintjén:

- Érdemes egy minimális, de működőképes és szilárd tudást kiépíteni, amire a következő szint ráépíthető.

Differenciáltan az értékelésben:

- Az osztályozás önmagában nem elég. A szöveges értékelés a tanulónak szóljon, utaljon az önmagához mért fejlődés ütemére.
- A kötelező órakeret terhére az iskola foglalkoztatást szervez (kimehet a tanuló az órától egyéni fejlesztésre)
- A matematikai gondolkodásban megnyilvánuló számolási nehézségeket vegyék figyelembe minden olyan tantárgyban, ahol számolások tananyagrészek vannak, illetve ezek a munkák nem értékelhetők (pl: fizika, kémia esetében).
- A helyesírás értékelése alóli felmentés.
- A külalak értékelése alóli felmentés.
- Tantárgyi felmentés.

A SNI gyerekek teljesítménye nem vethető össze a többségével, nem fejezhető ki érdemjegyekkel. Jellemzően szöveges, vagy százalékos értékelést alkalmazunk.

A továbbhaladás – azaz a következő évfolyamba lépés – feltételének érvényesítésekor figyelembe vesszük a szakértői véleményben foglaltakat is.

Az értékelő folyamat szerves része a szülő tájékoztatása, illetve az eredmények értelmezése, a jövőre vonatkozó tennivalók meghatározása. Különös gondot fordítunk arra, hogy a tanulók eredményeit diszkréten kezeljük, azokat csakis a szülőjével, és a tanulóval osztjuk meg, nem az osztály nyilvánossága előtt.

Az egyéni fejlesztési terv

Célja

A törvény által meghatározott és a szakértői/szakvéleményben szereplő fejlesztési formák biztosítása.

A sajátos nevelési igényből és tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokból/nehézségekből fakadó hátrányok csökkentése, vagy lehetőség esetén megszüntetése.

Harmonikus, önmaga problémáit megfelelően kezelni tudó személyiség kialakítása.

Az egész élet során jól használható kompenzációs technikák elsajátítása. Az osztály, a többi tanuló bevonása fontos, ismerniük kell a pedagógus állásfoglalását, az értékelés szempontjait, a „miért másképp” kérdések felmerülése miatt.

Feladata

Egyénre szabott fejlesztés a gyermek szükségleteinek figyelembe vételével.

Differenciálás a szakértői/szakvélemény alapján.

A pedagógus, a fejlesztő pedagógus és a Nevelési Tanácsadó munkatársának folyamatos kapcsolattartása, egymás munkájának kiegészítése, segítése.

Tartalma és tevékenységei

A tanulóról kapott szakvélemény alapján az egyéni fejlesztési terv tartalmazza a tanuló nevét, osztályfokát, a fejlesztendő területeket, az ütemezést, az eszközöket, módszereket.

A dysfunkciók fejlesztése, a meglévő, jól működő funkciók bevonása a megismerő folyamatok megsegítése érdekében.

A tanulók problémájának súlyosságától függően, egyéni vagy kiscsoportos képességfejlesztés. A fejlesztés területeit a rendelkezésre álló szakvélemények, valamint a pedagógusok jelzései alapján kerülnek meghatározásra.

Az egyéni képességeket és az eltérő fejlődési ütemet szem előtt tartva valósuljon meg a mennyiségi és minőségi differenciálás.

Megfelelő motivációs bázis kialakítása.

A másodlagos tünetek (szorongás feladathelyzetben, kudarckerülő magatartás, esetleges agresszió, stb.) oldása.

Követelmények

A fejlődés és fejlesztés lehető legkedvezőbb lehetőségeinek és feltételeinek biztosítása.

A támasztott követelmények mindig személyre szabottak és a szakértői/szakvéleményben foglaltakra épüljenek.

Az alapfeladatok rangsorolása

A bevezető és a kezdő szakaszban (1-6. osztály) kiemelt hangsúlyt fektetünk az alapvető készségek elsajátítására: az olvasás, írás, számolás, szóbeli-írásbeli kifejezőkészség terén az alsó tagozatban olyan szintre akarjuk juttatni tanulóinkat, hogy azok révén önálló ismeretszerzésre, tananyag feldolgozásra legyenek képesek.

A dyslexiás tanulók az alsó tagozatban már megszokott módon állandó segítséget kapnak az órákon a tananyag-feldolgozáshoz, mert a dyslexiás tanulók számára eredményes fizika, matematika vagy történelemoktatás csak a szükséges nyelvezet elsajátítása után képzelhető el. Ezek a segédeszközök egyébként a nem dyslexiás többség számára is, mint többletgyakorlási lehetőségek jó szolgálatot tesznek az ismeretek elmélyítésében. Szükség esetén a felső tagozatos tanulóknál se szakadjon meg az alapkészségek fejlesztése.

Iskolán kívüli együttműködési lehetőségeink

Szülők,
Pedagógiai Szakszolgáltató Központ,
Pályaválasztási Tanácsadó,
Szakorvosok, házi gyermekorvosok.

A tanulók képességeit folyamatosan értékeljük, kontrollvizsgálatok a szakértői bizottságnál, szöveges értékelés a fejlesztő napló alapján, konzultálunk a szaktanárokkal, szülőkkel, megjelöljük a további feladatokat.

Tanítást – tanulást segítő és értékelő eszközrendszer elemei

Az iskola cél- és feladatrendszerének teljesítése érdekében, jelenleg legfontosabb a többségi pedagógusok szemléletmódjának alakítása, valamint a speciális helyiségek kialakítása, a meglévők kiegészítése, valamint a speciális eszközök, felszerelések gyarapítása

Az innovatív munkába bekapcsolódó nevelők rendelkezzenek a szükséges szemlélettel, magas szintű pedagógiai-, pszichológiai képességekkel.

Szükség szerinti értékelő esetmegbeszélések biztosítása.

Módszerek

egyéni fejlesztési tervek készítése,
az egyéni fejlődés folyamatos dokumentálása,
egyéni fejlesztő lapok készítése,
heterogén osztályszervezés.

Az integrációt segítő módszertani elemek:

A pedagógusaink alkalmazzák a differenciálást, a speciális eljárásokat, ezzel hozzájárulunk az együttnevelés - oktatás sikeréhez.

Óráinkat, foglalkozásainkat úgy tervezzük és szervezzük, hogy felkeltse és fejlessze a tanulók kíváncsiságát, tanulási kedvét.

A hibákat a tanulási folyamat szükséges velejáróinak tekintjük.

A segítségnyújtáskor az öntevékenységet erősítjük – azt szeretnénk, hogy a tanulók csak annyi segítséget vegyenek igénybe, amennyire szükségük van. Így érhetjük el önállóságuk, önbizalmuk és egyéni képességeik fejlődését.

A házi feladat értelmes kiegészítője a tananyagnak, a differenciált képességfejlesztés egyik fontos eszköze.

Tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek.

A továbbhaladás feltételeinek biztosítása:

A kidolgozott pályaaorientációs program kihasználása, adottságok, képességek szerint növekedjen a SNI és a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanulók körében az érettségig adó intézményekben való továbbtanulás.

Az SNI és a tanulási, magatartási és beilleszkedési zavarral/nehézséggel küzdő tanulóink rendszeresen járnak iskolába, részt vegyenek a fejlesztő foglalkozásokon.

A 8. osztályos tanulókat sikeresen tudjuk beiskolázni a középiskolákba.

SNI

Általános nevelési-oktatási célokat a tanulók szükségletei és a helyi igények határozzák meg:

a.) A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség mellett elérhető legjobb felnőttkori szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése.

b.) Ennek alapja a szociális, kommunikációs és egyéb kognitív készségek hiányának

specifikus módszerekkel való kompenzálása, a fejlődésben elmaradt készségek rehabilitációs (normalizációs célú) fejlesztése, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák kezelése, a mindennapi gyakorlati készségek és az (adaptált) tananyag speciális módszerek segítségével való tanítása.

c.) A fejlesztés céljai hierarchikus rendben helyezkednek el aszerint, hogy mennyire szükségesek a szociális adaptáció kialakításához. Kiemelt cél annak elérése, hogy a tanuló képessé váljon a család életébe való beilleszkedésre.

d.) A testi egészség megóvása, az erőnlét, állóképesség, ügyesség egyénre szabott fejlesztése.

e.) Általános emberi értékek, társadalmi elvárások, szülőföldünk kultúrája, hagyományai képességszintnek megfelelő ismertetésével a felnőttkori szociális adaptáció segítése.

f.) Fontos, hogy a tanuló élvezze az iskolában töltött időt, érezze jól magát.

A nevelés és oktatás feladatai

a.) A nevelés-oktatás feladata a fejlődési hiányok, elmaradások kompenzálása a következő területeken:

Elemi pszichoszomatikus funkciók

Szenzomotoros készségek

Szociális készségek

Kommunikáció

Kognitív készségek

b.) Az adott szükségletekhez adaptált környezet megteremtése.

c.) A biztonságérzet kialakítása a fejleszthetőség és az önálló tevékenykedés feltételeként.

d.) Egyéni fejlesztési tervek kialakítása a gyermek szükségleteinek megfelelően és a család igényeinek messzemenő figyelembevételével.

e.) A gyermek alkalmazkodását segítő viselkedésformák kialakítása a családi, iskolai és iskolán kívüli környezetben.

f.) Az elsajátított ismeretek, készségek bővítése, szinten tartása, általánosítása.

Autizmus

Fejlesztési területek

A szociális készségek fejlesztése

Az autizmusban sérült három terület közül (szociális viselkedés, kommunikáció, és rugalmas gondolkodás) a legmarkánsabb problémákat a szociális interakciókban fedezhetjük fel - az autizmus mint "szociális fogyatékoság" a legszembetűnőbb.

Természetesen egymástól elválaszthatatlan az első két terület, hiszen a valódi kommunikáció mindig valamilyen szociális interakciót is jelent. Elsődleges fontosságú speciális pedagógiai cél tehát a gyermek képességszintjének megfelelő szociális viselkedés, illetve az ezt megalapozó elemi készségek fejlesztése, tanítása.

A szociális fejlesztési feladatok között a beilleszkedést közvetlenül elősegítő készségek tanítása (taníthatóságot megalapozó szociális készségek, önmagáról való tudás, kapcsolatteremtés és fenntartás) mellett rendkívül fontos feladat, hogy a gyermek minél tartalmasabban legyen képes eltölteni szabadidejét önálló és társas formában egyaránt.

A tanítási, fejlesztési módszerek kiválasztásakor feltétlenül figyelembe kell venni, hogy az autizmusból fakadó nehézségek megakadályozzák a gyermekeket abban, hogy a szociális készségeket spontán, intuitív úton sajátítsák el, szociális megértésükre alapozva. Ezért a fejlesztés metodológiájában elsődleges fontosságú szerepet kapnak a kognitív és viselkedésterápiás eljárások, amelyek a gyermek egyéni szükségleteinek és képességszintjének megfelelően vegyíthetőek más fejlesztési módszerekkel is (pl. zenei interakció).

A fejlesztés fő területei:

A szociális beilleszkedést közvetlenül befolyásoló készségek

A taníthatóságot megalapozó szociális készségek;

- a.) A pedagógus segítségének elfogadása.
- b.) Más személyek jelenlétének elviselése.
- c.) Az elemi viselkedési szabályok elsajátítása.
- d.) Az utánpótlás tanítása.

Önmagáról való tudás;

- a.) Személyi adatok megtanítása.
- b.) Saját külső tulajdonságok ismerete.
- c.) A gyermek által gyakran végzett, megszokott és rendkívüli saját tevékenységek körének tanítása.
- d.) Annak tudatosítása, hogy a gyermek mit tud és mi az, amelyet segítséggel képes csinálni, mi az, amit egyáltalán nem tud.
- e.) A kedvelt és elutasított dolgok meghatározása.
- f.) Kellemes és kellemetlen dolgok meghatározása, tanítása.
- g.) Saját élmények felidézése.
- h.) Saját teljesítmény értékelése megadott szempontok alapján, önellenőrzés.
- i.) Saját viselkedésére vonatkozó szabályok betartásának tanítása.
- j.) A sztereotip viselkedésminták kontroll alá vonása.

Kapcsolatteremtés, fenntartás:

- a.) A metakommunikáció megértésének és használatának fejlesztése.
- b.) Ismerős és ismeretlen személyek külső és nem látható tulajdonságainak tanítása.
- c.) Egyszerű szociális rutinok megtanítása (pl. köszönés).
- d.) Az információcsere szabályainak tanítása: témaválasztás, kezdeményezés, a beszélgetés fenntartása, befejezése stb.
- e.) Iskolán belüli szociális helyzetek viselkedési, udvariassági szabályai.
- f.) Iskolán kívüli szociális helyzetek viselkedési, udvariassági szabályainak tanítása különböző szinteken.(pl. uszodában, üzletekben, járműveken, könyvtárban)
- g.) A legnyilvánvalóbb érzelmi reakciók felismerése és az azokhoz illő, megfelelő viselkedés szabályai.
- h.) Elemi kooperáció tanítása felnőttel, gyermekkel.

Szabadidős készségek

A szabadidős készségek tanításának közös feladatai :

- a.) A gyermek számára örömet nyújtó, az életkornak és a mentális kornak egyaránt megfelelő szabadidős aktivitások kiválasztása.
- b.) A lehetséges aktivitások közötti választás tanítása.
- c.) A teljes önállósághoz szükséges vizuális segítség megtervezése, használatának tanítása.
- d.) A tárgyakon való megosztás tanítása.
- e.) A megfelelő viselkedési szabályok elsajátíttatása.

A szabadidő önálló eltöltésének tanítási szempontjai:

- a.) A szabadidős aktivitások lehetséges helye, ideje.
- b.) Önállóan végezhető szabadidős aktivitások.
- c.) Eszközök, anyagok kiválasztása.

A szabadidő társas eltöltésének tanítási szempontjai:

- a.)A sorra kerülés szabályának és jelzésének tanítása.
- b.) Egyszerű társasjátékok szabályainak tanítása.

c.) A vesztes elviselésének, a nyeres jelentésének megtanítása

A kommunikációs készségek fejlesztése

A fejlesztés egyik fő célterülete a kommunikáció, mint a kapcsolatteremtés és fenntartás, valamint az információcsere eszköze. Az alapvető probléma nem a beszéd hiánya vagy fejlődési zavara, hanem a kommunikációs szándék, illetve a kommunikációs funkció megértésének sérülése. Minden autizmussal élő gyermeknél – 10 függetlenül verbális képességeik színvonalától - elsődleges fontosságú cél tehát az egyén képességszintjének megfelelő kommunikatív kompetencia megteremtése.

A fejlesztés területei:

Fel kell mérni a kommunikációs készségeket az alábbi területeken, a megértés és a használat szempontjából.

- A kommunikáció módja, eszköze, vagyis mindaz, amit a gyermek mond, vagy csinál. Tárgan értelmezve ide tartoznak azok a viselkedésszerű megnyilvánulások is, amelyekkel a gyermek válaszol az őt ért ingerekre anélkül, hogy azokat tudatosan használná a környezet befolyásolására. (pl. dührohamok).
- A kommunikáció eszközei lehetnek tárgyak, képek, természetes gesztusok, jelek, beszéd. Szókincs, jelentés (tárgyak, személyek, cselekvések, helyszínek, minőségek, belső állapotok stb. megnevezése).
- Funkció (utalás, üdvözlés, kérdés, kérdezés, utasítás, állítás, felajánlás, tréfa, vita, tiltakozás, figyelemfelhívás, visszautasítás, kommentálás, információadás, kommunikáció az érzelmekről). A funkciók felmérésekor képet kapunk arról, hogy a gyermek mire használja kommunikációs készségeit, illetve arról, hogy milyen funkciókat ért meg.
- Kontextus (a különböző helyzetek, amelyekben kommunikálunk).

A gyermek az általa megértett szinten tanulja meg valamely kommunikációs eszköz használatát, hogy minél hamarabb sikeres lehessen a kapcsolatteremtésben.

- Alternatív kommunikációs rendszer használatának tanítása, mely lehet tárgyas, képes stb.
- A beszédértés és beszédhasználat fejlesztése.
- A metakommunikáció értésének és használatának fejlesztése.
- A kommunikációs eszköz funkcionális használatának tanítása, melynek érdekében a környezetet tudatosan úgy kell szervezni, hogy aktív kommunikációra serkentsen a gyermeket.
- A fejlesztés során a meglévő, funkcionálisan használt kommunikációs eszközt a lehető legtöbb természetes helyzetben alkalmaztatni kell, mert a meglévő készségeket a gyermekek új helyzetekben spontán ritkán alkalmazzák.

Kognitív készségek fejlesztése

Az autizmussal élő gyermekek közel 75%-a valamilyen szintű értelmi sérülésben is szenved. Az autizmus-specifikus fejlesztési célok mellett tehát az értelmi szintnek, illetve az egyenletlen képesség-struktúrának megfelelő kognitív fejlesztési célok is szerepet kapnak az oktatás és nevelés során.

Az autizmussal élő gyermekek kognitív stílusát a rugalmas gondolkodás, valamint az információk jelentés-teli egészként való észlelésének, értelmezésének sérülése jellemzi.

Jellegzetes nehézségek tapasztalhatóak az általánosításban, a szimbólumok kezelésében és a belső forgatókönyvek kialakításának és alkalmazásának területén. Részben e problémák következménye a sérülések triászja az autizmusban, azaz a jellegzetes viselkedésszerű kép. Így természetesen a kognitív fejlesztési célok erőteljesen befolyásolják a szociális és kommunikációs terület fejlesztését is.

A fejlesztés legfontosabb feladatai:

- 1.) Jelentés-teli információk kiemelésének elősegítése:
 - a figyelem irányuljon a környezet lényeges ingereire
 - lényegkiemelés képességének elősegítése
- 2.) A figyelem terjedelmének bővítése, időtartamának növelése.
- 3.) Cselekvések tervezésének, kivitelezésének tanítása.
- 4.) Alternatív problémamegoldó stratégiák tanítása lehetőleg abban a kontextusban, ahol azt alkalmazni kell.
- 5.) A megtanult készségek általánosítása, alkalmaztatása a lehető legtöbb természetes élethelyzetben.
- 6.) Elvont fogalmak, összefüggések (pl. idői, ok-okozati relációk) megértésének elősegítése

A szenzomotoros készségek fejlesztése

A szenzomotoros készségek sérülése gyakran megjelenik az autizmusban: a problémák részben a társult fogyatékoságok következményeként jelennek meg, részben az autizmus részjelenségeként. A szenzomotoros készségek fejlesztése minden tantárgyban megjelenik..

A legfontosabb fejlesztési feladatok a következők:

- 1.) A testséma ismeretének kialakítása, tudatosítása, a testélmény fejlesztése.
- 2.) A testmozgások célszerű összehangolásának tanítása különféle terekben és aktivitásokban.
- 3.) A szociális kontextusokban való megfelelő mozgásformák kialakítása.
- 4.) Módszerek tanítása, amelyekkel a gyermek kontroll alatt tudja tartani mozgásos és egyéb, pl. verbális sztereotípiáit.

Elemi pszichoszomatikus funkciók

Az autizmusban gyakoriak az evéssel, ivással, alvással, szobatisztasággal kapcsolatos problémák. Ezek részben az általános fejlődési elmaradással magyarázhatók, részben az autizmusból erednek. Ilyen jelenség az azonossághoz való ragaszkodás, mely az élet bármely területén jelen lehet.

A fejlesztés legfontosabb feladatai:

A fejlesztés elvei

Az autizmus következménye olyan deviáns fejlődésmenet, melyben az egyes fejlődési fokok nem feltétlenül épülnek egymásra (pl. a nyelvet használó tanulónál a beszéd kialakulását nem előzi meg a preverbális kommunikáció értése és használata). Az egyes fejlődési területek között lehetnek szakadékszerű különbségek, de a fejlődési szintek között, és azokon belül is egyenetlen a fejlődés. A deviáns fejlődés kompenzálására inadaptív kognitív stratégiák, viselkedésproblémák alakulnak ki, melyek szakszerű terápiás és oktatási módszerekkel megelőzhetőek illetve korrigálhatóak.

A tanulók habilitációjának, oktatásának alapja fejlettségük, képességeik részletes ismerete. Az egyes tanulók képességstruktúrája formális (pl. pszichológiai vizsgálatok az intelligencia mérésére) és informális felmérésekkel (pl. fejlődési kérdőív és felmérő feladatlapok) ismerhető meg.

Az egyénre szabott felmérések funkciói a következők: Az ép gyermek fejlődésmenetéhez hasonlítják az autizmussal élő gyermek fejlődését, melynek mentén kirajzolódnak a tanuló erősségei és gyengébb, illetve hiányzó képességei. Regisztrálja a tanuló önmagához mért fejlődését. A mérés eredménye irányadó az egyénre szabott tananyag összeállításában, a habilitációs területek kiválasztásában, az egyéni eszközök és stratégiák meghatározásában és abban, hogy a tanítási célok fontossági sorrendjét a szülőkkel egyeztetve megállapíthassa a pedagógus. A mérés eredményétől függően korrigálható az egyéni fejlesztési terv, ellenőrizhető a fejlesztés eredményessége. A tervezés rövid, közép- és hosszú-távú. A

pedagógiai felméréseket tanévenként háromszor szükséges elvégezni.

Speciális megközelítés a tanításban

Az új készségek és ismeretek elsajátítása egyéni tanítási helyzetben történik a szociális és kommunikációs nehézségek miatt, napi rendszerességgel szervezve.

A tanítás kudarca esetén nem feltételezhető, hogy a gyermek szándékosan nem teljesít, el kell hinni, hogy nem képes elvégezni a feladatot. Ezt azért fontos hangsúlyozni, mert gyakran az a látszat, hogy a tanuló „daczól” nem végez el bizonyos feladatokat, melyeket máskor, mással már tudott. Ennek leggyakoribb oka, hogy az autizmussal élőgyermek számára a körülmények legkisebb változása is új helyzetnek minősül, melyben nem képes készségeit, tudását mozgósítani. A tanításban mindig a meglévő tudást bővítjük egyetlen új mozzanattal. (egy új szín, forma, mozdulat, stb.)

Az optimális terhelés érdekében a feladatokat a gyermek képességeinek megfelelő lehető legnagyobb nagyságú lépésekre kell bontani. A feladatoknak a tanuló szempontjából értelmesnek kell lenniük, ezért az ismereteket lehetőleg abban a kontextusban tanítjuk, melyben a gyermeknek alkalmaznia kell azokat.

Az elsajátított ismereteket, az új készségeket a lehető legtöbb olyan helyzetben gyakoroltatni kell, melyben funkcionálisak.

A fejlesztésben való továbblépéskor csak azokra az ismeretekre, készségekre alapozhatunk, melyeket a tanuló folyamatosan gyakorol. A tanultak folyamatos szinten tartása szükséges.

Egyénre szabott motivációs rendszert kell kialakítani. Jutalomnak azt tekinthetjük, ami a gyermek számára örömforrás (ez lehet nagyon egyedi, szokatlan, a tárgytól a szociális megerősítésig). Törekedni kell arra, hogy a tevékenység önmagában jutalomértékűvé váljon, hogy fokozatosan el lehessen hagyni a külső jutalmakat.

Az oktatás nevelés során támaszkodni kell a meglévő ép, esetleg kiemelkedő képességekre, speciális érdeklődésre, melyek különösen fontosak lehetnek a pályaorientáció szempontjából.

NYÍREGYHÁZI EGYHÁZMEGYE

OKTATÁSI IRODA

H-4400 Nyíregyháza, Bethlen Gábor utca 5.; Tel.: +36 (30) 293 2420, E-mail: oktatas@nyirgorkat.hu

0259/2020/OKT

Grunda János, mint a Nyíregyházi Egyházmegye oktatási referense, a Mórícz Zsigmond Görögkatolikus Óvoda és Kéttannyelvű Általános Iskola (OM 033393 4700 Mátészalka, Mórícz Zsigmond u. 96-98.)

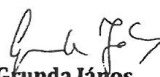
Pedagógiai programját

a 2020/21-es nevelési évtől kezdődően

JÓVÁHAGYOM

Nyíregyháza, 2020. augusztus 31.

Grunda János
oktatási referens